Ramarasāmṛta sindhu rāmāyanamu.

Sri
Copyist - G. Subbarayudu

రామరసామృత సింధు రామాయణము.

శ్రీ రుక్మిణీ మనోహర
నీరరుహోదర సురారి నికరహర ప్రలం
బారి సహోదర విమలాం
భోరాశిగభీర నిఖిలభువనాధారా.

క. రామరసామృతమను నొక
రామాయణకావ్యసుకథ రచియించుభువిన్
క్షేమముల(జెందుకొఱకు శుభ
నామక నీకేను నర్పణంబొనరింతున్

సీ. చేకొని ప్రాప్తు భక్త జన చిత్తచకోరక చంద్ర దేవతా
నొంకితా కీర్తిసాంద్ర శశనవ్వుత మనోజ విలాస బాహుబా
మరరవాస నీరధర మేచక గాత్ర సదా పవిత్ర నా
శికిత దశాస్య శత్రు ముఖ దేవ సురక్షమురారి శ్రీహరీ!

క. ఇక్కథ పూర్వమునందును
దక్షను ఋష్యుని రచించె తగ నాంధ్రముగా
నెక్కథ ధరణి సుపర్వం
తక్కథ తెలుగున నను మన మున మెచ్చ ధరిత్రిన్

తే. ఆకవి వచనకావ్యములరార రచియించె

రాగము. ఝంప.

చిత్రగుప్త వంశ శేఖరుండవు
ధరను బంధు వెన్ని ధామ యశో మానస్థుండవు
గురు గుణాలుండవు స్పష్టితరజాగరుండవు.

మ. ఘనవు విఖ్యాత్మశ్రీగు నాదిదేవుని జన
త్రిలోక్యాలయనికి జ్యోతి
తను బాహుడై గజవస్త్ర కాసిత నగరు
హా(త్రి) జలంధరుడై
సనకాది మునితపా(ధు) సద్గుణాలకై
సర్వ ప్ర(గ)జ్ఞానేతరం
తుని తారం తాండవిత కీర్తి నుందుని.
భక్తిం బ్రోవ్రిందుడై!

చ. సారెకు వేప్పానంబులను సన్నుతి సేయుదు సాధుబృందర
క్షారతి భారతీయులంబుల సత్రబ్బా సురనిలనరగా
శారద యసంచుఁ బంనేరు మాసంఖపు వులదృ్లరాణి వాణి యో
వారిరు వాఙ్మ . . . . . లంబుల నరస్వ(తి)సతీ!

సీ. పూర్వ తపస్సు గా జూలనుష్ఠిఖించె
నేమరకో మాపవుకా దృష్టదెన
యంతని పొగడుదీదే యరిది యెబులాడు
జన్మమిలిపాష్టకము సఫల మాయె!

రాము.

వనఘుఁడైన రామరసామృతసిం.

. . . సుకథ రామాయణంబు

గలదది గ్రంథంబు గావింతు నాదుఁ బోడి

బినరీతి నిఖిలనై వ్యాన్మములోను

బుద్ధి ప్రట్టించె శ్రీరామమూర్తి తనదు

పాదపద్మములు నమ్మిన భక్తజనుని

జైన కరుణారసం . . బుగాత

సుల్లమందున నిండుగా నుండుఁగాక.

సీ. తలఁచినంతనె సీతారామకథయట

కృష్ణదేవుఁడట యాకృతికిఁ గర్త

సర్వమంగళకాంత సర్వంసహారక్షుఁ

తచ్చరితంబు పాపఘ్నమట యట

రామ . . . — మనియెడి నామ

శ్రేయము వెలుపల్గు రామాయణం బట

సంతత సజ్జనమ్మ ముదయు దక్షిణా

ర్థని మిత్ర మిచ్చరి శ్రమ ధరిత్రి.

ప్రకటమ్మైన నాచెవికి వినంబడియెడు ధర్మ

వర్తి సత్కీర్తి శ్రీరామమూర్తి కృప నను

హృదయమున నాదుపూర్వ పుణ్యమను జేసి

రాము.

నిధి చిన నా చేత పఠింప తలంపు నిడెనె.

చ. కాదని సెలవీయు నన

స్వాదరమున జూచి కలువము మారి తన్మయతల

కృష్ణ నయము సుంతైన గాంచవలెని

పాదాంబుజ భ్రాంతుడ నను చుండ బలుకవా లాగా

చ. గీర్వాణాంధ్రము తెలుగగను

సర్వజగజ్జాలములకు జనని యైనట్టి

పార్వతి సర్వేశ్వరుల నాన

సుర్విలోన శిష్యు నొనర్చి పాడించి విశదించి

చ. ప్రియ చరమ భృత్యుని తెలుగగను

రామాయణము భజన యొంతరంగంబున నా

దేవు అంగీకరించి మా పుత్రుని

వెలవల చిత్రంబు సరస హృదయ కవులారా!

శ: సకల భువనోద్భవ కీలక శాంకరి పార్వ

తీ వత్సం బార్చ్య వినుత కల్పక వాలు రామ

రస సంధాప్రిం భవ పాపన్యాయ వినర బంధు

వస్తు కావ్య కథా రంభ మెట్లు దనిన:

రామ.

శా. శ్రీ రామాయణ నామ సేవాయనుచు రాజీవాక్షి జూటుంతా జై
న్మార్ధ కెళ్ళ మహా ధరాంబిత మునీ వర్యాగ్రింబున నుండి వా
నరూ కాత్రంబగు రామ మంత్ర జప ముత్సాహంబు సాధింపవే
వరిజ హృష్టి భర రాజ పుత్రి కని చాదే వాలకేశునకై భైరవ ప్రభుద్(?)!

శా. నెక్కిలి శ్రీ రఘు రామ పరంత్ర మంత్ర మహిమ బింద్వ గాంచిరయ్యా
దేవతాలాత్మ బకింధ్యవంతుడు జగద్విఖ్యాతి గాంచిరలా
నామ సాక్ష్య (త) మయుడే యుదే యాదియు నే! గాధునంబుద్దే
తామ తృప్తిసు గామి నీ హృదయ నంద్ర స్తోత్ర(త) పారాయణా.

మ. అనుమాన్యంబులు చిత్రరించిబడు యమున
    యుష్యంబైనది తరాబుం డొంగరే
  వినవే తెల్పెద వేదమై అంగన డే
    వియాయం చుట గాంతావలీయనీ
  మహా తారక మంత్రము తాంత నిల్చని లెను చా
    హ్యప్తిద్యాంశ పొద్దాంద్ర బం
  (రూ)ని రామేం(దు) మంత్రాన్నవెంట్న సనాం
    ధుక్ బాల రూపాంబు గంక్(?)

సీ. వైకుంఠమున ద్వారపాలకులైయున్న
    విష్ణు సన్నిధి జయ విజయులందు
  దూర్వాస తాప సేం(ద్రు)ండు కోపించి శా(?)

రాము. ౭౦౨.

క్షేమంబు నవ్వాంబుజ మహాత వెలుగంగ

నాగతి చిత్రిని వారిజాక్షి హారతిన్

కన్యకయై పుట్టఁగను వరాంగ

నరసింహ మూర్తియై యసురాంగన సంహరించు

ఘోరాకార వదనుండై హరులను

గూర్చి వేయుంగ రాజవంశ కుంభక

ల గుచు జనియించి శ్రీరామచంద్రమునాఁ

బట్టియు పట్టినట్టి నయనభవంబు

నర్తుఁ దల్లడపడ్డ భువనముల్ రెల్ల.

క. ఆపదఁ బడఁ జాలనె నోరు

రూపంబై భూవనిత సరోజభవునితోఁ

దాపవితె నిట్టులనిరా

రాఘవు వడఁ జాల(డు) పాపారావణుఁ బోలెదె

మ. అది యెంతొ నేను జిత్రగింపు మదె

సర్వమూర్త్య రాక్షసిరిదు

ర్మదుఁడై స్త్రీలను బట్టి బట్టి సుజన ~~పాలు~~

(రా) వంబుల్ ధారుణి

(తా) దహించిన సమ్మతములరా

క్షోరత్న బృందంబు శాల

రాగం. బాల

ఇంద దుర్గా ఘల బొట్టు తిట్టె నకేయా
నాకదృష్టమేలా కల్గు ప్ర(భో!

అ. అనుచు సుదతి విన దురవస్థ లాలకించి
ఎలుజుండు ఖుండే విత్తాత సుకొ ఱిం గూర్చి
తానుచుం దలోస్త్రైంపున నైపుంతవునకు
నళిరి నారాయణ (ప్ర) భావము నుతింప.

౨. (శ్రీ) నారాయణ వ్యూహోక్తి
మానిత సద్ధర్మ వర్తి మారుత ఖ్యాతిం
చానన కలవా ఖనసం
దాన ధనమాన ప్రాణ కాష్ఠ ధరని భక్తి!

౩. ఓ తన్న తం(డ్రి) డానవే
నీ తన్న (ప్ర) భూమనక్షినిం గన్నదివే
ఓ తన్నుల మము మూగ ఇంటిక
దే తన్నుల తెరుటా నిష్పదే దేశవారి

౪. రావణాయుడను రాక్షసుండై
రావణా కెరి నెశర్చా వాని రాయబి వెట్టు
గాండ్పల్లి నా రమిటు నీ
తొడవి నృప వరాన రింపం బోయిబి వేదా(రి) !

౫. చెలుఁచు ల్లినాడు శేఖర సుందరాంగుల

రాము. బాల.

నందనవనము లోని నందిరి గేను.

పొంటులు తనవెంట్రల (పాటించి నాయకుగం
ప్రభ్యులచే కట్టించవము లోని
రఘురప్పు రసిరు పోప్పులు ఉండను
వెల్లుల చేసను వెట్టు గాని చెలి
ఓరం బురు నారద మునిచేంత నోరే
వేణు నాదములు గా వినవచ్చాగి
రమ్యా దాంభ్రుని దుష్టేష్ట లక్ష్మినేల
సమ్యుఖంబున నేనుడి బ్రష్టనంబి
కెంతనుము (జే యుయు వాడ తనేస్వాంతమున (ఉ
రాము సేయుత రక్షించు లోకవరద!

చ. అని వనజ భవుడు విన్నప
మొనరించిన మునివిరించిని సురులకు రావా
ధ్వనిరుడు మీరు ల్లైం మానింగను
గాని ఆయుధర ములర (గా ము రుండుండునిమై!

మ. వినునీ చేత వరంబు వొందు గాని కారు
వింటిది మహా బాధ్యది
వనికా ఒసుంబుల నోళ్ళ దిక్కు భుల నుడి
వంచించి దురాత్పొలుడి

రాగం. బాల.

ధ్వనిచే భావంబు మంది నాదము నర్తన
ల్లో వేకుటంటానాదముగా
ననరాకారముల ద్వారము వానిచే అట్టి
నాటక జాతి నవ్వదే.

చ. రాముడు వర్ణించు టకు
భావుకులు నడింపు నవ సువర్ణాలతోరా
జీవ భద్రుడు రెక్క గేరవ
దేవుని భావంబులు నవ తెంపు చెవుడే!

చ. శ్రీమద్రామరసామృత
రామాయణ బాలకాండ ప్రథమాధ్యాయం
జీవులారా చదివిన విన్నను
క్షేమం చెందుదురు రాముకృప గల్గి జనుల్.

ద్వితీయాధ్యాయము:—
చ. శ్రీ వసుదేవ కుమారున
దావి వలల విచార మునివి శిశివే తారా
జీవ విహార సుపర్ణ
గోవర్ధన గిరి గోపకాంతాజార!

రామ. బాల.

గీ. అవధరింపుము రామ రసామృతార్ణ
వంబునంగను రామాయణంబు కథను
వారధి రసజ్ఞ తాతను శంకరుఁడు వ
చన చమత్కారములు మీఱ నని తెలుఁగ స్పష్ట.

ఉ. రవికుల మాందజుం డనెడి
 రాజ శశాంకుఁ డయోధ్యయేలుచుం
డు వరకుమారులెల్ల దశరథ
 పుత్రుఁడు (స) తాశరథ నొందె ధారుణికిఁ
గు వలయానందుఁ డెల్లఁ దన
 కుటీ వర విలాసముగ రాజ్యమును
(ప) విమలకీర్తి మీఱఁ బరి
 పాలన సేసెఁ గురంగలోచనా!

క. అల పంక్తి రథుని కిల్బి
ర్దనకులు గణ్య యశుఁడు రంధుఁ నసాధ్వీ
తిలకము కౌసల్యాదే
వి లలితగుణ నికర యుగుము వినుతికి నెక్కెన్

గీ. ఆమె కర్మ ఫలంబున నాఢుబుద్ధ
ములుక్తి తె జనించె మిక్కి విచక్కఁ దనము
కాంత గుణములు చేతఁ (బ) కుస నాంద

దానికిని శాంత యనున నభిధాన మిడిరి.

క. తాం తుదను గలుగు దశరథప్రభూ
పతి సుతామలునికి లోమపాదుగరి శ్రీ
పతి చంపా నగరీవర
మునకు నది రాజధాని యనుచెన్నె నగసుతా!

సీ. ఆ లోమపాద భూపాలుం డనేకదా
నంబుల విప్రజనప్రవతతికి
సంతత మలరియెలు సంగతిచు నుండంగ
బాలత్వ కేళిం దొక్కఁడు పాంటి దప్పి
యున్నసంశిత దానములు గాక మరవియు
రవియు న్మోటించును లవిని తేఁద
రాజాంతనికిని దిరస్కార మొనరించి
తొూపించ న్పతితైఁ ~~దగ్గ~~ బాపఁ దగ్గి
వృష్టి గురియక గాఢ దుర్భిక్షమీడు
దేశమున నెగుఁ గాంచెని ట్టిమరవి
తయరవ గనుఁగొని విను విభ్రాంతచిత్తనూజుఁ
డోఁగుడించిన వర్షించు నిచట ననియె.

క. అప్పుడు ఋష్యశృంగుని
దెప్పింపుము బుంచు మంత్రితిలకంబుల తోఁ

రా. ష.

శాష్ట్రిన జరవ లయాన కెల

తప్పుర గంధి కిని పిలచి గాదన నెుష్ట.

క. జీవా యుర్వర్ష్ఠిం గాక

దేవలయు నపుర దము నగా న బుధ్ధి కె వలను గా

నేరం వాలు గం లు ఆవని సః

భా వించ వాయ దైవిలు న దాయన వాలు బాగా

సీ. సరస వాక్యంబుల జంత యొజ్ఞనియెు మ

హా వివిధంబులైన నాతడు

నదుమ బ్రాంగ రక్షా నటి పాటలను కలన్ని

నావలు కట్టించి తివి పలుకలు

బహించి (త) ఘలఘుష్టి భరితలతాగల్ల

ములను నిరూపించి లలిత దిష్ట

మంతిరంబులకే నావయురం దు ని ర్మాణంబు

గావించి నవరత్న ఖచితమైన

ద్వారవములను కవాటములు కనర నిలుపు

బద్ధములు మేలు బంధువాక వాంస తూలి

కేసు తల్పంబు మఱియును కావలసిన

వస్తు సముదాయమును సమకూర్చరించె.

క. ఏవ ఉయుగ ద్వారగడకశాకార

రామ. బాల.

గనలోకనరాళు గురు నరాధిగష్పవారియుతుల్
తనవెనువెంటను రాగ
గెనుభరం పాలుని తికేల్యా గిబివాస్తురిరన్
౪. శ్రవణు నుండి తర్ఘ్య నాల్రైదు రాత్రులల
కల్యా . . విభ్రా . . .
త్రై . . . . . కెలిలి కె డలం
డంగ నెలం దిల తృ ళుంబు వందు.
౩. నివిపి తన నెష్మ నవయుతా
పలు దల చెనె గంగ నా విభ్రాంత కవయని రా
గలదు జలము లాడు లుకు వలు
నలగని తంభ్రా ల్మలని మనంబు . . .
5 . . . . ష్పుడు
శాపంబిడు నంచు వెలుబి బురత సఖులతో
దాంపసుడే బుంగ పండెన
నొంపాల్గొతి కాన్నిది నవయు లుంటె దలు మునస్
౬- అంత విభ్రాంత కాంఛిత మహార్షి తపంబున కే నెనంచు వ్రా
త్రాంత వెల . . . . . రుచు శామవమొంచిన
కాం తను బులంచి దర్శన వికార వలనస్సు నిజేయువే మహా
శాంతుని ఖావ్య సద్గుణా నిశాంతుని సంయమి రాజపుత్రుని

శాపం. సాల.

క. జనకతనయ ను పేరు గలవెల . . .

. . . . . ఋష్యమూక శైలంబు

చెలంపవని యుడి భ్రాంతి సాంధింజు నడని

నిఖిం షదయు నన్ వసంగా భ్యర వయు పంగా.

శా. ఉరంచుకొ శాలకురంగ లాగానల తాగి నయ్యా లెవి యగ్నాంగ వయు

చంచ హస్తా పుర . . . యయు శ్వే శబ్దంగా నల్లాంగతంగ

కాంచెద్ దుర్గులు భ్రాంద భాంగుని సదా సత్యంగుని స్వాంగ నిద

పంచా సర్వ శ్చిద శాస్త్ర వక్త్రం వర్ధ్ర దయుం బ్ల దృ దే కాంగుదే ఘనా!

క. ఘన నుడ్రా ఋష్యమూకంగుడు

పల్లా ఖపవిలువ

చ్చిన వారని వేచి మడి

వినయంబున నిలచి తలచె పెద్దల పరిరక్ష

క. వారసతులు వచ్చిన వడు

స్వారంబు లగా నర్చు ఖండి చెసు నా పెద్ద

విరుద నవు తైలు వెలుగుచుచు

లారయున ని మగుడి . . .

క. ~~ఓడ~~ శ్రమెప్పాయట్లు పరిరక్షుడు

విచ్చిపిన వారి క్రమున విస్తార వయున

చెక్కె రేసెలవి వచ్చె న్యే

రావు. బాల.

నక్ష్మౌ తింయు అఖిల్లులనిరి యూతని తారాదక్.

క. ముని నాయక, నీసంద
ర్శనమెలునరించంగమేవు నను దోరుటు యు
స్ననుపు వివిశాలా . . .
. . . . గరీరు ~~చా~~ చు ం తుం వనుబరక్

గ! శ్రీంద మంగాల షలావులు గారవమున
తెచ్చిభూపు జియుంపుడు తస్నను తెలు వలావ్ర
నప్పుకొని మారుగుని తెచ్చు మువ్వ వ్రైన
తింతివరంలు మొరలనుపె క్షి . . .

గ. . . . . తవి యిప్ప దనవయు కనుల్నన్న
వవావా యుంచును జాలం జొంధ్యంబు నెంది
యెల్ప్ర తివి యూఫలవయులు వీపకెల్లు తారకె
నానతియయుంచి మునులార, యును మునుబులనే.

శా. వరారాజ్యంబున. . . . . యుంచున
వ్యాకరణ్ప్రలు వచింప నబ్రవతి యువ్వక్షేరాజ వలకే చూచితా
నాజొమ్మాం యున వేవిదేవుశాయులు స్వాదిముగ్ధ వాక్యంశికిద్ద
వారవే నప్పిన నాదముక వినుమువి బ్రహ్మంతాత్మ్రైత్తి యుల్లమట్!

తే. ఇది యేమ వేద స్వరవేయుకా
నదముల వయు మలార వినగ సంతసమయ్యె!

శాంతము. శాల

మది నాకెంత యురు ననుపునమ

మది తలు కట్టు తెను వస్త్రం వలులు నని మడచయ?

క. ఏ చెట్టు నారలూ తెగె నెసంత

తాకెక్కఁగ నున్న విపి గనుం గొనఁగా మే

వేలం బులఁ బూలకై

మాచెంతన తపుల వేషు మాగ్రఁ కాలనారో

సీ. సాను లంఘనుని బుయుక్త్వ శ్రాంయుఁగనాఁగాని

మని సాధ్య వారి రాజ్యమేయు నడుగుట్ల

యునిన సంతోషించి మునులార మెంచు

తిని వచ్చి దిరత తన్నను శ్రీతార్థ

తవవారం గలు లెవ యిన్నాళ్ళ ధనస్సం తనైతిన

టన్నను రెప్పు వేమరుగు తెంచి

విన్నుఁ దూడుకా పోదు మన్నను మునుబూసి

యెయుక్తని మేషమె నాళ్ళఁ జాల

దంచనిన దేవుంటకి విచారించె తిఁరను

వచ్చెద మఱు ఇచ్చుటకని నవశ్య మనితన

నవ్వు రన్నను మునక్తి నవ్వు కేముగ

చెతిలో చేయు వేసి యిట్టి మనుష్యులు

త. తమువ మబ సల కుఁజని యుడ

రాగం. [illegible]

ఎరుమయిన నచ్చు చెలి నచ్చు ఎరుగరుబు మునిస
త్రమలనకు మదన సాక్షి ద్వా
ఎరుమయు నరసన రాగముల క్రు చదెవ్వి నటంరుడ!

చ. జరత మనంబులుకాతలను.
సంతన వరంద విభ్రాంతకాంత్ర భిక్షు
పరవం పరి(తప్పు)ఖోగ కుకారి
పాటలు పాగము బాం చూం విశేషంబు
ల్లము తలని కాన నిబ్బు న(భ)
పుంవ తి మిక్ర విచప్ప రించి యెం
తమ భుర వంచలు చిల్లుమ న
తంతరు దేరంగ వచ్చిరంతట!

గ. పోడు లాగపలం దము తాంత వేడుకలర
సంయమ పుం(డ్య) నివేక్షించి సరసతరవి
నాంత పైయనరించి మహిమ మహాత్మ జాతిధవ
చించి యుతనికి పలపు పుష్టించి రఘువరు

త. సాంద్రాన్విత చరణ ద్వి
ఎరాధ్యా యుపలు బాలకాంత యుంము పురనింద
స్వధ్యాలు నేర్పునం దము సా
న్నిధ్య మయునకు దెబ్బు కథ విద్యల వరిత!

రాగం. తాళ.

శ్రీ శివా స్తోత్రము

—

క. శ్రీ దేవ దేవ శివ పురహర
హేరంబ తారకసుర (శ్రీ) శైల యోగి ...
యోగ దవ తిమిర విధ్వంసక
ఓంకార నిజ శరీర జలస ... శ్రీవ్యా!

గీ. (శ్రీ) పద్మింపు ... పుర పాప ... లు
రాక్షస ... శ్రీశైలాన గిరిని
శివుడు పార్వతి ... ద మహిం ... వ ... యు
పాపి ... రుద్ర ... ప్రాస ... !

క. గంగా నది తెలుగువా ~~...~~
రుద్ర ... వచ్చు రవి శివ ... జలు ... శ్రీ
శృంగములని ... యు
ప్రాంగుచున లోకము పొందు పురములన సఖీ!

క. వర్షములు కురిసె ద్వాదశ
వర్షములకు నఖిల మనుజ వారము ముదినిన్
హర్షంబు జెంది శివుని
హర్షి ... ఘన తనయుండు ... సుతి యుం ...

ఉ. ఎదురుగ లోకము పాదధర

రాగం. తాళం

కోర్కెయా(దేవిని నమస్కరింపుచునే
సుదినము వరాల నేడుమి వలు(
ఖాంచుటు యుంచును వర్ధిల్లిపొందువారు
సతములు క్షాత్రి మీ యుంచునె
సంగవి భాంధవ సూరనుంచెంత యుండే
వుంద పుంనచెంది దీవనలు
భూపతి కిచ్చి మహోదరంబునే

క. శ్రీకృష్ణ తెలుగావం పాద న్నృప కెగ్గు రనికు సమస్త భూప్రజా
సౌఖ్యములు నేయనుజ్ఞ యుదకప్రియు కనిట్లారె వర్గ ధర్మముల
నీవుది పాటలగాం(దనిపి నిర్ణయుకర్మములాచరించెదే
భూమిసురాళి నీమెయుని పూజలు సంతత మెయుందియుండుగే.

తే. ఏమి కారణ నీశ్వరచే
మూడు శ్రీ భూప్రజలు మూడు మంగళమునిధా
శ్రీమండల నరపతిసు
తా(ర)ముం(డు విన్నప మొనర్చు(దాప సత్తి తోడ్

శా. అంతట్ బంధ్ర రక్షా వసం(దు) తెల్లారె యుంపించె మాగ్రాంత(
త్యంతస్నేహితుల(దంచుడు నెట్టి గుడు దూతెడ్ వెనె నిదెపు
తెంచుచు
తాంతంబంత యు(జెప్పిర వ్యునుచు మెందంబారెదా ద్వారుల
కాంతారాంతా తె(దు రా(గలందు లకు నారా కారికు నొందగోరె!

చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
చ. పృథివి [illegible] మంగళం
[illegible] సమస్తంబు [illegible]
[illegible]
[illegible]
ము. సమ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

రాగము. బాల.

చ. వచ్చిన నృపతతి నెదురుగ
వచ్చిన ముని సత్తములు రామపాదుకలనర్చి
మెచ్చుకొనె మునులు నాతని
(గు)చ్చితపు గవిందము కాన్కలను కలంచి చనెన్.
చ. భావుకమని యారతనితోన్
వేవేగం దొంతు కానుకలు విపుల రవి నిభుం
తైవాని కె వేగ తమ్ముని
నావై బ్రాంతకుని సరస తరు దెంచి తగన్.
చ. దండ(ప్ర)ణామము మునులు మా
రాంతక పేం(ద్ర)ం డెన ర్హ్నలరుచు మునిపై
దండమ్ము జేవనవి తి నృప
మండలి, స. మస్త్ర గముల కుభవేనికిన్
గ. అనుచు న మున్యాని మునీ యును నిష్ట్ర నిను గోరు
దశరథేశ్వర, పు(త్రు) రెండవు వచింప
పలుయు నన్న నతం తన పత్య విధ్యాలు
తిన్న వింప్ర చను మునవమున జెన్న పోయెను.
గ. చిన్న పోనేల దశరథ క్షితి కేశ(వ)
పు(త్రు)కానేమి ష్ట్రి జేసెత పాలుపు మీలు
నేను జేయుంతు నీకు సంతాన [illegible] వృద్ధి

రాగం: తాళ

ఒరుగు నిలుంచును ఇచ్చయించి ఉద్ధరించె

చ. చెన్నారంగ గని విందవుచ
గన్నె తులగు నల తులనను చుఘనవునిపతిఉ
[illegible]
చిన్నది సంపత్ప్రమైన విధవునిట బాంగెరె

చ. శ్రీ ఉయుత రామామృతరా
[illegible]
ధ్యానము పఠించు జనులకు
శ్రీయము శ్రీ రామయ్యార్తి స్థిరము గాను సంగుణ!

చతుర్థ ధ్యానము:

చ. శ్రీ బ్రిష్ణరాజ్ఞమా
[illegible]
[illegible]
పాంభ్రాన మహాను భావ పాంతి దేవా!

గ. అవధరింపుము రామ రసామృతాంబు
రాశిరా మాయుణామునకు రజత శిఖరి
విమలమ పాడి పాంధ శశిశిలా వేది మీద
కథా తమ చెప్పు కాదా

రాగం. బాం

ప. వినవే శ్రీ రఘురామ
వయని గూర్చిన శత ధర్మ శాస్త్రములు తెలిసిన చదువ
ముని ఋషుగు ఋష్య శృంగుని
వినుమని దశరధునకు తెల్పె వినయంబలరగ!
చ. సంతానకాంక్ష బలు ఋష్యశృంగ ముని పుంగ
వాంచితంగ రింపు భావంబులందు
జనియించె (చే)ను రాజబాలకేశవులన
నేకులకు నను వరియించినాండు.
నందుం బట్టపు దేవియగు సుగుణావతి కౌ
సల్యకు నుదయించె శాంత యనెడి
కుమార్తె యాలాపు పెరుగుచు నాకున శాంత
పెంచుచు గానునని పుత్రి తనియుంటు
చెరుగుచున్నది చిన్నది పిన్న నాటి
నుండి యని విన్నవించిన నల్లమునను
మున్ను వారాంగనల కొన్ని మున్న యట్టి
భ్రాంతి మెలయ శాంత గను ఋష్యశృంగ మునిని
ప. కాంచి నృపతి లకే శాంత స
ముంచిత సద్గుణ నికాంత వేదాంబు ఋషికే
ప్రేంచెను ముని యనిన సంతా

తాపరం.

పెంచి రమణీయతను వేగ విరంచి వెలిగెన్!

క. అరుదెంచిన కాంతాసుం
దరి చక్రాదనంబుగని మనసంబులనని దివా
కరి వెన్నెలగని మురిసి మను
భ్రమరమందెడి విభ్రాంతరమణి పుత్తుం గాంచెన్

క. నీలన మను కాంత దశరథ
భూపాలక కరింప మానస బుద్ధి బనిచెన్
భూపతి గనుగొంగ మనసున
చేతులు తెలుగింపు స్వాతి చిత్రం బనియెన్

క. అంత విభ్రాంతత సుతునకు
కాంతా రాంతా లలామ సద్భక్తిం దెలియన్
చెంతను జని (తెలు) పితన
కాంక్షను మనమున బాహు వుల వందన గరవముగా పైచెన్

క. (?) వేదోక్త (క) మంచునన స
మర్థత మఘ కాంచె తెంచి దశని పుంగవుండేగెన్
భూరద మధు మధుదు దశరథుండు దప్పు
తరదరము దనమున పత్ని కనకమయ లరణంబుచ్చెన్

క. గంగానది పక్కన దప
ముంగా వించుకు తానికాన్ని పుడొటల మనుము

రాము:   బాల

శృంగారన విభ్రాంత శేషుని
పుంగవు(డలమంబు శాంఖ్య పురికే తేరదే)
చ. అజసుత లోకము పొందవను
జాతిపు లమ్ముని నారదు పొందవే
రజములకుటి మునిశోయుతతి
రంబుల ~~సా~~ సాకేత(శ్రీ)ముక్తి పదమునాం
ఖుజవులన వేరొందమంది తన
పు(త్రు)ని(గాంచి కులవరుల, వరిశా
త్మజులు జనింప యుగంధ వుయుల
మం(త్రి)లును తంబుగ పెని వర్ల(లదే)
2. శౌరి(శ్రు) తాంచును చేయించి కేలంక్రి విష్ణు
పొంపుల కానర్చు తేప్ప నియింప గంచాం(
బువిని తపమునకేగె విభ్రాంత శౌరి
కాలుత నాం లోకము పొంద భూం వరి యుపతిని.
3. శ్రీ మమవతి నిష్టుడె సకల
శ్రీతి సురపతి మోరత నతని చే(జే యించె
నములు శతవుయినకు నరుల్(రు
సుతులు జనించిరి వృపాల బూడుంతలదే)
4. ఆంత.

సీ. దశరథరాజ మౌర్వీపుట భేదనం
బునకరు విభ్రాంతకే మునికుమారుల
రమ్యాని చాలా బాధ్రృనవుల గావించగా
త్రీవిశా కాంతానమోతూ రగుచు
నరుదేర నర్థ్యపాద్యములిచ్చి పూజించి
నంత వసంత న మంత్ర్యములతో
నెలకొన్న దినసంబులకు రాగ తననగారు
వైనవసిష్ఠ బ్రహ్మ జ్ఞానమునికి
వెలాశి హేమ్మని యూసం చుంతుననిచుసుచ
నమ్యాసింద్రుందు చనుదెర పాన్నవ్య
యుల్యగ్ర పులులు పరాప్సి వైభవరగ నారుగవులనా
శివనలాసంగె బదపశి భూంవరుంరా.
క. శివుని పాంజి గా(రి)మణి
నెంవని యోసుమతి విధువ నదనన్నయుని
గా(రి)మణి బుద్ధిశృంగుని
తో మనవి నమింప నతడు తుషితాత్ముండై.
క. విధువుడని యాజ్ఞయిచ్చినం
దదయుకత తననివిశిచితగు వారినివేం
బడి దాశ్యబుద్ధ నరాజ
ప్రుడనిపె నర్థంబుయు నరిపులనుజయుంచె

మ. సుదతి గర్భ రాజీవాభ్యపాం బుధు వసి
ష్ఠ బ్రహ్మ వర్యు దీర్ఘ శ్రీరం
తబల ద్వ్యగ్రరు సన్న బ్రూంతపు నఘుటర
వాన్సరున్నింతు నుంగాన
త్రిభువనా తిత్రము దీరం భూ నర్తకి త్రము
వాన్విపార ఖరార దివ
సుప్త బయుం బులసీస మదతాంశ్వే యున సుమం
తుండుట్లు గాంవింపcగాక!

శా. ఏకాగ్ర్యంబున కష్టపాత్రము వారింపు శౌర్యc గాంచుత్నా
శీఘ్రంబుందున తేరు తీర్థదార వాళింజెందవి ప్రుద్ధారి
శ్రీకాంతుల్ వహి గంధ్రు రవు తేరద్ వసి ష్యంతు హాం
తాంతాం తుంగని బలంబరిం వఘు నలగ్రాబ పృథ్వీబాగంబునద్.

క. తెలుగు వారయు వేద యుతంగం
బలరంగc జేయుంపు మునిన నచ్చుంగిని భూ
తలపతి చేc గా నల్పను
నెలc దుకే తాల నాన్న నమునలంతి నిష్ఠ దవిర్పన్

తే. జేయుంబి యుజ్ఞ పాలను
రాయుం తే తేర నధ్వరము సహరాబుల్
పాయుదే వుంత్ర వచనుము

రామ. బాల

ధారుణంబుల దెలిపెద గురుఁడు తనఁ జేయుంచెఁ

క. అంత నలరుచును కాంతా
కాంతా కాంతుండు పుత్ర కామేష్టి యున న
ష్యంతంబుగఁ జేయించిన
సంతన మెయుండు చును బూ [illegible]

త. పెదవి మొలికి దివ్య పురుషుఁడు
తదయుక్త పాన మునుచు ఁబుసిఁడి తళియు నొసంగెనా
పృథమి దారకు నది గైకొని
పదఁములకిఁ దలఁచి కెండు పాళ్లా నరించెఁ

గీ. అందుఁ గౌసల్య కైక సుమిత్రలకును
కైక [illegible] తురంగ
లోచన [illegible] ముల [illegible] కెండు
పాళ్లు [illegible] బ్రావముల.

క. పార్థివుఁ డజ భూడు సంతా
నార్థి [illegible] పుత్ర
నర్ధం దు వెలిశను [illegible]
[illegible]!

రాము. బాల

పంచమాధ్యాయము:

౧. శ్రీ జాంబవతీ హృదయం
శౌంజాం తవు లంధవుత్ర వృష్ణ్యం ధ.యావాం
జోజనీ నుతపాదవ
యోం జిష్ణయసతీస్త్రీం న యోంచితహృదయా!

౨. అవధరింపుము రామరసాంవృతాబ్ధి
యనెడు రామాయణవులకేధ ఘునుడు నతను
జనుడు విగతాం ఘపాశ బంధనుడు తనదు
పత్రిణ నణి యగున యుష్ణిమాంబ్లవుణి తాడ.

౨. ప్రేమ నాతింబా వచియింతు రామ ఛత్ర
చరిత మరవింద వత్ర లోచన నితాంత
మహిత మోంచన మంజుల సరసవచన
యని విఖ్యాతి ప సుందరి వినుత వనిత.

౩. గర్భములు తార్కీరింతులు
స్వర్ణవ నాంధ్ర స్వరాంశ ప్రాంల విపస్వ
గర్భ యుగ బుఁధ నమ కాంతులు
నిర్భరముగ పెళ్ళమాంఖ నిండ నరిరటించ.

౩. గడుకోలెప్పను మధ్యమములు ధ
వకపద్మంబుల విధ్యమున పద నవయు లాష్ప్రే(

చా౦ల.

అ.ప.

పశులు గనంబడకుండెఁద

రక్షనేత్రలకు దరవులు భద్రంబుగా కేతనే

చ. గళిత కలిపుటుల గుబాలనుధ్ర

వళ కౌరాణాధరల గుబునను స్వర్భువరచల

ధ్రుశరవలగుబునను దంతా

వశగ మానలు బూంవకాధ్రవశరుబులగుచునే

చ. బలువ బెస్సు భూషణావశు

లలసలు గశువయెస్సు భూంజనాదులపైఁగాం

త్రులు తగ్గెను ఘుర్మకె ఱం

ఖులు దేవాఘులందుఁ బొదవెఁ బూఁ బొందులనే

చ. పరమానందము తనసుం

దరులంగని చెందు చుండె దశరథక్ష్మాపతి

వరచూడామణి మునవున

కరమొప్పెడి సుతులదనకుఁ గవిగెదరను చునే

శ్రీరామచంద్రప్రభు జననము

సీ. చందనగంధి కౌసల్య మువెంబిడి

సంతోషములరారఁ జైత్రశుద్ధ

నవమి దశాంకె నందన వాసరము నందు

రాగం. జంప

క్షేమ సుందర రామ మం(దు)(గనేక
నేమి వచింతు సుత్రాముని సంతోష
మున్నుడు హరిపించె నధికముగను
సంతాన పుష్ప వర్షంబులు రంభోర్వ
శీ మేనకా ఘృతాచీ తిలోత్తమ
మొంది నాకనివాస వరాంగనా (పు)
కరము వే నాట్యమాడించె సరస గతుల
గానములు చాలఁ బాడించె శ్రీపతి నగ్గి
మరగు గంధర్వరాజుని కరము చేత.

క. బారరద వజ్ర్యుల దారలు కు
మారుంత్రై జనన వేయోడె మనలే మనుపలే
నారాయణుడా మరొక్క యనుచు
వారట నమితి ఆయించె వేగ్గవారము తోడ్కి

కా. కౌసల్యాంగన సత్యమరాళ తిలకల్ గాంచెద్ వనరరా.
- సాకేత పురంద(ర) మంచున దరి(ద) బ(ర) గ్యాదా బ్రాహ్మణు కెం
దొరసంతోషము తోమించవి నుచుట్ దాల్ల్ల వారింఖశత్
దారా సుతా మయులు పంపె గావులు ధనంబుల్ ధాన్యముల్ వస్త్రముల్

గ. అ(గ)శా
సాంతి కౌరవాల మునకే(గ చరించె(బు(త్ర)

రావు.

పద్మ దళ నేత్రు శా సన ప్ర స్ఫురాంసి
శాం భ ని భ గాత్రు పూర్ణ శశాంక నే వక్త్రం.

మ. కని మిన్నంది వ్రపాల నౌ గురుఁడు గం
గాం పార్శ్వ వయుర్ నేసి వి
ప్ర నిశా యుతం .
తంబు లక్ష్యించుటం
తని తెళ్ళిప వశంబు గాని ధన ధా
న్యంబుల్ మహారత్నముల్
గొనుఁ తేధియుంబు ను శాస్త్రితం బలరగా
గొం పోయి బుద్ధి మెచ్చుఁ గాక్.

గీ. కనె దశమి గుర్వాహము నందు క్రైశ యానె తి
సంతోష భరితులు గుమా
పాంటి తన సమస్త దురితముని పరమ భద్ర
చరితు నం బిత నర్హర్షు నిరతు భరతు.

క. పుత్రుల గనె నిష్ఠతిని సు
మిత్రాల శత పత్రనేత్ర మిత్ర ప్రభులన్
సుతాల్ప మ విభుల లక్ష్మ్యకరం
శత్రు ఘ్నుల నల సుపర్ణ శత్రు ఘ్నులన్

గీ. సార్థక నాములు జాత కర్మ ముల్ సవిపి దార్వ ద

రాగం. తాళ.

పావనమున నింపు మీ యుపన్యాస వాక
నవములు చదివించి విప్రగణంబులకు ధ
నంబులను సూనులకును దానంబు లిడితివి.

చ. శ్రీయుత శైల పరిశోధకా
మూలిని బాలా ప్రేమను గాంచ మాధ్వయ వేదం
బాయకవిను సజ్జన నము
తాలము మనకు శ్రేయము మిమ్ము దా శరధి నదా।

షష్ఠాధ్యాయము:

ప. శ్రీ సత్య జిత్రను జా
తా సుందర ద్రుక్పథ సుధాకర యను నుతం
పాసాంగర మధురాఖ్యపు
రసదన శశాంక వదన శ్రీకృష్ణమూర్తి!

అ. అవధరింపుము దేవ మనోను భావ
రాఘవ రస సుధా సముద్రంబులంటు
పరగు రామాయణము కథ పద్యకావ్య
ములర నీవెర సంకీర్తనంబు చరింపు

అ. పార్వతి నిను మించు కృష్ణజన్మ
పాల సూనుల తన తనుభావులగు జాబు

కావు.   బాల

పరమ సంతోష భరితులై పరగుచుండె
పెరిగిరి మహారథులు శుక్లవిధు విధమున.

సీ. వత్సరంబునకు నిల్చింబడి రక్షకుల్
మొదమున నడచిరి పదము నెనిమిది
మాసంబులకు నడింబ్రాలకు సప్తవిం
శతి మాసములకు నాగ్రహవిలాసములను
నవరత్నరచిత కనక కుండలంబులు
ఘటియింపఁ జేసిరి ఖచితంబులను
వారమున్ నైచిరి బొంగు జేయు కవులు
కొమరుగు మేలు గణింగు కొలములంద
సునిశ్చితంబుగ వేదమున సనయుల గోలి
చదువులందున నాష్టిరి తగిన నన్న
కాలుల మై తుంగు మేనుల తిలలలరఁ
గానము వేదె ఖండు వేయుఖ రాజవీన
మహిరల లోలుర నరంజకు మాయకు వెసగ.

ఉ. పంచ శరద్వయస్సులయి బాలకులెంతయు నబ్బ సంబుగా
వించిరి యుంతపారి నఖిల విద్యల వారి కసాంధ్యమున్నదే
యుంచిత వేల సర్వ నిగమాంతముల ద్వివారించు మేటి జ
న్మించెను నాల్గు రూపముల నొక్క పరబ్రహ్మ శాలలంకనా!

రాగం. తాళ.

ఉ. కెడుముల నాంజె భూవరచ
తెలరరవిరఘుంపు మనంబులోనలన్
వరుగులు నర్పు గార తలచె
వర్పురస ప్ర తే మారెగెనంబు జై
స్పదర వసు
ధారావుర వరుసిల వైదవుం(త్ర)యుల్
నుడువ నెుత్యా జెందెవుల త
నుదుస్తును లూప్పు(గ దాప్పురత్యక్.

శా. గాడ్డెయుం స్సగ్గవాల సంయువుల వవాశారాన్స్థిత్యై లూ ఒస్స్రోము
ధ్వద్రీపుం గనవచ్చి వెూసలను దానర్ఘంబు గా నిర్మి వు
రాస్యధీశేం(ద్రు)(డిజెంగి లుయంత నె లువూత్స(శే)జితాంపె వ తా
నాధుం డద్వైర భుంక్తు వె తుడ(డు) యూనందంబు నన్(బ్ర)హ్మాత్మ్

త. పదురుగ(జను గతి నెదురుగ
ఘుదవుల నజని ఒువర్స్మిపాంద్భిపుల మెసగి (దై)వత్వం
గదశరద్భృపా శుభ్ర మా(
గద నీకు ను మూనులక్షును గాం ఖలవెల్లన్.

(ఉ) త్రైవువు నీయను (గ) మావులవెత సమస్తవు . నేడు నా
గమును త్రైగు దేరు ట బ్రహ్మరథ భూనదిపివచ్చు గురటుల్త్రై
నెూవుంని వారధ వచ్చు (శ్రీ)యు నల్లవయులో పలుయోవు యున్న(వి)

రామ. బాల.

తేమియుం గాదిజుడ మునులకిక్కైదనం బను రాజు వల్లగ!

శా. ఓహో సంస్త్రీ రక్షావని తలప తీయుల గాలింకు వంతాడిరా
స్త్రీ వధారంభము పక్కితప్పదని మునీ నెవించు నన్నాడదనం
దేవాంతకు మియుం నేడు తప్పవని నా తెంతరంబునక్ సత్యస
త్యావధారుండవు గాన తృత్తుల జ పూర్వ సార్వభౌములక్ సదా.

క. కావున నెవ్వనివని
క్ష్మావర, వచియింతు విను ము(ర)తుల వివినిష్టర్
గా-- యుత్తపదినము
తా విఘ్నవల లావరింతు రసురాధ్యుల్

ఉ. మంగళ నాదకుంజర, కుమారుని మారగు నీకుమారుని
ధ్యానన వీరులందు నిమిత త్త్వయు గెల్ల వెలుంగ నిబ్బరుల్
మానుగ గానవంబు ప్రమను మానవము మానైతా గు కాంభీరాముల్
బ్రానుసమాన ధామున నరిపంచజ సారవయుని రాకుము దేవుడే

క. రాముని ననుపుము నం గా
నేమని వచియింతు దశరథేంద్రుని కంపం
బామిన్న మోదబద్ధ
త్త్వవులార్పంబుడుచు వేవే నంతటి లోవెర్.

క. మెల్లనె యుల్లను మోమును
వల్లువ్రు, యుపాతుల దగునె వ్యూయు తడ దోహం.

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　చాల.

ముల్లోకంబుల నెల్లను
తల్లడ మందించు దైత్య తతి నెటు త్రుంచుదువో.
అ. నీసెలవైన విశ్వాదనా నేసుర క్షాద్రి సమస్తనేతా
నాసుత సంభవుతుండనయ్యు నాకనికేతనము వెళ్ళమంటుతా
సారసన మంబుజ్ఞ శాంత విశిఖాంచిత చెంగృహము విష్ణు స్వదాం
ధాం సుర సాధ్వబృందముల నంతము [illegible] పొరాని వినంపి వైవెదే
క. పతికిన విశ్వామిత్రం
తలుకమె యిట్లి వంచి రాక్షు వానా నీవ
బ్బులు గురుతు మాంసు నిపుడే
తెలిసె నబద్ధంబు లాతి లివి సాంచెలాతే
చ. ఎదురుగ వచ్చి మొక్కి విపు
తెమియు గొలిచిన నిత్య సంబుంబ
శ్రీ దశరథా యిదె తొమ్మిలు సు
తెర్వులు కప్పు వదంగ చెంతలా
తరగున యిట్టు లక్ష్మీ తెలు
లా యుని గాంధి తమాబ్బ్యంతు కాా
పదవా నకిల లు వృతిల
బంక్తిరథుండగని పల్కె నత్యిట్టే.
సీ. ఓ ప్పు నె దశ కంరాం గాంక్షి కపుత్ర ని

రామ. ౨౨

చ. కొల్లపుంత వతి సత్య భా మయుండు
విప్పుడు కొరికిన దిక్కైన నని వక్కి
యింత కోఁ తప్పిన నాడునందు
కెలకాని దుష్టాంతభూరా పకులు వి
శ్వామి(త్రు)ఁ డనఘు చరి(త్రు)ఁడ స్వాత్మ నం(స్త్ర)
శ(స్త్ర) మం(త్రం)బులు చాల నేర్పుంగను
సీతనూ భావులకుఁ (శ్రీ)తి గరవు
గానఁ బనుపుము రామలక్ష్మణుల నితని
వెంట నంచు వసిష్ఠభూమి బుధ మౌని
వరుసఁ దక్కైకిరప్రభావంబు దెలిపి
నాదన తిచ్చినఁ జిత్తమువలోన రాజు.

క. అంగీకరించి శ్రీరా
ముఁ గాంచి కుమార గాధిపు(త్రు)ఁడు జన్నం
బుం గావఁ గోరె నవ్వుని
పుంగవు వెనువెంట పొద్దుఁ బొమ్మని పలికెన్

క. జననీ జనకులకును వం
దనములు సల్పి తాను నర్చి సుమిత్రా
తనయుఁడుఁ రామ కౌశిక
ముని వెంటం జనుటకై (ప) మోదంబందెన్.

రామ. బాల

మ. షష్ఠమాధ్యాయమిది రామచంద్రవిభుర
సాంప్రతార్ణవమనెడు రామాయణంబు
నందు రాఘవు నాగాధినందనుండు
త్రమువు రక్షించె పవిత్ర నరధ్వములరా.

సప్తమాధ్యాయము:

క. శ్రీ భద్రాద్రి మహీజాతిబ
భూంభృన్మైథిక పయోంధ పృష్ఠ్యకగభి
నార్మ్యభిబ ప్రంజీత పారదత్ర
పారంభావసలలితకౌస్తుభవాంబుజిగ్రీవా.

సీ. అర్పణము జేతు పుండరీకాక్షులుపధ
రింపు శ్రీ దాశరథి రసామృతసయక్ష
రనిధి రామాయణంబు నీరధి నిషంగా
తంబితా దేవి తెలుగున నిష్ణాని వసించె:

గీ. రామచంద్ర విభుండు సౌమిత్రి తోడనను
రస్త్ర శస్త్ర పాంజి లయగుచు గాధి
జి మునివెంట జనుచు సరయూనదీతటం
బు నను నిల్చెను భూసమ తులల.

క. కని సరయూతటినీజల

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　జంప.

మునిమానసములు లాడి మెలంగ మునివరవ్యునిక
జని రాజకుమారులు ము
జ్ఞానములంగాంచి మునినికి సద్వినయా ... తెర!

౧. ప్రియాత్మ నాశీర్వదించి బహుంభాషించితే(వ)
తను పులకరించ తిండు మం(త్ర)ములు చెప్పి)
మీరు దప్పిక యూకవి వేసు బతవి
కలయుఁ గలగవాసు మం(త్ర) యుంత్రములు జపింప

౨. ఆ రెండుజాము నందు సరయూ
తీరంబున నివ(స)వించి తెలవారంగనే.
(శ్రీ)రాఘవు లాగాద్రికు
మారంకు తోనావ యెక్కి మననుల రారే

౩. ఈనది పుట్టిన చందము
మౌని తిలక, యూనతీయుమూ యాని రాము
మౌనా ధురుడు వేదిన విన
వేదవినోద్భవుంఁడు మయున్న విఖ్యాతి దగఁ.

౪. అమరనగమందుఁ దనను తాన్వ్వియున సరము.
మానసంబునఁ బుట్టిరిచెఁ గాననదియు
మానవస సరయూ నదియను నామంబునే జెందె
నిండు వేడ్కతో రాముఁడు(ఋ)వ విసంభు మూడు.

రాగము. ఝాల

క. ఈనది జాహ్నవి పావన
మానంబై పరగుచుండె మహిమాలసరజం
జైనకతంబున నివసర
యమునది ఏష్టనె యమునాఖ్య చేత నాపాఖ్యరెన్నపా
క. అజ్జలమలులు మానసమున
సజ్జలము లెంచుచ దలచి జల్లకైలనిచెవి
ద్విజ్జన సుతుడు సకలజ
గజ్జాలం వనుడు సుగుణ గణుడు శిరమున్
క. అటు నుండి యమునవి నదీ
తటముల నడు నసావ ఎక్కి దాటుచు చెనిర
బృటు వెడలి గాంధి నందన
జటపతితొ గాన లోనజనపతి పుత్రుల్.
క. ఈవిధనా . వమ మారితొ
పావన మునిసాంఘ్య, తెవియ బలతుపుట్టన్
సాంప్రదుచెంత్రతారగ
భిక్ష విభునందనుల తోడ సంయుమ మియనిపెన్
సీ. భూపాల, వినవయ్య, పూర్వకాలమునందు
శుచియను నెలకొ తర్కసుంబు గలదు
అమరుల తో సమ రవేనుర్జు వారలు

రాము.

తన తెలంతు బాలకె బని పురంద
రుని తొంతట జెప్పిన నన నెయు కెసా
ష్టి సుని తాల్ల జాల సమ్యంబు సెసి
కపటంబుచే వాని బుద్ధి చెడిపి నిల
(త) మో(ర) వకు తనుచు భూమి బలుమెలుక
నట్టి పాపకర్మంబున నతని యుంత
తపముఁ జేసి వినిర్మలత్వంబు నొందెఁ
గాన యుత్కాన నిర్మల జ్ఞాన సంప
దంచు విఖ్యాతి నొందె సమంచితముగ.

ఉ. కమల హితాన్వయాంబుధిప, యు
గస్త్య మహా ముని సాధు సత్కథ
విమల మతిన్ వచింప విన
వేయుతన్ మదిలోఁ దలంచు మా
(ర) మున సమగ్ర పాపనిక
రంబులు బాసి సదా మహా పవి
(త్ర) ములు మనోజ్ఞ శిష్టతంబులు ధ
రన్ నరులొందు చుందు రెంతయున్

క. వాతాపి నాముకై దైతేయుఁ డిది వల్లె
పాతకమున మొదలింటఁ దలఁచె

ననుజు నజంబుగాఁ జెనరించి బ్రాహ్మణ
తతిఁ బ్రీతి గాంచి నేఁడు తమ యింట
నైమిత్త్రకములు భోజనములనతురమ్మాని
పిలిచిన నఁగపట్టంబు దెలియు తేఁగు
దేరంగ వారితిఁ దృష్టి విడంగ వె
షపలల యిరుతం భోజనము పెట్టి.
తనర సాపడు వెన్న సోదరునిఁ జేర
రెడు పులును చించి చుక్కైన వాఁడు వెడలి రాఁగ
నపుడు వారల దేవ వరంపగ వల నుబ్రాంపు
చుంచు రిబ్బంగా దేవతాబృంద మపుడు.
గీ. రమల జనితాండ దనుజుల కవట వృత్తి
చెప్పిన నగస్త్య నివతి శ్రీపుష్ప ముఖను
చెనటి వైదితప్పలి నాశంబు చేయుమనిన
నలువ యరంనశిన తమ్మని నాయకుండు
చ. అనఘుఁడగస్త్యుఁడయ్యెనిమి
షాంపాంతు కంటికిఁగాన వచ్చెనద్
దనమది సంతసించి సుఖి
నంబికు దంచుచను వెళ్ళనేఁడు ద
ద్దినము మదియు గెమొమున

రాము. బాల

ధనిధియుండుము పార్థనంబు చే

శ్రీ శ్రీ [illegible] నుమునా బ్ర హ్మణార్థవుల న

తుందగనీవని విన్నవించినార

3. రజనీచరుండు సోదరు

నజవుం గాపించి తెలిసి నట్టి పలలమూ

ద్విజుని నను వద్ధించిన నది

భుజించి యుంచి యుతం డు జీర్ణముం గావించెర్.

3. ఇల్వల, తమ్ముని | రమ్మని |

పిల్చెరి రా దున్న వాడు పిమ్మట నెందెర్

తెల్లి గానక పొంజు తపసి

తల్వల దురవాని జూచి తడు గాలపమునర్

మ. అపురా రాక్షస, పాపమానస దినం

బాపర మలంగు భరం

విజ శ్రేష్ఠుల జంపి చేసు తెలిని భూ

దేవావళి దుల్రపాపై

వి యుంచుటి బవాలు త్రాపవి త్రయి వాం

ది ట్లైర్ సరోజాతబాం

ధవ సంభూత నిశాంత భూమి వెరుగడ్

ధా తొకమూడా మటరి!

చ. అల ఘటజాత సంయమి మ
హాత్మ్యములఁ జెప్పుడు నింక మందరా
చల మును తా విరోధవశ
న ఇప్పని నాతన మంటి యున్నా
కలు సరసీజ సంభవున
కుం జని తద్విధ మెల్లఁ జెప్పఁగన్!
కలుష విమోచనుండగు న
గస్త్యునిఁ బంపెను వారి చెంతకున్!

క. మందర మను వఱ్ఱని పతిఁ గని
వందన మొనరించి తెలుపవేఁ డానుండెన్
బృందు వది యంత నెరా వేలా
సందేహము మాని చెపుము శైలాధీశా!

క. నా మహిమ యెఱుకెట గదపుడు
హ్రా మఱి లెనింక రేఁ దలఁచు హ్రా యన్నను నే
మీ మాటకే జవదాటను
లోకమున నవర, లొన్నఁటైన నున్నత యనినన్

గీ. ఏను దక్షిణా దిగ్భాగ మేఁగి వచ్చు
దనుక మలను పెరిఁగని నణఁగి యుండు
మనిన నతఁడుండె నప్పటి కతఁడు మగుడి

రాము.

రాకేశే దిన్నటి కి రంఘు రాజ తిలక!

గీ. ఆయగస్త్య మహర్షి మహత్త్వవంత
రామ చంద్రుండు వినుచు నానందంబు నొందె
భక్తుండు కోరి కేలింపించు బాలకాండ
సప్తమాధ్యాయము తిందిస్తస్త జల జనయున.

అష్టమాధ్యాయము:

క. శ్రీమదరమ సహోదర
దామోదర సుగుణగణ సుధం తారవుణా
శ్యామలక గోపాలక
కోమల జనక వినత సనక గరుడ వాయు వరా.

గీ. అవధరింపుము దేవ నీ వారశైల
జాత తరుజాం సమేత ఖద్యోత కులజుఁ
డైన రాముఁడు కౌశికు తోనరిగి మ
రేమి గావించె నెల వేయు నేమహాత్మ.

క. అని వశి విననేసు గుణాస
దన సంపూర్ణేందు విభవ ధనవత వారి చం
దన దశరథ భూవరనం
దన నశేంగాని మత్తేయు గాధి నం దనుఁ దని రాటె

రాము. బాల

తే. ఈ వనములో నగస్త్యుఁడు
బ్రావంబున విష్ణుదేవు పావన పదరా
జీవములు దలచి తపముం
గావింపుచునుండె గాంచ కాలంబునకున్.

సీ. తాటక యనెడు నికాయ బహుస వాంప్ర
మత్తగజంబుల సత్తువగల
ఆది యరకి యక్షు దరుడెంచి ఘోరభ
యంకరంబై యగస్త్యముని వేఁడఁ
గవిచుఁ దపోవిభంగంబైన నాతఁడు
సక్రోధమున నను దుష్టమతివగుచు
దర్పింపనెది యొక రాక్షసరూపమవు
గమ్మని శపియించెఁ గాన మునుప
చేవరత్వంబు వదవి నికావరత్వ
మూని యున్నది ... యీ వనమున
తెంపున మారీచుఁడును సుబాహుఁడవిలోని
తిరుగుచేరుచు బాపాత్ములై చరించు

గీ. పరమమునిసమూహముల బాధలు రాఁగ
వధ్యమెనర్చు బాపాళల దుష్టరథార
పాపమొనరించు మెని యెట్టి మాంస.

రాగము. ౩౦౦

మాంగళంతురా సంతృప్తి దేవి నిల్చు

క. పలుగాగ యాం పదములను వాన

మురుదెంబున వారణమంక నసు గల బహులు ములు

పృథ్వై యాం తల్లి నసుద

అయ్యరు రాఘవ, నాకి నేమి తాం(దనమునికి)

శా. గాంధేయా, ఋషి నీకు వల్లభ నగారా

కాంచుక్షణ వంశ చిత్రా

నాద్యా స్త్రీ సరు వెండు మున్న బలావం

ధర్మ వింటి నే తాటకే

సాధ్యం తుమ్ వినుమా పవుత్ర విశ్వ

జ్వాలం వశం దేవతా

నాధుం ద(ద్రు)ల వ(జ్ర) మూని వాంతమున్

గానించు బృందంబునే.

శా. రంగు తెల్పులతల నాధుడప్పుడు ధనుర్జ్యా నాదముం జేయుసు

త(ర)మంది దిశల మనోంగకన దిక్కుం తావశ తెల్పుదర

సా మం బులు బహారు తరుపు మొలిచె నలుపుడా సా మేముఁ ఘనశ్శ్వాసము(త)

రావమున్ సా(త) ముఖైసి గాండి త్రాడు బి(త)ం బాణ్యలో [illegible]

తే. అప్పుడు సింహాజి గానము

చప్పుడు విని తాటకా నిశాచరి క్రోధం

బుష్పులల వక్ష్య బున్నన
వాః ప్రతికులబంధ్య(జ)నని బెను నాకౌశికు మోల్.
క. ఇది సాంత్వ మను నుబుర(గనికర
మొదట నుదితం బయ్యె నిందు కెళ్ళకా మొయ నవ
హృదయము నటి దెంత్రి వింకలుష
వర్త్ర ద బురం జం పద గు నని మునిం ద్రు(డు వల్కె.
క. సౌమిత్రి యున్నతో వి
శ్వామిత్ర మునీంద్రు ధర్మ వచనంబుల వా
త్సల్య మరనంబున [illegible] తెలిని
వేమర్థించు మని విన్నవించె వినయుఁడై.
గీ. అర్థ చంద్ర బాణ మురిఁ బొంది త్రేయున
తాంతట నిశాట తరుణి కంత
యంతనంబౌ నర్త్రి లోకేశుఁ డగు రాము
దేవ బాణమునకు నిరుగు గలదె?
క. తెలసరత పుష్పలు వేకాని
మునసురలు గురిపించి రప్పుడు ముదమలరి వరు
ద్విసరములు లప్పుడు రామా
యసురవి రాము యని పొగడి యుర్వన్యయుడై.
క. మనుసిష్ప్రు (ధు) వాంఛ [illegible]

రాము. ౨౦౧

ఘనతర శస్త్రాస్త్ర తతులు కౌశికుఁ డిచ్చెను
ధన్యుని కిద్దాని విశ్వామి
త్రుని తోం వచి యుంచి దేవేశులు వనిరంచిర్!

తే. భానుకులాబ్ధి చంద్రుఁడు ప్రభాతమున గాంగేయ నది యందు సం
గానది కేఁగి స్నానములు గావించి యుమ్మనుడ్గి యున్నసు
స్థానము వెళ్లఁ దిద్ది మును సత్రము సత్రముఁ గాంచి దెబ్బ
యూనతి నున్న వాఁడనను నాతఁడు దీవన వచ్చి వానికిన్

సీ. వి. శస్త్రాస్త్ర సద్విద్యా విధులు చెప్పి
తగు జయ విజయంపు మంత్రములు నిష్ఠ
మెయి నుపదేశించి దయను దివ్య
మోజ బాణ ప్రయోగ విధము
నుప సంహార క్రమము మెల్ల ప్పొరఁ గరపిన
నజ పుత్రుఁడు జయ విజయ నామ
మంత్ర వరములు సంస్మరియింప శస్త్రాస్త్ర
నికరంబు లన్ని సన్నిధిని నిచ్చె
యంబర ధరావారి తేజ చయంబు వెరప
మంద నినదంబు నర్వ పురందరుండు
రాము, యీ వేళ యుప సంహారంబు నర్వ
మనిన నౌఁగాక యని యటుల సాకించె.

రాము. ఝంప

౩. రాముడును సౌమి(త్రి)యును వి
శ్వామి(త్రు)ని తోడ సిద్ధవని కేగి యచట
వామన మహాశ్రమం గని యతి
సోమునకు (మఖ)సిద్ధి రాతనికి సత్కీర్తిగ!

౪. శాశ్వత కల్యాణులు సు
ప్రాశస్త్యము తోయజనిధి సుధాంశులు భువనా
ధీశ్వరులు లంజిత మారులు
విశ్వామి తా(త్ర)ము మఖ(బ్రో)చెదము అనగ!

౫. సవనారంభ మెలనర్పు శీ(ఘ్ర)ముగ వి
శ్వామి(త్ర) యజుష్టు సుస్థిరో
త్సవ సంగీత్ర త ముష్టి తైత్తి వనము
స్పష్టస్ం తి వాసి కుగా
సవి నిర్ముక్త శరాక్షి శోలల నుల భ
స్వం చేసు గావించు నం
చల వివ స్వత్రల శెఖరుం డుపరిశేత
కూరత్వమే పారోగంగ!

౬. ఋషి తల రుండు రాము మెం న
రింపు బుసు నుండగ సర్వభూత మను
హృషులును . . . సంయమిను వ

బాల

రామ.

శేఖ్యీల నిర్మల వేద మం(త్ర) మున్

దుషిత మనస్సునై చదువ

దుష్ట నిశాట విరామ రామ!

విషరుహ నే(త్ర) సంతతమ

మి(త్ర)ని గన్గొని వేరె నిశ్చంగ నాలు!

త. మహారోచ సంబంధ వాలు పేర

యారంభులు మేమనించి యసు నంతి నేగా

వీరా కోసర సప్రాణ పేటు

పెంటా రా(త్రు)ల మఖమయ గాని యయింత గనలయు.

పి. (అ) నునంత మహా రోచా తనగు సుభాషయంతను

శివరులక్ష్మి . . . . ~~మొదట వచ్చె~~ . .

రుల తెలద వచ్చె) సరూష మూ నసులయు

తల పాంబు గావింపగ తతి రక్షు

తాకెల్ల శరమున చెల్ల రక్షసులను

సుక్షణంగించె సమోదరుండు

తాను నంతట మరు ద్వాంబు చేతపా

తినె వ్యమ్మల కు మహారోచు వై చె

నలమంబాడయని ఖండించె నట్లరంబు

మేలను (గ) వాము గణ బూర్గ మాందె నంబు

రామ. బాల

గాధి పుత్రుండు రామలక్ష్మణుల బవాంని
ధవముల నుతియించెఁ దన మానసము నుబ్బ
తే. అ - - అష్టమాధ్యా
ఇమము రామ రసామృతాబ్ధియందున నన్ను
త్రమయుఁ దగు గాధేయుని యా
జ్ఞమపు గామొల బాలకాండతోద్యయిది పరగుఁ!

నవమాధ్యాయము:
క. శ్రీ రాజీవాక్ష లస
త్కారుణ్య కటాక్ష వీక్షితామిత జనబృం
దారత వృక్ష యుదనిధిం
పారాణి నికర విపక్ష హరి హరయు రక్షా!
గీ. అవధరింపుము పార్వతీ పనల యాక్షి
ఖవుని వీక్షించి మామక పాలనాంద్ర
గాధి సూనుని యాగంబు.. యేమి
యాచరించెను రఘుల రాముఁ డానతిమ్మ.
క. చెవులారంగా రామక
థవినం గౌతూహలంబు దంజనియించెన్
శివదేవ యానతీయుఁగ

రాము [illegible]

దేవి యని గీర్వాణగిరిసు తానుతాద్రి నుతుల!

చ. అని యిట్లుం బలు విధంబ కంపూర్ణ భక్తి

తా(రా)రంభాంగనా సాగరం

నన ఆరాధింపవె రామచంద్ర చరణంబు

తా(ర)హారి కోదండధరా

జనకాత్మజుని యెంచు నున్నది జగ

జ్జాలంపది నాం చుకుని

జను బునాస్తారంటు కుంగనంగనవివి

శ్యామలు (త్రు)ఁ ఘం బల్కంగ!

మ. అది యెలంగన నేఁగు చుంచిరని మూకా.

రాంచా స్త్రమైం(ద్రు)ందు ప

లు దశస్యం దన పు(త్త్ర) యాగం తఁడు మహో

కన్యామ కుం బింద్ర చే

పెద మూంరారి ధనుస్సు నందు గుణమౌం

జెన్నారఁగా బాపాలు శ్

త్రిదనిర్ఘుటి ఘుటిల యుంచుపాని కని బా

టింటెడ్ (శ్రి) జిహ్వ త్రిగాడ్!

మ. పులినిగల ఆయుష్మంతా నృపతి

రాగము. తాళం

పుత్త్రులు వెంట నరాఁగ గాంధి నం
దనుఁడు ప్రయాణమ్మై చనుచు
నాఁటి దినంబున నఁగొంకినది
వనమున స్నానమున్ సలిపి
? పావనమైన మనుష్య కర్మమున్
మనములరంగఁ దీర్చుకొని
మంజుల పక్షి ఫలంబు లారగిం
చినయు గుణాత్ములబ్బుట వ
సించిరి యాందురు నాటి వేకువన్.

౩. అటు నిర్గమించి గంగా
తటమున కేఁతెంచి కాంచి త . . . మరు
త్తటిని మహాత్మ్య మెన్నరి
యెలు కల్మష భంగ గంగ భవ్య తరంగన్.

౪. మందాకిని జలంబులు
బృందారక లోకమున భరించి వసుధకే
చందాన వచ్చె నిట గా
చందం బిల కిఁసింపవయ్య సంభ్రమమున వర్ణ్య!

౫. గాంధేయుఁడు చెప్పఁదొడఁగె
భూంధవ నందనుల తోడ పుష్కర నదిలో

రామ. బాల.

తెల్గు ... వర్ష్య) ఏ నీ నర

సాధ్యాత్మజ యామదిరిదివినం దిదిదితేక్షే!

సీ. భవదీయ వంశసం భవుండు పూర్వీయుండు
సగరసాము .. పగదినే.
యాంతని కాత్మజు లరువది వేలన్నా
రంబునారంపశ్రా వంబు ... నా
తలచి యారంభించె హత్తె దిబిన
సద్రి క్రమంబని యము పహరించి
కపిలమునీంద్రు వెన్నను గావు సంపా
తిరిగి గాంట్ల సంజంచు సుతులు
గాంచి మీరీశ్వులతీరి క(ఘు)ముని వెదకి
యజ్ఞతురగంబు దెవ్యని యనుమానమున
వారలందరూ పురమును వనము లందు
చెదలలో గిరుగు వాలలో వెదకి వెదకి.
తే. వెుక్కడ గానక చనివని
మొదైడ కపిలముని చెక్క నున్నతురంగం
బత్సరాజగములు గనుంగాని
యక్రమ మున్నది ముఖాస్త్వమిదె యదె యనుచు
తే. పలు దెబ్బలు రాయిడి వె

రామ. బాల

ష్ట్రేదు పలు గంతరలను జూచఁబెందపులతోనే
త ధు తరు తొజ్జ ని బపి యు
వ్వు డి వేఁధర బరాబె వారు వృధమిని మరియునే

గ! తనదు కొడుకుల దగ్ధమై గనిన వార్త
సగరుఁడు పసి ష్టవెని చెప్పుఁగను చింత
మదిని బది పునముఁదగు నంశు మంతుఁబూబి

క. బని నీవు మఘు తురంగముఁ
గాని రమ్మని పనుప నతఁడు గాబ్బునఁగపిలం
గని స ప్త్రి ని దత్పద
వనజంబుల తెలిసి నిలుప వానింగరుణాన్

క. రాజిల్లం గని యధ్వర
వాజిం గాని పొమ్ము మంబి వాంఛపు వేగన్
నీ జనకే వితత్తై గం
గాజల సంప్రాప్తి ఉంబు గావింపు తగన్

క. వీరు పవి త్రుల గుదురని
వారువమబ్బునను గొంచు వచ్చె సగరధా
త్రీరపుఁణుని మెసఁగిన యూ
గారంబుంబా చరించె నమరులు మెచ్చన్

58.

రాము.

గీ. అంతను మంతు నతను డిక్ష్వాకు...
భూవరుం డుత్సవంబులు భూని చేసె
నవనికిని భాగ రఘుఁ దను స్సుతి బనిచె.
సకల రాజ కిరీట మణి ఘరణుఁ డొడ్డ

శా. ఆ రా జైలాత్మ్యముఁ దాభ్యాగర భూఁ కాషు
రాజ్య శ్రీ బుభం ద్రి స్న మౌం
ధ్యా రాజ్యంబు న్నపాల సన్న్మ హబుసె
యర్థిధర్మ సంయుక్తుఁడై
కులారవాలు తముఁ (దు)ంచి సజ్జనులఁ జే
కొంచు గ్గి మన భూతిచె
నాక్షిర్ధ బాలన చేయుచుండె యనకమా
శాంతంబులం బర్బిఁ గాంచ్

మా|లిక నా   దైత్యవేలు కారకై?
యుగాలు విత సెన తా
రకాలంకంబుగు మాజి నెక్కి ఖనఁ గాం సంత
సంతంతయ్ బిక్క బాం
లకురం గంబు గనంబు తంగఁ దగు గా
లందాని వెవ్వేఁ యూఁ చూ
కేవు దూరంబునఁ బారి పోవఁ గని వె

రాము. బాల

వర్గ. . . . . .

గ. వెదకి వెదకి యొక్క బలములో వ్యగమెుఁకి
ఉరుంద నలపును ఉరుద యుంధు వనఁగ
నమటి కపిల తీర్థ జానల దగ్గరై
పదుంశన ప్రభయుమట పారఁభూలు

మ. అతిదిం జెంది యుదా . . . యుని ధరా
ధ్వకష్టుంబు దానష్పు దా
తురగా రెూ వా కుఁదొాము సంది యుగుడొ
తెూ నిరజంబుంబు వా
విరి . . . గృహా(ప) వెళవు యు రా
వింటే వు వా వుం(తి) కొ
మురు . . గని నేడు వింత విదవా
కాంతార . . (త్రి) లబ్

5. బల వుఁలు నఁ బినఁగు పారి పుల
నఖిశిలల హె దహాంప నామదిఁగనివె
నిలయుంబున తే తెంబి తి
దెవి యుక యు ప్రార్థ సంతు (త్రి) తల కవు బెప్పుమా!

6. అనినేడ్ వినపు వారలుసత
రుని మెడుమలు కపిల మౌని రెూవాంక్షి బూ

రాము. కాల

లను భస్మమైరి లేపి లయ
ఉర్విని మిష నది జలము దెబ్బి ఉద్ధరింప(గ వలయునే.

వ. అనిన విని.

క. శ్రీ వీరుల మత్పుత్రాగ్నిస్థ లయ
భూపర ముకులు లు గాన మపత్రం పారి ముదిరా ..
దారుత నదీజలంబులు
పారించెద నికము ధ్రాంత్రి పై నని తలచె(చె.

సి. వలనొప్ప(గా బాలు మన్రో విభూగాంతరు
ధా(రా)క్షు మూలాంజ లాచ తపసి విహాలు
గోకర్ణము నను నాశిత భవు నిరూర్చి
తపములు(గా విండు(లు) శ్రేష్ఠ ముగురు
నేపు గా వచ్చె(జెప్పె మూరతన్నను
కపిల మా పాత్ర్య ఇభా నముదయ
ములతో తమామ తకుల జులదోయుంపు
చున్న వారలు గోన నిస్త్ర భత్రి
మొంద వాణిన వాంపాశ్వ తెలా ఉమ బభవ
విధిపి తా మహాలు కైశవి బుధ పంధ్ర
వేం మ గర్భ విరించి(మ) పాంగా యులుంబుల
పాతర్క్ష న యెయు పక్షి) తప ఖ్య గళధు(డు వచ్చె

౨౨వ.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　౫౦౨.

శా. దేవా, గంగ నెసంగు నా యెడఁ గృపా
దృష్టిన్ విలోకించి నే
నా వైశ్వానర కీల లార్పి తగదే
వాంఛిత లోకంబులో
మా వృద్ధ ప్రపితామహాళి వసియిం
పన్ వారికై నోఁచవే
గా వింతల్ సెలవీయవే యనిననా
శంభుం డుద్భవుం డిట్లనన్!

చ. వెలయుఁ గజ(త్రి)పాణి వలు
వేషముఁ దాల్చిన నాఁడు నాకమున
తల జల ధార చేతను మ
నంబున భక్తి యుబ్బ నిల్పి వాని ప
స్థావినము చక్క నేఁగడిగి ~~నన్~~
నన్ గాఢతఁ యెప్పినను నీవు మంధవా
ఖిల పతి యయుంచు విష్ణుని భ
క్తి రధు వేఁడుము యున్న నాంతటన్!

చ. మనమున వాసుదేవహరి
మాధవ శేష శయాన పద్మలో
చన వినతాజపు(త్రం) ముని

రామ. ౨౦౦.

సన్నుతపాత్ర ముకుందపదద్యునిం
భుజగధరాజనార్ధన త్రి
పాదనిధి త్రైల భదాన వాంతరాం
యనుచుఁ దపం బొనర్చి హరి
యదృష్టి సన్నము పాని తె దృష్టిదే

సీ. కారజుం జేమి భగీరథ నరుఁ గూర్చి
తప మొనర్చుట కేనఁ దక్షిరాజ్ఞ
ములు పను సాష్టాంగ ములొనర్చి దేవ సాం
ఖ్యత్వ ము నశ్యకపిల ముఁకుందు
చే దగ్ధులైరి నా ప్రపౌత్రగంగ ని
ప్పించన వారు పవిత్రులగుచుఁ
(ఊ) దవంబు నరుఁ జని మొదరన్న విని భూమి
భరియింప వేదు మత్ప్రద గంగ
గాన నీవతి భక్తిఁ శంకరునిఁ గూర్చి
తపము సేసిన నీకు నతఁడు (ప్ర) సన్న
మొసఁగ నగుచును దన భరియింపఁ జాలు
ననుచుఁ జ(రి) యంతర్హితుం డ య్యనంత.

తే. (ప్ర) విమల రామామృతపి
భువనైదు సత్త్ర భగీరథుండు వసుధపుర్

రాగ. తాళ.

దివిజాపతుఁ డేఁగతిఁ గులు
నవమాధ్యాయంబు చేకొనంగదె కృష్ణా!

దశమాధ్యాయము:

క. శ్రీధర పావిత సదనా
రాధా చంద్రాననా కృతి సల్లాప పికా
భూధర మన్మథ జనకా
కైటభ మదాంధ సురారి గావే వేలవరీ!

గీ. అవధరింపుము కృష్ణ పాలాబ్ధి ధావ
రజము వహియించు డాపో మారజను గాంచి
వినవె నన్ను భగీరథ జన విభుండు
భావమందు భజించి తపంబు చేసె.

గీ. ఆతపంబున కేను (బ) తుష్టి మెచ్చి
నాతనికి మెచ్చు యొబ్బి మతంబదు గుమునిఁ
జేతులు మొలగిచ్చి మునుల్లజాతులలోను
కపిల నామక మౌని దగ్గం చెనవ్వి.

క. అంగజ జనకుఁడు తనపద
గంగ నొసఁగె వారి నన్ను గ్రహియించి భరిం
చం గోరి నాఁడు జటలభు

రామ. బాల

జంగమలయు నదియును ~~...~~ ధరక తక్కినవిధాన్యలి)

క. మానమునకు సద్విప్రప్రవి
తానము హాంలను గాంగతోయంబు స్నానముచేసి
దేవాంస్తువులు దనాన శిఖా
సాంప్రమంబులు వనస్నానంబు జూచి యని తాప!

క. అని వేడిన నట్టి బాష్పి
లము గంగం బాస్తు విభు వలవి నది జని
యున్నది మిష గిరిపైఁ బడి యుబు
బనకున్న భగీరథాఖ్య జనపతి యుని యెన్!

క. మందాకిని పదమారు యుటు
నెందాఁకి బాంకి కని మహాపతి వయితేద్
బృందారకాద్రి పైఁ బడి
తిందాంబు వశంబుగాఁడు ధీరవిచారా!

క. దీని శివ స్వాంతి చెప్పెద దివిజగజము
దంతఘాతముచే చేసిన దైవతాద్రి
శృంగములన నిగ్గమించె దనంగనాతఁ
డిం(దు)నకు వచ్చి వృత్తాంత మెఱుఁగఁ జెప్పె.

క. చెప్పిన నుష్ణుడై హర్షితే
డు ప్పొ [లకుబు] దే యుభంబు గాని పొరపునఁ దాం

రామ. బాల.

నప్పుడె నృప్ప వెను వెంటను
నుప్పొంగుచు వచ్చి వచ్చి యయున న్ర త్రవయునదే.
సీ. నా పంట పొలుచె నిప్పర్వతశృంగ
ములనుండి వెలువడి పుష్కర నది
నీ వెంట వచ్చుట గాంచు ననంతును
భార్య శ్రైల నాతాఁ(బు) వర్త నంబు
సలుప వలయు నని జనపతి మొండ్లై
రావణాభిధ కుంజరంబు పలుక
విని తగ దీవని యనిన బొంధపడక
యున్నఁ జింతించి దావె నున్న నదుగు
పాప సరసకుఁ జనకుఁ దద్భావ మెఱి
ముదములుచే నన్నుఁగైకొన మడిఁ దలంచె
నని మువా కొంప వ్రాదయుక్తై యని రెంఁడాను
నను ధరించిన నటులగు నను మంటనిడె.
తే. గంగా తటిని వచించిన.
సంగతి విని యప్పుడె వచ్చి శైల పింత మూ
తంగంబు కనక శిఖరి
శృంగములు దంతములచేత (సు) శ్రీం జేసె!
తే. గంగా నది వెలువడి వరా

రామ. బాల.

తంగమున నతఁ డాతఁ జెటుల తర భూతముచే
సంగంబుఁ దూరి పదిలొందఁ
రంగావని సౌర్వ్య నాతర మెటులని ఖ్యాతిన్!

గీ. అంత నిర్జర తరికి గర్వాపహంబు
నమ్మి నిర్జర దీర్ఘిక ఉపరిగల భ
గీరథుని పూర్వికుల జుంగి కొడువారి
నాకసంప్రాప్తులను జేసె నంతు నుండి
గంగ భాగీరథియని విఖ్యాతి నొందె.

క. అని మునవర ధాత్రిపయిన్
వినుమానవ కోటికిని పవిత్రము నర్వే
ఘనుడౌ భగీరథుడుదె
ల్చిన వృత్తాంతము చేత నలరి శ్రీరఘురామా!

తే. అని ముని చెప్పినవి విని మన
మున నలరుచు నచట స్నానములు సేసి ముదా
వినయమున రామలక్ష్మణా
జనప సుతులు వాని తోడఁ జనిరి యెటకొంచెన్.

క. కాంచెన్ విశదము మవనము
పరిపంచిత ఘన గంధవహాంత బాలవ వనముల్
పంచ వృద పుష్పంధయ

రాము. బాల.

సంచలము నొంద వనము రామచంద్రుండు వేడ్కన్

క. జనకుం డంపై యుప్పుడు
వనవాసమ్మునకు నన్న పెంపు వమున నిక్కుర, చె
ప్పిన సంతోషము నెందు డు
తన నిది యతి చిత్రము నుచుం గానంబడి వెంటన్!

క. గౌతమ సంయమి వర్యుండా
ఖ్యాతిగం దపము చరించు నాశ్రమము మదితా
ద్రే తపన వంశ బాలకే
తద్వృత్తాంతము ను వినిచెదక్ వినుమా!

శా. రామా, పూర్వము నందు బ్రహ్మ వనితారత్నంబు పుట్టించి తా
ప్రేమన్ నామ మహల్య బెట్టె నిధి నాశీరత్న ముత్పాతితో
లావణ్యంబు రూపవిలసించియున్న సుర లోకంబులం జూచి వే
వేలా వాంఛిత నొందియుండి రంతె వేఱు జూంత బాణాళి!

క. దిక్పాలక స్వర్గద్వార
భుక్పాశి వరించ దలంచి పూర్వ బోధి పయిం
దృష్ట్యంతి నియుక్త గనగాని
వాస్త్వతి యిట్లను చుం బవిశె వాశీలతాధార!

గీ. ధారుణీ తలము దక్షిణాంబి పనరించి
ప్రథమమున నాదు యజ్ఞనిందు

రాగం. తాళం [illegible]

తాన వచ్చి నిలుచు వాని కెసంగను

పద్మ వదన నంచును బలికె (బ)గ్యా.

కి. (శ్రీ) వశులు సమస్త మరిగి

పదను మతి వీణవీ ధైర్య (ప్ర) దర్శితంపమున్కై

నదమల మతి శోభనయుండ

ఖ్యాదినున గర్వ్యిపి దైనా వరి నాన్యంతి

త. శ్రీరాముని బుట్టిన భరిగి ను

వాగునా నిశరుంకు గొవ సుం బ్రహ్మముని పై

వేగను వరించె నుకవుల

రాగాధర అనుగు నవల్ప రంగం బులర

కి. అంత గొన్నది నంఖ్యల కుమరవరులు

మగుడి మేదెంచి గౌతము పేని యుంచి

చెప్పి చేట్టు గని మదిచ జిన్నబో యు

రంతం గొన్నాళ్ళ చను తపనంత రవియున.

క. నందమునిం గనిసె కతా

నందుం డనువాని నెంకని నరనాయుక భూ

బృందారక మునివరుం డర

వింద జజయు మెల్ల నలని విదితము గాగన్.

త. (శ్రీ) కర రామామృత ర

రాగం. బాల

త్యాగరాజ రామాయణంబు సంపుటంగను ఇదా
ఉపాసన దశవిం కావ్యముము
ఉపాసకులు చదివి వినను నిష్ఠులుపుల గుదురిలన్.

~~తరువా~~ ఏకాదశకాన్యయము:

క. శ్రీరాధికా భుజంగా
కారుణ్య తరంగ (పు) జాత కీర్తి విషంగా
మేళ రజన బింబ పతంగా
ధారాధర మేచకాంగ పార్థ్య తురంగా!

క. చంచద్ర(ర)మ రసామృత
మంచుచున్ శ్రీరామకథమ హాభ్రాత్రిని ధ్రాన్
నించన్ వచించనీక
క్రించెదం జిత్రమున నవధరింపుము శ్రీష్ఠా

క. గౌరీకురంగ లోచన
శ్రీరఘురామేశ్వరుని చరిత్రములు వినగ్
గోరి మనః పరికినము
స్ఫారము గాంచించి వద్దె సరసాబ్ధి మేఘన్

ఉ. కరుణా సాగర, నాము సోమారాజగ
త్రైలోక్య పాపనా ధి మానికీ

రామ. రా.

శ్రీరమా నాయక బాలా, సద్గుణ గుణ
జాన నమః శార్ఙ్గిం, సొ
యదు వర్ష్టుంజగ జాంఘ వేళ్ళరా తవా
లాదివి శాపంబు నకల
క్షీర జం బంధనా జేసి పాప నకు న
ఖ్యాత్యం తనయుం జెప్పెనే.

సీ. వినుమువాంల్లో చక్రధనము చూంచి పచప
సొంపారుం జెంత లను వారిజం పుంట
గౌతమ మౌని గంగాస్నానము నకగు
గంగ జానశని యుదాశార మూని
చనుదేరం ఖ్యాచి ఆరా మంగని నాఖ్య నదికేగ
యుభోజ వచ్చి తిరి యమునిపాంతు
తనం గువాం నాముని వినవె చంద్రాంశ్యు యుక్క
ర్ఘసి వీరమునం దనవలుప తిప్ప
వనములాడంగా దదపయు వణులు మూంచి
ముదనదార్ఘ్యంగని యుపుస్త్ర మనసుని లుప
కెత నిశాంత రతి నేయు రాత యునిన
జెశ తలు తల తరంతి యుంశీత రించె.

తే. చెవెలాం జ(తే) డలు ఘుయ

రాము.

మరింతగా తన భ్రాంతి దీర నెంచరించు తఱిన్
గౌతము సంయమి వర్యుం
డే తెఱఁగ వజ్రధారి తొంతఱపడి పోయెన్

గీ. ఊరఁ బిల్లి రూపమయి నిపారఁ గంటి
లోన తిరుగుచున్న వాని తనదు
దివ్యదృష్టి వలన దేవేంద్రుఁ డంచుగ
విరంబి కాని శాపమిచ్చె నప్పుడు.

క. ఆ శాపంబున నింద్రుఁడు
స్త్రైణంబునఁ జెంది యున్న గర్వాదులు వా
ణీశునకు విన్నవించిన
నా శతపత్ర భవుఁడు గౌతమాఖ్యమునిఁ బోల్పెన్

క. దేవేంద్రుం డపరాధము
గావించె నటంచు వాని శపియించె దలో
నీవు దలంపరె త్రపసం
భావింపుము గౌతమాఖ్య పరమ మునీంద్రా!

గీ. వనజగర్భుఁ డవేత వాక్యంబు జెల్లించ
శాపమోక్షంబు నతఁ డనెను
నర్త్రుఁ జనిరి సురగణంబు లా దివికిని
మౌని పతి యుమవాల్యశైల నివసి.

రాగము. తాళ.

క. కామాంధురాల వలెను
తా(ల)మునందు లతాంతశరుని వశమై నటించు
నీమాన సమున్నతి విధ
ధీమహిమ శిలగ నున్నటించెను సీతారామా!

సీ. చేతులు జోడించి గౌతమ ముని సతి
బ్రహ్మ తంబులను (కైముక్తి) సంయమీంద్ర
పాతకాసనుడు పతుల పురనవస్త్రసీతా
పదము(పాక్షి) పద్మము విమల నది
స్తోత్రంబు గాం పొందజేని దేవగవ్రజ్ఞి విధి
రథియేమి లేని నన్ను (బ్రో) చేతనంత
వస్త్ర విహీన మై సాగి విహారంబు
సలిపిన యువయువతుల నుగాంచి
మనసు నిశ్చల తపస్సు తానిక మానుటయు వనితా
నెరంభవుని కేళి యొనరించె పురసవటంబు
జేయటు వెలుగను పుష్పాంద తోంటబంబు
లాన యతని పల్ల మదగజయానం ఝాంబా.
క. కనికరపడి ముని యటులన
నినవంశ పుణ్యభక్తన రాఘవ దేవ్యరూపము
జనుల దెంచు మాని పదరజ

రాగం. తాళం.

మును నన్ బెంచిన నీదు శాపము విముక్తమగునే

చ. కౌశిక మునినాథుడదా
లస్త్ర శాప తద్వావిధాన మబ్బాస్తకులా
ధీశుని తోడ వచ్చి యుండిన
క్లేశం బొందెం గదే తపసి వేము యీయుంచునే.

చ. పాలతుని శాంతు శత్రుజ స
మంచిత లక్ష్మణ పాదపద్మములే
నివిపిన యుంత తోడ
నిద్ర హసియుంచు ముఖాంబుజంబులా
తెలతెలి వింబు తాలు ములం
మూలగెడు బొర్తని మెను రంగు తోడ
నిలచె నవాల్లిరామ ధర.
కోసల నాధుని మేళల నంతయునే

చ. పావనమైన నీ చరణం
పద్మ పరాగము సోకి నంతనే
దేవ మహానుభావనత
దేవ మదీయ పురాకృతార్జితా
ఘోరవశిం బాసి తంబు నంతే
రాజ్య మయ్యే ముకుళించి రామురా

రామ. బాల

జీవితకాంక్షు పొందినర
సీరువాలుయుగ్మవయు నాత్ర(వి)య్యనర్!
గ! వరవిమాన వెంక్షి తరుణి యువరాల్నా
తవమున తేఁగి యువల గౌతమ ముని
తొండర గూడి యుయుండె వేడుకలర రఘురా
ద్వీపముని చరణకమల మహిమ వలన
తే. నిశ్చిత రాజవరాత్రుఁడన
నేర్చిన తియన్న నవస్త్రలోకవల్!
చెవ్వగ నుద్ధరింప నర
సీరు వాలూచను నంశమందు వి
ద్విన్నత గీవు పద్మ శింత ఫ
వంశమున జనియించి తంచుఁదా
సన్నుతిఁ జేసె గాధిజూఁడు
సద్గుణసాంద్రుని రామచంద్రునిన్!
మ. పదమా, రావు, గుణాంభోరాము జగదా
పద్మోత్ర సుతాత్రము ఖరా
మదనారాతి శరాసనంబు జనక
క్ష్మాపాల గేహంబులన్!
విదితంబైనది చూడఁ ద్విద్విపుల మో

శ్రీరస్య (ప్ర)భావంబుచే
తదధీశ (ప్ర)బల స్వయంవర ధను
ర్దండంబు ఖండింపు మరా!

చ. రామ సుమిత్రసూనులు
(ప్రే)మన్ వెను వెంట నడవ విమల తపస్వి
గ్రా(మ)ణి జటి తటియు తద్దైవి
శ్వామి(త్రు)ఁడు చనియె జనక వరపురమునకున్

మ. ఇది వేమ భ్బురవైరా నభ్రంబునదినా
శేశుండు పూర్వా(ది)తై
సుదితం బైనదిగా . . . కిలవై
నుదస్య (త్తు)భారాశిచె
నెన్నదవన్ నిర్మల భానుమండలముల
ట్లోగెంలా జగజ్జాలపై
బడు మంచున్ జను దెంచుచుండిరని బూ
లాకించి విశ్రాంతుడై.

క. గాధేయునిఁ గని జనకే
శ్వ్యూదవూఁడు నమస్కరించి జటి
భూరాద . . . లనదిన
నాదకువినులు దశరధ నరపతి పు(త్రు)ల్.

రాగం. తాళ.

శ్లో. వెలయు రామలక్ష్మణులు వరమునూలే విను మహత్తము శ్రీష
తన్నిర మద్రాంధ్ర నిద్రత నిరోధము నస్కరించు యుక్త నూం
గౌరవ మొలప్పుఁ గాంచి జగజ్జన సన్నుతుడై నరాధిప
శ్రేష్ఠ రమ ... నరాయునే ...

వ. అనుబాధి రామస్వామి వీరుని ప్రభావాలు తమయతి గాధినం
దన మొనీంద్రుండు చెప్పఁగా నటటి భూరినాథ మౌత్రంముతో బ్రహ్మర్షి
నిరికారుంబుల విడి మిచిత్రమునిపాత్ర నిరోధమున్. ఆ
జినరేంద్రాత్మజ శ్రీరామునుగాంచి వికసించె శైలరాజ్యన్నేత.

క. శ్రేష్ఠ యసుండు కులతిలక తన
తల్లి దశరథాత్మజుని పదములు సోకగనే
తాళ్లి ఈ వెవె నుండు కులన
త్రిల్లివిత మనస్సుడై శతానందుండున్.

క. నిజముం జెప్పఁగ నెవ్వది
యజనని నిర్ముక్త శాప యగుచుగదిసె నా
ద్విజ సంయమి గౌతముని ము
న్నిజ సతిని ఘనవినిత వెంట విశ్వామిత్రా!

క. అందఱు విని ఘనమతో
నందామును ఈ పనిశె గాధినందనునకు దశ
స్యందన భూపాలు పత్రికని

రాము. బాల.

నందన సూత్రె పుట్టి రామ నామము ము

చ. నా యాంగము సంరక్షిం

జేయు నేతరుల వశము గాదు చెన్నారగ నీ

చేయుటకును విన్నవించిన

యాంజనేయ సోదరుని గూర్చి యేమెరింగగ్

చ. బాట నాకే చిలుకు చేతను

తాటక యమున్న(గ) ముల గను దాటిన దానిక్

గోట శాంకరించె(ను) వేళ్ళ లు

పాటింపు చూడ బుడుల పాన పలుమరుకు గురియుగ్

చ. ఘూరించ సుబాహువుల యాం

గారం బుం చేను జేయు నఖు రాసుకనిక్

బోరకు దునా ము నెక్కనికే

క్షీరనిధి పాంయుల శరము చేబడ్డవై చెక్

చ. ఈ మిధిల తేరు గు . . .

నాపరాగ్రముల నందున పల్కి మహా సున్న్

చేమని నుతింపు దీరవు

రామమంత్రి ము పామను చూరాకే రమణి యన్యగ్

చ. శ్రీనారాయణు జీవం

దేని బావము దలంచ మనుజుడే యుంయునమా

రామ. తాళ.

లాస్యనందనుండు ప్రదక్షిణ
మానవి సాక్షుని తెలిసెనొక్కొ వతుం వివభూతిన్!
గీ. శ్రీవసుజు వేదశాస్త్రీయ మనఘుండేసుం
శార్ఙ్గ పొంద వచించె రామాయణకథ
తొంద మలరంగ విస్మృతిరింపు బన్న
సుజనులకు రామునెరింపగ సుఖము విచ్చు.

ద్రావిడ శాస్త్రి యుక్తము :-
క. శ్రీద్వారకానిలయ వి
శ్వేద్వార స్తోత్ర పాత్ర వనమాలిధరా
బ్రహ్మద్వైరి రక్ష మునిగణ ~~[illegible]~~
వ్యాప్తన జనవంద్య తీరణ కృష్ణ ముకుందా!
గీ. అవధరింపుము కుంతీజ పాలనాధ
రామ వేద వ్యాసమపథిరి రాజసేన
రాముడోయని వినసు కాంచనావ
నీధరధనుర్ధరుండి ల్లని తలపించె.
క. రాముని ప్రభావ మహిమ
స్వామి ముండు దేవపజనత జనపతినాత
నాశముజెకిం దనిన విభుండని.

రాము.   శాంత

ఆరామోదం బంది పక్షి నందఁ జూచి నాఁగాక

సీ. మహామంత్రిణుఁడు తిమ్మన్న దేవరాజుం డను

క్షితి వల్లభుఁడు సాంబ శివునిఁ గూర్చి

తపము గావింపఁ (బ్ర)త్యక్షమై యొసఁగె వరము

సనమిచ్చె నది భక్తిఁ ననుదినంబు

పూజించె నేను నిత్యంబు పూజయె ముఖ్యధర్మం

బునఁ జేయుచుంట నా పుణ్యము వాదు

వలన నయోని సంభవ యాయు ముక్తిదాం

బు నన తెలుపఁదే నెల్కలూరు వయున.

యుంటు నేఁ దెచ్చి పెంచితి నీధనుసన్న

నెత్తి తెచ్చిన వానికి నిచ్చెదు గను

(శ్రు)తిన గావించి నాయత్న మసఫలంబుఁ

జేయ నిచ్చెన్సితు నంచుఁ (బ్రో)తి మొలు.

మ. జనకస్తాపతి చెప్పఁ గాఁడు నాగె నస్త్వ

స్త్రచ్ఛాప భారంబు రా

మకా గిర్వాణ విరోధి మాస్త్ర తతిగ

ర్వస్ఫూర్తి నొంచెన్ లఁదా

రణ బంగిలి రజతాద్రి మొత్తుంగతి చె

రఁ దెచ్చి విక్షించి వా

రాగము. తాల

రణరాజంబున నే జెంచు కుడొరామయుటు..

..మంత లజ్జాత్మ్యద్రై.

ప. వారి బల శారి గని శన

తేలగ్ విలుచ బట్టు చెలయు త్రింధర బడి రెదెగ్

~~ఈఈ~~ లవున నా నేకాని ఘను నెల

దాశమయు లాంచెడు బవివు వృద్ధా ద్వై పార్వెగ్

అ. అనిమిష నాధుండై రా

వజ్రము కృచు నిష్ఠు లక్షిని వచ్చి ధనువునెగ్

గుణావయు ఘుటా యుంతు నిదిలెయుక

త్రిణగతి లుని గుర్వ్యా చెలయు తెలతెలబారెక

చ. అవనీత నూరు భవ (ప్ర)మాముల సంగుణాస

ము(గు)ని (శ్రీ)రాము బ్ర(హ్మ)ఖ్యాత

లెవరి ఖాంజె విమి కై త్రింల పాండగనచేరా

ధంబెక్కిలవిత వాతా యున ఘుల

నందౌ విలాశించు నిరతు నందురు శ్రీతు

రందు సుందర పుల క్ష(ప్ర) భ జనెటు బెలాల్లు

శతప(త్ర) లోచన శతన వహాల్లక

శరు వెంతయా విలాసంబు తోల్లె

సాటి సోయంగద గను లలలాచు వారిత

రాము చాలు

మెలుకొలు ఘుటి యుంచెనో యుజుం శితఁడు వెరౌం
సఖ్యఁడు గాకున్న నిది వృథా జన్మమనుచుఁ
చిత్రముగను నన్ను భజింపఁ జేసెదఁగె.

అ. నిగమాగ రాధ్యౌ ద్విపార మధ్యౌ మంలఖ చం
ద్రేపావ తేంద్రే గణే
శగు వరంబే దుక తాంగ శంబె మవింషా
స్వేప్పారి కుంబ్రాది తై
త్వకాం కొంద్రర మారుతే స్మనరమ
క్ష్మీక్షేర (వ) స్వతే
సుగుణో శైషు శెర్ (ద) నంతజా శవే
కెమ్మజే ధరం తెమ్మధ్మవే!

చ. సీతా బ్రామా మణి తన
చెతస్ఫురసి జమునందా శ్రీరామ ధరి
శ్రీ తలపతా బతా జేయంగ
దే తమ పిం నా (ది) జ, మంటంచు దే వే నిన్నునే!

మ. తలచె భావము ~~అ~~ నందు లూ శ జననీ
దా క్షాయణే కాంచనా
వల బాంణా సన చిత్ర పరిశి పిం మ
కెమ్మ బ్రాత్మ మారి మణే!

రాము- జావళి

మాల రేఖా చరణో లసత్పుర జాంక
లావణ్య విశాలవేక్షణా
విలసద్వృత్త సముజ్జ్వల రక్షణ వ్యాప
వీక్షే శివే పార్వతీ!

త. బాంమికర పుష్పంబుల
తెలుం మానస పూజ చేసె దుర్గాయను తెలా
శ్రీరామపతి సీతయుం తాబు
నామది లాంధ్రీ కుఁ తని రెఱు నందలుఁ విన్నాగదే

ఉ. ఏను బ్రతిజ్ఞఁ జేసితి మహోద్ధర శాంభవ దివ్యకార్ముకం
బూని గుణంబుఁ గూర్చిన మహాబలశాలి గళంబునందు,
న్యూనిత ముక్తికా ప్రసవ మాలిక సద్గుణ భూతమూజాలో
జానకి దేవియుఁ గాంచెదరు సభ్యులు మీరలు జిత్తగింపరే!

క. అని నమ్మని జనక ధాత్రీ
జనపాలకుఁ దలఁచె ఖోంతు సామాన్య నృపా
లు నిగా సీతని నింక వలని
విని పించె మునియు రామ విభు విత్రమవియు

క. వేదండ దనుజ భంజను
కోదండము నందు గుణముఁ గూర్చ సమర్థుం
డేదండ మీఁ దెప్పింపుము

కాంవు. ఖాల.

కోదండ ధరుం డితండు కుతలపతులెల్లన్

క. బలవంతుల నేకులు ఒకడు

బలువని వెలాంబుకైని వచ్చి వైబరి సభా

? రలరుడు జెందక్ కాంత్రవ.

కులబంధం బస్పది యు కోదండంబున్

తే. అమర నంత శాస్త్ర దశాధ్వా

యువుం రామము ధుర రసాష్ప్ర తాం బుద్ధియునవా

వువుంగల రామా యు జామున్రు

ధవు కాం దవ విదవినిన ధవ్వని కగుదిలన్.

శ్రీ వెలంద కాధ్వాలయువు:

క. శ్రీరామా శరజ సుదం

తాంతా వెలా కెలాజ ఖత్ర నాశికె పాంతా

మూర్ఖర బకె ధేను కాది సు

రారి భుజగ సైనతేయా వారి ముఖి కాంయా!

గీ. అవధరింపు జగత్పతి హైమవతిమ

నః పతి పశుపతి కినవు స్తృతి యొంనర్చి

కివర పుల ప్రవరు నికె ధ బె వుల పండు

వుగను వినియెద నను కరుణా గని వెపుమ.

రాగం. తాళం.

తే. పలికెలెంబు.

నిటలపట్టెఁ బల్లకొండుస్తున జీవన్ఁగరు
భ్రిలు వరు మె ఉం కొశిక
జటిపతికె నెలఖ రాపుసం(ద్ర)ఁడు గాను బుకి?

ఉ. మూవ ఉలెల్ల జొంధ్రవెణి మూగావానుండఁగనెక్క జతపా
బ్బాసవలు వుత్ర సాపుజపు పాకన వుంధిన భ్రాంతిఁ గొందుఁచ
మృష వులెల్ల మూర్ఖులవు బొందఁగనారి ఘటింపు నంతలా
నెలపు ఘోషఖం బటుపజనింపె నికేమి వమింతు శాంభవీ!

క. లయు జలబ్రా త్రి వి నాశని
(త్రి)యుఁ జాశెపెశ యునుయువి లువిరిగ యులువి వద్యుకె
బ్రయు వెలుంధిరి దిక్పాలని
చయు వుంవశంతెనువ బ్రాంబు క్షవు యుయుంగిరు లుకె

సీ. బ్రాన్స్ఫదన్వయపయః పాండ్రాంధి పూర్ణశ
రద(ర)జ రాజశిరః శిరిటి
రాజితరత్నహారకం కణాభిమ భో
మాజ పూజితవరణాంబుజాత
జాతరూప(ప్ర)భా సదృశవసనవవ
కసనందనవఘని మానససరోంజ
జగదుష్ట దర్పారి చాపవిభిం దరం

అనుసరించుచు నెంత సేపు నిది తలఁప
దేవ దేవు మహాత్మ్యంబు దెలియలేను
నినుఁ బరీక్షించి నాఁడె గావున నసర్గ
జగదధీశుఁడవనుచు సజ్జనవర రాజు
బహువిధంబుల రాముని (బ్ర) స్తుతించె
సీ. రాజాస్య యమల పత్ర్యాక్ష రాజ్య తప్త జ్ఞాంబు
విను తింప వశము గాదనెడు వారు
కలవి వేదోక్తి యుపలరున వల పొందు గతినిద్ర
కలరు చెందు దెంబఁ బలుకువారు
లలితాంగి రూప విలాస రేఖల కుని
తెనయగు నని పలుకుంచు వారు
మించు పజ్జను నీల మేఘము న్పెల్గ్గని
తెఱవెప్పు వాఁడని నుడువువారు
బానని నిర్ణరతీ దేవి గానసార
వింద బాంధుని గా రామ విభునిఁ జేసి
నాఁడు (వు) పొంగుఁడు నెర్పు ధనంబులను
నని సఖులు దెల్ప జనకజ హర్షమొందె
క. జానకీ కాంత ఘనదు సుస్వాంత వనుల
శాంత నారాంచ పదిపుంభి శంతి గమన

రామ. బాల.

నెంతయును నమ్మి దలచెఁ గాఱంతగార
తలఁపు సిద్ధింబు నంచు నందఱుఁ బలికిరి.

గీ. రాజబింబవదన శ్రీజనక రాజతనయ
రామ రఘురామ సోమవంశ ధరమణిని జయ
రామ దశరథ రామ నరపాలచంద్ర మతివి
నీవె యని నమ్మి నంబిన నిక్క యుంచె.

శా. జనకక్ష్మాపతి జాత భూసుత మనస్సంతాప వ్యాప్తి ద్రుమల్లు
వనితా యుంబును జెల్లికత్రిగుణ పయ్యేః వాంతంలు కెంప (ప్ర)సూ
ననశీలాంచిత వత్సి భ్రాతి పతి వాడాన్యక్ష పం జూడవె
శిరసు మెలిపాంచి తీనంచుఁ బాండవకామెం దెః రాము (బ్రోవ పయు)

ర. అంతం జనక ధరి(త్రీ)
కాంతుఁడు గాధిసుతుఁ జూచి కల్యాణము గా
వింతుమెరిసితా రఘు భూ
కాంతాన్వయులకును పవ్వేఁ గతుఁ వయదముల గర్

క. (శ్రీ)యుత రామా పృథివా
పూరాయ జానకీ ఆ(హ) ఆదశాంద్రాయుమను
(శ్రే)యము మెసఁగు సజ్జనసము
దాయుమున కోఁ జూచిన కెని దాఁ శక్తియె

చతుర్థ శాధ్యాయము:

క. శ్రీ లక్ష్మణాగ్రజ పదనా
లోలాయుం శిర బాల లోకేశ సుతా
త్రైలోకాంత తన యుపాంతా
భూలోక నివింప సాల బుధ హృత్త్రైలం

గీ. ప్రవద్ధరింపుము తృష్ణ శీగా(క్షి) తస్య
జానకీపరిణయ కథ యూనతి యవె
దేవ దేవ యిటుటుబుట బంద్ధిప నాల
తెంపు సఖులుంచు నప్పుడు వదింపుడుడెగె.

మ. సుమయుపాద్యార్థంబున రామచంద్ర నృపతీ
శ్రేష్ఠ జో సుతం బెంత్రిబూ
దుమముటుంబుటిజ నకుం దవ్వ దశరథం (దు)
(దు)ం డానతి కున్న చం
దము గా దివనితట వతించు బనిస
ద్దైర్య స్వ భావం డురా
మమహా వల్లభుం దన్ను వాక్యముల కా
ర్యాది మెచ్చు కిప్పుం దయుత్

చా. ప్రమముని మహేంద్ర దాశరథి
ప్రాజ్ఞ టీటిదివ్య శరాసనంబున్

రాగం:

నిమిషములోన సర్వధర
[illegible] వెళ్ళను [illegible]
[illegible]
శ్రీ (ప్ర) బలంబు నుతింపం జాలరా
[illegible]
[illegible]

చ. [illegible] వ్యాళ
మునినాథు [illegible] కనములం [illegible]
వనధారయుక్ మధ దనువిచె
(ద) నని [illegible] గుణాంబ్ర [illegible]

చ. సుబ్రహ్మ రఘువంశ
(ప్ర) భుండగు దశరథుని తృప్తుడు పంపినా [illegible]
విభు ధనువు విరిచె నీవు త
నుభవుండగు రాముడు అనఘ నుత [illegible]
ఘన శతానందుని [illegible]
[illegible] ధనువున - - -
రామ [illegible] త్రిరంబు సంగె
రఘుకుల [illegible] లక్ష్మణుండు.

చ. (అ)నఘుంబుగు రామ [illegible]

మను కావ్యమునం జతుర్థకాం[illegible] యమున
జ్ఞ[illegible]నఁ బరియుం
బిన సర్వశుభంబు లిచ్చు శ్రీరాముఁడెలమిన్.

పంచదశాధ్యాయము:

క. శ్రీకర యమతీంద్రార్చిత
పాకారినుత ప్రభావ పరమ పురుషనా
కికేపతి వంధిసత్పుల
కైలాసదినేంద్ర సుకవిచకోరక చంద్రా!

గీ. అవధరింపుము శౌరి శశాంకధారి
గౌరిఁ గని వినవే సుకుమారి యొకతె
యారి యని చేరి వచియించెఁ గుర్ర వాటి
కారిన. సూరి దనుజ విదారి కథలు.

క. సాకేతపురనికేతనుఁ
శ్రీకాకుత్స్థుని గని యవాల్మ్య సుమం
దాకుశలరేఖ లొసఁగిన
చేకొని యెద నుండెను పరమానందంబున్

గీ. వాని ముఖవచనంబులు వినులకును
బందువులు గాఁగ నావించి భద్రరేఖ

కాదు.
లంకి మిన్నం ది గోపము సంబంధం
మరి మరి ఇకారు కోరం లో విమర్శంలా

3. మీ తాళి స్వయుండగు దశరధ
గోవు తాలు వర గాత్ర స్త్రైరి గాన కాని ది కావ్
మిత్రు డు మన్న గళ్ళు లపు న
పాత్రులు గావించి నంబు కారితాంత్ర్యముగ్రై.

మ. తుబ్రె కొత్త పరియించి నాదశరథ కొత్త
కొత్తకోర ద్ర నాద్రుండు చి
శ్రీ భ్రా రాం తి ధను క్లి అంతన పలు పుం
రసార్భు రవేభారం డి

7. జ్ఞానశ్రమ బూంమి గిరునవ ఖండి విరిచే
సర్వం సహా మండల
ప్ర భు నా నాని వెంబ్బు సంబంధము వి
జ్ఞులా శ మోదింపగోర)

5. జానకి నీ నీ యురంపతి
గానిది పరియింప సంచు ఘన రాముడ కొవె
గానవి వారం ము దశర
మృష్య నీవని వత్తి సెజ్జవదే వసుమ్మ పతి తగోర.
సీ. వాడు రాం ద్రవముల తంలాద మనుక్రాభవమున

రాగము [illegible] చాపు

శ వాద్య వీర కాహాళులు తేజి
వులు తమ రాజసంబులు చిందిమ ధ్వనులత్
తంబురా ఢక్కా రవంబు లలర.
ధర నడల భంగి మత్త ద్విరదములత
రంగంబుల గ్గ తురంగ తతులు
కాసి మలం(భ్ర)ంబుల చందాన రథములు
కెర నినంబుల రీతిఁ గాల్బలములు
వెంట నేతేర భరత శ(త్రు)ఘ్నులనుసు
మంత్రముఖ్యస చివులు నివాంత నిష్ఠఁ
తగు వసిష్ఠుఁడు విద్విజ్జ నాశిరాగ
తన్నెఁ గెడు ధుకుల మెండ్లికి దశరథుండు.
3. మిథిలాపురికిని దశరథ
పృథివీశ్వరుఁడేఁగు దేరనడురుగఁబనితా
మధుర రోంకిప్యల చేతను జన
కేధురే చూడు కుశల మడిగి కౌఁగిఁటఁ జేర్చెన్
చ. కొడుకుల రామలక్ష్మణుల
కూరిమి తాఁగని కౌఁగిలింప వా
రదుగుణం జెప్పాలుద్రి
ఖాంబల రంగ నె నర్త్య నంతో[illegible]

రాం వు బాల

నిశెం పగ దీవనక్ గురుని
కెంతయును భక్తిని ప్రియ(క్త)గా నిడెన్
విధువని వాశి దీవనలు
వెండ్రి కు వంశంబులు గమ్యుంబెంకెన్!

క. (శ్రీ)రనెల లకాశి బోరి
విరుగు తెరవ నుక్షించె తెరవున సుమద
ఘోర వి ఘ్నం బును తరింపగ
మరుద(స్త్రం) బోసి తుంచ్చె మారీచున్ శోకున్!

క. రక్షస్సు మందాయు మధు లన్
శిక్షించె నదీశులను నిశిత విశిఖముల చే
దక్షిణా ముసను సంబోధించి
వక్షప్రియా గాంధం గ నేసి వసుధం గాంచెన్!

క. నా ము ఘు మయు గాంచి నాందు మ
వో ముని పర శతులు పొంగ వార్ష వెలుద వస
రామయ్యడు సర సాంగాశి గుణా
రాముండు రవి కుల తిలక దశరథ భూపా!

క. వినుమ మొబ్బిర మిది దశరథ
జన పాల వచింతు ని తని చరణాంబుజ ముసాం
శివ మూం(ఖ)(యుగ) నే వలసన్!

రాగం. బాల

మము మను కిలత్తైల యియుం దివనజ విభుఖి ల్మై నిలిపె!

చ. అని గాంగేయుండు పలుం

బినె. తని యమ జనందనుండు చిత్ర సరోజం

బున న సత్సం తానందం

బునను వననిధి ముఖమాగుమనిన్ నచ్చేంద్ర సుతా!

చ. ఇది పంచదశాక్షరీయము

సదమల రాఘవ సుధారస నమలుద్ర మనా

విదితంబగు రామాయణం

వృధు తాన్స్కేతా విధంబు వృజిన వారంబుల్.

షోడశాక్షరీయము:

చ. శ్రీ నందగోప పుత్ర

దానవ వనవీతి వెంగరత్ ధర్మ చరిత్రా

భాను సుతా తటినిజల

భానిభ లావణ్య గాత్ర పరమ పవిత్రా!

గీ. శ్రీ వద్దరింపుము శ్రీ మధురాభిధాన

పట్టణా విహార రాఘవ ప్రభు రసామృ

తాబ్ధి రామాయణం మమత తెలియంబు నిధిని

ఘనభారా దారాస్వరం గలియనను గాంచి.

రాగ. ఆది

ప. వినుగాళి మిథివేం (శ్రు) తాం దశరథాం
శ్రీ భర్త తుః దానినం
దనరత్నాంబుల తుః భటారితి నవాం
త్సే (త్రే) జి తి ప్పించె యెూ
గ్ని వాసంబులు వారలందలు నితాం
తా నందున్నై దియుందిరా
ముని మోక్షి (త) వా మాంత్యలోం బాగతిరం
భ్యోం భ్య(ల) స్త్య భ తాప్తి వయున్

అ. అరుణోదయామను తదనం
తరవులన గాంతమ వలనింద్ర నందనయి బుహం
త్రిరధ ధరి (త్రీ) మండల
ధరుఁ డెూం ద్వాని రవ్ము బం బుఁ బను పనతండుః

చ. చని మువ్వు ప్పు వి దేవా భూంవరుఁడు జ్ఞా
స్వధ్వంశ దు గర్త భ్ధి ఫ్రా
జ్ఞాని తానాం ధ్రుస వు స్త్ర రాజి త గుణా
వాలితా దశస్పుందనా
భ్వ నరాధీశ్వర తాఁ తి తె వ్నాను వాన
న్యాంపెదిః భావత్స న్యాం ఖు
బువ తే తె వ్యాను త(మ)థా

రాము. తాల

మ్మోదంబు దీపింపఁగాఁ

ప. తనయులు పంచశుక్తగు(వు)

ధ్రామములనై స్వేతస్ ఖడుశ్ సమస్త

స్వసరవరాళి గాల్ప్రవసు

ప్రాప్తు భాగ్యరసంపయాంగము

ధ్వనులతో వేతసంబులతో

వారణవాజి రథంబువెత్తి వెం

టనడవ రాజమార్గమునఁ

వచ్చెను శూర్పరదంబు లాప్పగాఁ

అ. వంది మాగధ జను జయధ్వనులతోడ

దశరథా ఖ్యమహారాజు తనమారాంర

మునిమ వెంచేయఁగాం విదేహ నరవరుఁడు

భాసురంబైన మణిశకకాసనములు.

చ. తెత్తించి యెదురుకొని పల

సొప్పుగ వేయించి వేచి యుండెనిచ్చితా

నప్పుడు మం(త్రు)లతోడన

వాంఛితి మిల విభుడు మమురు వరదేవంగఁ.

చ. కనక నవరత్నములా

సనములకై వేగమాద నరధునుపద

రాగము తాళం.

త్రానయులకును గూర్పింతుం
తని పచియుంపంగ వారి. . . .
క. వూతి స్వాక్షాతు(గద్దె ది
వాకరకుల నీరనిధి సుధాంశుల తాతకై)
పాత్రులకుమగు బంధుత్వము
శ్రీకాంతాపతిపయస్సరిత్పులగతికై.
త. అన దశరథుం డీ కౌశిక
ముని పతి యింతవును కాదె మహాలను వనవం
చును నుబు విధు భాంగుల నాంతని(
కొని యూడిరి యుష్పుడు జనకుండిట్లని యొకై
గీ. నాడె శైవన విహాహాల గ్నము వసిష్ఠ
మౌని వర్యుండు నిర్ణయింపవలెయును నన
నాంతఁ డేకాదశతిథియుందావరించ
నర్హ్యము వివాహమునకని యానతిచ్చె.
త. ఆనాడు మనిన వరునా(
తానందము తెలాయ జనకుఁ డని వెనప్పుడు స
హ్నానందునిఁగాంచి మునవ్పుడీని
రినిలయు వు తెల్లలంకరింపింపు తగలై.
గీ. అనగ శిష్యకారులను వసితగినవా.

రాగం ౨౦౦.

~~ఆ న వు తే వగ స వా~~

వలను బల్కించె యలుకేలను వృథా
మదవుల కష్టపరచుట సదవాలుగతి (వెలుగు)
విభుఁడు [తగినంతటల][వినయము] తగిన యెంతం.
౩. చేయుడు కుంభుమరసములు
బూయుబు బిత్తిరలబుంటు చేలపలారాదే
వెలయుడు చిత్రరువులుండగ
వేయుచు పందిక్కిలించు వేడుక విలుదే
౪. పట్టి కొంత వెల్ల గ్రాంగా సారంధ ముసుచు
నలరు బుందను తాటి వారలకు లోంద
నెలా శృంగ యెప్పొరాడు మవేయాత్పర(వ)
భ్రావమంతని వర్ధించి పలుకవశము.
౫. శ్రీయుల తా రా వాదికా భ్యాయు.
రామరస మధురామృత పార్వసమూర్ఖ
తరగు రావుల యుంచిది ఇత్రమిత్తు
చేదుపు సజ్జనులకు రామచంద్ర విభుఁడు.

సమ్మత వ్యాఖ్యానము:
౬. శ్రీ ముని కుంరా వ్యాఖ్యానము

రామ ఆది

శ్రీ మంగళనాథ వరద దర్శిత జాలా

రామ దర్శనా [illegible] కాపాల

ఈ మరసద్విరద హృష్ట సారదరణా.

౩. అవధరింపుము గరుడ వాహన శ్రీవారి

పెండ్లి బస్సు నను గారవించు ఇంకే

వినవే శ్రీ జానకీ రామ మనసు జవి భూల

పెండ్లి శార్దూలన బింబవదన.

౪. పరమపురుష మరువకుము

శరధులు వేంచేసె జనకజ నవ పతి సభాకు

గురువను వసిష్ఠ ధరణి

సురసంయమి తొండ గాధి సుతుని తోడ

౫. లక్ష్మీ లలనా . . . భ

వక్షస్థ వను జానకి రాఘవ శిష్యుపతి

లక్ష్మణుని వాంఛితా [illegible]

లక్ష్మణాగ్రజ నిక్షేపదని వలంబిత మహిమ

౬. వినుము మా శివ స్తుతి వీరుల నుతి విరచన

రాజన యశము భరత శత్రుఘ్నులకును

సంగ నరాపించి నా మనసు భక్తుండు

నాస్వామి తరుణ తరణి నందనాల వారలు

రాగం. తాళ.

ప. సారసాక్ష ద్విపక్షం శిరా
మక్షితిపతి సితకమల మందిర లయా వెంట
శిక్షింప నలయాను నీయా
జిక్షితి వల్లభుం దనుజు నసిష్టంబనేగా

అ. (శ్రీ) నఘుండు గాధిజుండు జన
కాధిప . . . సురావసించా
శ్యాని యు టు దెబ్బనది గనుగ
కుతిస్థ కులా గ్రతి బాబు తర్హరా
జనినం గుశధ్వజుండు జనుప
సారసిరు వాంనే (శ) వచ్చి) ని
శ్రీను శశిరేఖయా మరుని
చేందనగు పుష్పల బంతియా యానగ.

సి. మెజీసి పార్వతని ఖ్యు మెయు ప్రమోదికె యెల యుధి
కాదది యెంత తీగ యానువారు
కలకంఠ మంటని తవిరిది కాంబాలు
నది యెంత పల్లవం బనెదు వారు
పులు గణిగిన వలుత్తమంల పేరు గాబోలు
నది యెంత పేరు గాదనెడు వారు
చెలువ చెంగల్వ నెచ్చెలి రేఖ కాబోలు

రాగం. తాళ

గాంధీని చెంతకేగ ఎవరు వారు.

బహుళ విధంబులఁ దమలోన సవాలు చేయు
రహి సుహాసు మహిని మాతులకు వదనములు
ఇది నిజమే గాని కాదు నెమ్మది నిదలఁప
తమల పదనంబులగు సుంకు హకల ఆనాకి.

మ. రేన చేతులెత్తి వందనంబులఁ జన
తృష్ణాలి నిర్వి సద్ధిరి
మానవాభి వృద్ధిరుకై స్వరాజ్యమిది సరళ జాగృతి ~~…~~
జాగృతి పాలి విత్తిన
జ్ఞానదీప్తి దురితాళి శిక్షను సమరా ~~జాతాల~~
~~…~~ జాతాల యరం శోభాన్వర్ణి
సనకాదిశ్రేష్ఠ సంస్కృత వర్ణిత కరచు
దైవభక్తిం ఇయు ప్రాంగుమతి.

మ. తగు శ్రీ రాఘవ రామచంద్రుని
నిత్య సత్య నోతెలంగాణ
తగు బహుళ తత జగత్తి ప్రాతయుగమ
తా దేవి యశోదానతి
నగరాజ సుతనవైష్ణవ గాంధ తగును శ్రీ
నారాయణ భారతమే భక్తి

రామ   శాలి.

దగు రామక్షితి నాథ పెరిశయని వి
తెరిదుర్ నదున్ సెలయుగాలి.

గ. మరవ . . .   నను దశరథు దనిపెం
గట్టె. మునము బరి రాయాధం బరమెప్ప
శావర మునరింప దెలగంగ రత్నశ్రీలమున
బట్టుబంబున చరాధ్య రామపలు చెలంగె.

క. సప్తదశాధ్యాయము ప
ద్యా ప్రాస్వ యరామ రసను ధార్మవమిదిగం
– – –   తనుజుం
ద్రుష్టిం ఘండుదు గురుకథ పరించిన సంజనుల్.

అష్టాదశాధ్యాయము:

క. శ్రీఘనా ఘ సుందరీనవ
ఘనా ఘుజ విశిఖా సదాన మహత్వం బవలుఖా
మేఘ సుమజాత నేత్రము
దాఘ విపిన ఘటి వెలార్త మారగ గోవిందా.

గీ. అవధరింపుము వనమాలి యచలరాజ
బావి శరమున కి నిర్జింబి మూవి వాకి
వాంశి తుల వెలి శిశధ విను తాకిలవిత

రామ.   చాపు

చికుర పుత్తాంగి యొయ్యుచు మబ్బు వలింపం దొరగా.

ప. రాముని జలధర శ్యాముని ముదమున
గానింపు వెల్లువ గమకముల గూండి

మనసు నిల్పగలను మనసు తీరని చక్క
దనము గని తరించి జనములారా!

ఆదని వచ్చినే చేసె యెనవమ్ము నేలు తను
బొమ్మలతో మరల వినోద చాయలు చూప్పు

లెమ్ముల గిరు లేంద పమ్ముల పొం దమ్ముల
దమ్ముల గిరు రదవు ... డు.

తోర కేంపుల లేదళుల నవహాసింపు
పొంపు సూరుల చూచిన దగ పెంపుంచు
గువల ఆలా ఫ్లూంటు చుక్కల విపేకజనిరి
ఇంచు బహు విధములను వర్ణించి రప్పుడు

చ. భరతుండును లక్ష్మణుండును
మరి శత్రుఘ్నుండు రాముమను జెంద్రులను తోడ
గరివరము వెళ్లి యుట వేడ
అరి మూర్ఖద్వను వేసంగ వీలాం గతులై.

చ. సుర వార భామినులతో
సరి వారము సుము నటనము సలిపిరి నరుల

శా॰ షు. చాలు.

సరస మృదు గాన మలలు వారి -
విరి గాకాలు సరస జనుల డెందములు అలరన్!
గీ! రాజ వీధుల యందు నిరాజనములు
సారెకుం బెట్టిరి పసిడి పళ్లెరములందు.
నఖిల భూషణా భూషిత లగుచు నుప్పొర
విప్ర నారీ మణులు రతు వేడ్క మీఱ .
గీ! స్వాగతముల నుండి రాజ వాసము చేరంగ
లోలన యమనలు దీవన బత్తులు ముత్తి
యములు పెట్టి బిల్ల సద్వీపుల గమల
పుదము జెజెలు స్వాగ్రాణ్ యమములు పలింప.
ఉ॰ ప్రేమమతి వచింప నమా శోభిత మా రఘురామ భూభూ ధవ
గర్ల మునతో వెండ్లి సం(ప్ర)మమును కాంచన గర్భ సరస్వతి శ్రీచ
భ్రామ సుపర్వ నారదుల విహావహముల్ మన పెండ్లి జేసెనమం
చా మహితో వైభవము నాట్కి యట నవిలంకశో ననాం ఘడు బాలదెవ్వఱా
కా॰ అంతట బెంతివి పివెలందు రఘురా
మాత్రికుడుల్ దమ్ముల్ లయ్
సంతోషంబలరన్ వసింప జనక
క్ష్మా భాని శ్రీ జానకీ
కాంతం దోడుతా వచ్చి రాఘవునికిన్

రాము.   ఆరాల

గనాన్ప్రదానం ఖండే.

సెం దాక్షిణ్య శీల్ప నిరం బురా శివపులం
జే ఖూర్ప్యు వందంబునకీ.

4. భగవంతునికి మాళవిని సుదు బిగ గం టాక్షు
వైశేన లక్ష్మణుడు నవు సుగ్రీవా జాబ్బ వలు ఖన
మిత్రు నితరక్షు శత్రుఘ్యు మిన రేత
సంస్కృతికి నిష్ఠ్ర కీల లత తిరంబును నెలంతను.

5. శృంగార వతుల గళవుల
మంగళ సూత్రవుల లవ మరి మంగళ్ళరి రిచు
ప్రాంగుచు నానందాబ్ధి వలు
నింగి విదేహా క్షితి పతి నింగిలును నందెన్.

6. నా కల్లం ఇది యేమి భాగ్యమొ రమా సాధ్వాంశ సంభూతుడౌ
రామ త్వాన్వయము రామ భద్రుండు జన   తప్సి దవం
చీకాలం బునరుక్షిపరించె ననుచున్ హర్ష స్వర జాతంబులో
మోదాత్మా నయుని యెంతో చెప్పుదు విదేహోర్వీశు నానందముల్.

3. తల బ్రాలు యుం బొసుయుంచి
ఏలవలు శ్రీరాము భరత లక్ష్మణ శత్రు
ఘ్నుల కై వారల కాంతల
తలల పయిన్ ముత్యములు దర్పముల నొసగెన్.

రాము. బాల

కం. పోయిరి తలబ్రాలక్ వివి
సాయకుల శిరంబులందు నవిసాననలా
రాయని మరలన్ సతుల ఖు
సేయించిరి నవ్వ్యాసాను చు సీతాదులచేన్.

కం. ఉడుగర లబ్బురపు సువేది
గొడుగులు సితిమలు శతాంగపుంజరవాజుముల్
ఒడుకులు రత్నంబులు ప్రా
త్తెడ సన్నృప వలవ ఖుఖుముల ధనములు లాసంగెన్.

కం. ఇది రామకథం బంధ
ష్ట దశాధ్యాయంబు రామచంద్రజునకు జా
నకి తికల్యాణము రచ్చ
చదివిన లక్షయించు భాగ్యసంపదవెప్పుడున్

నవదశాధ్యాయము:

కం. శ్రీదేవకీతనూజవు
వసుదేవాభ్యర్చితా వర శాంతి ఖిలాజనత
శ్రీద ముదిత శతకోటి
వ్యాదసుర సాత్రపాత్ర యుంబు జనేశా!
ఉవధరింపు జనార్దన శిఘ్రని గాంచు

రాగము. తాళ,

నగజ జానకి పతిని మానంతరమున
నెటుల వర్ణించె నోర్తు ముజ్జగులు నెలవె
సంగు వేయుతలన్నా మురిసి మురిసి నగవు తోడ.

చ. రమణి మణి మని సం
భోగములనయు జనించినారు కాదేశశిబం
బములక్షి లసంచు కారి
రమణిం బుము తోడ వచనరచనల ననయో

చ. తరుణీ రత్నము వెల్గు భూభుకొని సి
తాం సుందరీ నీ మనొరా
వారు దొరాతిరిదేమొ నీ చెవినినె
కాంతం బులు వేశీ సంపం
చిరమంబిండి వసియుంచి పల్లటులు దాా
తెంపుంచు ముప్పావు తం
మెరతీ పారి బావిభూరాతు నెమ్మనమయూరా
శ్రీరేప నీ చెంతకుర

చ. అనిశ్ మంద్దుల గుమ్మ లజ్జ మదిలో
నత్యంత మయం జెందిన యూ
నననీ రజము వంచి యుమ్మగవి యూ
నారిలలాటమంబు వే

రాము. బాల

జ్ఞానము నీవలా యటులక్షణు రాగదవేక
ల్యాణో బుంటుంబుర్ వికే
మానరాజ్ఞీశునికన్నేఁ డాడు మెని యస
త్యానంద మేపొరంగన్.

క. రాము, కడు వలద్దారా వి
రామా వంశి బుం బుం నంత రఁగఁ బున నీ
వా మాటెయుఁగుందు క్రొత్త గ
మే మేటికె విన్నవింప మ్రు డు వచన వయులన్

క. లాలన చేసి వశీకర
మిలలనం జేసి కానుపు యిమె యూఁగదయా
గొంల యిది వచనరచనల
నీలవు గరిగించి బాల నేలు కానఁదగున్.

క. అని పత్ని రాఘవుని ప
జ్ఞను చేడి యవెల్ల జనక జాత మునిపి మే
త్రను పొంచి యుండి రంతం
తను తను మధ్యగని నేర్పు దనరం బల్కెన్.

మ. నెలతా, నేఁ జెరవాఁడఁ గాను వినవే
నీవాఁడ నేవాఁడ బ్రహ్మల
లలు వత్తిబున నాటు నేనె మరుండ

రామ — జాలి

ల్లర్ బల్కవే చిల్కప

ల్లలు మోమెత్రావె కౌఁగిళిగదవె కెల

ల్లర్కి సి ఫ్లిప్రం గల్పిగు

ల్లిలు తా మ్మశ్మన సంఘటించి క్రీపనాం

పక్ష్మి విలాసింపవే.

సీ. నీదరహాస మం(ది)త చేత గాత చా

మోజ పద్మా(స్త్ర)వలు వీ ధూంలు నె ల్లు

నీలో వల్మనమువు మూం గారింటు తున్నను

ననదు తెమ్మెర చింత మరగు నెల్లు

గాం(త) హేంమనువు మూ ఘ్రా(ణి)ఏంచ కుండిన

మధుప రులిం కారంబు(మ)ఘ్ను నెల్లు

వింతి నీవులు ఖ పద్మ మీ క్షింప కుండిన

నంగ భవ(గ్రీ)ష్మ మారు నెల్లు

లని మృదువు ధుర సరసవచనరచనల

చెంతఁ గూర్చుండి పెంచ్చి మచ్చిక దెలునర్చి

తొంద ముందున మోహము పెలుందించి విభుఁడు

చిగురుఁ బోండిని కౌఁగిటఁ జేర్చు) తానిచె

క కొమ(త్రే) శుఁదనివె గా

రాముని నవ లలితపద్య శాంగాక్షరణా

ధీమణి వికర్తనమాల
గా(ళ)వుణి శ్రీ రామభద్ర రాజమణి తగన్.
గీ. నవదశాధ్యాయమిది పద్మనాభ విద్య
పఠన చేసిన వ్రాసిన పరమభద్ర
మనవరత మొందు నీకోయూష్టి వర్ధితంబు
సాం(క)తి ధాత్రీతలములనందు సుగుణగణుడు

వింశత్యధ్యాయము:
క. శ్రీ పద్మనాభ నిర్భర
పాపంబుగ రువా మదేభ పాంతావాంతర
వ్యాపదయము నా వార్థిత
సేప్పు కాన్న మలాభ్ర శ్రీకృష్ణావారి!
గీ. అవధరింపుము కేశవ యాదిదేవు(
తంబి తాతేవి తాంధ నిమ్న నిర్మల దశర
ధ నరనాథుండ యెలాధ్యక్షుండ దన తమూ(ప)
భవులు తాదండ్రగారిడి తెలుప్పన రాండ్గ.
మ. ద్విరద వ్రాత తపుల తాడ ఘోంటుకీ పదా
తి శ్రేణి తాంగ్రే తనా
దిరథ నాత్మ వులు తాడ పే భువిలప

రాము.   హాల.

ధ్వీణా నినాదంబు తో
వర మూర్ఛ ధ్వనుల లక్ష్య దిగ్గన కథలు
వారతాక లాలాడి
వ్యారవాఖ నిండి చెలంగ నాదకరత
క్ష్మాధీశులా ద్రౌతొ రంగాండ్
క. మల స్వర్ణ చెంగ్ర మానిట జి
గన్నతవయుగ స్వస్థల శీలయ కా నూరా మనాడ మా
నుమ్మకు తారలాల చెలేర్
మున్నె గానను మన వారల రాత్రి తుం కుల్లె మనుష
క. నివ్వెలలంగ నను గాంచ కర
చెంద్వెం ఖాకా నిర్ఘమవాల గనె తెంచిన వాం
దివ్య సుధా నాదముల తోంc
జివ్వ్రాకు నే వాని కిక్షే చెలియ దు నంచుండ్.
శా. మోహంబా ని పరక్వత్తిం బులు తెచ్చె గాం బుల్ వె సద్ వి న్నర
వ్యా పాన్ని (ప) వాలు (ప్ర) కత్వ్ కవ కస్రా వాల తపుల్ ధ్వాద్య దూ
శాం పారిలా వశి రంగ మండల మయ భావ్య ధ్వన్యల ఉల్లో మహా
ఖాణ పూర్ణ వ్యా సుఖాం దు రాంగా నియు కే ల్లా లాంబాద ధ్వని [illegible]
క. భీ తులు నులు దశరథ ధా
శ్రీ వలపత్తి పజ్జ కరి గి దేవా ప్ర్యాను భూమ

రాము. బాల.

తే వెంచె నేమించె పృథు
మంతని కోం(డ)ంబు లయి మహారు(ధు)గతిన్!

క. మందుబదు నుస్నాతము విలయు
దండ ధరుని భంగి నతని దండ నిపుడు వే
ముండర్ భయాపహ యుంటిని
దండకుల వచ్చి తివిమ దశరథ క్షితినాథా!

వ. అని నం దొల్లద ముంది యా యంశు మహా
సంరాంరబి ధుంధును నా
పని లెమ ఖ్యానై తదాం ధరాధి పతులన్
భంజించి నాడు (గ్ర)డై
ముని సుదా నిర్వది యొక్క మారులు గజ మం
బోరాజంబులం (ద్రు)ంచు లా
గున సంచరిన్ వృద్ధ భయంబులా దశరథ
శైర్హ్యాదిరుం డెంత యయ్యెన్

శా. ఏఁచె యొల్ల ప్రతి సుస్నానం డొకరా
డేవా కుమారంబు తాం
నాఁడే నిర్వది యొక్క మారులు ధర జే
నా ధిష్ఠాటా మయార్థి మున్
మాంతను నే (భ)ంచు మదవ్వి పంబు గతి మ

మోక్షార్థం త వేద సారంగా

వేదం బూది వర్ధించి వై బాలిని పృ

థ్వీకి నన్నెలుంగం తెలా కవా!

గి. ముబుచి నాటిమెలు పర శూరా మ భృగు రాము

యుని యొనెటె స్తుతులు బే లూ నవ్వు దేవు

తాను శరణాని మూరి నదయా ప్రాలించి

మని చి పా ప్రాని విరు మాటు మహా నసవాటు.

క. ప్రము ఖా ది నా యు కు ని వా

పముం దనవు ప్రపం తు విభోబ వై చెనని పరం

త్రమ నయున నమును నల బవాంగ

గ్రమ్ము మదినిం జెందు మున్నవాంఛనికినుకే!

క. వచ్చిన భృగుజుని కెదురుగ

వచ్చి మహా భక్తి తోడ వందనములుడా

తోబ్బగఁ జేయుచు నామముపాపి

మిస్టార కొల వర పరక్వాధా యుద్ధ యు నుమూ!

వ. కర లాయుస్సాం బుబు మోక్షి న(ము) (తగును)

గె వారమయుం జేసి ము

ధ్వర ప్రపృ భావ దియు నాముమ విరాటి బుల

ద్వావారం బుగామించి ~~[illegible]~~

కరుణా సాగర.

గాంధారి రక్షింపు శం

ఖరఖి ధ్వంజన విక్రమ పరశురా

మరా భక్త కల్ప ద్రుమరా!

అ. అన్ని దిన ములంబున విన్నవ

మెలు వరింపుచు సన్నదశర ధైర్యశీల నం

ధుని తోస కల్పధుండై

కని యమా భృగుజుండు పన్నగ దీన ముగాంగా

చ. భుజ బలంబు మెరసి భుజగ విభూషణుని

విల్లు విసు తుండు విజయాన నుక

వింత వార్త మెరసి వినిపించినారము

వా నీ ఖండ నేల వారిధా యుతంచు.

చ. వంశధర నంద నందన

వింశత్సర్గమిది ప విశ్వమిపస్థ

ద్వింశపయు స్మరనిధి విభవా

శంకుని రక్ష బదివిన దివ్య శుభ మహిమ.

ఏకవింశత్సర్గము:

శ్రీ శౌరి వత్సతరకేళి.

కేశి నిశాచర విదారి శౌరి హరీ!

రాము. [illegible]

శ్రీ శరణం పొందు వారలందర
యీ శాంతి నమిత సూరి వారి వనవాసి!

క. దేవ, యిదె దక్షిణంపు రామ
జీవజసారథిని సుగుణం జీవనదిక్షేత్ర
సేవధిని గాంచినంత
గాఢ వారిధి తీరస్థ సైన్య గౌరవములరసి.

గీ. పెద్ద నాయకే రఘు రాము పరశు
రామ వృత్తాంత మెల్ల యెల్ల మామ కాంత
రంగ మలరంగ నిటు ప్రియ రావిమనవి
చిత్తగించి రుద్రం తొండ సెలవు సంగు.

క. అనవజ తనూభవుండు లే
దన భీషం పరశురాము దండా వశ్మై
రిపుభ పరాత్రము యునునును
వినుతి యెనర్చి బును బలికె వినయపూవచనుల్ పై.

గీ. మీ యను గ్రహము నను గాక్షేయు వలన
నభ్ర . . . . యుద్ధ శస్త్రాది మంత్ర
ములను మీరలు వెల్లిన మొలలకే గాడ
యనుచు వేయు విధంబుల వినుతి చేసి.

గీ. విన్నపం బొనర్పనున్న సమయమున

రామ.   తాళ

రామ విభూషణ పరమ రామపుంగవసన

పచ్చి భక్తి తాంత వందనం బొనరించె

నల్లమునను బల్లి నమ్మి కొమాత్ర పుల్లదని

చ. మునమందచ్ఛ్యతుం శీతతంబుసు (గ) శం

పం జాలకారాముచం

భుని హై కౌశన దాం స్నుస్త్రై పవిశేదా

సౌరభంబు దీపింపసా

జనిమ స్వర్ణను వై యుఃబావాలు సా

లిచెసాంశు మందంబుల

వనగా సైంతలి వాండ వంచుగరినకా

వాసవారమయి పల్లవి

3. శివమో తండమయి వి జోబివి

తవు నవు నది మొంత వేను మమర్జ్యజ్యోప్నం

తివి విశ్వతేర్యు బెమయు

నప్పవెలయు చె యుంచె తద్దనవు లా తంతు

5. హారిహారుల కెచ్చి వారి

ధ్వరుధనువుల మహిమ బూడదద్దయుంబొంరక

హారుం తాంతి నాంచు నవది

విరిచివి దట విష్ణు ధనువు వేల్పుల చౌరక.

రంబు. ౨౦౦౪,

క. వినుతింపం బలికె నాఁడు
దనరిన దనివారని వెల్లఁ దద్దయుఁ జెలియా
జనకుఁ డెఱుఁగ నుష్ఠనికే
ఘన విజయ వినమనుచు గర్వించుటకుఁ జెందెదవో

మ. అనినన్ భార్గవ యున్నిఁ బల్కె నర్కవిఁ
బానీవు విప్రుండవం
బుననమస్కారములు చేసి నాఁడ నయనన్
సురాన్వేషామయ క్షేత్రం
జననాథుల్ ద్విజభక్తి యుంచు నెపుడా
సత్రం బ్రవర్తిల్లఁగా
రనముం జేయుము మీదు విత్తమున నన్
స్పష్టిల శంకింపఁగాఁ.

చ. అనినఁ గుఱారి పల్కె మఱి
పాత్ర దరాసన మిచ్చు నెప్పుడే
ట్టిన నిను మేలు మేలనుచు
తెంద వలు నందున మెచ్చు నన్నదె
మ్మని యడి యుంటి దారి సుర
లబ్ధిత మందిరనంగఁ గూర్చి బం
ధనివర మద్భు వెల్గ నమ వక్షుం

అంత గదంత్రిచేసె నంతటిన్.

చ. ఇతఁడు మహాత్ముఁ డాదిమ ర
మేశ్వరుఁ డంచు మనంబులోన సం
స్తుతులొనరించి యుండదగ
దుం డొనరించు తలంబువల్ల ని
ష్ఠిత నయుఁడై మెసత్ప్రపను
లోకవులుం బరమేష్ఠి చేతఁ బా
ర్థివసుతులు కావరాక్షస త
తిర్ వధియుం బడలంబయాత్రి యౌన్.

ఉ. రాముని గాంచి దానవవి
రామ సమస్తగుణాభిరామ సీ
తాముఖ పాప్మ నేరంబుజని
రాఘువ యాయుభవాజ వమ్మసు
దామదినేశ వైభవ నిను
రాజులలోన నెరుగఁ బంచునే
నిమ్మహి తప్పుభావము
నెమ్మది నోఁచకయుండు లాంతటిన్

మ. క్షేమం బొంపం దగు నిమ్మఁ బుల్లగను సా
క్షాత్పుం డతికొన్ను నం

119

రాగం తాళం

కమలదం బుట్టి వికసించు ~~నిజ సుందరమయిన~~ నే
సాంతం బులో దాగిన గం

ఒక మహాత్మ్య సురవైరి గర్వాత్ర శత కోరా
జీవిత్ర ధ్యాన ఉదయం

ఒకవేళ సాత్విక మయిన చేయుము బరవ పోం
సుస్థిరత గె దేహ మూలకి

క. ఉర్వి మహిత మల దాక్షుపాశి
విమల కమల నేత్ర యోగ వింశత్యధ్యాయ
యమము పరిపాలించిన సజ్జన
సమయ యమముల నైసర్గ రామచంద్రుడు శంఖమయి.

ద్వి వింశత్యధ్యాయము:
క. శ్రీ గోవిందముకుందమ
పాగురాబృందావన . . . వ్రాతబ్బ మిత్రా
వాగ్ధ్వరేశ్వర ప్రమము ~~ఖా~~
భాగారి సుపర్వ నత పదరవింద వారి!
గ. శ్రవధరింపుమ శ్రీమద్భాగవతాంత
బ్రాహ్మణ చరమసూన భూపుని పౌర్వ
తీ మహాదేవి దేవిడ రామమునికధ

రాగము. తాళ.

జేయుండును గ్రంథమొకటి రామాయణంబుగ.

క. దశరథుఁడు మానసంబునఁ
గంటలమును సను మోదిం నఁగుఁ మొదటమునుఁ దానన్
విశద యశోవిసరము దశ
దిశలం బర్వంగ నేఁగు రెండంచెంబుధిలిన్.

వ. విశ్వామిత్రుం డుదహర
క్షేత్రుఁగని యాగము మమున తేఁగెదని ప్రాన్
శాస్త్రితమంగఁ గుణములతా
నైత్వర్య శుభ్యంబులెంలం దుమని దివించెన్.

శా. భేరీ ఢిండిమ వంబురాప్రజావమున్
వీణా బాహా ఖ్యాది ఘటం
ఆరోసంబుల శంఖ కాహాళులు న్
జావేయుచున్ సన్నోదం
గారావంబుల చెల్వ్రైయు లరు వే
శ్వాసాంత్యముల్ ద్వేళ్ళున్నై
వారంబుల్ ధరణీ సుపర్వ నివర
స్వాధ్యాయ యా నాదంబుల్.

3. సాంకేత పురీ వరమూ
నాకవయు తెలా సమమటించు నానారాజ్య

రాగ. తాళ.

కౌస్తుభాంకుడు లక్ష్మి సంతసింపంగ
పాలకడలి శయనుగ నలరుచుండె భద్రగిరి యతులంతా.

చ. చిరకాలార్యుల గురుచుండెదనన
బ్రహ్మరుద్రాదుల మొర ద్వారాలకై ఆవులింపుచును
ధరవినుతులాగ్రేసరుడై
దశరథునకు పుత్రుండై భరత శత్రుఘ్నులతోడ.

చ. మౌనివెంట నేగి తాటకను చంపి కౌశికుని
యాగంబు కాచిన నాడు దరుగు
దేర దశరథరాజానతిగాని వారు
చనిరి పురమునకు మిథిలా నగరి పురికిని.

చ. తత్త్వమసి పలు రామభక్తుని
విమలచరిత్రంబు సంధ్యావందనమున
ఎవరిది పఠించిన శుభావళులు
సమకూరు రామచంద్రుని కృపవలన

గద్య:

ఇది శ్రీమద్రామకృష్ణ పాదారవింద ద్వంద్వ
పార్వతీవరప్రసన్న చిత్రగుప్తకుల శేఖర
కృప సగోత్ర గంధ్రేటి సోమనాథ పాత్ర నరసింహ

రామ.

దాసామాత్య ~~పు~~ పుత్ర గంధవహ నామధేయప్ర
ణీతంబైన శ్రీరామరసామృత సింధు రామాయణం
బునందు బాలకాండ సంపూర్ణము.

రామరసామృత
సింధు రామాయణము

అయోధ్యాకాండము

శా. శ్రీగోపాల యశోదావిశాల కరుణాసింధూ జగద్బంధువు
నాన్నగ స్తోత్ర చరిత్ర శ్రీ ప్యార సుతా నారీవిశ్వమాత్ర మవ్వా
నాగారాతి మృదంగ చౌ విధ రజోసాంధ్రాబ్జమూ తంగక
ర్యాగారాతి సుతాబ్ధ ధ్యాన కవి బృందాధినదా వేరాదరా!

క. అవధరింపుము దేవ భవాని ధవుని
వీనయమున గాంచి శ్రీరఘువీరమౌళి
జనఘు . . . యుతయోధ్యా(ప్ర)వేశ
మయిన తదనంతరచరిత మానతియవే.

తు. అనినన్ బార్వతి కాంత నిట్లనె నయో
ధ్యాపట్టణంబందున
త్ర్యనురాగంబున బార్వతీసమేతుడై
పార్వ్య(ప్ర)దేశంబులన్
ఘన చంద్రోపల వేదికాస్థలుల స్రం
గారంపు బూదోటలం
జనచాధా(గ) జి రాముమత్స్యధూళిసం

రా. వు.

ఆ.రో.
బూ.

చారంబుల గాధించుచున్

క. రంభోరు జనకసుతతో
సంభోగము లాచరించి సరసగతుల పు
ల్లాంభోరుహనేత్రుఁడు ని
రంభోధర గాత్రుఁ డలరె యుటు నెక్కటితోన్

మ. మరగా రోవానుక్షతై సమెలాదరుని తోఁ
దూర్య ధ్వనుల్ మోత్రిబూఁగాఁ
గర మొప్పారుచు వంది మాగధ తతుల్
కైవారముల్ సేయఁగా
వరిగెం దామృగయా వినోదములకై
నత్యంత కాంతారభూ
పరిసంచారము జేసి ఖడ్గమృగముల్
భల్లూకముల్ వ్యాఘ్రముల్

త. ముష్కులు వేదులు పందులు
గెంప్పి తనరారె . . . గుమ్ముల మెకముల్
చెంప్పులు గబ్బుచు రుప్పుచు
తప్పక బాణంబు వేసి ధరపైఁ గూలెన్

క. మెకముల వధియించెడు మని
ఱెయుకెరి కెళరు . . . గాంబవినం

రాగం

ఆట
తాళ.

తిక వఁకత్తై చెదరఁగ వారం
సకలారుణి ఉన్నైన రాముడు ప్రుంధంటేఁ

శా. తెలా దుంబు బ్బుపు నద్ సు మంధ సంతుఁడుఁ
తెలం వచ్చునై న్నంబంటే

జాడం బొంయిరె యుంచు నష్టు తాకప్పు
కైల్సా యు రామయ్య రాశ్

చూఁడార ర్తృ ము వాడె దిగ్గవల రాం
శైు పద్మము (డు)ండవెరే

రెంతాగ చక్రుద్రమ్ము ండు పద్మబుఁడాల నా
రేనుఘుఁ డెంతా యుం చెదర్

చ. గుమాంఁడు గని దలఁపఁ గూర్పుం
ద వార వారి ఉయని ఉయతంతా దగ్గరకెళతెం
చెబి వీం తెలా పెల్లుఁ నైవారము
బవలుగతల నెనర్బ నెలపై నుదురంటుర్.

చ. సారి (మై)క్కి వేచి సాంబు మీరెవ్వరా
తెవియు నాన శియు వవేన న్నా
వెనక పంక్తిరత్నా నిసూనులత నావెరల
రామయుఁ తం(తు) స్వామి స్వామము సులభము.

చ. నిన్నె వస్సుంద [illegible] వేటుకుము

శ్రీ యో.
మిత్ర

రామ.

దైవాగ్రణీయమైన రామ ధరణీశు దర్శన్
నా పుండాతం డెత్తిను
దేవ నిషాదుడను నామ ధేయము గుహుండన్

క. అని గుహుండు తన మనంబున
ఘనుఁ డితఁ దలంచుఁ జెప్పాగతులను గాంచెం
చెను భక్ష భక్ష్యాలను పునః
పునరభి వందనములొనగి పూజావిధులన్

గీ. అంతట దన స్వైన్యములను (భి) యానుజుండు
సచివ సహానుండు చనుదెర సంతసమున
రామచంద్రుండు అయోధ్యాపురంబు నకును
వచ్చె బాలార్క రుచి మించు వాజినెక్కి

శా. రామున్ బుణ్యగుణాభిరామ ధరణీ
రాజ్యాభిషేకంబును
శ్రీ వరాచార్య నిభా వసిష్ఠ సుముహూ
ర్తంబౌన తీర్చె నుతున్
భూమీశాగ్రణిఁ జేతు నన్నని పుడా
పౌరనిచయుల్
క్షేమారంభముగా వాసరంబు సమతా
క్షేమ్ రాజు పాలింపఁగాన్

రామ.

సీ. మాధవ నామక మాసంబునందును
శుద్ధపంచమి తిథి సురగురుదివ
సము పునర్వసు తార సకల యోగకరణా
రాసుల చంద్రతారాబలయుతము
శుభదమై యలరు స్వాతి సముహ కార్తె మప్పుడు
పట్టంబు శ్రీరామ భద్రునికిని
గట్టింపవలయుఁ దత్కాలంబు దప్పినఁ
బదునాల్గు వర్షములు వనవిహార
మునకు పృథులంచు వని యుంపఁ బుత్రునకును
మొదటి తెమ్మను చను సుమంతుని నని పిన
పరమ సంతోషవ్యాదయుక్తై పంత్రోరక్షుని
చెంత కేతెంచి తగు నమస్క్రియలొనర్చి
తే. సూనుని దీవించి గురుండు
ధీనారామా భద్రాన ధన్యుఁడవైతివి
సూనినేఁగాఁ బట్టంబున
నే నెరచు తపంబు పంక్తి నిష్ఫలంగాలేదే.
మ. అనుచుం బుత్రక యెల్లి వేడుకనతో
ధాన్యరాజ్యమేలంగ నీ
కును బట్టంబు సమస్తభూధవ శిరశ్శే

రావ.   శ్రీరామ

కెంటిలోర సంవత్సరపు
ధ్వనజ ధ్వాంధ్వాదశ ద్వైయుశంబలర నుం
శంగట్టు నూంపెంచి నాఁ
తను మ శాస్త్రం తము నందు నీవు తగు ని
ష్ఠ సీత తో నుండుమా!

క. అని దశరధుఁడు నిమంత్రణం
మొనరుప కుద్వాంత వులవకు నెలప్పుగఁ జనియా
జనక సుతా యుతుఁడై ని
ష్ఠ నురాఘవ రాముఁడుండె సుఖవుం తంటే

క. పట్టపు (శ్రీ) రాముల కుర్
గట్టులు కెపను బు యూమిక్షత్రుబ యం వుకే
నెట్టిం వెడు కజనవులు
బట్టింపు నఁ జెందఁ జూం టఁ బంపెంపెఁ దగన్

గీ. పట్టాము లంకరించి బహువిచిత్ర
గతులఁ దుంర్స్ నినాదములు గగన మవని
నిండె వారవిలాసినీ నికర మాడు
లాడఁ దొడఁగెను గాంగులా భిరిసేఁగ

క. దేవతలు పుష్పల నతిశు
ర్ఘ్యవుండ్రై బాధ పరము రామ లంపద యం

రామ- ఆయో.

కేవిధి నెలనర్చు రామయుఁడు
ఖూవి ఖుఁద్రై లయున్న నటంచుఁ బురుషాలఁ తనివోక
గ. విన్నవించిన గాని షాంత లయున్నమెరకు
నరిగి నీవిల ముందర వగుచుఁ గ్రైతె
. . . కపట గతిని విషమ్మములు గాన్ని
చే లయువే రాము భద్రాద్రి హేతేవలనరె.
గ. వేఋపతి మాట కాదనవేరె ధ్రారు
ఆరో తలమునరెం మాని సినాతి లయుగుణ
మందర లయుఁ టించు నెలక్కనా మంబడు కాని
తాయఁ గానరు దెంచి క్షైకే యుకటతు
గ. చారు తెల్ల వజీరెం డెకరి వఁగుచు
సబ్బతి తనంబు నీకి ఖ్లచను నటిమ్మ
మిదె ఉంగవు నిన్న నేబింయు ననెరుఁ
జాలు నేమొంసుమితే ముద్దరావి తనవల.
గ. తింటి నెక కార్ర, దీపాల జా ఖిభూడు పెద్ద ~~[illegible]~~
కెంమరుఁడగు రామునకును రాజ్యవంసమస్త
మేయ నెమ్మనితన పట్టమెలమింగట్టు
నిక్షెయుంచె నటుంచు నీర జాక్షి
క. ఏ మిటు జెల నె తివి ని

రాగము. ఆది.

నీ మనమున నెంచలేక బలకైవల్యము నిఖిల వైశ్వర్యదా
రామయ్య యున నీకెవరుండరు
కాశీపూరత్రాను యునార్థమౌను లయుంపు గదా!

3. ముద్దియాల జరగదుగదని
పెద్ద ఆశవము ధర్మదండము పెద్దబెదరక
బిడ్డ ఆశ మిచ్చు నిండువె
నిద్దుర యున బొయిరమయు పాయ మెను వలంతున్

మ. అని నంగైశ యు తెర్త్తినఁ గలదే
యంభోధర శ్యామరార
మలని తాం తోజ్జ్వల ప్రణ్యస తప్పు గుణాధ్వా
మున్ కీర్తి కామదినిరం
ఘనతుం గాంధని నాంధు ప్రభు భరతం
బద్ధ కౌతంబుఁ జై
మను నేరంబున వేఁడుకొన్న నగరే
యారంభించి ద్రాంతి పమున్

ఉ. నా మనసేమింపు తెలుపు లనిన సురలప్పు సరస్వతీ సతిన్
గీతమునంబులాని నలుపు (గట్టడి దైవ రఘురాము మందరా
యేలరశికి విభాగము మహాత్మల మేల మెదర్పు వచ్చునో.
నాతడి చెప్పు వేసుకుండ నే ఈవినియుత్తు వెలుగి ముదంబు నన్.

రామ.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　ఆ.వె.

క. నాఁడాత రెండు వరంబులు
చేతి యిసుము ఉచితి విడువక్క బి వాఙ్గీకుం
జీతే యీ సమయంబున
వేఁడు వెలుక వరంబు కావు విని నందలునిన్

క. పనుప్రమని వెలుకవరము నీ
తనయుని నవనీశ్వరంబు తాల్ప్ర నడుగనే
యనిన ముద మందె దానికి
మనమందున నెచ్చు బు బవరు మాన మొనర్గారే.

క. - - - - - భియాలు న
వెలందాన్యకాం తంబు నందు నాఫ్యాత్రివింత !
త్వద్ధ్యానము పతియించిన
సద్వస్తు ప్రతితంబు రామ చంద్రుం దాసంగాచే

చతుర్థ్యాం కల్పధ్యాయము:

క. శ్రీ యాందవకుల సారస
తోయజ సఖ ప్రాంత నాది దుష్టశక్తికై
తే లయ గమన కిశోరభ్రాతృ
తే యాం(ది) సమాన ధీర వీరా వర్రారా!
శ్రీ. అవధరింపుము దేవ కాంభవి కురంగ

ఆలయా

రాము.

పాదరి నీష్ఠి చిత్రై కేయి పంక్తి రఘుని
తెలాను పట్టాభిషేకంబు సల్పనునను
జేయు మనుచు వలాటి వెల్లి యిప్పి చెప్పవయ్యె

మ. అనినన్ సుందరి వాదా నిల్లా నితమ నె
యున్న్ శివము సౌ వార్గ తరి
వినుమా కేకేయి తనూ బ్బుం భారతు ను
ర్వో భారమూ నంగ రా
ఝన బలా క్షించెద గారె నెమ్మది నబుం
బుద్ధి సంత సంహంభదు ముం
దెన యెలా నిందల కెల్ల జంక కాడిగ
బ్బెం చె ట్టు గాన వత్రి ఆర్.

క. కన్నవారింటు గన్నె కైద్దె యున్న నాడు
తం (త్రి) పాదికి దాసభాగ్య తి కి వచ్చె
వెరులు వెరిసిన తులసిని వలు నింగా నే గాని
యూత్మలో నవ్వి వెంక స శ్రైమూర్తె త్రైకె

గీ. ననల్లు బూచి నవ్వినా వు గావు నదివు
నింద వెక్కి లైన కెందు ముగా కని
పాప సుంతు గనవి కాపు విత్తె.

క. రాము హాల.

క. అది తప్పను వేలనైకను
ముదితా విను గాండీవముల వలసుఁగ బంగారితో
వృధు వనమున వేగనుం బ్రాణము
గదియుం శంబెఁ గతి సాంత్వన మై.

సీ. శ్రీరాముపట్టాభిషేకోత్సవము నాఁడు
కౌసల్య కరము కైకొన్నాఁడు జెలఁగి
యువతీ సువర్ణ పుష్పగ్రితలతాంతని
రాజిత కనక పాత్రలు ధరించి
సరములు గతిఁ జేరు జన్నిగట్టులకును
బహుధనంబు లొసంగి ప్రబలయుండ
వారక పూర్ణ రథంబులు తేరలు వా
రజల జైత్రంబు నర్తనము సేయఁ
బంరవరంబున జనులెల్లఁ బరమహర్ష
భరిత మానసులగుచున పరగుచుండ
దశరథ నృపాలుఁ డారాత్రి దర్శనీయ
మ్రొతదను పంకజుఁడై కైక యింటికరిగె

సీ. ఏమికో యనాశ్చర్య భావంబుతో ముంజి
మొదలు గాంచిన మత్తదంతిగములు
పన్నెట్టి తొడను బట్టి కైకను సర్చి

రామ. ఆది.

ఇరుత్తం జ యుంచుని నెంతిగ్రానాడు.

త్రై దంత సెంట నిశ్చయమ్ స్థిత తెలు నిండబ్బర

పాలొనరాంబురుపాంబు వెలుగగ

శాంతాని యోగిసా తొలి వయ్యుట లాత

వేదాంత వం నసిజ శ్రీ తలంగు

తనివి దీరిచి నన్ను చిత్తరు వు ప్రొమ్ము

పలు దన్నగమ్మాను నవజగ మ్మోహన నాంగి

సంగతవు సరంగి నే యులివ అంచు

చెప్పె నాల్గు యంచు నాత్మవిచింత నాంద.

1. చేరుజని రాముని పట్టాభిషేకమునకు

విష్ణు మూసముయరుము నగ గావింపదలచి

నట్టులున్నవి వాయాశ్వ రాయి తేజు

చెలువు వాడ నలంచు గ్రైకేయు గాంచి.

2. కారణామేమి నేల మృదు కాయముగ్జెర్బి ముసుంగు వెట్టితివి

జారి మును భావచింపుము మావా యిటుటుంటుటు తొన్ని మాందలా

మోరలు వే జగంబుని నమ్ముచు నా కానివి పాని వెన్నెలగ్

గురురులు వచ్చి నీ చెవిని మూరిచి నాలుగ జెప్పు వింటిరే

3. శ్రీ వైనృపాలుని సుతుడవు

వై కానకి కెళ్ళని లేను నా తలకై కానము మనుచుట!

134

రామ. ఆదము

నాకొసఁగు వరయుగం బిప్పు
డీవన్నను గాదంబంబు వేడఁగఁ గైకొనెన్
౪. కానలలోఁ బదు నాలుగు
వానలు రాముండు చరింప వలె మునిక్రియలనా
సూనుండు రాజ్యమేలం
గానిఁక వరమిమ్ము తప్పకను రఘుతిలకా.
౫. నీవిచ్చెదు పలికినుఁడ
వైవాహ్యము తప్పరాదు వారిజపత్రల
క్షైవలయు విశ్లభులవిన
మా వారలు మునునెన్నరు మపింత యుకంబుల్.
౬. సత్యవచనా చతుర్విం
శత్యధ్యాయమిది రామచంద్రుఁడు కృపతో
నిత్యముఁ బఠించు వారికిఁ
(బ్ర)త్యక్షంబై యొసంగుఁ బరమసుఖంబుల్.

పంచవింశత్యధ్యాయము:
౧. (శ్రీ)కుంతీవరనందన
కైకి వ(ర)వృత్తియొం దక కథనవినభూపా
పాంచార్యర్థి తపోందర

రామ. ప్రభో.

యదువర గోవింద సంతతానంద వార్ధీ!

గీ. అవతరింపు యశోదాత్మ జన సుధాక
రాంగు లక్ష్మీని చెప్పు దాఢంగె నుమావి
ను మని జేసె లయ రాజ తనయు యయిన
వైక వచియించు కలుష వార్థీ వియులు వించు.

గీ. కలు కలుంబడి నీదు వెలుగంబు చూడ
వచ్చు నా నీవు గాఢాపదాంబు నకు
కష్టమిది వది నీకట్టు బట్టి నట్టి
నాంక వాపాప మెంతని వచ్చు నిచెను.

శా. నేలా లెట్ల దె నా యన్న బా సంగంబ సాంం
ద్రుక్ రామ చంద్రు గిరి వేలా
దారుణం బుజ్జ్వ విచారు ఘోరతరకాం
తార ప్ర దేశం బులకే
హేరింబు చరింప నెప్పి తివె నీ
కెట్ల బ్లు నే యుక్త వారం -
తంరంజకం బగు దుర్విచారము తడే
మనాయియు ముంజేసెనే.

క. ఆకన్న తల్లి కన్నను
నీకడ నత్యంత భక్తి నిలుచుంగదె నీ

రాము.
తేనెరిన బుద్ధి యొప్పర
కా నెరపిరి యిట్టి వరముల గారవం బగునె!
క. అనిపల్క నేశయు నృపవరం
ధన పంక్తి స్యందన నవర నాథు నితోని
ఘ్నను నను బురాణంబు లు వయును
వినవె శిబి చక్రవర్తి వృత్తాంతవిపులఁ!
గీ. జాతె యొకటి గువ్వ తోలాయమానమై
పెంటి పోవు చున్నఁ బట్టు కొందు
నంచు వెంటఁ దగుల నది భయమున శిబి
చక్ర వర్తిఁ గాంచి శరణు చొరఁగ.
క. ఆతఁడు భయము మందకుమనె
పోతము, నిన్నాదరమునఁ బోషింపుదు వి
శ్వాసి తె మయీ సుర వేన్నఁగ
నీతణి యని తేగను గని యిట్లని పలికెన్.
గీ. నాడు నేమ్మని పలల ఖండములు నవుల
నీకొసంగెద నంచును నృపుడు దత్తే
ణంబు నను గాసి యిచ్చె మూరం సంబు పలుస్త్ర
గువ్వపిట్టను గాంచి చేకొనఁదె కెఱ్ఱి.

మ
మునస్ని శివల వారి

రామ. అఠాణా

శ్యంధ్ర క్ష్మేం బ్రుంకుస
ఛ్వ వయుం శొంనీయున గాంధి ఫు (త్రు)కాలుత్తై
సమ్మేళ మవాడౌవిచం
(ధ) మతిక లాభింతనాంము ధేయుంతగుపు
(త్రం) గాం(ర)మజరిక్ నీమవా
(బ్ర) మకేమం తును బక్కీ తప్పితి వి యు
(ప్ర) ఖాన్ తిరా కుందునే.

౨. వరములు కొందు నాంచెయుంగ
పాదుర జోధర వైరింగరూక్రికం
బరూడనం రాక్షసెంధ్రునిపా
ఘాఁ తన మప్పుడు నివ్వు వెంబ్బునే
నరదవుం జక్రైగాం గడప
నబ్బుర ముంది దొలుసం గినట్టివి
తం తినిన్నూ వేం తినక్ బవికి తప్పితి
తప్పితి వేమునవచ్చు నిన్మేరక్

౩. పక్షపాతమేగతె రామ భాగము లందు
భేదమయుండునే ఉుండైన నీదు గర్భ
వాస మొనటు వొమె ఉరుంగుర్బు వాస వెయుక్ష
లెవి లెమె ఉుం గందలంబి చూరు మురంతంద మునను

రామ.　　　　　　　　　　　　　　　　　　అయో.

గీ. దశరథుని పల్కు లాలించి　　　　సాధ్వి
సర్వశీలత సేవనందు నిష్ఠ గొను వెంట
మునులను సపరిశ్రీ దిశ్చితి వనుబుగ్గైక
తర్కశూలంబులైన వాక్యవితతుల పలుక.

గీ. పంక్తిరథ భూవరుఁడు మిన్నుప్రాప్తి బడిన
బంధములన విడిచి కేమిదోఁచనన మూర
కుందె నంత నటుసు సుమంతుండు వచ్చి
ముదము మీఱంగఁ గరయుగంబుల మొగిడ్చి.

క. దేహాభ్రాసుండు దయ
గ(ర)వంబున నిలిచినాఁడు కడువేడ్క మెయిన్
రావలయును సభకు (గ) శ్లాన
(శ్రీ) వెలయఁగ రాఘవాంఘ్రిపీఠ వెలనర్థిన్

క. అనినం గైకేయి వినుం
జనకుల పతి రెండు వరములు లచ్చె
బున నవి యిప్పుడు గోరితి
వనవాసము రాఘవుండు పదునాల్గేండ్లున్

గీ. నేఁడు మెచ్చి యిమ్మి యిను సుక్షితి తలంబు
భరతుఁడేలంగ మెచ్చి పంక్తిరథున
దపతి సెలవిచ్చెయిను నిశ్రైకె రమ్మంటంచు

రాము. త్రిపు.

పనిచె సచివుని శ్రీరామ భక్తుకథను.

చ. అమరగ రామరసములరా
విమలకమల నయన హంసవింశత్యక్షా
యమము సజ్జనుల విధి యనవర
తమము చదివిన రామయుం డిష్యుఁ దినము భద్రంబుగ

షట్త్రింశత్యధ్యాయము:

చ. శ్రీపార్థ వరద మిత్ర
క్షేత్ర పుత్ర(ప్ర)ముఖ మురరిపుల జిజ్ఞాసద.
రూపన వి మర్దన ఖ్యా త్రాని
శాపతి నిభవదన భద్ర సదన మము మెందా!
గ! అవధరింపుము దేవ శర్వాణీ శర్వ
వృషభ గంధర్వుఁ గాంచి సద్వినయమునను
రామభక్తుని కథ చెప్పు మేము వినెంపు
రర మారాధించు వేఁడెఁ గరములు మొగిచి.
చ. మంత్రి రాఘవ రాముని
చెంతకు వినయమున నేగి చేతు లురెంత
త్వంత భయ భక్తి మొగిచి
స్వాంతః కరణ రఘురామ యని నుతియించె

రాము. అఠాణా

శ. ఏను తించి కేక లుదాత్మజ
యన ఘూ ఘి వులు దశ రథాం జ్ఞ (శ్రీ)సనది ఋటులు గాా
శ్యా నిర వర్త్మని నాశా ం జ
ప్రైను గాష్పన మీరు వేగ వేం వె లుదదగుర్
శా. సీతా పల్లభా నాం న నాంబ్జ వల (ప్ర)కా
శంపద్ (బ్ర)హ్మా నాం శితా
నే తేరంగను బాదవారి లుపుయురా
జై (ద్యా)ంకు మోా మొత్రా
నా తింటర్ బహాం బ్ని న్న బుత్రాముయు న మం
దర్ వ్య్యా గుర్వీం (ఘు)కం
జాం త ధ్వం ధ్వ మయ్యూప శిరం బిఠి నమ
స్వా రం బు గాం విం బు బుర్
శ్రీ. వేచ సద్భక్త్రిం బిన్న తల్లికి నమస్క
రించి తేరబుంగ వులు ముకు శిందిఁ కొంచి
యమి నా వల్ల నపరాధ మీ మహాపతి
బిన్న బోయున్నపాతకు ఫు చెప్పు వమ్మ.
ఉ. రాజ కుమార యింత కు వరద్వాలు మాంధి నిల్పియున్న వారా
తిజన మన్ను దేలు సు తూ కేలు బట్టర్ బదునాలు గ్బ్రనులే
నిజన కాజ్ఞ దప్పకను నిప్పు వనిక్ విహారింప మెలిరి

శాము ఆభో

ఖ్యాత జితశైల్యముల వరపాలుని సత్త్వము నిల్పు మిత్రుల్

మ. అనివారి జిష్ణుని నవ్వి నెమ్మొగము మా

ర్గ్యం దాంశు సంస్ఫూర్తిలు

జ్ఞాన పీనాంబురుహాంబక బంధము నవ

గ్రంధశ్రీ రూపాఖ్య గా

రన ఘనస్వాంతుల దర్శి తప్పరివ దీ

యాజ్ఞం (బ) వర్తించు వాఁ

తను గాండీవుని మానవుఁ టోటిని తాం

తభ్రాంతిఁ జొబ్బిల్లఁగాఁ

క. బని మొదఁ గానిన మునతును

జనని భరతుఁ తనుజుఁ బట రసాపాలన జే

యును నట మాటి యుంత కన్నను

ఘనమె యున్నది సంతసంబు కాదట వమ్మా!

గీ. నన్ను భరతుని కన్న జనని మహాను

భావుని ~~[illegible]~~ నెవర్చి తిరి తం(త్రి) (పు) తినగ దప్పు

మును బునెలో తెలా మరొ సర్వతార్థ మింత

కన్నను ఘనము గలదె నిగమములందు.

క. అనిమరవి తం(త్రి) చరణా

రవిందములకు నే జెంగి యుటుపవితే దేవాశా

శ్రీయేసా

రాగము.

నన భూమి కేగెగ శీఘ్రం
బున వర్చ్యాదనంబు (దార్వై) వలు నివేషంబుల్

క. అల్లన భ్రాలన వినవె యుంత
తాల్లఘురంభోరు .. తబలారి మణి
తుల్య భూజ ఘరాముల ఘుకో
సల్లనారి లలావు పరసకు జనకగార్

శా. ఉల్లంతంగని యెమకాసు తూడు రాజా కారణాల్ మాని తా
తెల్లంబారెడు బ్రాతిఁ బూసె ననియెంతే నెఱ్ విచారింపవా
తల్లిము ద్దురు వాజ్ఞ గానలకుఁ బత్తాద్వేంద్ర వర్తింపని
యుల్లంబుందున నెర్చి యుండుటె సుమీ యొప్పారు నెప్పల్లనున్

క. క్షమ షష్టిం శత్యధ్యా
యము వు రనమున ర్చు సజ్జనావళులు వనం
తము ణరి కువేరభ్రుని కృప భ
ద్రములు లనవరతంబు నెందిదనరు ఘకెలమున్

సప్తవింశత్యధ్యాయము:

శ్రీ శ్రీరాజకులన్య పొందర
సిరి సహోదర శశాంక శైలా ర విభూతి
మూరు తక్క భూరిత్రు పత్రుశు

రాము.   అటాణా

భారంభ విభ్రమా తదంభ బింబ్యాంభ క్రీష్ణా,

గ. అవధరింపుము దేవ నారాయణాత్ర
వెలయు రామాయణకథ కాత్యాయనకు
రంగలోచన వార్ధినిషంగునిఁ గని
యెలుగఁ జెప్పవె కౌసల్య యెమ్మెలనియె.

క. ఆనిన తను శ్రీరామాత్మ
యని ~~సమిను శ్రీరా~~ నీకు వచింతు దశరథాత్మజుఁ దెగడు
మునచరితము రఘుకులపతి
మనమలరం దన్మాతాదు మనిఁ యుల్లని యెనే!

క. అంబా, నీమది నిపుబా
రంబానకు తప్పుఁ దాంబారఘుఁ ముడాంబా
రంబా నన్నిజేము వినవా
సంబోను మది యుగరుని సత్యంబున్నకే.

గి. అనినఁ బుత్రిక, ననుఁగా రుంటదవుల కలను
బంచి యొరిచి గుండె బరించి యుండుఁ
గెక్క నిందల కను నొపిఁ గట్టికొనియె.
నిందుకే ముందు నాపుణ్య మిట్టిదనెప్ప

సీ. సుదతి తనూజు రాజును జేయ వలసిన
ప్రాణేశు నను కూలపబుచరాదె.

రా. మ. అయో

నభిషేకలక్ష్మికై నర్తుండై భరతుఁడు
ఉంచుచు నతిశయుఁ బ్రార్థించ రాదె.
సకల రాజ్యములు వశము చేసికొనుచును
తిని సంతుచే తనే వింప రాదె.
మన మింప్పుటు నల నిల్ప వలన మెలుప్పు కున్నను
చన దిట నుండఁ బెంపున్నఁగ రాదె
ఏమి సరసంబు బంచుఁ దానెదఁ దలంచె
రాము నిన్నుపు దా మవారణ్య భూములు
లందును జతుర్దశాబ్దంబు లక్రట్లకటు
తిరుగుమనఁ గైకకేటు జివ్హ తిరిగె నాహా
3. అర్థవము కుల ధుర్యఁడు రఘు
వర్యుఁడు కౌసల్యఁ బూంచి వచియించెను మర్క
భార్యాపు(త్రు) ~~ని...~~ లన ప్రిన్సు
చర్య వారి క్షుం(ఘు)ఁ దాండె సత్యమునకదా!
3. జననీ, ము ఖు వలా బొంధకె
విను నా మని వి యుని విన్న వింపి మహాభ
త్రి నమస్కార ములానరిం
చి నంము గుణాసమయుద ఘటఁదపుడు సెలవుం గానియే
డు. పల్లవపాణిసీత కరపంకరుహంబులు మోడ్చి నాతునా

వల్లభ, నీవు వెంట వనవాసమునకును వత్తు నన్నమా
సల్లాపి తాంగి నీవు పరిచర్య లొనర్పుచునుండుభక్తిమా
తల్లుల చెంత నీవును వ్రతంబిది యింతకు మిక్కిలున్నదే.

క. వినుమా వంత్తు ద్విరదగ
ఘన మాతంగారి ఖడ్గ మద గజ చమరీ
ఘన పుండరీక సంకులిత
వనవాటభూములను దిరుగ వశమే నీకున్.

క. కనకాంగి జనకతనయకె
కినుక నని యెమనవి గానకె కృప గ~~లు~~ నకెటుర
ణ్యనకంటవి రావలదని
యనఘుల వర చూడు పాలించు పుడమి విభు తుర్.

క. సీత మనంబున గనినవ
నీత మనస్సుతయ యుల్లి నిరోలంబతి రావే
చేతము వనవాసము మది
చూత మనుచు నిట్టులంటి సుమసుమగంధీ.

తే. ఆనతి యిచ్చు యిచ్చునాము వాగ్దారత్న భూరాముమూర్తినే
మానకె వత్తునన్న నను మన్ననసేయుము లున్నంచుస
న్మానము తాజె వాస్తు నతి నర్ధ్యయమునే మురిపించి చూసుమి
ఖానవిమాన నాధ్య బూడు తాయుగ నిచ్చిన తాగవికెల్లమన్.

రాగము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　అఠా.

క. రాజానతి వనవాసము
నేజానుగఁ జేయుచుండు సత్వనమే తా
సాంబమును గలవాఁడవటుర
సాజన పరిపాలనంబు సలుపు భరతు తోఁ
క. రణరంగాంకతి మురు
త్రిజగ నత చింతామణి తపన వంశగ(ా)
మణి గుణమణి యని నుతిల
క్ష్మణుఁ డానతియు బ్లు రాముమం(త్రు)ని తని తోఁ
క. అన్నా, యూగతి యానతి
యన్నా యపరాధ మేమి యను నంతమయు వే
తన్నాకు [వేళ్ళ] [దిక్కులు]
తన్నాను విటు గునె పలుకగావే నీవు కో.
క సామి (త్రి) యుచు దేవాది
క్ష్మీవి (త్రు)ని మఘముగాఁ జనుసమయమున
దేవి దివ్య (శ్రీ) పద
తామరసముల గాల్వవచ్చి (త)న్ను(తపై తో
క. మి (త్ర) వర జాంభోజయు
గా (త్రి) తు రావలవదనుట తన్ను(దవెల యుర
జాన్న (క్ష)మ ముగ దమవలఁ గావ్వి యు

శ్యామ. ఆది.

విశ్రుత పుణ్యేంద్ర నగుడు విమల విహారా.

అ. అనుచు బంపేఁదిన యా సుమంత్రు భృత్యుని
రాజకు మనంబులోన సంతోషించె
జనకజా కాంతుం శ్రీ రఘు స్వామి సరస
వినుత గుణశాలి కౌసల్యా వీర వేరికి.

చ. పినతల్లి యగు సుమిత్ర
వనికేఁ బిన యమ్మలనఁ గాంచి తనవాసము
జ్ఞానకాజ్ఞం జని యెదనం
చని చెప్పి వసిష్ఠుఁ గాంచి యతి భక్తి మెయిఁ.

చ. మైత్రి యుతని విద్యానిరత
మిత్ర సహోదరుఁడు భార్య యెంతేరఁ గఁదా
గృహనందమహా శిరము
చక్కటి కిఁ వచ్చి నుపుర జనముల తోడఁ.

చ. అంబుజ దళ లోచన విధు
బింబ సదృశ వదన సత్య విం శత్య స్థాన
యంబడి బడి విన సతతము
భాంబులు సుజనుల కు రామచంద్రుండు దాసఁగుట.

రామ.   అఠాణా

అష్టవింశత్స్థానీయము:

క. శ్రీమత్సాక్షి యుగళి
సుతతాలు భక్త పరిపాలగుణా
సాగ్రము శుభనామ జలద
శ్యామ దనుజ దమన శ్రీరామ సతత మైత్రము!

క. అవధరింపు చతుర్భుజ . . . .
రజ ఖగధ్వజ శ్రీరామ రసము సర్వ
మంగళను గాంచి మక్కై రంగనాథ

శా. దేవీ శ్రీరఘు రామ మూర్తి తను సాంతరంబుగ జానకీ
దేవీ లక్ష్మి యౌటది సుమాంతు మనము శ్రీ శ్రేష్ఠుండగు గాల్పగా
నావేశంబయి తత్తరంబుల మది యూరడాస ముద్దాడించి వార
దైవంబా సుతు ముద్దుబాపి తనియా తైత్తరిం తల్లి తండ్రి

సీ. యొక నిమిషంబు కంటికి గానరాకయుం
దిన నెంతలును సదల్లాడించి పుత్ర
యేమిసే యుదుము నిన్నెడ బాయక జాలమం
దుండు నీవరిగి రా నంతలోన
కేడు చింత నెందు చెంచిత శేడి తో యుంచు
బుత్రు పెరాల పాంబు నడ పెంగు వుండ

రావు. అమో.

గాంత సే పటుకి నేఁ జెంతకే తేర (ప్ర)
మోదాంబు రాశిని ప్పుంగున ట్టి
తన్ని హు (ఘు) లు నన్నెంత తలఁచు కాంధు
రు గదె యని కన్నగవల న(శ్రు) జలధార
లూ లుకఁ దలవంచి చింతిందె నల్లాషుం నను
భవ్య గుణాపాల్య కా.క. త్త వంశ పాళి.

వ. తలుపు గఁ బంతి తెల్గ దార
తల్లిద మొందుమ హోనుమూంర సంం
దర నవపూర శత్రు వంటి
నారద నిల నరిర వేంపు భూ
ధర ని భద్రిర దుష్టవుద తం
దాన వరా జ. నికాయ దూంర భా
స్కర కులవీర యుంచు సుతు
సాకేశు నెవ్వాది లోఁ దలంచుచుండ్

సీ. అప్పుడు రాఘవుం డెబ్బో వసించె నా
కేశిమూంత గావించు కుడుపు మూని
తి మూలంబు లని వ్ప్రహాశముల భక్షించె నా
యొక్క పెనవు వ్వల పరవు వనవి.
వేవశించు నారదా దర్శ తృణం తల్పంబుపై

౧౫౦

రాగం. ఆది

ప. నీవంక చందన మృగమదంబు
లలందక భూతి దేహంబున ధరించెవేమో
బంగరు సన్నంపు పటము లుడిగి
తొమ్మలు కటిని ధరించిన బుసగుల కర్తా
మవు నివి ఒసటించుఁ గర్భకంబైన వల్ల
లాంబరంబులు సుతతిల కంబనిదక
రధధారి శ్రీ తనేమూఁడు వ్యధనం బొంద.

చ. త్రేతా సందియము వేటికి
త్రేతాను రాలిచ్చి నీవు కాకుత్స్థుడు లౌ
త్రేతాగ్నికూఁడు నీకౌను
త్రేతానక కరిగె నటంబు ననిరి జనంబులక.

చ. తమసా తీరంబు ననుు
త్రమ సారస విత్ర వంశ తారాపతి స్తా
నము గావరించి యును
స్నానము తనది ~~[illegible]~~ ర్ఘ్యకానిచెలు నాఁటి దినమునఁ
మ తమ తావచ్చిన షోరులంగనినితాం
తంబౌ శ్రమం బొందనే
లనివాసంబుల వెగుఁ జే యునినదే
లావలాకు బాసంబూ తిం

రాము. ఆదితా.

తను నీదివ్యసరోజతుల్యపద్యయుగ
గ్రంథము పాయంగ నవేళ
మని శారదాభ్ర పల్లారాము నరహా
క్షాంత్రీ సరుంజా త్మ్యలోక.

క. శర రాత్రిని ం ద మసాం
తీరంబున నిద్రించి తెల వారిన రాం
తారమున నరుఁ జని యెందమని
శ్రీ రాఘవుఁ డానతీయ సమీపుని కెంసంగెన్.

క. ఆసుమం శాఖ్య సఖ వృధు
కౌసల్యా సుతుఁడు హృదయము వంజాతమునేన్
జేసె సమాలోచనలుం
దాసర్వంబుఁ గ్రహించెఁ దను జెంధమునన్.

సీ. రామచంద్ర విభుఁడు సంవిత్రి సుతుఁడు
నైంత్రీభామిని యును సుమంత మంత్రి
పౌరులును తమసానది తీరమునను
బవ్వళించిరి దర్భ తల్పంబులందు.

తే. సుమ బాణాస్త్ర నత సరసతే
విమనోరాంబుజ మధుప యుప్పవంశవర్ధన
యము రామ రస మనోహరా

రామ. అయో.

శ్రీమదయోధ్యాకాండ రామవనవాసంబున్.

నవవింశత్యధ్యాయము:

క. శ్రీ తామరస దళాక్షా
పాతక శిశుపాల శిక్ష పండితరక్షా
శ్రీ తరుణీ వక్షోపరు
వాయూతాది సుపర్వాపేక్ష యుయురుకరుణాక్షా!

గీ. అవధరింపుము ఘనసనకాది మౌని
నందనానందనందన యిందుమౌళి
చిగురుబోణికి భవానికిఁ జెప్పఁదొడఁగె
రామరససుధయని మొదిరాఘవకథ!

క. రాముఁడు తమసాతీరము
నైమరచి నయనమున్ జెందు పౌరులఁగనిర
మ్యా మహ్మ్య ప్యతికి సుమం
తాము పలుక రథపవే వనంబు నడపిన్

సీ. అటులను సుమంతుఁ డాత్మ తీలుంబున నెపుడు
గదెపెఁ దన నేర్పు మెఱయు నాగరులకెలయు
యోధ్య కరిగెను విభుఁడని యుల్లమున నలు
మొఁగనంత నా వెలవారె ముల్లమున నలు

రాము అఠా.

డొంచ నంత నడ వెలవారె దూర్వ్య నందు.

చ. పారుల మెల్లని యెరి

శ్రీరాఘవులం . . . . .

ఆరధ్య పధముల గని యు యెం

శ్యాస్త్రాంజ్యాంబుల నడు మనవె ననివాసాహి మెయిల్

చ. మనలన్ రక్షింప నురా

మనకే ~~క్షే~~(దు)రి యొంద్ర కేరిగె మను దియనుముల

జ్ఞనముల రధమార్గంబున

జనిరి ని జాల లు ము లను నైలకు మారి!

చ. రాము విభుంతప్పురమున

వేవింగని పురజనావళి యుల మనవుల వా

రా మా లవ టించు నుండిరి

వేము లు బల వింపు బు ను నివేశముల అందున్

చ. గంగా తటంబుపై నిప

లంక కులాత్రసరుండు తమ్ముడు దేవే

రిం . . . . గని . .

హాంగి సచివుం డగు సు మంతుధరద ముల గదపన్

కా. వారిం బురుంచి గు వలంటు వేరెలు విన

స్వద్వంశ రాజేంద్రువి

రామ.   అమో

ఘోరతం బౌ వని వేగ నిరో రని తాం(
నెలకొల్పించి శ్రీరాముని
గారు జాన్స్ బ్రస్వాని గాంచి భక్తిని నమ
స్కారంబు గావించి యెవ
వార్పి రో ముమ్మిటు సేసి నల్లె కు జన
వాక్తంబు ఖండించెదదే.

ఉ. కాదు బలంబునేకవుగ సంగదనయ్య భవద్విరోధులం
గాదన కున్న మన్నిశిత కాండచయంబుల చేతం దత్సిర
శ్ఛేదన మాచరింతు నతి శీఘ్రము నగ్నిలవిమ్ము రాఘవా
నీదయ మాత్రమున్నట్టి ఆజీ నిర్జగవంతుల మీద మూనువాం!

ఉ ~~ఈ~~ జద వేమి . . . . వహించు టదేమి తమ్ముడున్
రాజని ఖాన్స్ నీవెనుక రాక తుంగారణమేమి నేర్పుమా
ఆజిత కీర్తి చే నిఖిల రాజ్యము వెల్లను నీవె తావచే(
ఈ జగవేలువాండు గలండె కను గానదె చెప్పు తా స్వామా!

మ అని తా నాజ్ఞ్వము పొంది మంది పద ఘోరం
రాక్షసుల్ బెంబి యులం
దని తాండేశ్వర వేకరింపు ఖనిగా
దస్ర ఘోరం దిబ్బె నా
దిని నై కై యుక్తి సద్వార ద్వయము ప్ప

శ్రీ భారత మానసంగసం

దశరథ్యుంబున కెలకృటిక్ మజియుఁ బ
ద్వ్యావేంద్రార హమ్నోసిక్రి లలా
నను సంచార వెయవర్ప నాకెలకటు లయుక్
దాఁ గొరెర మాం తం శ్రీక్

క. ఆహంతువృత్తై వచ్చిత
మొంహాంలాం కాదు మజ్జియొక్క టుల్లముల లాని
వృావింపశు కాపమని వు
వాంవింత బు కుర్ఁ దగు గువరు నికంత యూఁ జెప్పెక్.

తే. దేవరవారి సన్నిధిని దెల్పెద నే నొక విన్నపంబు చె
కొండల యుఁక్ ప్రాదబ్బపుల న ఘోరవనంబుల లాగి కెటకిక్
బొల్రువటగ శృంగి శరము ను ప్రొలవసించి మాతుర్ద కాంబ్బముల్
భూవల యెంద్రు మౌశి ముజి పృచ్చుట నాఁ కెది సప్మతంబుగుల్

మ. అనినక్ రాఘువుఁ డిట్లనుక్ గువాం నిషాదాధిశ బూవింయువు
జ్జిన రాజ్యం బదునాలుగేండ్లు వనవాసంబె నుగావింపవ
చ్చిన వాఁడన్నగరంబులందు నఁ బ్రవేశింపంగ నర్హుండవే
యనినఁ ద్రెయుక్కై గువాంలండు నర్పుమనె చిత్రాబ్జిను తొల్లెం బుగాక్

తే. ఆనయు కావిస్తున గువాంఁ
తాదరమె పృగ నర్పునంబునక్

రామ　　　　　　　　　　　　　　　　　　　అఠాణ

శ్రీ నను కులావతంసులక్షు
　　　　పక్షి ఫలంబుల లొసంగ గంగలో
స్నానములు లాడి నిష్ఠమెయి
　　　　సంధ్యలు వార్చి భుజించి రింపుగా
నానది గట్టు మీఁద నిష
　　　　దాధిప యుంచు మనంతరంబునన్.
వ. పిలచి రఘురామ భూవర
తిలకుం డిట్లని యెఁబాముల్కు ధీసేవధిని
నిలయు (పు) దేశము నశని
పలుకగను కుమారుండు ముకుళిత పాణిద్వయుఁడై.
క. దేవ భవదీయ పదరా
జీవద్వయ మం(శ్రు)యించు సేవకజనునిన్
కావున కుం జనుమంటిరి
నా విన్నప మొకటి చేకొనన్ వలయు మదిన్
క. నీపద పద్మములఁ బాయగ
నోపను నేఁ బుణ్యచరిత యొంపద్మాక్షా
యే పురుషార్థము నేఁటికి
పొలిపించె సమస్తమైన పరమ శుభంబుల్.
క. ముప్పై తప మొనరించితివొ

రాము   అఠాణా

చెన్నలరారంగ నేఁడు సిద్ధించె భువ
త్రైన్నాశిక ద్వయమువుల
లిన్నను మఱి కన్నులకును కన్నది కలదే.

క. నా భాగ్యమేమని చెప్పుదు
నెరిభ వారిరంభ మోము మేలూ దార యుత
శుభ్ర భూత పవి రేఖాంబరా
జీ భువులగు నిపదంబు లక్షులౌ గంటిన్.

క. ఆ గౌతమ మౌని కమల
రంగాధర పతితపింప రాయి యయినదౌ
దేగతిగా నిధి నీపాదపు
రాగము సోఁకగనె నిలచె రాజానన యై.

గీ. భాగ్యరేఖాంక యుత మవి యోగ్యపాద
పద్మ యుగ మస్మదవతంస సద్మము గను
కయన వెలువరింతు పంకజ నయన కరుణ
గనవె నేనెంచరించిన మనవి వినవె.

వ. అని కలవరించె నల రామచంద్రుండు నిషా
దాధీశ్వరుం జూచి
చిన విజ్ఞాపన వాక్యసంగములకున్
చిత్తంబు లో దంబిన్

రాము ఆ.వె.

జననిరత్నములనుం దలంచుకాని భ్రా
ష్టద్ధ్వంశ వారాశి పూ
ర్ణనిశాధీశ్వరు వెంత తల్లడిలి రో
నవగ్రాశ్చి వారిద్ధయుడై

సీ. అఱువది వేల వత్సరములు మా తండ్రి
సంతానములు వేడ చింత నొంది
సదమల జ్ఞాని ఋష్యశృంగముని నిబ్రా
ర్థించిన నతం డరుదెంచి పుత్ర
కామేష్టి యను మహాక్రతువొనరించి పా
యసము చే కాంచు వాసె నను మమ్ము
బుత్రులుగా నందు భూభారము వహింప
మను చునా కాజ్ఞ యిచ్చిన మహదంవ
బలు వన్యకాన్త్రీలు రాక నీరాజనంబు
పట్టి యెంత లవచ్చు నాపట్టి యనుచు
నెదురుగాం జూచు చుండంగ నిట్టి వేష
మొంది నారా వెంతైనం గుందమున్నె

3. ఆహారంబులు లడిగి మది
లోహారాము యుటుంచు లోలత్వముచే
నాహా ఆవి పంపెద ఊ లసంత

మోహాంబున నెంతవగలఁ బొగులుచు దొరుగువా!
గీ. శ్రమద వనవమున వాటికప్రతిమ భంగి
మెఱసి చవిత్రియుల శోభ పరసగతుల
తిరుగు జనకతనూజ చిగురుటడుగుల
శిలలు సోఁకినఁ బొక్కి కృశించె ~~మొక్కా~~ నకట
సీ. అత్తమామల చెంత నతిభక్తిఁ బరిచర్య
లాచరించి యుండవే యువిన వృత్తి
మునఁ బూని లలితయోగం బునె యిట్లు లానతిఁ
దగునె యటంచుఁ జందన సుగంధ
తతులచేరత్న సంఘటిత సువర్ణాంక్షితల
సౌధచంద్రుపలపై కతముల
విహరింప నెల్లర వినువెంట నేతెంచె
నీ సుకుమారి యాంభాసురాంగి
చంద్ర కిరణ స్పర్శ కార్శ్య జాలననెడు
సరసిజాక్షి పృచండ భాస్కరమయూఖ
సంచయము స్పర్శ గాత్రమ్మై సడలుచున్న
దనుచు రాము విభుండు ఖిన్నాత్ముఁడయ్యె
క. అంతట విద్యుదిఁ జెందిని
శాంతమయుపమేలకాంచి యురుగుమదద్రి

రాము

శ్రాంతము తవిదంద్రులను వల
మంతా తన విన్నవింపు మాయని పల్కెన్

క. పల్కిన ప్రధానిరఘుపతి
సెలవు గాని యు లొంధ్యకపుడు సైకను భాస్వ
త్కుల తిలకుం డ చెల్వ్యాటు వె
తని సీతయును సోదరుండు తాయున దవంగన్.

గీ. చని భరద్వాజ మౌనీంద్రుఁ గని మహాత్ముఁ
డతఁ డంచు ను పూజా రులాసఁగఁ జేయ
నతఁడు తన దివ్య దృష్టిచే నితఁడు జగద
ధీశ్వరుం డని మదిని గ్రహించి యు నిమె.

క. మెయ్యది హేతువు చే మీ
రియ్యడవికి వచ్చుటని నిన కులపతి మా
యయ్య ప్రతిజ్ఞా లో పమయు
నెయ్యెడ నదప్పుదు నటంచు నిటురాకయు నన్.

క. విని సంతసించి యామౌ
నిను విందులు తగను ముని కరుణానిధి వెట్టిం
చిన తృప్తిగఁ దిని భుజిం
చి నిలిచి రాతిరి తసి కుటీరముల నన్

తే. నవ వింత శ్యోద్యాన ఋషి వరు.

రాము.   ఆది

రవి.   సంకాశ యిది భరద్వాజుని రా
ఘవులు గనిన సత్క్రియలు చ
విదిన జనుల మెసగు రామదేవ (శ్రీ) శుభమయిన్

(త్రి)దశాధ్యాయములు:

క. (శ్రీ) శౌరి బాలం నిశా
చకోర విశ్వరూప మృదు సల్లాపా
కేశవ మాధవ సత్పద
యీ కాళీసు గుణపాశ యదుకుల పాలి శ్రీ!

గ. అవధరింపు మిందీవర శ్యామ తైప
సా మరా మూ యుతాంపలు శేధ వామదేవుం
డా మహాదేవి తోడ నిట్లని పచించె
దాశరథి గుణమ్ముని భరద్వాజుని గని

గ. పావన ముని నేంద్ర చంద్ర ప్రభా తమ మెప్ప
నాన తిచ్చిన చిత్ర కూటాద్రి చేరుగు
వాడ నన్నను చాల దీవన లొసంగ
నరిగె నుసరణి చెప్పిన నెఱిగె యెఱుంగి

క. ధరణీశ నన్నయో శాప
పురికి రఘుల మరి రథము గాని రమ్మన్నమనె

రాగము. అఠాణా

నరు ఉంచితని ప్రద్ధానిధ
శరథుని తెరఁ దెలుప రామచంద్రు యనుచుఁ
గీ. మూర్ఛఁ జెందెను కౌసల్య పుత్త్ర మోహ
జీవనిధి మగ్నయగుచుఁ గృశించు చుండె
నంత నొక కాంతవతికి ధరాధినాథుఁ
డు తెలివొందుచు భార్య తోఁ డుతనుపలికె.
సీ. వరూనిని కాంతారి మూండారి పాద్మప్ప
దలరుచు నే వేఁట లాడఁ బోయి
వనమందు నెంక్రైము వనముంబడఁగనికా
ర్యునమునం దమ్మారిఁ బూసి పాంచి
యుండిటి నంతట కుండాలవంబువృత్
గాత్రిశిన భంగిని గుండ యెంట్ర
ముని తనరాజాతుండు ముంచంగ నాచప్పు
తాలించి వేసి తిన తఁడు నేల
వారమారా సాంబశివదేవ యనుచుఁ బడిన
న్వాంత మందున నేను కో యింత పాప
ము నకు వడిగట్టు కొంటిని భూసుపర్వ
హత్య గావించితని సందియంబువడుచు
వ. తెలియక నేట్టు కొంటిని గాతె

రాము. అయో

దేశలు షంబుల శెల్లనన్నిటా
కలభావరంబు వచ్చి యుండ
కంబులు దాగివెనోలించు నామదిం
తలచి పి తా(ప్ర)కం బొంకేటి
దాంత్రగద్రి సితి నేమిసే యుండుక్
కులవంశ నేవిలవాని యెలువ
గూడును యంబును దల్లటింపుచున్

గీ. చెంత నే నేగి యుల్లంబు చెప్పవేళ
వత్సలంబున నతడు భూవర ద్విజులను
కాం.. వినవయ్య వైశ్య స్త్రీ వాండ్రు ననిన
తెలి యుపబించి నాదు సందియము మాన్పె

క. విపులా గర్వ్యిందు తనిక
యుపడు ఖు నుంటి మది నీ తడర్పు ములందం
తపము పౌరుషాము కాదని
చపలాక్షి తలంచు కాంటి స్వాంతము నందున్

సీ. ధరణీశ నా తల్లిదండ్రు లందరు మహా
దానంబు లొసగి నియమన్న త్వరిత గతిని
బలవంతులు గాంధారి జను దెంచి కుండ వలం
పుచు నుండ నన్ను నియమలు కు చేత

రామ. అఠాణ

నేసితి విధి పురాకృతము దానికి నిన్ను
నేమనఁగల వాఁడ నృపవరేణ్య

ఋకళు తనూజుఁ డేమిటి జాగుచేసి
తిప్పుడు నంచు నన్నేదురు బాంబా

బాంధవ్యుఁడు ధగకోత ముంధు గాను
నీవరికి దాహావలెను సంగి యూఁ విధంబు
వారికి దవిలుఁ జెప్పఁగవలయు నీవుడు
నా మేను నాఁటి నేఁ దరతుఁ గాల.

3. వినయంబున నిజమని సుతు
తనిన శరమూఁ బెరికి వైవ నంతనె వృతుఁడు
లెన్నినతఁడు తడయుక జడులు
గాని వృద్ధుల కానఁగ వాఁడు కాడు కని తమలో

4. చప్పి బేతఁ జూలఁ దల్ల దపదు బూంటి
మొన్నటింత ఝాగు కన్న తంత్రి
నేయు వేదిదేటు చెప్పు వే హొతుపు
అనిన వారికేను నంటి నిటుల

5. వీరి తన యూఱ డఁగాను మవా
పొ తక వర్త్రి సూఁడ ఖిలుఁడ మంత్రి రఘుఁడ
ధూంత సంకృ తుఁడను విరలు

నా తప్పు క్షమింపఁదగు మనంబుననృపతీ!

మ. అది వెళ్ళిన్నను మీకు మహీరుహము ఘటిం
బంబు సల్పులగా వయింపనెఱ
ష్మాదినింగాంనక కుంభినాదమనుచున్
బాణంబు నే వేయఁగా
నెదపై నాంట భరి(తి)తైఁ బడుచున
న్వీక్షించి నీ వేఁగి భూరం
శీద యూవాన సుతైన మద్గురుల కే
వృత్తాంతమును జెప్పవే!

గీ. అని యెడనని చెప్పి విని మహర్షి మునిఁగికాంత
సేపటికి నా కౌసంగిరి శాపమువిని
యు ధిప నీవు మృతుండవైనపుడు నీవ
సుజులు నీ చెంత లేకయుందురటంచు

క. ఇటుల నని భారతీపతి
పుట భేదంబున కుఁజనికి పుష్పలతేర
పుటికిని రాఁగా నెక్కుచుఁ
గటిబీలాలక తల్లిదం(డ్రి) కాడు కలరంగన్

క. స్వాంతములో శాపమునకుఁ
గొంతలయు మోదించి తికాడు కులుఁ గల్గుట నా

~~[illegible]~~ రూపకం. అఠా.

కింతియె చాలు నటించుమను
ఇంతో యీ కాప విప్పు తెదురుగ వచ్చె
చ. కౌసల్య నృపతికి ఇష్టను
నా సుతునకుఁ బట్టబంధనంబు లరంగాఁ
జేసెద నటించు నీవున
మా సభ నన్నైన మాట కాదుబడితి వి.గా.
చ. చెప్పు నృపతి దశరథుఁడని
చెప్పుదురు సభాస్థలమ్ములఁ జేఁజెలనునా
కిష్టుత తెవి యిసుంబడెనీ
యెప్పుడు నైన నడతెరుగ నుచితం చేదా.
సీ. మేఁ రాజు పెద్ద దేవేరి పుట్టికిఁ బట్టి
మిచ్చెద నన్న సహించు నొకొ
సభలోన గాథుకున కబ్బిష్టేక మనినైన
మందిరంబున కేఁగుచుంద వొకొ
తెల్లదనై కైకేయి పుట్టింటి వారత ~~[illegible]~~
మన్నస్వభావఁపు గానన్నైతి వొకొ
ఇంటి క్షేత్రీన నది యెదురుగరా కున్న
భంగించు నంచు నెఱుంగవొకొ
నీవు దానికి పెంచ్చు మా ఉదావి వనుచు

స్నవత నేల మా . . ము చిన్నబోయి
నట్టు లుండుటె కాని నిగుట్టు దెలసె
నెమ్మనంబున నిన్నుఁ గన నమ్మఁ దగునె.
క. కాంచె తనంబున నది గాం
చింటు వలు సలంగ డుకానంగ నేమాంబొనవ దీ
దంటు విడువ గలరా వా
ల్గాంచి యుని డాసి యెంత లాంచించి విప్రా.
క. కాడు తుకుం డ్రి లారికి ప్రాజి తు
కుడు కటె శ్రీతు రావి మా బ్రైకాని యుక టాం
యు డపుల కేను ష్పు టకుంభయు
పుడ వైె తవ శ్రీరిత్రకి నిర్పపారవాం తాంత్రా!
గీ. అనుచుఁ గౌసల్య విభు నకు నని డెౌ నిట్టు
బవారు విధంబుల నిర్ఘుర భారమిుంబు
వెలుఁగరబలలు ఖుడు మురెట్టి బొా లూ
భున్న దిం్గైన తవు వ్రార లులంబు లందు.
క. కైకె ననంబుని యున్నదె
లా కైక విభూడు పద్మలోచనుడు వృషభ
లోకవయుఁ బాపఁ బెదనె ని
క్కొకు కులంబందు రామచంద్రుం డగుచున్.

రాము. అఠాణం

క. ఆరాఘవ రాముఁ డమరం
ధ్రారాజ్యం బేలు చున్న వాఁడుఁ దగ నెటు పరి
ర్వారుఁ డగు రావణాసురు
దైరావణ పాపము ఖ్యాలలరుట దెట్లో.

క. (శ్రీ)దశాధ్యాయము వయువతేనను
మదన జనక రాఘవ రస మధురామృతమున్
సదమల రామాయణ కథ
హ్రాదయు పితవులు లక్షింపు నిదింధ్యుఁ జదివినన్.

ఇతి (శ్రీ)దశాధ్యాయము.

క. (శ్రీ) క్షీర క్షీరధిజా
వక్షోజావార్క నీల వన వాహ సమా
సా(క్షి) దృష్ట దసిత ధ
రక్షోయున తపాద శరజ రావలా వరజా.

గీ. అవధరింపు సుధా రసాలాప కృష్ణ
రూపయు ముకుల దీప నిరూఢ తరస
రసగుణ శీలాప (శ్రీ)రామ రసము భవుఁడు
పార్వతీదేవి తోడఁ జెప్పం దొడంగె.

రామ. అహో.

క. కాంత వినవే యనుచును ధ
రారథుఁ డిట్లని యెడు దశరథుఁడు మునమునన్
హా రామా, హా పుత్రా
హా రాఘవ రామ యనుచుఁ బ్రాణంబుల విడిచెన్

క. కౌసల్యయు విలపించెన్
దాసరకుల దీప పుత్రజం వల్లభ నృపతీ
దాసుఁడ వైతివె నన్నెడ
బాసి(తి)వి ష్టపదమున నిడు వరలు బను నుండన్

సీ. అని యనేక గతుల ననుతాప భారంబు
వెసఁగ దశరథ సుతు వెల్ల నేడ్చుచుండఁ
గులగురు వసిష్ఠుని వారలకు బోధ
చేసి భరత శ(త్రు)ఘ్నుల జేరఁ బనిచె.

తే. వారలరుదెంచి పురమును
భారంభం బగు టెరిగి తన దలఁచు దక్షిణ్
జేరియది యేమి యిటు తెలో
కారాబంబనిన నని యెలు నాంత్ర బుబ్బా కన్.

క. రాజైక రెండు వరములు ద
నూజ వెలుసఁగెఁ బూర్వమున నవి నువయుక నొసఁగెన్
కా జానకింపను రామయుని

రాము అయో॥

కైకేయి చెదరే యుగ దవిరనుపు బూతటివన్నంటిన్

మ. ఇటు నే వేడితి పుత్రకా వరము నీ
కేదబ్బమయుక్ రాఘవుం
డటవీ భూమిని సంచరింపఁ దగ రా
జ్యం బీవు భూరి ప్రజ్ఞారః
పటు మంజీరశ్రీయుతాంఘ్రి పంకజుఁడవై
పాలింపఁగం ద్రైవసం
ఘటనారంభములచే భవద్గురుఁడు స్వ
ర్గ ప్రాప్తుఁడై యొప్పెఁ బుత్రా!

గీ! అనుచుఁ గైకేయి పల్కు వచనములపుడు
గాఢ సంతప్త తైలంబు కర్ణరంధ్ర
ములను బోసిన నట్లయి మూర్ఛపోయి
నిలిచి భరతుండు హా ల్లూక నేత్ర(ము)ల చొన్నగుబులు.

ఉ. అక్కట యెంత దుర్విధమతి
వైతివె నీవు మనుష్యకాంతలా
నెక్కడి నాతివే దినమున
పొంపఁగఁ దచ్చునె యెట్లు చూడఁగా
రక్కసి జాతివే కలుష భామినివే
జాతివే యింతకు నేమి పోడుమవే

రామ. అఠాణ

నిర్ఘృణ దోష ముంగలుగు
నేనద నీదు మొగంబుఁ జూంబనే!

చ. తవారుల కన్నను జొవరం ~~తమ్ము~~
తమ్ముల కన్నను చక్కనైన కాఁ
ములపదముల్ శిలచ్ దనిచి
మానిని రామరసాంతలాంధిరా
త్రిలసునికెంత . . . . కు
సుమారు సదావిభాసితా
జ్జ్వల నవరత్నవారు(వన)
వాసిమ లెమెం మెటు పొసావ్వటుంటివే!

క. నీకెట్లు తోచె నాయికే
నా కన్నఁ జక్కి నిను విన యుపరుఁద గుబుర్
పొ(ా)కటు గతిఁ గావింబుద
యూకరు వనవాస మేఁగు మునిపల్లటిసిర్!

గీ. అతి కఠిన పార్శ్వముల తైత నాతిజనకు
నకును దపానం బొనర్చి పిండంబు వెట్టి
ఘన వినిర్మల గంగోదకంబు లాంచి
దురిత వారు వైరి భరణాశ(కు) ఘుర్లు లంఛ.

తే- ఏమని పెద్దతల్లి కడకేఁగుడు నక్కట దుఃఖమగ్నయై

రామ అయో.

యామిని కృశించు చున్న బుధి యుంధ్రియఘనంబులనేఁగ్రమ్ము క్రస్థ్
దాంపుష షెయింద్రి దాలును కృథావచనంబు లటించుఁచున్నా
రాముని కెంతసేసి తపరాధ వింత్రేట్లు భరింతుగై వమా.

క. అని కైకతో మరుఁ డింతం
తనదాని విషాద మగ్న నందుచుఁ గౌస
ల్యను జేర నరిగి తచ్చుర ~~లావిదివములకై~~
లానవినవిలులకై ఐగెఁ దుందనం బొనరింపఁ.

మ. కర యుగ్మంబుల నెత్తి నిల్చి తలయి
క్కౌసల్యతో నిట్లనున్
భరతుం డాజనని వెమ్మికించుకయున్
బాపంబు నా వల్లనే
దురపుయ గావుటి పాదభక్తిః తను నా
డొంద్రవాంబు నేఁ జేసినన్
నరకం బొందక యుండు నే కటకటా
నవ్వుంగదే నెవ్వదిన్

క. అని బహు భంగుల నర(గ)బ
ననిమన సుకరుంగ సద్భినయు వసనములన్
తన మా [illegible] తమును వ
ఖ్యు) నటుల విన్నపములు సేసెను గానన్

రాము. అఠాణ.

౩. సత్యవచన, ధీరచిత్రం
శత్యధ్యాయము ది రామచంద్రచరిత్రం
బత్యం సభక్తి సుజనులు
నిత్యము చదువ నలరుదురు నిర్మలులగుచుండి

౪. పవిత్రద కాధ్యాయము
చెవిస్వాం తమును నను బత్తి ఉంచంగనను సు
శ్యోకమూ దుకరుణా లాలుంద
నేతెను భావము లాసంగు సంజన నికరంబులన్

ద్వాత్రింశత్యధ్యాయము.

౧. శ్రీనారద చరకమలతటిట
మానవవారి వటుల తల కారి మార్తాండ కతుల
కౌమునా చూచె మళరి బలవుర
మానవతి జారకల్లి మందరధారీ!

౨. అవధరింపుము కరుణాకటాక్ష వీక్ష
ప్రణత శర్వ సహసాక్ష భద్ర గాత్ర
తామరస నేత్ర రామ రసామృత నేద
భవ్యుడు చెప్పం దాడంగ సప్తర్షి తాడ

౩. రాముని సద్గుణ స్తోత్రము నీ యొందవ్వు

రాము. అఠాణా

రమణి నను రమ్మని పొలర్పనంబు
చేసి తోడ్తెచ్చి సింహాసనాధీశ్వరు(
తయి యయున్న తప్పుదద్ద్యాయు మునితమ
భయ భక్తిం గాని చెదపదు నాలుగేండ్ల వి
నంబున దం(శ్రీ) సత్వంబు గడప
కెనురానని యూన్యవాను భావుం తాన
తిచ్చె నేని జటూ వలు వేను దాచ్చి
ఆయున్న కృప వచ్చు పర్యంత మున ధిక నిష్ఠ(
ద పముల గావింతు గాకని తలచు కాంచు
నలరి యూ భరతుండు ప్రభూణాభిరే
యిప్పుడె వేయించుమని యూన తిచ్చెనప్పుడు.
3. తమ్ము(డు తల్లులు బహురం
గవుల్లలు మం(త్రు)లకు దేవగా నెశవే(బతా
తమ్ములు వెల్వరయం భరతుడు
రమ్మని (శ్రీ) రామవిభుని(బట్టక్ష్మి యుట్టై
4. అల్లం తటి రాగని గువాలు(
యుల్లవుల లోపలను వార్షి యుండి తనబలం.
కొల్ల నడవంగ నన్నులు
వొల్ల కవుల భంగి నెల్లాసై తనరాంధ్రి.

రామ. అరణ్య.

చ. ఎదురుగ వచ్చు రాఘవుని
హేమప్రవరేణ్యు సదామహోశుభ
ప్రద సరసాగ్రగణ్యుని సు
పర్వమునీంద్రముఖాశరణ్యునిన్.
సదమల పుణ్యనిధు సర.
సత్య విలాసవన సముద్ర నాథునిన్
సదనము నందు నుండుటకు
సైచక కానల తెగువమంటివే.
తే. నేనటు పోవని త్వ నాకా నన్నికన స్నిక వెళ్ళ రామునిన్
గానరూ బంపి వేసితివి నైత్రేయులు నిచ్చు ప్రైమ దీయు బా
ణాలశిలలం బరపి హాంస హాయుంటు సహాయమ్మైన సి
సేనల నెల్ల భస్మ విధంగ జేయుక పోడునే సంగరంబునన్
మ. చతురంగంబుల తోడ నివృతునిన్
సంగ్రామ రంగంబులో
హా తనుం జేయుదు గాక నంచు నుపతా
కాదుక వెలుంగక తుపోరా
ద్ధతినిన్ వచ్చెదు నన్నవాడని
న్నుం దాగక చూడనీను నా
శిత బాణంబుల పాలు సేతు నినుని

రాము. అఠా.

సేవర్ మహావల్లభా!

ప. స్వాప్నమ్యం దశకంఠుని యెడు మును
సామ్యము నీయందుఁ జెందె సద్గుణాపూర్ణ
రమ్యచరిత్రుని నీవును
గమ్యాటవి నడచితివి జగన్నింద్యుఁడవై.

అ. అనిన భరతుండు గురుని వాక్యముల కాత్మ
గాఢ ఖిన్నుండగుచును మొగంబు వంచి
తనదు ప్రారబ్ధ మింట్లెన్న ననుచు వగచు
యిట్లు లని మౌని నిను నిపా దేశ యనుచు.

చ.? పాపము వేరు నావలన భావము నందున నయ్య రామునిన్
భూపతిఁ జేయఁగాఁదలఁచి నేను వృథ గాని మరెందు గాదునే
నా పురుషార్థ మంత్రమున భీమమతిసత్కుల సత్రమున్ సదా
శ్రీపద పద్మయుగ్మముల సేవ మొనరర్పుచు నుందు నెమ్మదిన్

చ. అనిన గురుండు వేయాం భరత, ఈ
యన్న జడత్వపు నశాంతియుం ధరిం
చెనను జయమృత్యుఁడై యిటని
చెప్పిన తారు ధరించిరి ద్వర
ట్లునె ముని శేషమాతఁడు ష.
లంబు లనెటము దెచ్చి వింధున్

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　అఠాణా.

సిన నతి తృప్తిమై ఉంగభూ
　　　జింపుచు వేఁగిరి రామయ్యగాల్చిఁగన్

గీ. అంత మధ్యమార్గంబున నతులితేజుఁ
డగు భరద్వాజుదర్శించి సుగుణులరుగు
చేరుచుండిరి శ్రీరఘువీరుఁ డింపు
బింబముఖి తోడఁ జిత్రకూటంబునందు

క. నెమ్మది వారింప మృగమాం
సమ్ములు సంప్రీతినింబుచ నవెయువవారెలా
గ్నమ్ముగనే దమ్ముఁడానర్చిన
సమ్మతి సాపడుదురవని జాంరాఘవులున్

క. తన గారులకొడెఁ గాకం
బని శాచరుఁ డాక్షనాఁడు కామాంధుండై
జని చీరంగను పృథ్వీ
తనయాకుచముపైని రక్తధారలు వెడలన్

క. లోకాన్తస్థ్యయుఁడగ్నిసము
షీక వెంబడివైవ నదిని శితనారాచంబై
పైకాకాధ్వద్వైతుస్సి
పై కేఁగిన వాఁడు గాకభయమానసుఁడై

మ. అపరాధింగృపఁ జూడవే రఘువిభూ యంచున్ దంతధర్మప్రభూ

రాము. అయో.

రిపుఖ్యండాగ్ర సదాగతీ గండంతతీ
వ్యాజ్ఞాత కాంటాస్ఫృతీ
తప నీయూంద్రి ధ్యాతీ పురందర మరు
త్క్షీరతీ సన్నతీ
విపులాజాలలనా పతీ కమల భ్రా
ద్విభ్రాంతి నిలదన్వతీ!

క. ఓప్పారు మొప్పుడ వళ్ళుల
వృప్పాడి చే జన్మగబ్బి మొండడు దిఫ్ఫుద్ది)
తప్పక గృహ్యా యుండిన
కప్పుర గంధిని యెవరిబ్బ కరం బాంగనవే.

క. నిప్రదరం బదియు పుడు మ
వాప్రుశయూం గృహిబ్బి సవలు దయు కయుభంగి మది
యుపాలింపు గెండవశ్చు(గ్రా
పాప్రేష్టం వేగ ననుగ్రహం జూతఁగదే.

క. ఆది నెంతూయి రాఘవుఁ
దాదిత్య కులాబ్ధి చంద్రుఁ డాదించి భయం
బొదవు జేంద్రపతి కమని
యాదరము నఁగాదెవాని నప్పుడు భవానీ!

క. ద్విరింక తన్ ధ్వాస్ యుము

రాగం- అఠాణ

గిరి తిరి జాపతిరిజాతా ఘుగు ణాని శికు భుబాం
కిత్ర ము ఫలింపు వారుకు ~~ఆరుకు~~
విష్ణులగుచు శుభము నెలంతి తెలయుదురు మదాంక్!

క. శ్రీ ధర్మజ పవనజ సుర
నాథ తను జనీలకంఠ నారద శరదం
ఖేంద్ర కేశి విశారద
కెంద్రా బ్జద్విరద సరస కామిద వరదా!

గీ. ~~అ~~వధరింపుము శ్రీనంద కాలుఢ్వాంశి
తామరస(దళ)లోచన రామరపసు
దాబ్ధి రామాయణాయుతేశ యుంబు నిగిని
పంగుచగు తర్వీ తాసర్వ మంగళకును.
వివేధవళాక్షి యనుచు చెప్పిన విధంబు.

తే. భరతుం తతి శుభాచరితుడు
కరి తురగస్యందనములు కాల్బల విపులవి
స్ఫురితగతి కేతనాదులు
మెరయుగనే తెరగని సుమి తేసుతుడుక్

వ. ~~అ~~రాావా ణామెంకె పాండవను
ఖూరు వావుంతు దపయు చేసి పోవ్వైనను బుద్ధిక్

రాఘవ. అతను

శ్రీరాము కేతనవయు విని
పౌరాణ నరింతునని వచ్చెఁ జెలంభరతుండుఁ

క. అని దిగ్గన నావృష్టిఁ
బును దిగ్గి సుమిత్రపట్టి మును మితవతరున్నతో
యానఘుం నినుఁడు ని మెదని
చను జేరను తైత పట్టి నైన్యు యటుతుండ్లో

మ. అనినన్ లక్ష్మణం, బుద్ధిమంతుఁడవు నెం
తైనన్ విచారింపవే
మన వచ్చున్ నిను పద్దు ఇయుం డములన
త్సాహంతుఁడు తప్పక్షితుం
తన పుటుం తాభరతుం డతండు రయు నా
కి త్సంత భక్తంతు నాఁ
డే నరాధీశ్వరు ననన్యనర్గు ననికా
డే వచ్చు నాచెలం టిక్.

వ. దరహాసితాననాబ్జుఁ డయి
తమ్ముని... రామచంద్రుఁ డం
బురహాసితాస్య తమెంద్రుఁ డఘు
మోదనుఁ దంబు జలాభుం ఘనం
సుర నుమున్నారు వాక్యముచేపలుకు

రాగం. త్రిపు.

బలం దగ శోంధయెలు సర్వ సంతబం
ధురవతు రంగ్సైన స్నిపంలల
తాంభరముంథు పునంబులో పలని

5. అంతంతట నరు దేరుచు(
గాంతాయుతు(డైన రాముడ(గను(గానివని యుం
దింత వత గారిష్ఠ జెందినే (దింత నెంతవు జెందెనటే.)
యుంత మహారాజ మెచ్చి యరూహాయెను మచ్చి

3. రాఘవ రామునకును షేూం
రాఘువన జసాహమనకున గారంతిత్ర వంటి
వేంఘ శ్శామున తతటా
యూఘ వునరు పాంటు వచ్చి దేసావలనే.

సీ. తమలోయు తత్నహారములచే వెలిగెడు
గళవుల రుశారణ్య తాంవళవులనె-
గంధసారాది సుగంధవస్తువులచే(
బిలుటపారు నెవెత్న నుభూతి దాచ్చి
బొంబూనదాభ వస్త్రములచే(జెన్నారు
తేటి ధరి యుంచె వల్లలపటంబు
సరస పదార్థ భోజనముచే(జవులొందు
రసన ష్ణ మెంరె.

రామ. అఠాణా

సవాపా యేమని వర్ణు నా(రు) పారాణు . . .
వలహాంత సంయోగములు మాన్పి గమాన వలపాని
సంచరించంగ నిగతి సంఘటించె
రాఘవుని కంబు వగచె భరతుండను వాల.

ప. చని రాముని సందర్శన
వెలునరించిన పుస్కరించి రురుతర సర్ణ
క్రీ సెం సజ్జ సాంకే సన్ను చ
రణానవాన యుగంబులకు భరతశత్రుఘ్నుల్.

చ. సీత మైత్రి కిరి లక్ష్మణుండు
చేత భరతు తండ్రి మైత్రి సిత కేరి శుం
దాంతప ఖ్యాతిం దవనన్నను
సేతువర్ణులు వెలిగించినారు చెన్నారంగ.

చ. శ్రీరామ లక్ష్మణులు నగ
ధీరులు వలు నన్నగ నరుంధ తెపతి తినము
స్వారంబులు గావించిరి
వారకే దివనలు సంగె వారి హృద్యాలకె.

చ. గారవ పులరారగ జైరా
పారులు గావించె సుజన కాళ్ళ సుతవసి
హర్రారంధ మలకు వారల

రా. వ- అఠా

సారెకు దీవనలు తన శాసంగగ నంతట
క. (శ్రీ) దివంబు గడును వేంచే
సె దశరథ్ఛైకూడనుము వసిష్ఠుండును వచిం
పదిన పంజి సుతుడు రామయ్యడు
మదివిని దుఃఖంబు రాశి మగ్నుంతనుమాట!
క. పాజనకా పాదశరథ
రాజ మహా రాజ సకల రాజేంద్ర శిరో
రాజిత రత్నాయము తపదాం
భోజాయుని రెండనంబు భోరన చేసెన్!
క. అప్పుడు వసిష్ఠుడు రామా
ధిప చూడు మానిని గాంచి ధీరుండవవై
నృపతంగనుచిత మాలాననుచు
చుపవికి బోధించె నిగమ సూక్తుల చేతన్!
క. గంగా స్నానము లాచిప
తంగరు లాగ్రేసరుండు తమ్మునితోడం
శ్రీ గూర్చి తిలోదకములు ~~సంకెంగడు~~
సంగెం గదు నిష్ఠ తోడ సన్మును వెన్నన్!
చ. భరతుడు వాస్ప మయుత్నముల
భర్తృని వెరాక్షిదయారాల వాల నేం

రామ. అటతాళ

ధర గుణజాల రామ శుభ
నామయుక్తైనను రంజిల్లు మేలర
స్ఫురమర రమణి తామరస
తాంబుజ మాన వెలుగింపుక్తైనయూ
దురిత విదార మేమి నెఱుఁగ
దుర్మతిక్తైన దెంచ నర్చనింత యుట్

ఉ. నీవటు రాఁగ లక్ష్య విను నిక్కము నమ్మితి నీదు పాదరా
జీవము లెంతఁ బాలనము తప్పఁజేసె ధవే యనసేనిటెంధరి
శ్రీ తల యూరుక పత్రముల నరింపఁగ నెంతయు వాఁడనే దంపతి
సేవ దెలుపు నర్చు భావ తఃప్రఁ దనుచిత్తముల నందున నంతృపాంపన్

చం. భరతుం ఒడ్డు నిక్త విదేశాంత నయా పెల్లెడ కుఁడావిహార సదాశ
ధర నీవంటి మహాగుణాఢ్యునకుఁ జందం బౌనె యుబ్బంగ నీ
స్ఫురదార్యంబులు వల్లె సత్యవచనుండుందర్శమార్గుండు న
మ్మఁగఁ ద్రేనాతని కొండ దెల్పి నను లోకవైనపూనిందింపరే!

క. జనకాజ్ఞ మిట నంబా (బ)
తినఁ జేసితి వితఁడు నర పతిం జేయఁగఁ బా
ర్థన జేసె నిక్కు నా నెంచె
ఘనమగు దలంచి తినటంచును గురుఁడు బలుల్

గీ. భరతునకు పాదుకలొసంగి పంపు విప్పు

రాము. అయో

తింపు మిటు నయోధ్య పాలింప నంటు
ననిన గురు శాసనము శిరసా వహించి
యెలనఁగ నెసీతె కూడ భరతుఁడు సంతసము నొంద
~~సంతసము నొంద~~

గీ. తల్లులకు మ్రొక్కి ప్రియ సహోదరులు తనకు
వందనంబు లొనర్చిన వారలను
దీవనలొసంగి కుల గురుండౌ వసిష్ఠ
మౌని వల్లభు నతుని నమస్కరింప

క. ఆతండాశీర్వచనము
లాతత భవ్యంబగు మాటలుంచు నొసఁగెన్
దెల్పితి మలం(గ) జరికెడి సం
(ప్రీ)తిని భరతుండు బల సహితుం డగుచున్.

క. చనుచుం బుర సామీప్యం
బున నందిగ్రామమందు మునివేషుఁ డయుండెన్
ఘన భరతుఁడు . . .
మనివె నయోధ్యా పురంబు పాలన సేయున్.

క. (అ)ధ్యాయములు ఘనతరా
యోధ్యా కాండంబు తెనుగున నొప్పారె మరు
శాన్య ద్వయమున (శ) (శ)తకము.

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　అఠాణా

పద్యములోనరిభితి రామపద భక్తిదన్నై.

గద్య॥ ఇది శ్రీ రామకృష్ణ పాదారవింద పుష్పంధయా
హార్ష్యతీవర ప్రసన్న భ్రి గుప్తవంశ శేఖర కాశ్యపసగోత్ర
గంభీర సోమనాథ పౌత్ర నరసింహదాసాఖ్యపుత్ర
గురవయ నామధేయ ప్రణీతంబైన రామరసామృత
సింధు రామాయణంబునందు అయోధ్యాకాండ సంపూర్ణ

ము

రామరసామృతసింధు రామాయణము

అరణ్యకాండము

చతుస్త్రింశత్పద్యములు:

క. శ్రీమ ద్విష్ణుదేవ రాజ
గ్రామణి తనయుండు మనోహరరామ దశైత్వ
సోమా హరాహశిత సు
తేమాంఛూ జాత భావ హారా యదు వీరా!

గీ. అవధరింపుము నరకదానవహవి
ఖ్యంబుద్భవిమైని వ్యాధయాంబుజరవి
కృష్ణకేశవ క్షాం మోదవేధర హారి
శివకు పారుల ఋషిచిం బురాఘుకృచరితము.

మ. అనఘా, పంచముఖా సరోజసన్నిభం
శాగ్రే సరుంత్రైన రా
ముని బారి ఆశ్రమ లాలలంబు మధిస
వెల్గాదంబునం . . .
మును రామా! కృప నిచ్చి తెల్పవె సురేం

రాగం. అఠాణా

(శ్రీ)ం ఇలవ నూంపాంబరా
నన భూపాలుని విచారించు వేమియుంటర్
దానావరించెం జగర్.

౨. పలుకగదయ్య నాకెవుల
పంకువుగాం ~~విన్నపంబునన~~ గానసం
బుల నేటు సంచరించె నల
భూతనయా మదనాంగగాం ఢునీ
తిలకము తీరాడ కేంబగలు
దీనశరణ్యుడు రామచంద్రభూ
పాలుడు వారణ్యుడు డాకథ ఇ
పా కృప నీ(శ్రీ)యయురావెక్రీడర్.

౩. ఇటు చెప్పగా డాడెగె శర్వుడు
పుట్టలాలకే జూచి చి(త్ర)మాటము నందుర్
జాటి వైపు ఉయి ఉన్నటివులచ
ర్నటు సంభావరించు చుండె నను జూడుగాన్చర్.

౪. తాటకారి చి(త్ర)కూటా(ద్రి) యందు శా
తోదరీమణిలెలు సహాలాదరుండు
నెలవ మలు నుల గాచితాంబురను గానాకృష్ణ
వి(శ్వ)మించె జాలవినుతి కెక్కె

రా ము. అఠాణా.

ప. ననుం బ్రతిష్ఠింబు నైతేపట్టి మరలన్
రమ్యంబు . . . వె సం
జన నచ్చొటను నిగ్రహించి చమరీ
శార్దూల వారా హా ఖ
గన గాంటు . . . శ్రైరి . . . . మరం
గభ్రాజి తాహ్వాం(ఘ్రి)వా
రజా శిరుం డ వరక్షు రామ లుయ తడు
ర్వారంట వి ఘూం మలుఁ.

చ. శివ . . . . దవలాల వటజం
జిరం తసి తిం(త్రి)జో
సహా కార ద్విరదాశనత్ర వలుశ వం
శిష్ణక్షు భల్లూతకి
దు హాం సారంగ కపిత్థ కుం జ స్పృథు బం
ఘూం కాది సర్వం సహా
రు హా వలుక్ బ్రాహ్మణ వంశవారిని ధి బం
(ధు)ం దిందు చింబాస్పితాన్

క. అ(త్రి) మునిం కౌసల్యా
పు (త్రు)ఁడు గని భక్తి తాడ (మ్రొ)క్కి మన మునన్
స్తోత్రః మొనరించి మిరుప

190

రాము. అఠాణా

చిత్ర(ా) ... మిమ్ముఁగంటి విమలచరితా!

క. తన దివ్యదృష్టివల్లన్
గని యత్రి తపస్వి యిటు జగత్పతి వారిస్వ
ట్టైను నరుఁడయు సురమునులను
మనుష్యుడు నని యెంచు సూంహా మదినె నరించెన్,

క. అంతర్ సీతా కాంతని
శాంతంబునకు ననసూ... సంతోష యుత
స్వాంత యయి తెలం ... తానిచని
యెంతయు నుంగారవించి యిట్లని పలికెన్.

శా. అమ్మా నీ తెఱఁగెల్ల జెప్పఁగఁద నాకాశింప సంతోష
... శీఘ్రము నీ వనెంహా రుద్దు సందేహంబులుడ్వేలనే
కమ్మా యుంధు రెయు త్రమాం మలబెుతం గొందించెదక భృత్యా
కె మ్మా ముద్దులగుమ్మ చారు జఘునాంత్రాక్షసాం జానకీ.

క. అనినన్ జనకజ యనసూ
యను గని వినయమున వెల్లి యుప్పిట్లని లెన్
వినవమ్మ, విన్నపము తం
జ్జనకుని విధం బాచరింతు సంయమివనితా!

క. కలఁడు జనకుఁడను రాజు మి
థిల యందు ... క్రతువుచే యెుఁదంద మహులో(కా

రాము. ఆహో

తలఁచి యొకవింత నప్పుడు
ములమతినై పాలముచేత యున్నానంగద్.
చ. శ్రుతివిత సుందరతిలా
పతియైన నగుఘ్నుతాని గానవచ్చిన జనక
క్షితినాథుం దతనుత్రి
రితుఁడై బాలునఁ దనదు రేతస్సుపతిక్.
చ. పతన మయి నంత నుదయిం
చితి బాలిక నగుచు నన్నుఁ జేకొని జనక
క్షితి(నా)పతి గృహామున నేతెం
చి తనరుచు మదీయ జనని చేతికి నిచ్చెద్.
చ. శీతంబు నందు ధరపై
జాతంబగు కారణంబున జనకుండు ననుద్
సీత యటంచును లాతె
ఖ్యాతిగ నజ్ఞానము శిలె ననఘచరితా!
చ. జవరాల నగుచు నుండఁగ
నివివాహామెలు నర్హుఁ దలఁచి నిలబొంబున ను
న్న విధుధర (శ్రీ)ధరాసన
మేయ విరుఖు మానితి సెనఁ గుదుఁ బుత్రి నను బుద్.
చ. రాజిత గుణుఁడైన జనక

రామ. త్రి ఝంప

రాజశిఖామణి స్వయంవరము చాటింపవే
రాజులనేకులు వచ్చిరి
నెఱజాణ కాంసనముగ సింగారించి తమలోనే

3. భయము మెదపడు బాలదశ తమని
అలయము వలన నున్న ఆవి వేసను తెలుగుడు రుకనే
కయము పొంత వంశ స్వరంధరుల
తయి తనశేషు రామచంద్రుల తరుదెంచి యున్నదే

5. చెంతామరవందంబున
గందర్పరంతి కార్ముకంబు నెత్తమచే
తందాక్షి విఱిచి వైచెనే
బృందారక బృందము సుమవృష్టి గురిసి యున్నదే

మ. బలవంతులనేకులు లక్ష్మైనను గద
ల్పంజాలనే శిష్మవా
చలము లక్ష్మ దరాసనంబి పూడు హో
సాగంబు చేర బట్టి ము
క్కలుగా వించెనటంచు వెలచెలి మంది
కొంత వనె ఏ దేవాక్షేపరా
మకు త్రిభువనపు రామభద్రుని సం
భావించి మున్నంగనా!

చ. పతికిఁ (…)
భాతమువందున వేచి చేసి యం
చితగతి సత్యవాక్యములకుఁ
జేతులు మోడ్చి సమస్తబాంధవుల్
జతురత భక్తిమీఱ పతి
చర్య లొనర్చుచు నంతవారి యా
సతిగాని పాతివ్రత్యాచర
ణంబుల సన్నిధి నుండు నిత్యమున్.

క. అని జనకజ యనసూయకుఁ
దనసంగతి విన్నవింపఁ దద్దయు ప్రేమన్
విని మెచ్చుండును మయులంత
ఒని దివ్యవిచిత్ర మగు పటంబు కొసంగెన్.

క. అది కట్టుకొంచు జనకజ
ముదమునఁ దన ప్రాణవిభుని మ్రోలనిలువనె
మ్మది నతివిచిత్ర మొందెను
పదసారము జగము నను గని మానవ విభుండున్.

గీ. అచట నుండి దండకారణ్యమున కేఁగి
మౌనివర్యులకు నమస్కరించి
యనఘులార, బహుకృతార్థుండ నైతి మి

ర.
శ్రీరామ

రాము.

దర్శనంబు వలనఁ దనరి నేఁడు.

క. అని యిట్లు పలికిన రాముని

ఘనమైన జ్ఞానమునకని నిగమ వాక్కులచే

తనుఁ జీవింపుచుఁ దమ రాం

ముని శాంత (శ్ర)మ వచింపఁ దొడంగెఁ [illegible] ఋషుల్.

ఉ. ఏమని విన్నవింతుము మహీపాలయూథప మా యవస్థలో

పాయము దుష్ట దానవులు పాయము ములుంబి శ్రుతర్ష్యణంబు

మేమొనరింపు చున్న తఱి మేదములుఁ బలలాస్థి రక్తముల్

వేముఖఁ జల్లి చేయు దురు విఘ్నము వెట్లు భరింతుము జ్వాలలన్

క. అని నద్ రఘుపతి వారలఁ

గని మిక్కిలి భయము శ్రుతువు లానర్త్సం

తనఘ మునులార మద్వా

క్యనికరముల వధమొనర్తు నని పల్కె బలున్.

క. జనక తనుజ యోశాంతం

జన నాధుని తోడ వాస్త్ర ములు మొగుడి చ యు

ల్లను విస్మయ మొనరించె ద

మనవి యొకటి చిత్తగింపు మా వ్యాధయోంకా!

క. (వ్ర)తినై కానను వెంచే

సిత వి మహారాజ యిది యటు చిత మగునే యా

రాము. అర.

దితిజులఁ దునిమెద నని యిం
నతి యిచ్చితి హింస యిటులానరుగిరె యకటా!

క. అనిశ్ మందస్మితవద
నన లతనుత్తైర్ధశ శతాంగ నరనాయకనం
దనుఁ దొల్తను నృపులకుదు
ర్జన శిక్షయు సజ్జన రక్ష చనదే ~~చేయుట~~ తరుణీ!

క. క్షత్రియ వంశాగ్ర్యులకుఁ
బాత్రంబని శ్రుతులఁ జెప్పఁబడె నిటు వేమా
శ్రోత్రియులం దునుముట శత
పత్రేక్షణ పరమ పద్ధతి గాదే. ధర్మ

క. అవనీనందన తనప్రియు
నివచనముల తెలిసి యయ్యెడ నెమ్మదిలోనం
తవిరాధుఁ డునిద్ధరబ్బ్రం
దవిరూఢుఁడు గాధరాళష తామతొల్కండై

ఉ. సీతను చంకఁబెట్టి రఘుశేఖరు ద్రుంగుదునంచు దాయకు
డ్వ్యాతతకువేద్వరుండు పురుహూత దత్త వరంబు విశేషఁ దృంచిన
ఖ్యాతత కాతవొంతి తన హస్తమునన్ ధరియించి దేవతా
వ్రాత ముమెచ్చఁ ద్రుంచెను విరాధుశిరంబు ధరాస్థలిబడన్.

శా. ఆ తండు జ్జ్వాల ముక్తిగాంచె తాని విమానారూఢుడై యేగుచూ

రాము. ఆర.

సీతా రామగుణాభిరాము . . . నేను నిన్నాశ్రయించెన్

ఘూరాపాఘు(ప్ర)చయుండ్ననైతి దివిజేం(ద్ర)(దు)ంగాల్వ(ంగాచెబొందెదగ్

నాతప్పుకోర్పు యుంచుము వంచుచు జనె గంధర్వులు సంప్రీతితోన్.

క. ఘననుత జగము సుకీర్త్యా వెలినిం

గని వందన మాచరింప గారవమున నే

వన లాతం తి బ్బ్రనట్టె

తెలిసి వెలాదవయు సెందెద పవనవుల వుజి యుచటెన్.

గీ. ఇది చతు(స్త్రిం)శాధ్యాయము వెయ్యారాము

రస సుధార్ణవమని వెలి రమ్యమగున

రజ్ఞోకాంతపరించు నర(ప్ర)తతికి

భ(ద్ర)సంపదలౌ రామభ(ద్రు)డొసగు

పంచ(త్రిం)శాధ్యాయము:

క. (శ్రీ)కమలా శరణం దితిజ

ఘూరక సహ(స్ర)కర కిరణ తారావల తరనా

శీకర వి శలక్ష్మణారా

ఖాగ్రేముని యుచరణావని కాంతా దరణా!

గీ. అవధరింపుము గోపాల యుంబికాగుణ

జాల పాలవేయి శైలరాజ్ఞ్యాల పాంల

రామ. అర.

నయునుఁ గని చెప్పవే తదనంతరమున
నేవింగా వించె శ్రీరఘు రామవిభుఁడు.

శా. దేవీ, యెట్టి సుచిత్రవేలా తెవియురా
దేనీ గుణావ(ర) తమున్
తైవారం బహి రాజులైన వశమూ కావిం
కావింప భావింపఁద్రు
వ్వా వం చెప్పుతు రామదేవుని చరి
త్రంబాల కింవంగనేలా
వేలా వేత్రంబతు ధనుర్గాలవు గదే
యుయుత్సుల్గ పద్మేక్షణా!

క. అని వేదాత్ముఁడు రామా
వినవే రామక్షితితల విభు మౌళిమణీ
వనవులల లోపలఁ దిరుగుచుఁ
జని చని వెంబడ్ల చెరా నగస్త్యాసంయమిగాంచెన్

మ. తని యొక్క వౌని ౩ వరదళనంబు వెసగం
గావింతు వాం శ్రద్ధిం
చిన రాంధీశునిఁ జూచి చిత్రమున రా
జీవాక్షుఁ డిట్లంగిఁ దు
చ్ఛ నిశాట ప్రచయంబులుదునిమియా

జంభారి ముఖ్యాధివీరా
కనులం బొలుపారఁగను మఱుర్వఁడ యెవ్వనని యం
చత్రుజ్ఞ నరుల హింసు చుర్

వ. ఇతఁడు చరాచరంబులకు
ధీక్షయుఁ డవ్యయుఁ డప్రమేయుఁడ
చ్యుతుఁడు పురాణపూరుషుఁడ
ఖండమలుం డభవుండు భవ్యుఁడ
ద్రుతిమయుఁ డనంతుఁ డాఘ్నుఁడు వ
రప్రభుఁడీశుఁడు విష్ణు ... శా
శ్వతుఁడని యుబ్యగస్త్యముని
సత్తమయుఁ డాత్మ నుతించె నెంతయున్.

క. రాఘవుఁ డతిభయదాకుగ
రాఘవుఁ డబ్జహితకులలలాముఁడు ప్రొవ్వ
శ్లోఘ క్షానయుండు నితాం
తాఘహరి విరామయుఁడని యెంచె నారుంధ్రజులార్.

శా. విశ్వామిత్రుఁడు తెల్పె వింటివి భవ
ద్విభ్యాతి శీఁ దెల్లస
ప్రాస్కాంశు ప్రాటు నం బుచే నణాఁగున
ల్గాపాప సంఘంబుల

రావు. అర

త్రైశ్వర్యంబులు గల్గ నెమ్మదినిని
యాఖ్యం (బ) సంగింప వాం
శాశ్వజ్ఞానధురీణ కుంభజ యుగళ
స్వర్ణి జగత్పావనా
మ॥ అనుచున్ రాముఁడనేక భంగులనగ
స్వాభిఖ్య సన్మానినా
ధుని వేమారును వింపనాతఁడతిసం
తోషాత్ముఁడై రాజపు
(త్రు) నవాంభోరుహనేత్రు నీవిబుల భా
ర్యారత్న యుక్తుఁ దమ్ముఁడున్
వెనువెంటం జనుదేర రంకెతియున్
వృత్తాంతమ్యుం జెప్పవే!
సీ॥ వినవయ్య మౌనీంద్ర ఇనకులఋతి దశ
రథుననే [illegible] కనల్పరవులు తన యుల
ముదయింప మారుతం(డ్రి) ముదముదనబట్టంబు
నస్సుఁ గట్టెఁ దలంచఁ బిన్నతల్లి
యగు కైకతన పట్టికళఘోకవేలు నడిగి
వనమున కే(గ) జు ననుపు మంచు
వరము వేఁడిన రాజు వచనంబు దప్పక

రామ. ౮౦.

~~తమ్మునే~~ తమ్ముడు భార్యయునెమ్మియిట
వెంట నేతేర జడలును విపుల భూతి
నారచీరలు దాల్చి చెన్నార మౌని
సేవ గావింపవచ్చితి చిత్తమిపుడు
నిసుగనుంగాను వారికి యొంతనివహింపు

క. రామా సర్వగుణాభిరామ నినుసు
తరామాది బృందారక
స్తోత్రమం బాత్మ భజింప వారికెటుకై
సూర్యాన్వయం బెవ్వన
బ్జ మత్త ద్విపగామినీరమణయున్
సంబంధము జన్మించినా
వేయాత్మం ధరియించి యుంచుకొనుమీ లోకా
పొంతుమే మదియాత్మలోన్

వ. గురువచన(ప్ర)సిద్ధి సమ
కూర్చుఁ దలంచి యునీవు సర్వరా
జరమ యుదెంత యొంచు ప్రాధ
ఛాబ్జ మలు లోనఁ దిరస్కరించి యు
ష్మత్ నిశరంబునుందు నిమి
సజ్జన రక్షణాఁ జేయు వచ్చితో

ఇరవేర వంశజా యని యా
గస్త్యుఁడు ప్రస్తుతి చేసి యొంతయున్
కా. అంచున్ వింధ్యాన రించి బాంధవులు ది
వ్యాస్త్రాసనం బిచ్చినన్
గొంచున్ మౌనికి మ్రొక్కి యుచ్చటను వీ
డ్కొంచున్ మహాంధ్రాసుర
కేళించ సాన్ధ్విమిర మాంతు జాతవసుధా
కన్యామణీ రామి ఛ్రం
జించెన్ వ్యాఘ్రము తొను దాసిన కునా
సీరారులన్ మున్విరన్.
క. అంచిత రామరసామృత
మంచున్ రామాయణం బి నాన్ధ్య యమునికథన్
పంచత్రింశోధ్యాయము ?
కొంచ నపటి యిది యునగు జగత్పావనమున్.

షట్త్రింశోధ్యాయము.
క. శ్రీమదజాండోదరసు
తల్లి మనసహోదరము దాంధ దరణ భిక్షైర
సాధ్వ మాతా నిలకా కాదర

రామ. ౭౮

శ్రావణుల శ్రావుల శరీర సద్గుణంవాంరాం!

సీ. మాధవా యువధరింపు లయు మాధవా స్వ

ముఖ్యం ముద్గుర సుధా నిభ సుగాత్ర్యు లు విన

నలరి శివ తరువా తనె ట్లా చరించె.

పంచ వటి లయుం డు (శ్రీ) రామ భ(క్తు)ఁ డనిన

తే. పంచ వదనుండు గారిం

గాంచి వచించం డు దెంగెఁ గారు కుత్స్థం బా

పంచ వటి సాకు టి ల్లాన

రించు తుమ్మ బు సాన త్రాట్టె(త్రి) లయు సమాజ్ఞ నిర్ణా

మ. మున ముట్టె వసి ఋం ప ఋక్తముగని

రాజ్య రాంబు గామించవే

లమను జూ, ప(త్రి) కుటీర వెలుగ్గ్రిని రా

మాధీశ్వరుండొన తి

చ్చిన చిత్రం బని యున్న యూజ్ఞఁ గానుచుఁ

జెసెం సుమిత్రా త్మనం

దనుఁ దట్టంగని జానకీ రమణు డాదా

నందంబునం జెందఁగాఁ

కం. పంచవటిని నంబునకు గృహాంతుల రామ మూడు దాడఁబు ట్టుబ్బం

జంబల నే(త్ర)ఁ గాల్పముని సంబ ఋషు ఋక్మఋుద వెలుంగగాం(బ

కించెను పుష్పవృష్టి దివిజులతొ శేకలు బారు వరాహపరంబుల
తృంబిత తిరతో కిల మయు వ(బ్ర)ు గన్లి యుటుదే దిలుం గనగాం

కృ. ~~శ్రీమానిది ముట్టాంశేవ ధ్యా~~
~~యుము యుము నారంభ పు తెలంచు బి ఖి త గాత్ర~~
~~సుమన పుష్పత వాంతి~~
~~విపుల కమల పత్రనేత్ర విపుభుపు మాత్ర~~

~~సర్వ(త్రా)ం చెలా ధ్యాన లమునేలు~~

ఉ. పత్రిరి పట్టులతోన నవపంకజ పత్ర విశాలనేత్రతా
చిత్రము రంజిలంగ నృపశేఖరుడుండ జటాలయుపష్టిరా
జత్రిత నేగుదెంచి కమలారపు తులారాబుది చం(ద్ర)ుగాంచిరా
జైత్రము, రాఘవేశ్వర పదాంబురుహా నేత్ర యుదెంచు నిట్లనన్
మ. పిలుపిలాధిక నవతేజ నేను సఖుండౌ మీ తం(డ్రి)కిన్ సూర్యసాం
రథి పు(త్రు)ండ జటాయువం(శు)ననుగారంచూరగానీ దుస
స్థితి నింగాన్చెద కింకరుండ దనగుచున్ కిలన్ బగల్లాటి వి
పృథివిన్ మీ వచ్చులాబాయుకిచ్చుట తృపాం ధ్యాష్టిని నన్ నిల్పవే.
మ. అనివన్ మించి జవాయువాంగ వరని
వన్నట్లు నేనాత్మలో
నను బెం(బు)ల్ బెంచిన వచ్చెదం దనుకర

రాము. ఆర.

ఖ్యాంబంధు సంబారవై

వైనరింబట్ దగుసంచు నానవిలస

ద్వ్రద్భుల్ల పద్మేక్షణుం

ఘనవింపె క్షీరరక్షణుం డాదనతం

డుంబూదెయు నారీతినిన్

క. అంతట్ రావణుం డెక్కొలు

ఖుంతయు దగు సుప్తనాంటి చని కేని కెరుజా

స్వాంతుర్ పుంఢర నూంతన

కంటు జగ నెల్లో వాణాంగు నగవ మదభ్రాంగుల్

మ. కని జై వాత్రుకుం డాబలారి సుతుండా

కం జూంతబాలుంధాయూ

తని వెంపుందవు ఖండవుల్ బొగడన

ద్యం బిందు బిందు బింబింబులా

తెన భూ(రా)కర్మంలలాంట వయుల్ సాబగుతా

నిష్మాసన (శ్రీ)వినూ

తన బం(ధు)ల్ (ప్ర)తిగా రెకంత నగువు

ధ్వం బాం గ జూరాతికిన్

మ. అనుబుం జేరగ వచ్చి శూర్పణఖ నీ

యుత్వంతలా వక్షోవి

రాము. ౭౮

లనశేంధాలు, కనుఁగొన్నయుంతనెవరాం
కం బత్రె భాణంబులోన
ననుల నక్షోణీటఁ జేర్చి యేలుకొనుము
న్యాక్ జూనకిదేవి చ
క్రని మొంమొష్పుఁగ నన్యనక్ గనవిభ్రుం
గంబొంవ సొంపు(ల)యుర్.

క. అక్షలుపవ్యాదలు రక్షసి
వంలక్షుఁ జెవులు గాలయు నదియు వెంలక్షో లునుర్
(గా)ప్పన ఖరు మెం(ల)లవకిగి
శిక్ష్యరు వేరటంబు దినత నేత్రుర్.

క. ఏశీం చెక్షుఁగదె వాఁ
దేవింత్ర లయ టంచు నెలుఁగఁ దేవెం నన్నర్
బాంమికర గర్భుఁడౌ నను
తల్లి వలంబొం శ్రీవయుఁ దాదు రముననడ్చుంచుర్

క. బావియుం విశ్వతాంత్ర్యత గని
పులు పలు పలు గాఁజేసి మందిప పశి వెంబ్షుఁడాయ
నప్పులఁ గాంనఁ దుచెప్పుమాకం
తలు గాలయుచు వాని నవులనాంపూర్ణులిం ఖాం.

క. ఆ తంఁడు రవిపుల దశరథ

రాగము. అట.

భూతలపతి నందనుండవు పాలించియు ననుజుం
డే వెరవు బెంచవటోయి లో
ఖ్యాతిగ నున్నేఁటి కత్తి ఖరుఁడు(గ)ము తోడ్

క. (శ్రీ) కరుని దూషణు నెంచి
చి శిరధనుః పాణులగుచు శిష్ట్రమునఁ గజా
శ్వ శతాంగ పదాతులతో
దశరథ నందనుని మీఁద దళమై త్రవవేడ్

క. అని గొబ్బున ఖరదైత్యుఁడు
తనగబ్బి తంటంబుతోఁ గదవి దానల్ల
తనసైన్యద్వాంశ గని యుండె
మనమోఁదికి వచ్చె రిపుసమాజంబనఘా!

క. అంచున్ రాఘవవీరుఁడు
చంచద్ధనువున నిశాతశరచయములఁ గో
పించి పరిపంథులను ఖం
డించె ననేకుల నంగి నిర్జరు వెన్నన్

క. పేరుగల మం(త్రి) వీరుల
ఘోరాజి నొంచనట్టి తునిమి గా(త్ర)ముల(వు)సునా
సిరుఁడు(వు) చందసి తపవి
ధారల చేఁ(బు)ంచు మాంత్రి దద్దయుఁ గినుకన్.

రా.మ. ఆ.

చ. శంకరీశవంబు కోరి నిని
అంతన వెలసిలించు మూర్తి లోకపతి మహా
మంగళాంగ నవుల భూషణ
వేంకట వాడె దిగరుద్ర మేన హావరపు(త్రి)! –

చ. విను నిను వెడ నీలానవు
దును నుమకపో నినలుంచు దుర్గ్యబుల (ద్వి)కిర
స్వర్ణ నిన కుల జనవేడుచు
గుని కత కరమేసి కెుర్ణ్వ సుగలు నుతింపక

చ. ఖర దర ముఖ్యా మృగవులు
ఖరకరుడు [illegible] ర మహా చూక్తి వతి న్రపకై
ఖరుడు వన దంట వనమున్
వెలయుచు గ విదళించె వితయ నీరజ వదనా!

చ. శరధులంపై వారదించి
శరధిని కాచుకు పలు రా ని కాంతాస్త్రముతో
శరతనపు బా విలిఖిపలుగల
శిరము దరం బడ వధించె శితా(ద్రి)సుతా.

చ. అంతసురలు సంతానల
శాంతంబులలు గలిసి రఘుని శాంతానంద
స్వాంతులగుచు జనకసుతా

రాము

కాంతునిపై వచ్చెరా నికరము నటింపక

౩. రాముని వద్దకే శ్రీరాముడు

రామా మహియాగు వసుంధరానందనతోం

శ్రీమతి బ్రహ్మ చేరగ

లోకమాని తగతుల పాలించుచునుండె సాక్షి.

౩. ఇది షట్త్రింశోధ్యాయం

బుధ దశరథ జరప సుధా సముద్రము తెంచుచున్

పదముల తర రామాయణ

తథ చదివిన జనుల కబ్బు కల్యాణంబుల్.

సప్తత్రింశోధ్యాయము.

౩. శ్రీ శంఖచక్రధరహా

పాకన వరశయనసన్న తా గంభీరహారి

శ్రీ శర చంద్రవదన ఖునస్త్రై

హే శరధీ వాసుదేవ పంకజనాభా

౩. శ్రీ మందరాంగధరలు

క్షీమందిర చక్రపాణి కృష్ణ యదుశౌర్యా

మీ ముందవాసయకాంతం

తామందానంద గరుడవాహ యయ గోవిందా.

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　౭౮.

గీ. అవధరింపుము శ్రీ ధర్మాత్మా రామా
రాశి రామాయణంబు శ్రద్ధ భూసురాంగి
సుజన భద్ర ఫల ప్రద విజయ పాక్ష
శివునకు [illegible] జగతి కవాంగు
తెల్లని వచించె గుహ్య కెళ్లా దయలాలా.
పు. పాటయుండుక్ వినవోయి పద్మ రఘురా.
శ్రీం క్లీం హ్రీం శ్రీం రామభ
(శ్రీ) చరిత్రంబులు సంతతంబునను
పఠ్య స్వాధింపు ఖ్యాతిమర
(ప్ర) భయ స్వాంత తము లకుందు నిర్భయామైన
ర్శ్రంబులాని కొంపారము
శుచరించిదే రఘువంశ రామునుభూ విని
ర్యాత్మారు సుర సార్వభౌమున్రై.
గీ. శూర్పణఖ యని రావణాసురుని ముద్దుల
చెల్లె రుచించును చెల్లెలై బెరవి పారవి
చిత్రాలం ఋన నిరవిధ్యుల పిక్కటిల్ల
నెత్రి చెప్పుంచు దంగెల దాని ఘ్నలనను
క. నేను భవభాసోదరి నన
గానా పాలుం దనంబు గొంచె నన

సావు ౮౦

సర్వనరనాథుండు పంచవటి

లో నా మాటవిని నిష్ఠ బొలయుచున్ దశాసన్

క. రాఘవుడు దశరథ పుత్రుడు

రాముయు సోదరుడు వెంటరాగ బంధవతుడున్

తామ పలుకున్నవాడే

నేమని వర్ణింతును తని ప్రాదయమై కృతిని

క. ఆ చార్యమైన వదనములు

మెరుచుక్కల నేలవాడు బారగారెత్తన్

సారా విభవము వించును

నీరు చిలుకప లుకులు లంబుసు మెచ్చితి నాలోన్

శా. భూపా జాని సముస్తరత్నములతో

జెలువ శ్యామ షారగా

శ్రీరామా రూప వెంబన్నెత్త నేమెటు తపన్

రూంద్వు జ్వల మిష్టయమ్

శేషుండైన నొ మాలనెన్నడు మలనులా

వేలాపతిన్ వల్లీరా

ఘారు పద్మాసవిలాస భాసురమణుఖ

శక్తిచినంతన్ మదిన్

త. నవిన ముల న యనముల వే

రాగము. ౭౮.

పవి నిషలంబి భిమపలవాయ ఖమం నవఖన ను ఘురరా
నెలగని యినుకాంటిని వ
నైలగని శక్తేంబి యెన్న నెల(తలు వింన్నరి.
అ. అట్టి భూతన మోహ నాంగి కే ప్రజ్ఞ (తై
జలజ సంభవుండు సంఘటించె
తారన వారధ్ర వలంసిని మగనిగా(గారగాంధు
వానికొలతాంగి చూన మేం(ద్ర!
చ. భరతుండు రాజ్యము యిస్సితే స్రు
పారమితుండ యిపా వ్యతుపన్న(ద
ర్పురము న నుంటుమాని మెయ్య(
బలా త్మద ప్రాపి జ తక్షధరించిన మా
కేర కరిపుం తలికే వారి ~~భూద్ర~~
భూద్ర యిమా టు ప్రులం ము మోని ప్లై
తెరవ యిఱ(డాతో బుఝ్ఝ్యవరు
తెరగ వేసరుమన్న వాం(తాగిక
చ. శ్రీ మంచల లావనచె
మొ మంచు మాచరించి మొద్దైమ్య మా
భూంబా త్మశీ వుర మా(గరి
వేమంచుంబు వనున్నైన నింద(రాజ)!

రాను. ఆర

క. అని చెప్పినా తి ఇరూనం
దన చక్రద్వయంబు తెలుప దశముఖుండవాన్ల
నిన్నైపై మోహాంధు బనవముల
శినంగాన వరంశిఖా ఘన్న పదాదికిం జనియెన్
౩. ఏ తెంబున వృత్తాంతము
నా తో వేగను తెలుపుము నాంగారి యువన్
భూతల దశరథుని తనయా
జాతుండగు రాము దేవి పత్రిం దనంబున్
౨. విన్నప్పటి మంది యయం మది
దె న్నెలగని తొటిన జనకవరనందనపై
మన్నది బ్రహ్మ పరమూ మూనా
విన్నప నరాచించి రాని చే కలాంర్జు సేవన్
కా. వలా రేమం తిదిమొమి నీతలి పుజం
భద్వీ శ్రీరాం ధీ విసం
గారూధాం బిసలమంత వేదు పరరా
శౌవరంద బింబాస్సై
వేలరా నేకునపు మూనసంఘువనుగాణి
విలంచక్ రఘుంగుణమణి
స్వారాధార మునిభ్రా భావము లవేరూ

పాట. ౧౮.

శక్యంబె వర్ణింపఁగన్

శా. రామయ్యఁడు సర్వశాస్త్రవిధ
రాతల నాథ సమయావగాహ గాత్ర సు
త్రైమయ్యఁడు బ్రాను మంత్రుల సు
ధ్యానమున వృష్టి సామయ్యఁ డంగన
శాస్త్రయ్యఁడు సత్య ధర్మ మృదు స
సత్యస్థిరా శక్తా ద్రామయ్యఁ డత్యధిక
సాత్విక విరామయ్య దక్షి జవ
ధ్రాక్ష ~~—~~ ఓం సన్మతనామయ్య తెన్నుఁగాన్.

మ. అని మారీచుఁడు తల్లడిల్లగాని నా
కొరాంతి వీకెల్లి తెల్లి
ల్లినఁ గాఁ (గ) వృష్టిఁ జన్ని తేనిర వంటి
యుస్తార శాంతానికే
తనకు ఇంటి~~కి~~ తిరన.

వ.

భువి జం బారఘులరా మంచి తెన నను కాం
చుక్ బెఁడి వెల్లె తగన్.

క. స్త్రీమ సస్యం(త్రిం)చెపా [illegible]
యువయు విమ లారణ్య కొంఢ్ర నతి బ(త్ర)కురం

రామా చా.

గమకగం మాం ధీమంచు రా

క్షమ ఏంత ఘటం జాల బారు కొంచన చేలా!

అష్టోత్రం సౌంద్యాస్ యము లు.

క. శ్రీవైకుంఠ నికేతన

దైవ గణ మణి మయూరాక్ష దానవ వారణా

సేవన సజ్జన సముదయ

పావన గోపాల కృష్ణ సంతేజ నాంభా

గీ. చిత్ర గంధ్రు నుల దేవ రాజిత ము తొం ధ

రాల ఉన్నాడు భక్త నివాస శైల రాజ

బాల గ నగ గాని శ్రీరామ భద్రు వేద్దలు

ఉ. వేప టి బం త్ర శ్రా బం దో ము మా ము వె నం

కొ వం ధుర్దై పొ వు చక్

వి ఘ లా జా ... వా రం ఖు నర్యు నని డు

శ్రీ త్రీక్ ధి శా సర్వ గ ఛ

శ్రీ ప్రం ధాం ఫంవ వ ధి స మీమ వేదశ్

కృ ష్ణ శ లా దాం దె నం

ర పదొబా క్షాం తధ శాక్షి సి త వృషు కా

రామ ఆది.

ఇదె సూనవముల్ గా యున్నది!

ప. రంగని మేలు వెన్నెలకు

రంగవల్లి జెంగున రాలు కాంచున సి

తాంగన నేత్ర పద్మములల ~~[illegible]~~

శీఘ్రముగా గనుపింప వేళ్లవి

అంగని పెంజానా భూధర

రామ మహి విభూచిత్రి దేవన

న్యాంగరుజించి యుండ్యగము.

సుంగము వేగ్యునచ్చి యుయున్నది!

చ. రామ సమ్యాదరం తఖిల

రంజిత పుల్లుల గుణరో ధరుండు వార్

త్యామర సంబు నంతు నిధి

శాన ప మా యు యుటం చెఅంగె దా

నిమ్మ ము ద(త్) జనునమ ~~[illegible]~~

నేబాటు బట్టి వెలుసంగు మాం బునో

హేము మురంగమలం గలవె ~~[illegible]~~

యూ మవిరిల్లాసల నవ్వువచ్చినదె!

3. రామునవశుది రఘువంశల

లాముపనసుది సౌఖ్య పద్దె లక్ష్మయా తనగుం

రాము. ఆర

శ్రీమాయ ఉంనే శ్రీ రఘు
రామం ఊనకలదే కనకకు రంగంబిలలాడ్
ప. చిన్న నవ్వు నవ్వి శ్రీరాము సం(శ్రు)ంధు
మున్ను కంటి చాలమయు మ్మాటి పథి
మృగముఁ బట్టి తనకు నివ్యానినను వేడె
గాన దైత్యు నను ఉజక్షీణాము లాన
౩. ధనురంశుగ పాణి లైఖున
ఠినపకు లూదు మృగముఁ బట్టి తెత్తునాటంబట్
చనె వెనువెంట నదిచె
తను బతి పద నమ్మి చాలదప్పిన కరిగెన్
౫. తెను తనను జని చని రాఘవు
తను కాని నిది ధనలజ మాయాయని తనచిత్రం
బునఁ గాంచిన సారంగము
చనె కెడు బా బాంబు త్రైసి ధరపైఁ గూల్చెన్
౬. లక్ష్మణా, యని మృగముఁ గూలంగఁ దక్షు
బామున కారా దపిత కర్ణంబులకును
నాబు నిలి యేమెల యాంబు మనంబునందు
దల్లడింపుచు రాము సోదరుని కనిబు
౭. నిది యేల మిల లక్ష్మణా యని

రాము. అర.

రెండవ నా (శ) వ జాముున బదిలి రాణి వరించు నా
వ్రాతదెసు కుని కావనివెం
తదా సంగు పా(రి) పించె నా కదాసా ఖిం (శ్రీ)!

ప. వినవే, జానకి రామ భూమి భూపాలుని
శ్రీ ధరుండు ఖండేశ్వరా
జని వాగంతాగ (గ) మదాంధ భ్రీష జంకు నాం
సి రాకి వంశేం (ద్ర) వరూ
ధునతాం భూజజ కంకర (త్రి) దశనా
ధుర్గి నీధు సాంపరాస్వభూ
జనసాం ధూళి వవె నూంపర సెయ్యదగునే
స్వాంతం బుంలో నెన్నడే

౩. గాంభి (తి) తాద జనకు
కొల్లమండల వు (త్రి) కలుకు సైంప విపుడు నా
కోమాంబులు వేగను జను
వరం మీ యున్నత దతెనిన మణి యుక్ష నవండుడే!

౪. . . . . లను మరవించిన
మహిసుత కాంపిం చి నీకు మత మెయ్యగు దుకే
మవాసాం పరుంధ విరె ని
న్నవాం వాని న మ్యాంగరా దొంబయు ను గిను కేదే.

సా. ౭౮.

పలికిన పలుకులు చెవులకు
తేటుల కుల త్రిలుగఁ దెలఁచి వనితా భూనందనవరుఁ
బలుపులు బ్రహ్మాస్త్రం లక్ష్యంబుఁ
తలరక తమ్ము యన్న వనిత యూపరార్గపయున్

క. స్త్రీపల నష్ట(త్రిం)శా ద్వాన్
యుమ విపిన కాంత రాఘవాధీశ్వరుఁ డు
తేం పలుఁ కొం మూ యూ పో మ వన్
గపలుఁ డు నిమినక ధృవ దివినఁ గలుగు శుభాంబుక్.

నవ (త్రిం)శాం ద్వాస్యయ వాఱ —

క. (శ్రీ)కృష్ణ యూ భవాంస్యయ
పారాశరి (ప్ర)ముఖ వినుత పాదద్వయుల
కేశవ లాంక్షి హార్యసార్ణ
శ్రీకాంచిత సంచరిత శీలం మదనా!

గీ. అవధరింపుము దేవ, శ్రీశాం(బి)జాత
గాంచి యుల్లసి వచియుం చెఁ బంప ముఖ్యుఁ డు
పార్థ్వీవిను విక్షుల భావ వి వులర
సరస గుణ సాం(ద్ర) శ్రీరామ సం(ద్ర) కథలు

క. అంతట లక్ష్మి యులఁ దెంత యయు

రామ. ౭౮

జింతం జనఁ గాంచి సంతసించి దశాస్యుం
తంతః కర బంధున వారి
చింతన జేయుచున వస్త్రాప్తిని సుతరచుర్
మ. శిక వృద్ధిక్షి విజ్ఞాన వాంఛలను దా
సుప్రాణుల చుడినె వృషి
తరకూర్మం బున వానిఁ గన్నెని పవి
(శ్రీ) ప్రాప్తింతుఁ దార్యుడింతు వి
నిశిఁ బలాజించిన శ్రేయ వలమ్ములననుచుం
డెం దాన నలంకరించి వ
చ్ఛికరా శ్లోంబుల మొక్కి నిల్పినతఁడా
శీర్వాద వచుర జేయుచుర్.
ఉ. ఎప్పుడి తానచేవ్రు తర
క్షేక్షణ నీయపుర్ధాన మేమి నీ
విప్పిన భూమి యుండుఁ బని
యేమ్ము కా దెయుంటఁ గ నిల్పఁ జెప్పువా
నివ్వలిలంగ మాతిప్పుడు
నీకధ సర్వము నిందు నన్నా
జప్పని చెప్పఁ జాగెఁదన
వందము దా... వందము లంచుర్

రాగము: ౭౮.

సీ. జనకరాజకుమారి నేను సీత యను పేరఁ
బరగుచు నుందు నా ప్రాణవిభుండు
దశరథరాజనందనుఁడు రామాఖ్యుండు
గాధేయ మౌని విరోధ దర్ప
దానవ బృంద దంతావళ కంఠీర
వము ధూత గౌతమర్షివర శాప(గ)
శాపదు ఖండిత పవనబ్బి ప్రాపుడు ~~కౌశికా~~
రేణుకానందన ప్రౌఢ ధృఢ శరాస
ఖండనుండు సమస్త భూపాలలోక పాల
నుండు శత్రు పలాయిత నుండు నేను
కందుఁ దండ్రి యాజ్ఞ నే(ము)ందు ఘనవనమునందు
పావన ముని వంద(దు)ఁ డ తపసు తాపస వరేణ్య!
తే. జనకుని (ప)తిజ్ఞ నిలుప రాజ్యంబు వైచి
కానకును కౌసంగి కానకు జడలు దాల్చి
మౌని వైన వచ్చి నైన దాడు నేను గాల్చి!
నన్నును తెచ్చి యుంప వాని రావణాసురుండు.
క. నా వృత్తాంతము లివియవి
లావణి చెవి యుంబ విడెదఁ బు లస్త్య తనూజుం
డౌ వి(శ్ర)వసుని సూనుఁడు

రాము. ౭౮

రా దయఁ జూడ శనా హెరి వాంఛ లంకావిభూషణ!

శా. సంత్రము మాని వారు తాం శనార్థ్యవర
కేషనాంధ తాంశ్వ(భు) భుగం
శ్రా(త్రి) స్వంచన మిం(త్రి)షూలధర చం
(చ)(ల్ప) ధ్వ్యలం గెళ్ళితేడ్
ద్రా(శ్రీ)జూ చెర బట్లు తిడ్(ద్రి) దవగం
ధర్మ్యాపాం రాం తాన్ను మలద్
నిత్రాం శ్రై నది ము త్న్రరం బుపాగద్
శైషాం తాంశిద్ శశ్వ్వే

చ. అతి సంకు మారి వి విలుల
నక్షత్రులు ఉబ్స్యోటు వి శిలా లయిత
క్షితి నెటు నం గిరి నక్షి వెతేళ్
జెండగ నెల మది యు సుందరాం
చితవం జి హోవు స్నాంధరుచి
శీతల భానుశ్రీ షష్ట్వితక్షియుం
దముతిత మోంధ సంభరిత
శ్రై విహారింప ను రమ్యభావినీ!

క. మందార ప్రష్పములు సం
(శ్రీ)ంద నుం దంధి ప్రష్ప్) ఘుం ను గంధర్వులు ప్రా

రాము. అర.

క్ష్మేందు వదన సంగీతము

లందంబుగాఁ బాడుచుండు రసికవఱు లెందఱో!

మ. మనసుఁ జేకావ్య ప్రియంబు మాలి విశేష

న్వాశీకే పతాలక్ష్మీని

కను మానంబిక నేల బాల్యం బింపుగా నా

యుంజీవు వేనిల్పు వె

మ్మనురాగంబున నాఁ గౌఁగిలివశ్యూరతిరా

జాంజిక్ష్మీ వసొంతాంబ తె

ల్లన విర్భుంగదె జాగుసేయకు నీకే నే

లా రాముని కిం బాయకుమా!

తే. వేమమటులు (ది)ప్పి వైచి పరి

పుల్ల గౌరు వరనే(త్ర) యుత్సకుఁ

రాముఁడు సర్వదానవ విరాముఁడు

పాలిత దేవయుక్తసం

వ్రా(ల) మనుఁడు వేళ యుంటగని

తస్కరు రీతి నిమ్ము నాఁడవిం

కేమన వచ్చు నిన్ను జను

మౌఁ తమ నీకు నను సంభవింపగాఁ.

క. కారణా విటులు విఖియించెనా

రాఘ.

వారిజగర్భుండు నీవత్తు మినతుల
శ్రీరాము బాణములకు
వేరొక వణ్యతూలుటకు నదెలిసితప్పుడే.

మ. శుభలాత్మా వినరా భవద్భురములుండ్
కెష్టాలి స్థలి కాలలంగా
పటురాజ్యంబున నీకు నిప్పుడే [illegible]
బంభాంటడుం గాని సం
ఘటనం బంబుజ సంభవుం డానరి వెడ్
గాకు వృ వలుకొప్రాకుగ
జ్ఞాపల లాకప్రష్టి వచ్చి తాకఫలతుడ్
చందాన ఖండింపఁగాండ్

క. అది గాక కాడు పద్ధతి
సదవల గుణంతమువైన సాంధ్యులకువు కాం
తదయూ నలవు శలంబులు
వదలుటల లదని జనక తనయుమవక్షింపర్.

క. శివకే వషాయుంచి దను జూడదు
జనక సుతం బట్టు కాంచు వలవు నిఁ జని యొడ్
తనర దృవుహైని నుంచి గ
గన మంగం బున నను ఘోర కేలులాత్య్రముద్దై.

రామ.

గీ. ఉత్తాలతరంగ తత్తరంబున రామ
రామ రామ రామ రామ యనుచు
స్మరణ చేయు వరుణు సంభ్రాంతుడైన జ
లాలయు వర్ద్ధవధన ఖ్యాలయు ద్రవలులల.
గీ. రావణు శరీర మెల్లను శాస్త్రధార
లాలుకే జీర్ణిన వింశతి లులులటిఖాని
సంహరించెను ఇంద్ర విహసంబు చేత
సీత మనమున నత్యంత మింత నొందె.
క. అంతట దశకంఠుం డ
స్వాంతా తిలకమును గాంచు గగన పథమున
సంతోషంబున జనగా
నింతలు మమ్ము తెచ్చి తివె విధియను కాంచెన్.
గీ. అంతట యుశ్యమూకే మందిరున సుగ్రీవ
ముఖ్య కపులు గాంచి పాలతి తనదు
పైటచే కొంగు చించి వారల వెట్రుల తా
తవుల మూటలు గట్టి దనర వైచె.
క. ఆరాము నప్పుడు యుశ్నో
కారామ ముందు రావణ దారా సుర దునికె
గురునిశారభా వరా

గావు. ౭౮

వారములను కాపు వెట్టి వారల తాఁదగ్!
క. ఒకరెండు నెలలో శ్రీ
నికి బొంద్ర రామునర్భి మీరు నెరువుమాటల్
మకరాంత కేశులార!
నృకది యుఁ గావింపుఁ దీయు నుమునపటయుంశెన్.
క. క్షేమను నవ(త్రిం)కొండ్రాన్
యుము ముకానన కాండయుందు నవనీజను బం
స్త్రీ వుల ఖుఁడు గెలిచి పోయి నకథ
యుము తాశ్చర్యం డుపద్మై నెలాంపద్మాక్షా!

క. ~~శ్రీమల్లికాళిత తాశ్రా~~
(శ్రీ) వున్నందమే మారత
తామస మురద్దైత్యపర్వతశతాంరకెవు ఖ్యే
ఖ్యేవరానినీమజీవ్రా
త్మారస నివారితా సదాక శ్యాదిరా
గీ. కృష్ణ దేవ చిత్తగింపు మి పార్వతి
దేవితాడ ను జగతీరధుఁడు వ
బించుకధరఘుంకుల శేఖరుఁడు తనత
మృగము ద్రుంచితనదు మ్రొదయుపుపను.

రాగం.　　　　　　　　　　　　　　　　ఓం

ఉ. దానవమాయ సూవె యని తమ్ముఁడు చెప్పిన నింపుగ్నైనా
వీనుల సాలకింపక వివి(శ్రు)బరి(శ్రీ)ధరాంతమూజ మెలం
తాను మేఁటి నణి మృగము తాఁ బరువెత్తి తి లక్ష్మణా యటం
చిని నదంబు విందు మది నెంతదలంకి రాఘవుఁ డేయదుడు.

క. . . . లింపుము రా
మకళానిధి యయిన్ మనఃకమ లశ్రై యుంతఁ
సకల గుణాని కరుణా సుమి
(శ్రీ)కెలు మను తనకంటఁబడిన తల్లడపడుమయ్

ఉ. తమ్ము నిజూచి రాఘవుఁడు మ
దంబున . . నక్కటా యదే
మమ్మాపి జాత నెంత్ర తె మ
వేంట విలూని రాక నుండవా
దమ్మున లక్ష్మణా యనుచు.
నాదము వీనుల వింబు నామునన్
బావ్యాదె నెన్ని బ్రాంగులఁ(శ్రీ)
శిరాధ యెంబ నబ్బిన . . . మక్

వ. నను కఠినోరుత్త్ర లాంజవక
నందన పక్షిన నాలకింపవే
తనిజెబు మనవాక్య మబ్బితన

రాగ:

గా విని ఘృణి డైటి బాధెన్నిటా
వనిత యుటంబు (గ)ర్భనను
పర్ణకు చేరము(జేరవచ్చి తెలం
తు నని గని పించుమన్న ధృతి
ఘూని మనంబున(జింత నెలందుచుకె.

3. అందం దు(దానను నను జూ(డు
సుందరి వెదకు బునవెంత్ర చెలంబు నువి నవా
నందనసులానవ జటాయువు
నిందగ నీక్షింపి తనదు నెమ్మది మోనరే
కా. కీతం తెవ్వ(తా రత్న సిత్ర తనురై
యిచ్చోటు ను స్వాధనం
గాంధ దర్పి క్రేడల లాలకింపి పవితెర్
కాకుత్స్థ వం శా(గ)జో
సీతా (స్త్రీ) శాని పోంవు రావణాసునా
జ్ఞి . . . . . .
నాతొం నాజీ యియు నర్చి వార(చుబనిపెర్
నన్నిండ్లు ఖండింపు ఖర్

3. ఈ లయ నె లయు త్య్వ త్రైవయూ(తని
పాలుత రఘునాం లంకుండు (ప) స్తుతి వు చినిర్

రాము. అర.

… కాసనె నప్పు తతిస్త్రి పతాంశ.

క. శ్రీరామ లక్ష్మణులు ఘోర
దారణ్యములం దనేరాంత వాసమునంద యునములం
దీరంబులం దు జానకి
నారయుచు న్నెచటి … … నాత్మం దలచున్

క. కదశిష్య క్షితము, నాశీ
వదశాంక్షిని ఇచటు గనవు గదమరాం తవ్వగా
మదనాగమ నీవిట వరా
మద నాంగగమన యును గుక్షమరా తనుజాంతే.

మ. పికవరా మాపికవాంకిక గన్నె నీవ జం
చిరం బజం చిరతు
ల్పితుమంజూర తవ విజామాం కేనవ భా
నై ఐవాక్షినిం జారు చం
దరమరా బంధకనాస కానవే ద్విరే
ఫంబా ద్విరేఫ ప్రభా
లత, నీక్షిం పవె … కనవే మరా
లావణ్య బింబాధరన్.

సీ. కపటు వాటిక తురంగముఁ బట్టి తెప్పించుట
వి(ధు)మాంధ్ర నన్నడేఁచనేల!
సతి మాట చే కొని సౌమి(త్రి)వల దన్న
ధనుర(స్త్ర)ములు ప్రూని జనఁగనేల!
కానక వృగ్గమునెక్కించింప నదియును కాఁ
లక్ష్మణారాయను మూఁబల్లింగనేల?
జనక తనూజ యూంధ్యని వినికరినవా
క్యాయులారా డి యోరదాని (లక్ష్మణు) ననుప నేల!
ననుచుఁ దారను నుసాదడుం దథవి లోనఁ
తెంపల తరువుల మాటున నె దకి వెదకి
తెంయు జానఁ గానక వా బురుటుంచుఁ
దపనకుల సంభవ్యుండు మానుపడి యుండె.

క. బంధురవు దాంధుఁ డు కలసు
బంధుండై నట్టి యూనె బంధుడు కరుడా
సింధుల దాన వగణంపరి
పంధుల రాఘువుల బట్టి బాంధ యొనర్చె?

ఆ. (ఆ)క బంధునిఁ దునిమి రాలూక బంధు
వంక్షులంతటు వారడు పూర్వొంపుఁ దనువుఁ
బూని భూంప తులకు (వెయ్)కి భూంతనూజ
వారత విచి యుంచ బనియొను స్వర్గమునకు.

చ. శబరి యనునే తపస్విని ర
సాల ఫలంబు లొసంగి రాఘవా
విభవ మనత(పు) భావ యుర
వింద కెక్కెను రామభద్ర(ప్ర)కాం
తిబల విరోధి రత్న నిభ
శ్యామ యశుబుంబో నుతింబ(డియు) [illegible]
నుబమాను [illegible] పాదాబ్జ [illegible] ఫల
సుంఫలి దానికి నిచ్చె నాకవాయుడ్

క. పావన మగు సంపాన్న్యస
రెూ వర ముంజేరి యుటని రూపాంబు ఫలద్
భావ మలరంగ మజ్జన
మై తగ భక్తై బన్నై రె యాంజనేయుడ్.

క. విమలచరిత పాకాబ్ధ్య
యా వివిధ యాదరపాన్యస్యాంత వార్త వను తాపడ్.
క్షేమము బతించిన విన్నప
భవము లని కేవంసంగు రామభ(ద్రు)ం డున్న పడ్

గద్య:— ఇది శ్రీమద్రామ కృష్ణపాదారవిందమ
రంద పుష్పంధయ పార్వతీవర(పు)సన్నుతి(త) గుప్త
శేఖర కొండపనాయని(త) గం(టి)బి సామవంద్రారి

~~శ్వ్యాయ~~ న్యాయ పవిత్ర నరసింహదాసామాత్య
పుత్ర గురవయ నామధేయ ప్రణీతంబైన రామర
సాహిత్యసింధు రామాయణంబు నందు దక్షిణకాండ
సంపూర్ణము

రామరసామృతసింధు
రామాయణము

కిష్కింధాకాండము.

ఏకత్రింశోధ్యాయము:

శా. శ్రీ గోపాలకృపాలవాలసిత రా
జీవాక్ష సద్భక్త క్షీరా
వాన్గాంగార సఖా సదా ప్రకటితాం
సాక్షాద్ది భక్తిలసత్ప్రభాం
నానా క్లేశ భయాంత కష్టజ నిధా
నాంత్రైన తేయధ్వజా
యోగి స్తోత్ర పదాంబుజా యురురుశుభా
భయుగాలంకృత కాంతి ప్రభా.

గీ. అవధరింపుము కంససంహార దేవ,
కోకువలయ యశోనిధి కృష్ణదేవ
రామచంద్రభూనికరి త్రిపుర ఉత్తరాడు
వినుత గుణధుర మగాంచి యుల్లని నుంచె

మ. విననాధాన్వయుత్రైన రాఘువవిభున్
దేవిధ్యాన ప్రభన్

ధనరఁ దిరంస్త్రవులఁ ధనుర్విశిఖశ
స్త్రవ్రాతములఁ దాల్చి యురు
ఘన పంచాల తాళిదీసమేత వనవ్యా
ఘ్రమ్ములు. గురుస్థింఛ వా
రిని వీక్షించి మవాన్భయంబున నసు
శోషుందు భావంబులోఁ

గీ. వారి నంపు నట్టిన వారు వీర
లంచు పలిఖుల దాఁ బర్వతాగ్రమున కుం
వెసపలాయున హనుమంత మిత్ర
పుత్రి గనుగాని మారుత పుత్రుఁ డపుడు.

ఉ. నేనొక వేషధారి నయి
నిర్మల బుద్ధిని చెంత కేఁగితే
జానిధుల వెప్పరెలాం డెవరి
సూర్యులాల డెంప్పటి కేఁగు వాంకలా
బాను తరు మార్గ, ఉప్పుటికి వా
మృది నవేంతువ డెంపట్టి రాను పరాం
గ్నానస మొప్ప సర్వము వి
మర్శ యొనర్చెద నంతమానవఁడి!

శా. అనుచు మారుత నందనుం డరిగి వారి

రాగం. శిష్ట్రి

తేజముల రుచిఁ జూచి యెంతేని యరిది
యంత్ర యందునఁ జెంది నారాయణ దాంక
భావులని యెఱింగి యరిది సప్తకీర్తనలు.

చ. ద్విజ రాజాంధ్రమయ లక్ష్మి పద్మిని కలుఁ
వెల్లింపుచున్నారు మిం
కె జగద్రక్షకు వేడుక యెన్నఁగఁ బురం
ద్రిభువన దిక్పాలకుల్
భజ యింపఁ పరమయోగ్యులైన సదనుకం
పాస్వాంతమునృవ్వఁ జితా
రక్ష్యజుల వంశంబున నోగతిఁ జననవ్రై
కెలం యిపంచు నుమ్మాంబతిఁ

చ. తరముల్ మెంత్ర్పు మగుఠ్వరూఢు జగ
త్ప్రాణులంగం భవ
మ్బురణం ఘౌరుతా దర్శనంబునదే మ
హాత్మ్యం తంబు సంతాపమలుఁ
బరిశుద్ధంబున జెంది యున్నది శ్రీమా
భారవంబునఁ మిర దెత
వ్వరు శివనామమలు దెవ్వ లెమా తెలియగా
వారథ ప్రాణ బలం చేసి

రాగ.　　　　　　　　　　　　　　　　త్రిం.

ప. సామిరికి　శ్రీనపకుల
గ్రామణి యగు నన్నేలవు నైతాని దనికె!
సామి(తి), యూలతింపను
మూలమక వృత్తాంతములు సమస్తమటుంబె!
అ. ధామములు మూలను నరెలంధ్య!
సామకృతి శ్రీతనంబు నయకాలిగుణం
సాధ్యముగను మజ్జనకుండును
తల్లిమునిభుండు దశరథాత్మజానుండతండె!
చ. శ్రీనమదన్నయాంబునిధి.
పర్వతీశాధరుండుత్రిదేవిసం
తానములతో బుద్బురము
నర్పిత్వతీయ కక(లు) లందెంకికె!
సూనుల నభ్యరంగనె యు
శ్రీనిధి యింగుణధామమురాముసు
జ్ఞాన నిధానుండెంభరతు
నన్నును కత్తు(రు) నిత్యానందనాంవల్లభుడె!
త. తరీరామునికిక్ గాధిసు
మారుండు యాగంబుగాను పదివేదధను
ర్వద్రిరి యుగుపులు జనితాంటవె

తాంత్రిక్ విలాసము లానతిరింపద్ దానిం గుర్త్వైన్.

సీ. మారీచునకు మరు న్మార్గణంబు (ప్ర)యోగ
మొనరించి పడద్రోచె నుదధి యందు
సురవరుల దైత్యు సుబాహుఁ గోపించిన
సితబాణమున వాని శిరము దునిమె
గాంధేయుల యంగంబుల గాచి యుపశాంత్ని
లాంఛంబు పదములచే లవని బాపె
జనకాలయంబున శశిధరు చాపంబు
దునుక తా వర్జి సీతను వరించె.
రేణుకా సూనుఁ గర్వపరిహారణంబుఁ
జేసెఁ గానన్ముఖ్య మొంద్యు లో ప్రాసురముగ
నుండె నంత దశస్యందనుండు తనిసి
పెద్ద విభు నంగరాజ్యు గాంచుండ దలఁచె.

మ. తలఁపన్ రెండవ భార్య కైక యతనిన్
దప్పించి సర్వక్షితిన్
వలయుం జేల ము దీయ పు(త్రు)ని వనీ
వాసంబు రాముండు చే
యవలెన్ వేఁడిన నీయ తాంచు నిజ ప్రా
ణ్యాలయుత్యక్తైఁ వెంటనే
రా భువనాజను లూనిరాగ వనిలోఁ గుర్త్వైన్ వారాధాసురున్

రామ. కిష్కిం.

క. తారక సుల బాంధవెల్లన్
బాష్పము ఘోరాటవుల నుప్రసరింపు [illegible]
మా పంచవటి విపినము
లోపల నెంతే పర్ణశాల లోనుండంగన్!

గీ. శూర్పణఖ వచ్చి రాముని సుదతి (మ్రి)ంగఁ
కోపరక్తిసి చెవులను ముక్కుఁ గోయ
నామె వంచెను వరించి . . . ఖర
దూషణ(త్రి)శిరస్కులు దాడి రాఁగ.

క. మారీచుని మాయ మారెటుకే
సారంగ మయు గదియు రాఁగ శరచాపధరుం
డీరాముఁడేగు మెచ్చెదనని
ఘోరాటవి కేఁగి మృగముఁ గూల్చఁగ నదియున్!

క. హా లక్ష్మణా యనుచు నాపె
తా లాలాక్షియును భయ హృదయు లై యుచి [illegible]
హే లక్ష్మణా యని పంచెను
తాలక్ష నను సన్నుజను పదుంబున్ జనఁగన్!

శా. అంతన్ బంక్తి ముఖుండు భిక్షు తను మా
యా బాల్యవ్యాపార కారుడై
చెంతం దాఁసి యము నె [illegible] జనఁచు

రాగవ. శిక్షా

క్షిప్రవిం దయారోలయుఘం
సద్యోంతా, యుంచు నై తిర్చినదిఁ గనవిని వా
తంతంబు నెందిందెఁద
త్రాంతాపాదల నూరు నంభవుని చే
తక్కించు నఁ గాటలవిన్.

క. చంపకగంధిని నన్నే
పంపుచు నెవ్వాఁడ గనక చిత్తంబునఁ జిం
తింపుచు వినుమేమిప్పుడు,
సంపాతిరవమున నున్నవారమునుండున్.

క. మా వృత్తాంతం బిట్టిది
శ్రీ విశ్వాధిపా వచింప వేయునను తఁడుఁ
దేవ, వానుమ హాఖ్యఁడను
శ్రీపుని మే నల్లుఁ డంద్రు కేసరి సుతుడన్.

శా. సుగ్రీవుం డచలారి సూను నకు ద్వే
షుండౌచు నాంబుయశ్వయూ
తగ్రామంబున నుండి యుష్టుతు బ వెూం
త్యంపాట్లైన యునున్నవాఁ
డుగ్రాంశు ప్రభవుండు తానవెత వి భా
సాదుల్ జ్యాలు చ్చారు న

రాము. కేష్కిం

వృష్టి గలిగి వచ్చుటం, జూచి తెచ్చినాకొంటా
తివిష్టివి యుష్ణీరులఁ

క. అని శైలము విడిచి కిం
నును మంత్రులఁ గూడి పోఁగ నంగాని నోవ
చ్చిన ధనుజ పోతనిల్పియు
యునచుర్ సన్నిధికి వచ్చి తనఘవరిశాల!

మ. అవిరత పాలించి భక్తి యుక్తిఁ దగుచున్
సాష్టాంగ దండ(ప్ర)ణామ
ములు సమర్పించి సాకేత జేసెను పరమా
నందము చాడదరిం
చి మరుగన్నందన భానుసూను నిటనే
శీఘ్రంబునం దాత తె
ప్పు ము నాకు శిష్యుడు
డం జేతు సిద్ధం గార్.

సీ. మానుమంతుఁ దే తెంచి యనతనూజునిఁ గాంచి
వాయు కుమారులున్ వాలి పంపు
హరని భయము భావమునఁ జెందిన పటు
గాఢమైన ధ్యానమ్ము నగర విలయములు
దశరథరాజ నందనులు శ్రీరాము ల

క్ష్యములు లని రాజులచంద మెల్ల
వినిపించి నినుఁ దోడుకొని రమ్మనుచును
నెల విచ్చి రంచును దెలుపవలయుఁ దు.
విని భాగ్యంబగు నాకు నామనవి గాను
విన్నపం బొనరించి రాజవీరులకును
తర్జనమొనసంగ వచ్చె నంచుఁ దనరఁ బల్కి
తెలాతి తె విప్పుట వానవ వలంత, దుష్ప వారంత.

క. మఱలఁ జని ప్రభుక్కి రవిజుఁడు
వెలిచె నితుకు రావె కనుబు విన్నప మొనరిం
పర ఘుయాద్వ వారవరు లప్పు డి
ద్దఱు వచ్చిరి బుద్ధిమంతు ధర వరములఁ గని.

క. హరి యొనరించెను నను
స్మారంబులు రామపాదకమలంబుల కున్
ధీరుం డాంకిర్యాదవులు
గారవమునఁ జేసి యతనిఁ గౌగిటఁ జేర్చెన్

క. శ్రీకరంబైన కిష్కిం
ధాకాండమునందు నేక తాళంధ్యాయం
జేకథ చదివిన విన్నను
పాతకటముగ రాఘవుఁడు శుభంబుల నొసంగున్

రాము. కష్టిమ.

ద్వితీయ తాళోధ్యాయము:

క. శ్రీకర యానంద వశుల నా,
శీకవి భాస్కర సరస లలిత సద్గుణ రత్నా
త్నాకర వారత మద భీకర
నాకాధిప వైరి వార నందన మారా;

గ: చైత్రం గంఘ్రపము దేవ, కిష్కింధ యావిధి
కాండయందున శ్రీరాము కథలు ద్వైరము
వతి వునః తతి యుగుపకు పతికిని రఘు
పతి యువాప్తి సుతా గాంబు గతి బాతిగిన.

క. సింధుర గాన వమధనూడు
గంధ ద్విప గమన స్థైన కారికి విమప్ప
ష్పంధయము వేణీ, యునికి
ష్కింధా కాండ యనివేధ్య జెప్పంగా తగెనే!

క. వలపుర దానవ వనశా
బిష్ఠ శుభ కనఘులవకును నీ తాపతిక!
నిషప బూస్తున కనిలోన!
పుష్కర వంటి నందనుండు మంకుకిత కరుడ్లై.

ఉ. శివరవార విందునరుడి
తెరుట మామక భాగ్య ముంతనం

రామ. కిష్కిం

గావశవరం భవచ్ఛరణం
కంజయుగంబుల పాలి పుఁజేరితిఁ
గావున పాలిచేఁబడిన
గాసి యుకెంతని విన్నవింతును
న్నవిధిఁగాచెదో జగద
ధీశ్వర రామ నరేంద్ర శౌరా.

౧. అవిన దశరథరాజనందనుఁడు తనదు
చందము సమస్తంబు తెలిసిన మా వారి యూల
తెంచి ఖినెన్నిదానుఁడగుయును తేలు వెలా.
తన విధము విన్నవించి నడ యునగాంచి

౨. మేము రవికులబులమురు
గ్హా మ తనరా బ్రవుఁడ ధివు గావున సఖ్యం
బాం వెూదము నసెనర్చం
గాముని కర్తృబనుచు జగత్పతి యు నే

౩. ప్రము దముల నఁజెంది వారనలా త్రయము భాను
ధాము సూనుఁడు రాము బంధుండు ద్ర ప్రఖ్యాతు
వెలయు శైల లఁగు ధు రంధుల ప్రవిశా
ము ప్పుత్రప్రాప్తి జ్వలించా చరితు

౪. ప్ర ఖ్యాతి మిలు తనదు స

రామ.

చెప్పెం..

మరొక్క (త్రి)లోకంబులందు నలరంగ నంద్ర
వాక్ష్య ష్ఠాంగ విభుతో
సఖ్యసేవలు గావించె రామ చంద్రు(డు) . . .

సీ. రావణు రథముపై రాజబింబానన
సాంకేత మా రామచంద్ర యనుచు
వే(డుచు కూ(ర్చు)కు(డు వీ(డు నర గాంపోవ
చున్నా(డ శ్రీరామ మహాపన్నగేంద్రు,
వచ్చి యీ చెలు వేగ వద అంప వేయని
కన్నెరు మలుబ్బేరుగా విలాప
మున నరించు కొంచు(డా మొప్పు .
పై(డు పెలు(గుచుంటి.
బంధన మెలనచ్చి మూ మోరల(బాలప్పైచె
నివిగా యించును భాను సంభవు(డు దెచ్చి
రాఘవుని చేతి కిచ్చిన రాఘవుండు
హరి యనుమను హాన్మేషి ఇచ్చులని యెనప్పుడు

ఉ. హరిగజయాన, హరి జలరు
హరిమన, హరిపిక హారి హరిసఖి
విగతి నెన్ను(చుంచి ఖరి ఈ
యెంచి తవేశను రెప్పు పాటులో

రాము. శిష్ఠం.

నే గుణధ్యాను రాము మది
నిల్పఁగఁ గాంచిన నెమ్మనమున
పొంగము
చెందువుగా నిష్ప తెల్పు లోకేశా!
చ. అనుచు ననేక భంగుల ను
పరి గుణధ్యానముచే రాముఁడు కాత్మలో
నను నగవంగ నా దృశ్యము జే
సందన ముఖ్యలు నీవయా, వినే
కనిధి ఎలు ల్లబోధ పదెఁ.
గాఁ దగునే యని బుజ్జగింప నం
తనె ధృతిఁ బూని ఎల్లు నియెఁ
దాపని గన్నని సత్కృపాత్మ శ్రేష్ఠ:
శా। సాకారాతి తనూభవుండు నిపుణ
~~...~~ ష్పష్టంబు నిష్పష్ట ~~...~~ నది
నీ శుంగల్లుతు నిశ్చయంబు వినుచా
జె నాథుఁ దాశాధిపు వే
శ్రీ కంఠుండును నాని కృష్ణ పతి నగ్
బితృంబు లగా నమ్మ సఖి వే
లో కాశ్చర్య, యాలంబు నానటి యగుచా.

రాగం. ~~ఆది~~ త్రిపుట

ఊరా నమ్మినా అందమనదే

ప. వినవె మమ్మావిరి పాకశైరి .
వీరుండు నీకంటె(బు
త్పనవరం శ్రీ బలపీనను (తంగాడు నాసదనే
దళ్ళం బంగా మమనస్సు భవా
ఖనిరం పాలిపయించు విన్నప మేయన
శ్వం చెప్పవే మహారాజమి
జనన(ప్ర)త్రి యు నిరజాతపాతసం
జాతా సమస్తాంబనదే

చ. వినవె మమ్మావిబలమయ పాత్రు
స్థానవిధిలో (ఘ)ంటలతియు పాగ్నారిధిలో
నను మునిగ్రియుచు తర్పణా
మొనరించుచుయ వెననుపక్షిమొదధిలోనదే

చ. స్నానములు జేసియు దీగం
భైరానిధి జీవనము లందు
జామునరిచి తెలవారం
గాని బులు నిరతంబులు నాళ్ళు కేశలను విరుగునదే

చ. తిరుగుచు నింతకే నిరిరిమా
గతవైభవము నవియు మగుడి (గ్రస్యన -

గా.వం. కిష్కిం:

ర ఘు రా మ యూ క్ష ము పైఁ బడ
పరిక్షరా . . . రాఘువక్షిఁబ తారా!
క వాంఛి(తు) భావము పనిపుఁ
తాలించి తపనతనూజ యుతి విద్వేషం
బెలా సంభావ మెన్నను
పిలా మ తెలుఁగుఁ జెప్పు విననల యుగ్
సీ. వసుశ్రేశ, వినుమృష్ట వరూఁతను వాఁడాన
శా. . . . దుర్గావన వయున,
పరుడిర నచ్చాలు నామడు (స్త్రీ)రూప
మై యున్న వా సవా భ్యాష్ట్రులు(ల)
యునఁ దిరుగుచున బిచ్చార పతిన జూచి
పంచబాణుని చేతి బాధ కార్చి
బాలక యుం(డి)యు స్మల నమై యుం(డు) కై
తమ బంధు వచన శిరము నంత
మునని నుని శుక్లము పతంగ జననమైతి
మిర్వరము మేము మ మయిఁ గాంచి మెందనులజ్జ
బిడి పరో జబి గూర్చి తమము చెలి?

రామా. కిష్కిం

చ. నలువ ప్రసన్నుడై నవికె—
నాఁడు తపస్వి యయువాసనెవుదై
తలసుగ నివ్వనంబునను
వారిరుహాంబక కేళి యొంటయుల్‌
సలుప . . . నాంటిటియు
కావుడు పురుషుఁ డెప్పుడైనవిం
దుల కరుదేరు వంతటను
తా ఋష్యులు లక్ష్మిదరంబునంతునన్‌
ఉ. ఇందున నీవునుం దిరుగు
వేంతావ నాంతు డిన్నే తెవింవెని ?
పొందువు మొంటి దేవాముని
యొప్పున నానతి ఋష్యు నాకతా
నందుఁడు తంతకాండ్రధవ
నంబున నేవు చరియ్యు నుండగా
నందను లక్ష్మ
నంబున వేడుకే చెందిఖఘ్నఁ డున్‌.
క. పెనిచెను కిష్కింధాపుర
ముసకటన్‌ మమురు హాడుకాంచుఁ బాయియ్యుష్య
నను సు(శ్రీ)వుంతనిగళ

కిష్కిం

రా. వా.

ముస. పుట్టిరి గాన నామము వాలిం బెట్టెదరే!

క. వాలి యని పేరు వెట్టెను

బాలు నగ్రీవుని నతని వెఱమున కతదరే!

వా. రా. జానకు నిచ్చిరి

పా: జైయపట్టభము గట్టెని.

సీ. దుందుభి నామమై తుందుభు మదాంధుడై

యని తనతో నాసర్వను వాలి

వెంతకుం జని వానిం జేరిన నాతాండి

నేంజాల విను మల్ల నిర్జరేంద్ర,

తనయుండు వాలి యెంచను మహావీరుండు

వేలందు కిష్కింధ లోపల నతండు

బాలునను నీతోను సమరంబు గావింప

ననిన నావేగ మాయల్ల నేడతడు

వచ్చి పోరానరింబంగ మచ్చరమున

వాని కేడగాళ్ళు రెండును బూని పట్టి

గిరగిరను త్రిప్పి వాలుదురు శిరము త్రుంచ్చే

గాట్లైనాడ వమలు మూలుల రుతలవయునను

బ. తలుబున రక్తధారలు మతంగుని

తంగుని యాశ్రమమునం బడ బ్బడా

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　కిష్కిం.

ధరపతి పంక్తి నందనుండు

దర్పమూర్తి తాను దాన కిష్కుడిత్తో

కరణి మొనర్చి వాని తల

ఖండమ్మునై పడు నేట నుండి యూ

గిరి పయి నెక్కె నేని యుని

కిన్నను శాప వెలుసంగె భూవరా!

చ. అది వెలుదవీవ గంబు పయి

నది విరాళి తనూ భులితె క్రైగా

మది భయ మందుచు ర్వ్వీతస

. . . సతి శాన్వ యు ష్పు డుర్

నది ధర జీతలంబున

నంగ మనంబు న తెద్పు తంబుగా

న . దినప వంశ శేఖర, గు

ఈ ప్రకార, మట్టి చిత్రించుడవే!

సీ. కుండుబ్బతి తుప్పని తోరా బుట్టునైన మూ

యాంఖి యునేవాండు భావమునను

కాళింప వా వాశాం షెరార లుబ్ధవెయనర్చి

బాలక వాండింటం ఖాల భయము

తొరాపలూ యునక్కు నవాండనే పరువెత్త

రాము. శేషం

రక్తసుం ధాత్ర బిలంబులోన
మూఠిన దానేని మురవైరి యేఁచు గాం
చించియు నంత వధించినైన
శోణితము ప్రవహింపంగఁ జూచినేను
హృదయమందు నుపద్రవం బెమి పుట్ట
జొంబలాసురవైరి తనూజుఁ దెగ్గె
ననుచు దుఃఖించి వెరపుల భయంబు నొంది.
వ. అసురుఁ డిటు వచ్చునో యని
వెస నే పాషాణము వైచితి బిలము పయిన్వై
చి సదనమున కేతెంచితి
రసికాంచిత గుణశీలాంప, రాఘవభూపా!
శ. అని యనుచు యు:
వ. ఇది ద్వితీయ కాండాధ్యాయము
సదమల గుణ సాంద్ర రామచంద్రవిభుని తో
నందిన పవనాత్మజుఁడున
న్విదితంబుగఁ జెప్పినట్టి వృత్తాంతంబున్

రామ. కిష్కిం.

శ్రీ తా॰ కిం ధ్యానయము:

ప. శ్రీ ఖగరాజ ధ్వజ శశి
శేఖర ముఖ్య నిఖిల విశ్వ సృష్ట్యాద్యగణ్య
శ్లాఘార్చిత పద సరసిజ
యోగాఖండల మణి నిభాభ యశోంబుజనాంభో!

గీ. అవధరించుము కృష్ణ వరం నకె దుందుభి
వర కుమార, కేశవా, భ్రాంతు
గిరిజ తో వచ్చె వరలం గి ష్కింధాభి
ధాన శాంతి సత్యాది ధ్రంబు

క. ఎట్టి దనిన వినరత నవలు
పట్టి తరణి వంశరామ భ(క్తి) విభుని తో
నిట్టలనుర్ గిష్కింధా
పట్టణమున కేను వచ్చి పాలింపదవిర్తునే.

క. సచివులు పుట ~~శ్రీ దన పాలన~~ జన
నిచయంబులు నన్ను నెమ్మనిన్ రాజుగ జే
యుచుం గొలువంగ నెంచాతిం
పొంచు నటుని యంత లోన పురుషాంతకుండౌ

క. చెంగల్వ విరి వనే ~~[illegible]~~ నునే
సర్వాంగ వలయ సరించు కాదన సంగని తారా

కీర్తం. ८

రాగము -

యదుంగనరు . . . తాళం

పంకజముఖగా నికేమి చెప్పుదు భూంపాం!

ప - ఇప్పుడు ఋష్యమూకమున నేను భూలంబున బాణి వచ్చితి

గప్పుర గంధ చేర ఋతువులు

సైరాన నాదు వల వచ్చి యేమి నా

జైష్ఠుండు నింకరా జనేయుని

చెడి ఋగ్వేది యుంటి నంచు గని

రెప్పల నీళ్ళరాల గవా

తి(ప) భూగ దిబ్బ్యా న్యావాల సన్నిధి

కా. మీరా రెండవ మంచరిందెద వరాయం

యేవరి నిరాం రాంమికం

పాలంబికంబున గాంచి సేయు దునురా

జన సాప్తమిని నమస్కారం

శ్వోరి మాంమకబాం వ మూర్తి వికిఖ

~~జ్వాలాగ్ని~~ జ్వాలంగ్నిదే భూప్యత్వై

నేలంగూలగ (ధ్రు)ంటు శ్రీ(పు) మున నెరా

నిరైష ము తాంటాల్భాం!

శ. కాదుం దుఃఖద్వేపాంవులగి

పొందవులు చేటను కొళ్ళుబ తిననువాంతి

రాము. కిష్కిం.

వేడుకనుం చాలు దనని
నాదు మనసం బున నిజ వలెగ నమ్ముదు భూపా!

క. అంగీకరించె దుందు
భ్యంగం బచలంబు రీతి నటు పడియుబస్సర్
నింతి నె గలుఁగఁ దనచర
ణాంగుష్ఠము చేతఁ జిమ్మె నమురులు పోఁగన్

క. పురువాయా తనుమోడు బిమ్మెను
తరి నిది శోణిత పలలము తంపై యుండెన్
గురు భరము చేత నృప, యుప
తర యుండా. శుష్కమైన దియును నుజున్

క. చక్కఁ పడఁగఁ దాఁకఁ జూపి
పెద్దల కారిద్ (బ) రెలా గమొనరిచి యిపుడే
(గో) త్తన నా (డు) రించఁగ నమ్ముదు
నిశ్చం బిట్టా పీఁ సూర్య నెరుగవని యునకి.

శా. రామ శ్మేతలు భర్త యిపుడే ధను
ర్జ్ఞానాద పరాక్రమము
భూమి నిండ నారనల్ప తా శతములన్
భూమి (ప) తాపా ధ్యుక్తే
వేమూలం బులతాఁ బతంగ దునిమెన్

రాము. కిష్కిం.

వృత్తమిది దనస్పృత్తులెల్ల
కామేక్ మేక్ జగదేకవీరుఁడితఁడే
యనుచున్ నతుల్ సేయఁగాన్.

మ. తపనాత్మోద్భవుఁడంతరంగమునఁ జి
త్రం బొందె యో రామ, యో
విపదంభోరుహ సోమ నీదు కృపను
ర్వీభారముం బాపని
ట్లుపయోగం జాతనాతాన్వయ ప్రభుఁడవై
లోకేశ్వరుం డాత్మగా
రపరేశాంశము నందుచుట్టితివి శ్రీ
రామ స్థైర్య శాంత్యాఢ్య!

శా. ఆతాంకంబులనాశ్రవలంగణముఖే
నెబ్బంగి నెవ్వింతకో
సీతా సింధుర గామి నీప్రియు వరిం
శిక్షింపఁ గా నేర్చునం
జాతాక్షాంశు చక్షుంత వెందు విదేహా
సత్వంబు చిత్రంబులా
నా తప్పుల్ క్షమియించి వీరావుము జగ
న్నాథా, కృపాంబోనిధీ!

రాగము. త్రిపుట.

కం. పోరి యనేకభంగులను
సన్నుతి చేసిన చిత్రకోటి వధు
ర్వ్యాధ బలాఢ్యుఁడైన సురశా
రంజ కుమారునిఁ (బట్టి) వేగముగ్
బెరారె నరింపుమాతని యు
ముంగలన్ బుధుసంబుఁ బల్కఁగా
శ్రీరఘునాథు వాక్యములు
చేకొని వారిని జేరె నాంజనేయ్

ద్వి. హరి ధీరుఁడు శ్రీరఘురాముల
వరవీరుఁడు తరముననందు వాఁడిలకోరుల్
స్ఫురదలరు చాపములు గాని యెంక
తరువు మరుత్తనను నిలచెను తమ్ముని వాదన్.

ద. శరి, రారా రండా
పోరాన రింప నిబు నిన్నుఁ బట్టెద శమనున్
జేరఁగ నంపుదు వాడవా
జారంబున రెరిగి బట్టు చట్టు తానవర్ధన్.

మ. వాని యువాస్త్రవిలయాగ్నిఁ బోవి సుర్గ్
వేవేగ నేతెంచి వా
పని గా ంబు నరక్త్రహారలాలితేన్

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　కీర్తనం.

బల్లాలు దంభోళి తో
తను జానకీ దన మనుష్యి చేకొని వనం
తం జూలకే బయుశ్రీమారం
కనగా(గ)ంబున వేష్టువట్ల బనె నెం
క్రూంబుడే మరగాల జేత తాళ్లె

చ. మిమి బల వలబవాబలు నే
నేటి యయు భేదించె జాలకే గతి నినపు
తాల్విపన్న కులంబె సుమి యుని
లరామి(శ్రీ) కులా(గ)గణ్యు తని తన నమ్మాము

చ. పూపుల దండ వెయుకేటి సల
(శి)వుని కంతకములనై బి నృప మణి పవిత్ర.
గ(రి)మారిజ, మును మటు మునుచూ
పర్ణ వేగం బనచు సారె మం(త్రు)లలరగరే.

చ. ఇది (శ్రీ)తాళ్లింద్రా యమ
సద్మలతగరాము విభూరి సమయు కేల్వెరం
(ప)ద మ శాంతము సుజనులు
ముదమున చదివిన విన్న పుణ్య ఫలులబ్బునే

రాగము. తిస్రం.

చౌ తాం ఖండ్యాన్ ఇలవు.

ప. శ్రీవిశ్వంభర కైటభ
దేహాంతక గిరిజా దురప హత పాపి తస
దర్బావా సురాసుర వినుత
లంబవా కుంభ దరదన మధు రాపుర సదనా!

అ. చే కొనుము శ్రేయ నవప్రంధ రీత నయున
శంకరుని బిలిచి పార్వతీ చంద్రవదన
వారవి నెయు రా మంబ గుండాల వద్ద యొనర్చి
సాన తీయవె తత్వ ప్రాణనాథ!

చ. వినుగౌరీ యుమచురి వచిరా నిలులు
శ్రీ స్వందనుం ధర్మనం
వసుని దీ జిష్ణుకు రమ్మరించు వెనువెం
టదవర్చు తరిరా మవా
ధను రస్త్రంబులు దాల్చి యోగ గుబులు గారా
తారంబులం దాటి యా
చెను శృంగార విలాస ధర్మశరయు గతి
శ్రీంద్రాపుర శ్రేష్ఠముని.

చ. ఆనాక వులు దీనికి నేన
ఒకె నా కె లులకు నికాంత మైనది. ఔరా,

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　శ్రీం

మూనితములు గని శిష్యుం
డానగరము నుజుడ బాందు మనంబున నెంచెన్.

క. క్షితిపనందుని భాగ్యం
బత్తములు బుద్ధైనం బాలుం డవాని యౌని తా
నెంక్తితరువు బాటు నస
మ్యక్సార్థ్య తమంబు బాగం మరి బూరిసి తగన్.

క. ఎవ్వరికి గానరానను
నివ్వటి లచుం బొంచి యుంతె నేడు నిజముగా
నవ్వాలిం దునిమి సాంటో
ముప్పంబు గొ జేతు రాజు వేటకి నటించున్.

క. అంతట సింహద్వారము
చెంతను జని నందమయ కేట చె సెనరి గుహా
భ్యంతరములు నిండాగ జం
భాంతకసందనుడు జెవుల నాటించంగన్.

క. ఆరాతం జూడింపుము
తారా తారాధిపాస్య తద్ధయుం దనవక్త్రా
ద్వారిజమలు నందు నప్పుడు
జారిత దాతం గొ బరము సాంఖ్యాలు నగులుకొ

వ. అతటం దెమి యుపద్రవంబు జగద

క్షుత్తృష్ణ చెర్వ్ బలెంo
తన సంబంధులఁకు చెంద కారణము నిశ్చ
న్యుడి వచ్చియు ప్రియు చే
తనకాహారంబగు ముష్టి వాదనము లుణ్
దరఁ బాంది యా వేళ సా
జికిఁ జేతఁ బలుకఁ దప్పఁ డా ౩౯
జేపట్టె నిష్ఠుర్యుఁడ్.
తే. ఆ జాతి నెవ్వఁడో బవరు వ
రాత్రేవ కాలి సవాలు యమపల్లిని
రాజునాఁ గాంకయుండిన స
రొంజ వింత ప్రబల్వండుర గంగలం
తాజలబు కాలి వాకిని ఎ
దుర్గ్గుని వారసాంచు వాలస
తత్రాజ వము జీలగాపు యుగ
వార వము వైరా పారుఁ గాంచి యుల్లనుజ్,
శా. శైగ్రు కారుఁ తనైము నేఁగఁదగదారా
వౌరా నాధ, వారెపవ్వినిఁ
సుగ్రీవుం దానరించు కాంచు నిటురా
జూళిచెం ఝు వీ ఘుయశ్వమూ

రాము త్రిపు.

క గాల వంబున కైదెరి భీతి గానివలు
స్నానం బశం బయిర్పినెఁ
తు గాలజిడ్ కినుఁ గెల్చి నికృతము మది
రామోక్షుణ్వే మందడి నవ్వుదే

క. వినుమా కెప్పుం దిద్దము
తవిశా యూమలు ఖ వెల వలవదయించుడే
కనుగానలను నిష్ఠులు రా
లవలవ క్షైజ్ సోంకి. . లవగావింపడే

శా. కౌరా, డెబ్బల నిన్న బాలబడివు
తాంత్రం ధుంధత్పై కన్యఁగా
నవుగా యూజికివచ్చినాఁడ మెదలో
నడి లజ్జ వేదాం లొలనా
పవి తుల్యం బగు నాదు ముష్టి ప్రాతిచేఁ
బంపింతురా నిన్నునే
తు వివస్వత్తన యూల యూంయు నకికె
ట్లా తిక్రాదికెవ్వరా!

క. అని బహు భంగుల నిల్చెరల
పెనగి . . పి ప్రభుఁ దండ్రుడ్
పెను ముష్టి పై ప్రహరిం

రా.వు. కిష్టిం

చని సీతాన్వేషింగ నశ్రు జిష్ణు జుఁడైతైక్.

కు. ఇది యెుమ్ముని? తలఁచి జంబునిమిత్తం

శ్రీకాంతుముఖం తంబుగా

నెతలా మంటాయెను నశ్రీ వసుధా

ధీకాం(త) గణ్యుండు షితా

రద బాణం చెద నాల నేసెను తనరం

రక్తంబు గాంబుంబుగా

నదునై శాంభుని మీఁదఁ బాఱఁగను చం

ద కాంధ తామలతిల్మ్దై.

శా. రామాస్త్రంబున (మృ)త్యు ఇట్లనియెనా

రం జేయుం నాకే . . .

కే మర్పా దని నన్ను(డు)ంచితి ప్రభో

యిక్ష్వాకు వంశోద్భవ

స్వామిలుక్ కృపాళు నందు నిట్లు కేషేటి

వ్యాపారము లే చేసిరో

యిల్లా వేటలకే నినుఁ గూర్చి చెందిర గదా

మిము త్వాం త దు ష్టిరల్క్.

మ. అని వేఁ రామయ్యు వాలికి ట్లనియె తా

ముంగుండు వ్వై నిదంత

రావు. తిస్రం.

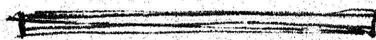
మ్మని భార్గవి రమ బ్రహ్మ బిట్టుతాని యుం
భూంజాంబు కే(తే)శంద.
త్ర్రిన పాంపాన్మంగ వింకే నీ వయి ఖవయి నీ
ఘోంపంగ రాదంచు పెబం
చి ని సుం బ్రుంచి త ను ష్ట . . . దయాల
- ష్టా వ . . బొప్పుదే.
చ. (పి) భూంధవి నీవు దుష్ట జన
భంజన వయిటీ సుజనావనం జేన
ర్వ భరతు దేత్స్వ బాంధంగను
రాజ గుం గాంకే యుతంథు బొమ్మనం
గభ లల దభ ల్లక (పు)వయి జ
ఇవ్వ తర కేష్ణు లన్నత్రాంనకే
వు భ సి త వయాని వచ్చు యుడి
వైంయనె దర్శవిహోనపద్మతూర్.
క. భరతుని యూనతి గాని వు
ష్ట రు లం దునంవు వచ్చునాంతయాపున నీవు
దురితంబనకే సవెయాందరు
సరసిజ వలభిం బిట్టితనుచు జం. . .
శా. . . . . . సుం . 8 ఘంభ బి త్వ న ఖ కుం

రాం వలి.　　　　　　　　　　　　　　　　మిశ్రం.

తాలంబు రామనామప్రియు
క్ష్మారాజ్ఞ సరిచేతః గురాం బటు తల్లుడుః
ఇ స్వాంతబ్రైవ యెంతటయుర్
ధీరుడంత్రై రవి నంద సుంద్రునికిని
ధ్యైపించె నిర్వాయిరతా
స్థైర్యా యుడంబును జెప్పినదే వినరా
తారశైల పార్వతి పే.

చ. పరి(ం) బాదినాంధ్రాన్వైన పాంకారి సుమా గూర్చి
యు(క్ష్మ) ధారిర లాలకే నవని చెురతి
తార బ వాలవిశ్వయుల ఇ - -
భూషాంవరేం(ద) వెంక బెరాధ్ర వచబడె.

3. చా తాంజాధ్ర్యా యుంబది
జీవే పుకేధా రసంబు చిత్రములరవి
జ్ఞా తిగరవిన్న బాలించిన
నాంతత సంపద లాసంగు . - -

రాము. కిష్కిం.

పంచ తాళం కావ్యములు.

క. శ్రీమద్దశరథ నృపతనయా

భామా నాథ నను నీవు సంభావనల

క్షేమందిర (ద్రు) జంతాం జ -

శ్రీమత పద్మురంధరాఖ్య మహోదార వారీ!

గీ. చేరాను మత్స్య దేవకిష్కింధ యువతి

కాంత కేత రాఘవేంద్ర (గ్రా) శాఖంబలసుత

వారధేయు నర్పిన పితవు నెక్కలెన్ని చెప్ప

వేయ మరు చంద్రబింబ శతని వేడె గారి.

క. వచియించె నిట్టుల వీరవర

తచలజాతా కంకరుండు హరిహారంబు నిలిక

శుచిసంస్కారము లఘు తాన

రిచి దాశరథి కినవిస్తరించె రవి భూవధు!

క. పట్టింబుల కిష్కింధా

పట్టి ఖంబెలు మునిశార్దూ పట్టితి క్రూపచే

పట్టిం. . . . . ర

పట్టి రతన మొలమి గట్టె పట్టుగవింతే!

క. తారాన్స

తేజరిత్వె ననిలసుతాంత

ర్వారాతి పౌత్రవులఖు వారి
వీరవరులు దనుజ

క. మొగులుముం జేయు గవతననాస
నుగది యుగను మైత్రి యనత నరం భవుఁడి టుప
రామభూవిభుని
నిగని యుచలగుమాలునుప్పి నీకునుదగునే!

మ. ననుఁ గిష్కింధ పరి(గ) పా
రానీకముల్
వినయంబార రాఘవు జగ
త్ప్రఖ్యాతి దీపింపఁ జేసి
సిన పుణ్యాత్ముఁడ వీవు గాన నీటుతో
చేయందగుదేనిఁ గా
మని వాంఛించి కృపానిధీ యనుచున
మ్మాన్యాంఘ్రి ప్రక్షింపఁగన్

ఉ. కానన వీథులందుఁ దిరు
గన్ జనకాజ్ఞ వెదకించివచ్చినన్
నీనగరంబులోన ముదము
నిల్వుము బెంచు నీదు భోగములన్
మానుగ నీవు పత్నితో

రాము. కిష్కిం

మాకిది యెప్పుడు నమ్మవే.
భానుతనూజ మహాయునికి
పట్టులు పర్వతకందరంబులో.
శా. అంతర్వేదుకె వెలు నెరరుహాంబ
తాలపన్నాఁ దంతాం పృగన్
(2) కాంతా సంయుతుఁడై తినాదగతులన్
కాం- ంచి యయుంచంగ ధీ
మంతుం డో హనుమంతుఁడేఁగి యాశ.
హా మారథుస్స్వామినన్
సంతోషాంతున్నదిఁ జేసె నా తని పనుల్
సాఫల్యయుం జేయు మా!
త. మిత్రఁ దగు విత్ర హ్రుత్త్రఁ ము
(1) మిత్ర కులాంబుధి కుముద మిత్ర ~~…~~ని సుధాం
కిత్రుని దశరథాబ్జాంవర
పుత్రుని . . . వ్రజ మగడుంబు
కే. అనినన్ విని సుగ్రీవుం
(3) డను నిటు హనుమంత యామ్యవరోరాజ్యయున
ద్వినవేల మేలు తారా నానా
వనమును నని దుందుభారిపు

తనయుతు యువరాజగుణము తత్త్వంబుండుదున్.

సీ. అంగదుఁ బిల్పిఁ బంచి తన ~~ఈ~~
ఆరా తినుమూవుత శాసనంబుచే
గంగాని పర్వపావరణి
కాయువాయు వెళ్లను వచ్చునట్లుగాం
సంగతులన్ శిక్షించి తగు
చారులఁ బంపుమనంగ నాతఁడం
తంగపు వేగుదెరఁగ నైం
నచ్చె . . . వచ్చు రత్నాదిన్.

మ. కపులారా, రఘురామునామకమహా
కాంతుండు వన్నద్వారిం
చెవులారా మూరి తనూభవుండు నిమిత
(చ్ఛి) విచ్చి నాకిప్పుడు
సుగ్రీవ కారం బూక యుంత యయుకీవు అపురా
. . . . . పిరలా
విపులా కన్నకి నున్ మనుర్భీశలన
న్వేషించి రమ్మంచనన్.

గీ. తరణి తనయునాజ్ఞ శిరసా వహించి పుచు
జానకి వెదకవీరులు నలుగడల ~~కు~~

రాగం. [illegible]

కవని జాత నరలను వంతః పురంబున
కెలిని వాలి నుండె వారి వరుండు.

చ. ససుపులచే బాగత్రం గాను ~~సాంపు~~
సాంపు సదా విలసన్మణి సువత
క్రొం (వి) కంద్రమును వడి వసియుంచి వసుంధరాసుతన్
బిసరుహా పత్రనేత్రను పతి
వి చిత్ర చరిత్రను బాసి బత్రసా
రస మున సారె సారెకుల
లంచుచు నెంత యు చింత నొందుచున్

3. శ్రీ వరస్థైర్య తాగు తిష్ఠిం
ధరాకాందమును నందుచుంచ తాకాంధ్యాయం
జికెద్ధవతించు పులనులకు
తాను తీర్ణం దెలసుగు నిత్య కల్యాణంబున్

షష్ఠ కాంధ్యాయము:

6. శ్రీ కౌసల్య మంజి పొరర
మంకాం తా వ్యాధ యు చెంర మదన వాలా సా
త్రై పురం వాసవి ర్క్షిత
పాకారి వి పక్ష వికమ పద్మ భూకాన్త్మ!

రాగము. తిశ్రం.

ప. చేకొనుమలు దేవ శ్రీదేవకీకుమార
వేంకటాచల భావతాంద వెలిదినేశ
తాంగుడుము వచించు రామరసామృతమును
రమ్య చరితము నానంద రసభరితము.

చ. ఘనతర బలుశ్య వలాకగిరి శ్రీ
కందరమందున రామభూవరుం
తనుజుని తా వసించి హృద
యాంబుజ వాంబున సారె సారెకున్
జనక ధరాధినాథ తనుజ
జాత మయి భద్రలి వీరజాతనీ
తను కరుణా ప్రవేంతనున
తత్ర దశ శ్రీ జాత దల్పుఁబున్

మ. ఘన నీలాభ్ర కబాకురంగ నయనా
గంధేభ కుంభ స్తనీ
కేనకాంగి కల కంఠ కంఠి విలస
త్ఫుల్లాబ్జ లోలా నీలాంబకీ
తనుమధ్యా లలి తారు వామ పదకీ
శాంత్రీ నితంబా నవాం
బుజ నిభాంఘ్రి ద్వయ తారకా జ్యోల నఖా

రాము- త్రిశ్రం.

కృష్ణజా జగన్మోహనాని

ఉ. మేరు జగదేక సుందరి వు

వాగు జాంశాంతి విదేహా ధాంతు ణి

రాజితు . . . . నవ

శత్రువిరాజిత వీరబాహుత్రా వ

శిష్యజ సంధార సాంధర చ

శైరాంరవిలోచన నలివేణి వర్

రాజివలుణో యు బెంచు రఘుం

రాము విభుండు విరాజిల్లుంలగో

శా. అన్నా, నీవు సమస్త సద్గుణుండ వాంఛాత్రిశ

శ్రీశ్రేణి నిర్మెంచ్చునే

ఖేన్న స్వామి తుంశ వాచు నుంచిన సురక్

గిరింప వర్ణరుంపుం

జన్మద్ వానర సేన తాం జని [illegible] ద శా

స్వర్గోవదంఛూ శక్తై

చెన్నారంగను శుంశ తేరె నజనుర్

సీతర్ గుణ వారల తనుర్

క. శ్రీరామ విభుని సాంక్షి

నారా ఖలు జాతయూ తిపాల జం నా యుక్త, బోవెం

రాము. త్రిపు

కారణము జ్ఞానమని
కేరుగొంటునను వచ్చె నెఱిఁగింపఁ దగున్.

క. పార్వతి యొంగతి వేడిన
శర్వుఁడు చెప్పెం దాఁ దెంత సఖి వినుమనుచున్
పర్వత నారదులకైదును
పర్వము సం(ద్ర) లోకనాఁడు పరమ ప్రీతిన్.

క. ఉత్తమ ధరణీశుఁడగుచు
యుత్మని పాతి కెరుగు దేర రూపవతి యయ్యై
పుత్రతి బాహ్య విధంబున
సత్రాణి యూతని తనూజ యగుపతి నవమున్

ఉ. మారు ఖవత్క మారి సుకు
మారి సుమాస్త్రలక్ష్మోరి నివుల్యనై
తికము లాంక్షి బారు తర శి
పిక్షి ఖా శంబర భంజ నాంబుశా
నీకము లొక్క మ్రైత్రిదిని
నెమ్మది నాంటి విరాళి యొంత యున్
జేకాని యుంటి సంచును వ
చించిన వించు మరుత్తు త్రిశ్లీవన్.

తే. మీరు మవోవు నిశ్వరుల

రాగ- తిస్రం

ముక్తి తెలంగన్నియు నాకు మూరికేన్
గారితి రిందు లాపలఁ జ
హోరవి లోచన నియన్నిరింగ న
వ్వారికి రందు కెప్పు తెల
వారగ ప్రాంపుల దంతపై బని
రెకువాంగర్ధి యెవ్వని వ
రించుమె యూరాశఁకు చౌకానందనున్.

గీ. శ్రీమ్మారు తుంని దుపాంత గపూంతశీజాంత
గాంన నారాయుజుని తనమానసమున
ధ్యానము నొనరింప నంతఁ డు ప్రత్యక్షము గుచు
నాతి నెుని పాలెమై కుంర నగరమున కు.

భుజంగప్రయాతము:
ప్రభాతంబునన్ నైరిని రాంభుక్తి శశాంత
ప్రభాసన్ ప్రకింపన్ గరంబొప్పు వేసన్
విభాతుకే ప్రకాశం ప వెంచౌసి ధాత్రి
విభుం దీగ న్నని ష్మాంచు వేదాంగ నంటన్.

గీ. అమరు తుంండు తనమది తైచు తొంచ
కానన ము వెలవెల్లనై యుంట్లు యుంత
మునివరులు దివ్యదృష్టి నిగాడి యుంచు

రాగము. త్రిపుం.

దంభ మెంచనరించె నంబు (జిత్తములనేరిగి
క ధరలోన జ్ఞు(డ వగుచు(ర్)
జరియింపు వటించువను నలు శాపంబొసంగగ్
వారి(గూర్చి) తపమొనర్చ(గ
నరవిందాక్షుడు ప్రసన్నుడై యుల్లని బొంక
3. శాపంబొనవ వహింపుడు.
భూపాలక యనుచు నతని బొంధపడిచిల
శ్రీపతి శ్రీరామాకృతి
యపతికిని పలుకుదప్పకజ్ఞుండలెనె(ర్).
౫. రాము భూవరము జీ సుఖింత్రా తనూజు
మొంచి బూబి తివే భానుసూనుగు దువు
తనను నిన్నవి ధ్యములచేసిన యియుపకృతి
వుచారియు నత్తడు కొవలనీ వుపద్ర(దగుచు.
ము. అశేటా, పాపవ సూనుచేతసతిరా
జ(భ్రా) ష్ట్రుడై బలుశ్రమయూ
మోదు
క కలభ్రా దర్పముసుందినను వే
తర్కతన్నురక్షించినం
తుమువిశ్వాసమెంచుకొనేన మనమం
తురి బానలమం త్పుం భవం

రాగం. కల్యాణి

తాళం.

కాకి నాడ శైవ తలంచ గారావు నుకిదాం!

మోహావారం సమయ శ్రీ సుఖా!

చ. పంత్ర ఆ నాకు బుద్ధి తత్వ తరుణ

మేలు నరసించెద గారవ తలంచు నీ

పంత్ర సుఖ నక్షి సాస వము

మాం రామ నీకి దేవ టాక్షి కళ్యాణి

శ్రాత్రాని శాస్త్ర త్యంబుగను

తప్పు త ప ట్ల సుకారా జ్ఞానమయి దేవ

ధ్యాత్ర లక్షంప నదివ లబ

తాపని దుర్గం వేదము చెప్పు దుర్

అ. సీతా విహారాగ మున నే

నాతత జీవ నన్యం ఇ నగు చను నాత్మ గృహింపర్

దా తారా సంయమి తులజ్ఞా

బో తేలం భవ కేళి దేవి .

చ. తప హర దుల పుణ్యం కవ

వేంకట దుఃఖ బువేలతా

స్వాంత పుష్ప నం ధార బూదు తన

బంధ పుష్ప గారవ తలంచు నేల నా

కెంత లయి మే లుచే సె నని

రాగ.   తిశ్రం

ఏగుణము లక్ష్మీకిం . .
ధ్యానించ విరాగ్య సందసుష్టి
భావనాటించు విభుండు ప్రశ్నేంద్రి
3. ఇది షట్చక్ర . శాంత్యలులు
సదమల సుఖయోగైన రామ చంద్రప్రాణం
ఆదనవినిత సాయుధవిరవి
ఋందకిని పంపించుకళ చెలువారా ధనబూ!

సప్తసార శాంత్యలులు

5. శ్రీవంతి పతి తల్పు గరుడ హారా
వాహారా నవై కుంత హాస వరశ వారి ధృషద్
ధ్వహా జగద్వల్లిహ్యనగ
గోవా సుహావాసు సెద ధృఝలు మందా
6. అవధరింపు మహావ్వా, శ్రీమాత్రిపుతను
గని మమవాడోన్నా ఓ ఓల్లాని నెనసుఖుత్రి
ప ట్టికి నినా పలు కులగాను పలు కుమాసు చల
సంగతు ల కాన్నిహా (శ్రీన్బు) చను వలనా టంలు.
7. అన్యాకా మొల్లిక్కి లక్ష్మీయిందు
హాంత్తు తిరాయిజని స్వామికీర్తనం

శా. వు. కిష్కిం.

తన్నులు కెంపు దేర వను *

గానక రాముఁ డిరస్కరించి యు

ద్భిన్నస్వను డున్న కెవి దుబుల

సోమమునను వాని నిద్రో యు కొలచె

తన్ని నల స్వాంత్ర్య లూనుల హా

తంబు నరిం పకేరాని వానరా!

క. నీలాగ నన్నె ఖలగవు గాఁ

బోలును గానవచ్చు వార్త్ర పుత్రేర నతం

డేలక్ష్మణుఁడా యునిక

దాలింప వలెంచి నాంతి వేఱు తుఱ్ఱఁజెప్పై

క. మలబిలి మొ్ర పువయు నీమద

నెలుక దొరయు కింత్తైన పుట్టి దేశ్మైన మునిరా

ధరము పయి నీవు వాదికి

వెరచి యుగినికి నష్టి నింత వేడు నావేలా!

ఉ. కన్నులు గాన వచ్చు నేల

గాఢము గారంధ్రము గప్పి బుయిన్న వరా

యున్న మొలు నర్చు వేలు వ్రారి

బలుం బున నీవది యెవెల్ల ఠాయు న

పన్నపు వైశ్యవంబు నను వ

లోకధరులెద్ది నిసుడిజెంద నిత్యబోధ్
కెప్పెడ గాక పరాయెను అటను
గుప్తని యూడి కసు . రాఘవా

క. వృస ఘటి చితాపల్లవ
సుప లుకు లుబొందు ముఖసు సునేనిత
పుష్పశరము చేసినను
కపటంబున సరసగానమింక డుపోని యునెదే.

మ. మెంగరవం బౌరావృధు వేదు జంఝారిపుజుడ్
మొంకార్కు) ముఝ్ఝాతవి
స్ఫుర దస్త్రం బది వెదు శ్రమపులజం
ఖుంకాళి షట్టిప బొ
ధురబాహం బున గూర్చి (ప్రే)సి పదన్నై
యుద్ని నచ్చ నాంచెంత త
ళ్ళురమెల్లన్ నచ యుంచి నంతు తనిరా
తెప్పవంబు డోని నిట్టనెద్

శా. ఆ రామ ప్రీతి బార్గ పల్లవము సువో
ద్యోంచున్ వినంబక్కి నా
గారి స్ఫార పరాక్రమయుంత మంత మ
త్యంతా వింత తార్పిటి బ్రో

రాగం కేదారం

శార్దూ. - శ్రీ వసుధా తనూజా పతి సంతతి
తా(రా) నంద నుం డాలయాం
భూరా కీ షుద్ధి భాగ మండిపదే వి
గుర్వాయు ర్ వరాంతరాం ద(గన్
ప. ... సా్వమి పూజ ఆకారాల దశా ...
చందమయు న(గా)యుయుం తన ...
లఠవి గథగఠ వదెశిర ...
నంబుంజాపు సుతుంతు మూర్ధ్యంబతియెను
త. తారా మం(ద)వద నకర
నీరజ శిలి తసమితి నిబలఘలకేలు
(శ్రీ)రామా ధుజు సంకసను
తేరి బుతని లో ని కులవుంపదాకాంగ్
శా. శ్రీ సా ము(త్రి) ముహ గుణాంబుని ది(ర్ఘ)
దాస్యోత వస్తే దినిధ్
కౌసల్యాత్మజ సోదరా తుకితవాక్యా
(శ్రీ)వాసవ రా ద్యంజన
దాసం చేయు లయు వేదు విని పలవన్
తుష్ట పుష్ట భావ్యం తుగాం
దాసు(శ్రీ)పుడు మి భంబు తదు శిరులా

రాగం..

దృష్టిని విలోకింపుమా!

ప. పంపించినారు కృష్ణులను
చంపక గంధి యయ్యగు జనక సంభవ నన్నే
పింఛ వలయ దిక్పాలకులనాం
వింపుము వాంఛను నీయనిసవికె తారయుటైన్
అ. ఘనగుణ శ్రైవ స్వభావా
తనయుండు సంతానము మండె దారా స విధు
శ్రీన విన యని వచన ములులవిని
తన మది సరసజ్ఞ యోగదా యలదియు నుచానే
చ. శ్రీ యుత శ్రైవ పరగి ఘనా
మా యలూ వలలలిన గాధవము పాపరస
తెలగా దానిధి సప్త చాలూ
ధ్యా యటుంచి దిచగత వు జనుల కొబ్బు గుబ్బంబుటే

అష్ట చరిత్ర ధ్యానము:
చ. శ్రీ వర వరద రదన వి
లస నవనవ పద్మరాగ రాగవారవారక
గాత్ర యమ్మేంద్ర ధిని ధిరా
శ్రీ వాంఛిత పాద పద వినుతి కృష్ణ!

రాము. త్రిపుట

ప. అవధరింపరావు రఘుకులోత్తమ సాధు

శిష్ట సంతతము పొగడుచుండు వరమునికథ

లక్ష్మణుడు జానకిని వెంట కొలుచు నటువంటి

అలరు బంగారు సింహాసనముపై శరణు.

చ. శరణులు వెంట భక్తసన్నిధిని

గాంచి బ్రోచిన నిత్య లక్ష్మీశా

గురు కరుణామయ లక్ష్మణ క

రుణాకర భక్త వరద రామచంద్ర సారా

ధరను ఏ(లు) రాజా

వంశ వారిధి సోమ చంద్రమా

మునిజన వేద వినుత

మంగళ రూప (త్రి) లోక పాలన భక్త

సీ. ననుగృహమున దెంచిన వారు మీరాన

క్షీణ బాధల సాధువులను

మరణానంతర వెంకటేశ మా దేవేరి

గొల్లడి యాలకు (తా) కూరిమి నన

వా(ని) వత్సరము ఇట్టి (తా) మనము చెంది

వసి యుండు నా భాగ్యవశము నీ వలన

మా మనసారా జ్ఞానియై ధ్యానింపు

రామ.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　కిష్కిం

గహ(న)యు వైనట్టి సహ(న) భూజముల
తగను వెంచెసి నవలంబి శ్రీ త్రాగయుండు నిడు
వాని పట్టంబు తయు చేసి (వ) బలనన్న
గిరి తిక్కల నింధుగ గిరించర యేలు
కానుమ యునసాంజ్ఞ తలనిడు కానుబుసుంటి
ఉ. దేవ, మహానుభావ నగ
ధీర, యువాప్తి ధూర నస్థిరు
ద్భవము తాదవచ్చు యటు
పత్రి రేనపరాధి గానున
బొలువు పంపాంసు తర్వెదకు
బుద్ధ ప్లవంగుల నంబురుల్యను
(శ్రీ)వుని విన్నపం బవధ
రించె ను లక్ష్మణుండు శారదరంబున
క. ఇన జుం ధంత మయి గా
డైన సింగారము గుమ్మెల్లు సిధి పల్లకి వే
ధను దెప్పించి సుమి శాల
తనయునే గాంర్భుంధుమునన తంతి ట్లైయెను.
మ. జనకాజ్ఞ బుధు నాలుగేంట్ల తనవా
సం బాచరింపంగరా

రా. ము. 3 త్రిం

ము నరేం దారా (గ) ణె పచ్చి యుండె నటిని
తుం బులాని నే నెప్పుడు
ప్పన కర్మ సేవ చెయ నగ్గు పచ్చి తగునా
పూంపాం తగ్గ బూ పాగలతి
నను వరానింపక నె క్క బేనన నతం
తాం క్షర్ర భూ వం బు తా దె
3. ఏ ము కా యూప శ్రీ జని
వేము రు తప న సు తుంతాం త్తా చి నుతి యొనర్చె
శ్రీ పు జి రా జ కు మార
గ్రా వు జి ని దె ల క్ష్మీ యుని జ గ త్పా వ ను నిదె
గ! విం (త్ర) సూం నుం డు వెక్కడు విం క్కె తి గను
ప్లావ గ వీరు లు తన వెం టు బ ల సి కాలు వ
రా ము చం (ద్ర) సు గు ణ సాం (ద్ర) రక్షి తేం (ద్ర)
గం నగాం నేనె నప్పు డు లక్ష్మీ యుని తావు.
3. రాం డా రావెం సు విం (త్ర) కా డుకు
వేడి దారకాము రుడు ము లచె వి శ్వాస ము యొం
రేం డల కి ష్కింధ కుం డను
బూటి తి విం గ నెల నశ్చి తనుడు బుద్ధి దల బూరా
త. విశ్వాస హీనుడు తలన.

రాగము. త్రిపుట.

ప్రాశస్త్య తనూ ప్రభ్యా(తనే వాంతనలు సుపర్వా
ధీశ్వర సంతు నెంచరిచిని కి
వైశ్వర్యములు విశ్వైనంబు నాత్మ(దలచు నా!
అ. పృథ్విజా తను దైవ్యమ్మవె దశ
గ్రీవాసురాధీశునిక్
వశగావింపను జాలు దాత(డు భయలు.
స్వాంతంబు ధీరనేలగిని
రఘులో దాగిన నంబు(బట్టిన తా
ర్యం బొప్ప గావించుతాం
బుధరాజ లంగరా తి నమ్మబనా
సుగ్రీవు(తారాయునర్.
చ. భావంబుల నందు రాము
దెవ్వలయూ ఈశ్వరు(డు విచారించు తటిన్
గరువాటా వశితాసు
గ్రీవుం దంతంత రామ నృపమణి (గనుచున్
సి. అతిభక్తివేళ సాష్టాంగదండప్రణా
మములు పల్యారనేకము లొనర్చు
చునల జనుదెంచి వెరులను మంతు శితవాస్యు(
తై నిచ్చి తరంగామున వేంద్ర

3 షిం

రాము.

నందన తాంటెరా నాను నక్షంబరి

గ(ర)వ పంత్రంథన గాంధి నంద

నాధ్వ రావన గాంతవిటంగ నాం పావన

వారధి నుర్యంగ సీతాంగ నాం వ్యా

రంబురు పాం భ్యాంగ పరశురాం మావనీశు నం

పర్వ గర్వాపహారణం నక్షత్ర సముంద

యణం తారణం రామచేవ మహాను భావ

యను చుం రఘు పతి నినజుడు వినుతి సేసె.

చ. అంబరరత్నకుల ష యు ?

శ్యంబర నిధి చంద్ర రామ చంద్ర ప్రభా మా

రుంబె ట్టిన చె ట్టి వి యో

రిం చూపి ననున్ని సమధ్ధరించి తి రిక్త్రైపఫ!

ఉ. కామము మాను నామను

కోమల దివ్య భవత్ప్రదాం బ్జముల్

పాలుపు నట జేరినం మునవి

పద్మ వలన్నిలయు పాన్నె వి ని

షప్పు ల నన్య చెప్పుచితి వి

భాగ్య వాలు నిఠ మహారాథ భూమి భూ

చ్చాపధను ర్షి ఖండన ల.

రాము. త్రిపుట

సద్గుణ నాయక వంశ మండనా!

ప. జానకి వెదకెం దని యా
లోనర్చి బంపించి నాం(డ్ల)కాంత్రతులం
భూనిధి నిర్మల చంద్రుడు
వానర వీరులనా మదవి వచ్చిరి వారల

అ. దేవర వారి చిత్తమున
దివ్య పదాంబుజ సేవ(కే) మొందు సం
భావన కర్త(వ్యం)బును కై
పావని నూనాం మెయి నర్చ కర్ముడై
గంభన వీర విప్లవ జ
గజ్జన రక్షణ చేయు నెవ్వడా
భూపాల యోగ్యంబు నందిటుల
బుట్టిన వారల మహి నను బ్రోవ

చ. ఘన రామ భూమి భూపత
త్రిన సైన్యముల తనదు వారిజ దళ నయనమును జూచె
కెలనిజ క్షత్ర కులతరంగా
వృన గోరి రాదరణి సంభవుని జెర్చు వగరె.

౩. (శ్రే)యంబు దయచేసి రాం
మహాబల కార్యంబు నందున నిలరాదు శ్రీపా

రామ. కేదారం

తెలరాయనిధి యష్టబాంధవా
ధ్యాయము మిది పఠించు వారి కెల్లు శుభంబులన్.

నవబారకారాధ్యాయము.

క. శ్రీ జనక దధీశ్వరిం సుర
రంజ సవేయంధర విహంగ రంజ ధ్వజ ది
గ్గజ జంఝ్రిత పద పంకజ
తేజోంజిత ధామ ధామ ధీసుత నామా!

గీ. అవధరింపుము సత్యభామాంబికాన్న
యుంచి కాదేవి గనుఁ గాని సాంబశివుఁడు
వినవె యుంచును జెప్పిన విధమునీశ.
నర్పుణాం కాటి నరించు రంమూంయ రా ~~మనున~~ కథ.

మ. వానుమంతుం డరు దెంచి రామవిభు పాం
దాంభోజ యుగ్మంబుపై
తన ఫాలంబును సోకనుంచి కడు జూగ
లిన్ మూంటి కీర్తి వేచి భ
క్తిని గావించి సరోజబాంధవ కుల
క్షీరాబ్ధి సంపూర్ణ చం
ద్ర సనాతనేంద్ర యబ్బచు మరంనస మున్

రామ.　　　　　శ్రీ　　　　　శిష్యిం.

పరీక్షించి పానిల్లనుక్

క. సీతాన్వేషణా మునకై
పాంతక వార సకలగా(త్ర) పర్వతున శిపి
వా(ల)తం చే తెంచెను ఖ
దార్చిత కులాంం భూంభి సాము లరిత విరాంపరం!

గీ. రాఘవ సారాంవతీయు నను ధరంధరముల న
కితము మైల్ల్యుద బలంబులు వేలుచుండు
శౌరి నామముంబు చే నలరారు వాండు
బూడు రాము నృపాల యు శోంభిశాల!

క. మాంవు రవి జు న కు నురముల
నా మువముం గల వాండు వారణాసి. వేశుం
త్రై మెంబయుడు నీతని బల
సా(గ్ర)వుంబు సవా(స్త) కాంబి మూర్త్యకు వేండా(ర)!

సీ. చి(త్ర)మూం ఖాం బ్ర ధ శి రి నాధుండు పది
వేలు మైల్ల బలంబు వేలు నీతం
డంగద మాంత్రము లుం తతి బలా ఘ్నుండు సమై
శ్లేషు విక్షించు కైలాస్ దాస ము,
ములనల ప్రాంసింపం జనుమం జరమున భాం
జన మొనరించి కేసరి యు బంచు

రాగము. తిస్రం

నచ్చి ధాన వెలుందెను వె బలాధ్యంతతు(

ఉస్సుజ్ఞనతు (తు సమం(ప్ర) శాంఖ

వృక్షి చరనాయుసు (తు కిరారెక్ష నారము

తపినమలునకు నను తెరిచిన్ను వెలయుల చలంతు

చిత్ర గంధ్రముల దశరథ క్షితి కళత్ర

పుత్ర సుచరిత్ర విశసదం భోంజ నేత్ర.

క. విక్షింపుమలు రఘు వర్య గ

వారక్షింతను ప్లవగ విభు యుంగేమూరింతం

బక్షియు గత నేలును వే

లక్ష్యులు తను బలిసి కపి బలంబులు గాలుచుర

సీ. లోకి సంరక్ష బట్టాకంబు లాకెంటు

కొల్లు తన్నిప్పుడు పాతిచి యుటుండు

నితడు . . పర్వత ములన కప్పి పతి

యుగుచు రాంచి ల్లి భూంమ(ర)క్షు(బూండు

కొండిస్త్ర కులదీప గను వద్ది మఖునిమ

మా విరుద్ధ చంద్రు సమాంద్ర కోటి

సేనలు కాలువంగ చెలువొంది యున్నాడు

దండిగ నల ధ్రుచిందుండు లక్ష్మ

కోటి వానర బలముల గాలువనిన్న

రామ. కల్యా.

గాలువ నేతెంచి యున్నాడు చెలువు మెలసి
వాంతతనుజ యూంధ జానకీప్రాణనాథ?
రాజీవాక్షర శ్రీదశరథకుమార.

3. బలశౌరి ఖ్యాతి తనికి మను
చెలువు గ నెంవరించినాడు సేనాపతి నం
జ్జ్వలు విశ్వకర్మ సూనుని
నలుడు తను మెల నగాని మార్గము నవిన దక్షాంక్ష!

4. (ప)మలు ఖుండు దర్శనమునకు
కామరూరుచు బదనెం కెంతు కౌశల్యాకాన్చెన్
మిమలు గాల్వ పచ్చి గజుండ
(బ)మగా నెంకపద సంఖ్య బలములనాజిన్
ము పనసుండున్ శరభుండునున్ ద్వివిదుడున్
ధ్రుముండు నున్ గంధమా
దనుడున్ శాంబుడు జాంబవంతుడును మైం
శతబలధనక్యై మలున్
వినతుండున్ గవయుండుం గాకిమాన్మకుడున్
వీరుండు పాం సుడున్
ఘనసాంయుండు సుదర్శనుండును మహా
కైవల్య ప్రాప్తయత రాఘవా!

రామ. కిష్కిం

౧. దరి-. వెన్నెంగ వేలున పది
వేలు పదిలక్షలును కోటి వేయి కోట్లు
లర్బుదము నిర్బుదములు శేషాంశమైన
కాదలవి వెక్కసపెట్టి నర్కుల తిలక.

౨. తిన్నపమిబ్బంగనివాను
మన్నగరవరుండు రాము మతింతుంతలరాల్
సన్నిధి నెంనర్పు నలరుచు
నన్నువిశా త్రిజుని తావినపు తిల్లనియెన్.

౩. నల తిప్పల కామసీతా
లలనన్ వెతనంబనుప్రము ప్లవగులవంబున్
బవిశిన నాంవతతలరుచురే
పులకాండగు వారి తాదనపు చుపవ్రైదగన్

౪. తూర్ప దిశ్రన కలరుచుంచునకుల ముదళి
ములుమ పనస శరసేతుల భామ్యలెంబంచు
తిరు జనక కుమారిక నారసి యొంక
నెలను రమ్మని వారికాస్పవికే తగను.

౫. వాల్మీకి పదుమాలికదనుమ
తాంకికమతి మిరువర లయుం తంముసను బుద్ధిన్
నాంకికేమి (శ్రీ) సలుం నుంగు

రాము. కిష్కిం.

కాంచించిన ఘనసుందర వర్ణన వపులన్.

క. ఆక్షేపాదుల శౌరిన్ భూ
పుత్రుష్ణుని గవయాంబుధుని గవాక్షుని ననుచుం
దీక్షించి చనుం డుత్తర
దిక్కున కపి పుత్రి వరుల నని పంపించెన్.

క. తానును మఱి సుషేణ జాంబవ
దనిమిష పతి తనయ సుతనలాగ్నినిఁ దారా
క్షుని నీలు గంధమాదనుఁ
గని దక్షిణదిశకుఁ జనుఁడు గమనంబునకున్

క. తెరవుల లోపలఁ గలభూ
ధర నదులను పట్టణములు తగ నందందున్
వరవై తి విశేషములును
వైరవి తనుజా సంభవుఁడు తెలియు వారల తాన్.

క. అంతట రఘురాముఁడు
కాంతుండవనీ తనూజ వపులను గపట
స్వాంతులఁ గాఁ దలఁచునె యని
మంతనమున నప్పు డా వానరు మంతునేర్కని యెన్.

ము. తన చేయుంగర మానవానికిఁ గిడి
తాంచీము మెంనా నుఁ తో

రాగం. త్రిశ్రం.

జన నాథాగ్రణి రాముఁడిట్లనను ధ
శాస్త్రాంతంబులో నమ్మకము
స్నేను కాకాసుర నంటి దాస్యములు కాం
తారతమ్యములే నమ్మగా
దానుమంతా వభియుంచ వేయని భక్తం
ఉద్ధని వలదం ఇందుదాక్.

౫. రాముని పాదాబ్జములకు
వేమఱు సాష్టాంగ మొరగి వినయము బలరన్
సామిరి ముఖుల్ దెల్పిన
రాముని దివ్యానుభవుఁ జనిరి రయమున రేవ్!

౬. అని గంగాధరుఁ డెలుప
శ్రీనరరామ రసామృతంబు కిష్కింధా కాం
డను నవమాం[illegible]ఖ్యనుఁ జెలువు
జనులది చదివినను వినిన సౌఖ్యము లబ్బున్.

మంగళాశీర్వచనము.

౭. శ్రీ విశ్వేశ్వర మాధవ
గోవింద ముకుంద సత్యగాదా సాలవారి
[illegible]

రాము. రేష్ఠిం

కైవల్యప్రద మహాత్మా కమలదళాక్షా!

గ. ఆపద రించు వుడు శౌవ ది గధిప పూజి
తాంఘ్రి రాజీవ రాము రసామృత మును
కాళ్ళ కత్తు ఎలుమ తాళగం గాంధరుడు
రెళ్ళు (రాంత గెను కప్పుల నవ తిత్ములకును.

చ. అరి గిరి సుతాను కను
నరిగిన కప్పు లతివ గానము ను చూ(దిరిగిన
బ్రిరవి చనరాం భూవు నకు
నెరింగించి రి తమురు బనిన శృత్రం తంగు!

చ. ధనదాంశ కైరెగి వబ్బుది
విలనవుల వల్గి బూని డెలి యెందగు పడదా
బును వబ్బు విన్నవించిరి
వనరుహ వాంత సుతుని తాంధ వానర నాథు లే

ది. వెదకి నారఘు నాయకి విభుని విశ్వ
నందు నెందున(గాన రాబందు విదన
యెంచు నాటు జనుస్తవగు వేషెం బి విన్న
వించిరి కపి (పు) భూ(డగు రవిజుని తాంధ.

మ. హానుమ జాంబవ అం(గ) పు(త్ర) సుత వాయు
భాగ్యా గాటు వ్రూకై డక్షి ణా

తను గ్రామంబుల బట్టణంబులను వ్రా
క్షేత్రంబులన్ వాంకులన్
ఘన శైలంబుల కందరంబులను పె ~~న్నాగనల్~~
న్నాగనల్ . నికుంజంబులన్
సునయుఁడ్ రాఘవు డేవినిన్ వెదకి యెం
త్రొఁ గానకెంతంతకున్

మ. అలఘు స్ఫార బలాంధ్యుఁడై చనుచుఁ విం
ధ్య ప్రాంత భూమిన్ మహా
బలముం జేరిన నందుఁ జూరుతను దీ
ర్పిన్ సర్వ దిగ్జాలముల్
వెతికించంగ నిజేప్సపోయని మహా
విభ్రాంతుఁడై చారుఁడవా
రల మిరెవ్వ . . . . . జగ
త్ప్రాణాత్మజుఁ డిట్లనున్

ఉ. రాముఁడు భానువంశ్యులల
లాముఁడు భూరి దయాలసద్గుణా
రాముఁడు సాంద్రపుణ్యవ్రతుల ద
సోముఁడు శంకర(ప) విఖ్యాఁబూని తా
భూమిసుతా సమేతుఁడయి
భూతి వహించి వనంబులోఁ ముని

రాగం. [illegible]

గర్వఖంబులన్ భజింపుచును
రాజిత కీర్తుల సంచరింపగన్

అ. పంచవటీ వనంబునను
పర్ణకుటీరము నైచియున్నా
చంచల నేత్రి చెంతనుని
కాపరుఁ రాక్షుఁడు చిత్ర మొప్పుఁగా
కాంచన శంబరంబగుచు
గన్పడ రామయాఁ డుదానిఁ జైకొనన్
పోయి చనంగ రావణుండు
భూమిసుతన్ గొని యేఁగె లంకకున్.

చ. పావన మూర్తి రాము నరప్రాయుఁడు
వానిని సంహరించి సు
గ్రీవుని గావ నాంతఁడును
కీశబలంబుల నెల్ల జానకి
దేవిని వున్నాఁ శాపినలు
దిక్కులఁ బర్వఁ శాసనంబులన్
దే వేదురం తటంబు నని
వెడ్క మము వజ్జన వారధి మిత్రులున్
చలని యుటు తమిన్ దవినిస్త

రాగం. కిష్కిం:

ఎం(డ)భ రాముని దరా తలంచావె
తృషుగని విరవేగుడు రు
కన్నులు మూసి కానుంతిటింపవరె
గను పవమాన నందన మును
ఇష్టవు లంగతి సాచరించినం
తనే తమ మెల్లఁ బాయలుబు వు
నంబున న బ్బురముంది రంద లుగ్
క. ఈ వశి కి వచ్చి రాఘవు
దేవి గనం బడ దిఁ కేవు తెరఁగౌ బుంచుట
గౌరవబరా భీషు లు తమ
బ్రావంబులలూ విచార రు తి బుండంగ
చ. కపులను గాంచి పావని ఖ
గప్పతి యొర ఘురాముల దేవి ని
ప్రు పటిను పావ నా త్మను జ
గజ్జిన నింగస్త్రైపుతి మింకె నే
నెప మున నేఁ గు వారము వ
నిపుతి చెంతను కిష్కిందియు నా
తప వను ఁ తి సొన్ని నవు
తం బున విం చెనటిం బు నెం తయుటే

రాము.

౩౯౦.

మ. అనిన౯ వాలి కుమారుఁ డిట్లనియె న
య్యబ్జాప్త సూనుండు మ
జ్జనక ద్వేషముఁ బూని నన్ను బహుళ వ్యా
సంజాయము నొందించుగా
పున నచ్చోటికి నేఁగఁ జాల నిటు చా
పుల్ మోల బుం చాఱ్ గుశల్
భువిపైఁ దల్పె మెనర్చి యున్నఁగని యూ
భూభృద్భర గర్వ మణఁచెల్

క. అందఱు వారి తనూజుని
చందంబున నుండి రఘుకుశతిలకు నలఘుచౌ
రెంతంబున రాముఁడు దర
వింతభజనచే ఋషులను పవిత్రాత్ములైరి.

గీ. అంత సంతాపి వాలి యమరాలంపమాఁల
కించి మెల్లనె తా నున్న నీ రివరంబు
దిగ్ర యుచ్చాటికి నీ నరుఁ డేరి యుట్టు అ
లని యెంచని మేఘ యుపాటు బర్లు నమునిన.

సీ. విన వచ్చె, రాము డీ వని రావణుఁడు చెర
గొంపోవ తపము వేడుకుం దలంచు
నని పిన వచ్చి యెలం దున గొండె కేమంచం

రాము. → తిశ్రం

శాంతరంగుల మయి యువని విభుని
కేళు చెప్పు శుమని యుచ్చ్రుట పారయింప
. . . గా సుంటవెరా శకుంత
గారథ, యుంచును పవనసుతుడు వచియింప
సంపాతి వనవిహుని సంతసపడి
మునను జటాయులని తనవి ధ ఘువచియించి
పక్షులు వచ్చి* తాను నెప్పుటి విధమున
(ప్ర)బలెన తని కుమారు సంపార్శ్వవలన
తెవి వృత్తాంతమెల్లను తెలి లుప వినుచు
3. వానము (త్ప) వయుఖులు దమ తమ
మనవుల లూ మొందపడిరి మహాసు తవిధమె
ల్లాను వినివల్లనుండవి
సెనని కడవి రాటల నుదతు చరి యుప్పుడాత్మ?

81. ఇది యుఁ బంచాశ దధ్యాయము మినకులాబ్ధి
చంద్రుఁడగు రాఘవేంద్రుని సద్గీములను
గీతముల కిష్కింధ యను కాండ పృథివి యందు
పఠన చేసిన విశ్వ శుభంబు లెనయు.

గద్య. ఇది శ్రీమద్రామకృష్ణ పాదారవింద మరంద
పుష్పంధయ పార్వతీవర ప్రసన్న చిత్ర గుప్త కుల
శేఖర కాశ్యపస గోత్ర గంధ్రోటి సోమనాథ పౌత్ర
నరసింహదాసాంబాత్మ పుత్ర గురవయ నామధే
యు ప్రణీతంబైన రామరసామృతసింధు రామా
యణంబునందు కిష్కింధా కాండ సంపూర్ణము

శ్రీ

రామరసామృతసింధు

రాం పూం బాణాలు

సుందరకాండ కథలు ౹౹౹ =

ఉ. శ్రీవరతా మనోలత
వృక్షము దద్విజ రంజ పూజిత
గ్రావ చిదాది విశ్వమయము
రక్షిత పాత్మజకీర్తి దర్పాం
తేవ మురు త్రు పుర శివ
తేవనులు కీర్తి సమాజపాదసం
సేవక కల్ప భూజ సరసీ
సిరుహాం బాంధవ తేజ కేశవా!
ఉ. సుందరకాండ చెప్పెదను
సుందర సజ్జనులెల్ల సంతసం
బందను రామదైవతర
సామృత మర్ఘ్య ఘన కావ్యమైనను నా
కందము గా నెనర్చుదుస
మర్థము సద్గుణా బృంద సంతతా
నంద ముకుంద నారదస
నందన వందన నందనందనా!

రంగము. సుందర.

క. దేవ యవధరింపు మహా
దేవుఁ డచలతనయాధవుఁ దెల్పెను రాము
కృష్ణవిభు రసావృత్తంబు తె
ల్పావధి మంభోనిధి గాంచి తరుచర వర్యుల్.

ఉ. వీచు లనేకరంబులను
విస్ఫురదద్రియున్న సోల్లస
న్నైచక వేదికాపై (భ్ర)మని
మేఘము పొయుఁగ వేగ నెప్పుడుం
ఘూంచనఁ గాంగరింపఁజను
చంద్రి మదిఁ జేష్టచే నుండె నిచ్చలున్
దాంచదలన్ సము(ద్ర)ఁడని
తద్దయుఁ బూటఁ ఛ(త్ర)ము నొంది రంకపుర్.

ఉ. జాంబవదంజనా తనయు
జంభారిప్ర(భ)భ వాంఛ జాంతుల
యుల్లంఘుడి లంఘనంబునకు
. . . చక గాంధ బంధ భా
వంబునఁ జెంది యుప్పకత
వారిజ లోచనుఁ డైన రాముకాం
క్షంబునఁ గాంక్ష వచ్చు నటు

రాగం. సుంద,

తానె బుట్టించు దలంచి యుండనేల

ప: జాంబవంతుఁ డనిల సంభవు వీక్షించి
బుద్ధి దెలిపేటి మదిని పొంద . . .
వినయము బుద్ధి వంత హనుమంత, యూర్ధ్వ
దాఁటి సీత నరయఁ బోవుదు వనుచు
అ: రామ భూమీంద్ర, కార్య నిర్వాహకంబు
నీవలన నిశ్చయంబుగా గావలయును
తలచి చూడ జగత్ప్రాణ తనయుఁడ . . .
ంత్య హనూమంత సుగుణవంత.
చ: వాయుసుతుఁడు జాంబవంతుఁడు తనకు వా
కినిధి దాఁటు మనువచనములకును
బాల నలిని యుతని చరణంబులకు మ్రొక్కి
జనకజా . . . కుని దలంచి.
చ: జనక సుతా మనోహర ని
శాచర సంహార యనుచు నాత్మలో
నను భయము బాసి మిలమిల భుజ
నంబు నరియింపుచు విక్రమించి యు
యన్నిల తనూభవుండు లేచె
నభ్రమున దాఁటెను వార్ధిలంఘనం

. . . . సీతఁ గాంచుమని
యుజ్జ్వలుఁడై తను వెళ్ళ వెన్నఁగన్
క. భూరి తనస్స్వేష కాముఁన
వై తంతుల్యుండు చనుఁ వనిల బుఁడిగ
త్రిస్త్ర తెరవలు దాఁటు నని వై
నాకేటఁడు తని శ్రమ నివారణము గావింపన్.
గీ. వచ్చి యుద్ధంబు గా నిచ్చి . .
వరుణాఁడు దంపించెను శ్రమ నివారణంబు
నచ్చి కొండన్నే నదిఁడు మున నరసంత
సించి గిరి విడ నాడ కొండ నెప్పు నిడిచి.
మ. వాను మంతుం దేవుండి మింటి కెగయున్
. ఆప్త తంబులో వెళ్ళున్
తను శ్రీరాము . లంక తెరుగున్
కైవల్య వశంగ ల్లి బో
అనెం కాంతాన్నను జీ కైసో యుననుసా
లోచించి దాంతాంకనాం
బను పైరాంగా కృతిఁ బూని యెఁగుమను మన్
క. పంప నది వచ్చి యొంటి,

కంపింపక నన్నుగెల్చిఁ గల వాయువు నవె
క్షింపగ నురుగ జననిశం
కింప మహాత్మా యుమయానె గిరి పరుఁ దలంచెన్.

క. చనుచున్ దాఁపిన సింహిక
యును దానవిఁ ద్రుంచె నతి బలంబున్నఁ దు రఘువీ
రుని సత్కృప చే గతమో
జవ జలనిధి దాటి లంకపరసను నిలిచెన్

శా. లంకాపట్టణానై భావంబు గని యే
లా యుం దశాస్యాసురున్
పంతస్త్వాం తుని గాంచగ నక్షెటు కటా
భ్రాంతాము . . . .
సంతప్పించె నిఠం తవేయం సుగుణాట్యుఁడై
నక్తంచరుండు లోకంబు వో
వంతేన్ వాని యుబు దైత వైలునని యు
వ్వాదా త్యాభుం దెమ్మబున్

వ. అంత.

మ. ఘలమంచున్ వానను త్మ్మావుండు గవు
. . .
వలప దెమ్మక్షువుఁ దవ్వు తలన్ మరల యు

'ఖ్యానే మెయి యుం బాత్మలో
నల ఘు ల్లి(ట్ర)క్రం(ర) బు వూని బనేనొా
యుంభొంధి కన్నట్టు లం
జలజా తాప్త్రంను (గు)ంక్తై దిక్కుల ను కేం
జాయుకే (ప్ర)కాశింపఁగ

౫. సంజు ప్రొడవె వూవిశ . . .
తల్లం జవురు విధ్యానఁ జీకటులు వరభ్రితమవర్
గెంజి గురుల కెగసినగతి
కంజాంత భవాండ వెల్లఁ (గ)వెల్లు బవాలశ్లై.

౬. అట్టి బెశటి యుం దశి లంత్ర్యజుండు
ధారు జరోసుత నుత్తార ద్వారనయునను
వెడవి లంకాపురంబులో వెయునవుడు
లంకయును పెరుగల వెగులది యొలకేరుం.

సరకు

౭. . . . . . .
సల్పుక నల్పుకపి వరలరం
జునల గాలువంగ బుత్రునిమ(
భూంధు వుటుంబును వాలుంకరింబడా
పినఁగని యుద్ది వయుష్టివాంతి
చేతనం మూర్ఛను జెందజేయునం.

రాగము · సుంద.

తన తెలి తెంది పద

న(ప్ర)భా వా జయు వెలుంగుమంచన్

క. (అని యుడి నా కెంటులు నతిన్)?

జనియుడి పవనసుత మద

జనుచున ది మురుష్పు

త దార్గ్భులవయుగల

దనష్ము చరి(త్ర)ంత వాడు వనుచున్ మెచ్చెన్

గీ. సాంట్ల కాలలయుండు చందన వృగమద

విపుల తర ఘనసార సంకు మద వయుశ్య

వాసన(త్ర)వ్య బారుభవన వులలందు

చితపేటి సదనములలందు.

గీ. హంస తూలికా తల్ప గృహంబులందు

సౌధవయుల ఉయుంఘు ఘనచం(ద్ర)శాలలందు

లవిత దారు వినిర్మితాలయ వయులందు

చిత్ర సదనంబులందును వెదకె మరియు.

క. చెలియు నరయుచు(జనె తగు

వాడలుల్ చి(త్ర)కుల్ వాంచితలందున్

గాదల తులలయుందున్

జాడలు గట్టుచును (ప)పలంబులకుల బుంటున్

రాగము.　　　　　　　　　　సుందరకాండ

సీ. మఱి యనేక స్థలంబుల వెదకియాన
నారయుచుఁ జూచి మందారాది రమణిని
రాజితంబగు నంతఃపురంబునందు
నొప్పు రావణు కౌఁగిట నున్నదాని
మ. కని హనుమంతుఁడు జానకీరమణి యౌఁ
గాఁబోలు నంచు సంభ్రమమునం
బున నూహింపుచు నిట్టులం దనె జగ
త్పూజ్యాత్మ సద్ధర్మశీ
లని శాంతాశుభ నాశయుత్తమ గుణా
లంకారయూ పన్నబ్రొం
దని వింప క్షితిజాత సాధ్వి రఘునా
థసోత్రి శృంగార వర్త.
క. ఉండు పతివ్రత.
కాంతజ లోచనను కన్య గానక పుత్రా
ఘుం దనయు ఖుఘ సుకృతయులు
రెండెఱుఁగక నంటు పాప వ్రాదయుఁడనగుచున్
సీ- పికపంచాశదక్షరాయుత మకేశ(వ)
భాంజనసుతతుంతు జనక భూపతి సుతార
త్నంద మునఁ జెలంకెలనాన వన్వేషణంబు

నర్స్య బిడి సుందర రామ్య కాంతమయ్య వ్యాఖ్య.

ద్వితీయ పంచాశదధ్యాయము.

క. శ్రీముఖ పద్మభాసురా
కాన్వయ శిరోమణి బలవైరి సన్నుత సమరా
శ్రీమద్వినమద . . .
కామిత మందార చారు కౌస్తుభ హారా!

క. దేవా, శ్రీరాఘవ వసు
ధావ౦ ఈశ్వర దశ సామ్రాజ్యంబిడి నేల
గ్రుంతలరుచు తనివిన
గ్రోవజ తా చెప్పు దాతగు కథ చౌత్రామువరా!

గీ. పవన సూనుండు గనెన శోకవనమందు
దానవీ సమూహ వ్యూమధ్యమును వసించు
సీతను దర్శాత కల్మష పాత భావన
పూత కళ్యాణ సుగుణ మైన పెనవఫు

క. వృగ గెంబరుదై వారువి
జగతి రుపా ప్రత్రు బయూము బాటున నుండెన్
తగ దన తదశము ఖుచూసి
తగదియు . . నరుదెంచి తానక పట్టెన్

రాగము.   తాళము

క. మెలఁగ మెలిచితి చంద్రుని విలు
తగు నర నిశాంత గాన తాళంగలనా
చిగురువిలుకాని ధ్రాంతి
మగువా వందన సిచ్చి యెలు మా ననువేగనే

క. చేసె మనకిద్దఱికి వన
జాసనుఁడిటు సంఘటనము సాక్షి పతి సుముఖుఁడౌ
నీ సుందర దరహాసవి
లాస సమయములకు తగిన వాఁడు లలితేందుముఖీ!

క. సిగ్గేటికిఁ జెందుకొనఁగ
దిగ్గన రాఁగదవే కౌగిలి దీర్పను నెలతా
నిగ్గు బెరుగు మోఁదితిని
దిగ్గజములనెల్ల నదరి దిపింప సఖీ!

క. ఎంతని నిను బతిమాలుదు
చింతింప ఫలితమైన చిత్రంబు చేనే
నెంతయు చింతలఁ జెందుట
పంతంబిటు సేయుఁదగున పద్మసుగంధీ!

క. మాటాడఁగదవె చిలుకల
పాటి బలుకులను నీ సరస వచనములలరనా
చోటు నర వర శోభితకి

రావు. సుంద.

పాటలగంధి యిఁక బింకము పంతమేల తగునా!

క. అని యిటుల పల్కెడు దనుజ
(శ్రీ)నిఁ జూచి తన వేరాయువంబు యెరయు జడలలో
చన పల్కె నిర్వసనసె
మనిమిత్రము శరవన్యె మృత్యువు నిక్షేపుడనుచున్

క. తలపఁగఁ జెడు తలఁపు దుర్వృ
త్తులనేకం బుద్ధి పెల్లఁ దొలఁగించంగా
నలవి యెవడుగాడు వినుకేటి
నధ్యులుగా నను సంహరించువాడు పృథివి యుండదున్.

క పాపాత్ముల గోపుల బవరు
పాపాత్మ(త)వివు రాముడు(డు)చును నిన్నున్
చెప్పెడాత్మ దుర్బుద్ధి పాపుడు
కోపించి యెపుడు ఘంటము పట్టి తనను పరిలేయుచున్న

క. మా వంటి పతి(వ్ర)తలను
కావరముఁన చెరలు పట్టు కలుషము చేరు
చ్ఛిన తడవందె నీదుట
వార్త విస్తృతపు పురంబునందు వసించున్

క. నిక్కంటు వచ్చె ననఁబని యిపై
మున్ననిదినాను దుటవాశి యిట్టున్నది యెచని నీవే

మలవ్యాగనిదర్శనంబై
తన్యులశుక్ గా నుపింప ధనుధా వృతిత!

క. కాంతని చెప్పిన నీతది
పాదము సుఖము నీడు తలను పుట్టిన భూమియు
నాస్యదం బంతయును
నా తను తనుఁ క్షితిని రాం వజాంఖ్య నిశాంటా!

తోటక వృత్తము:
అవనిన్ దశకంఠుఁ డహంకృతితో
జనకక్షితిరాట్తనుజాతను గ
న్గొని ఖడ్గము చేతను మృత్యువెనన్
తనువున్ గమకింపగ దుష్టుని తోన్.

తోటక వృత్తము:
వల దిట్ల తివిన్ తగు వాక్యములన్
పాలు పారఁగఁ జేయుడు పాందికయో
బలభి (త్కృ) అంచున బన్నె నెనన్
అల సద్గుణయో (త్రి)జటా బిధయున్.

తోటక వృత్తము:
చనె నిండుకనం తని శాంతరరా
జని లంతృబుఁ ఛాంత్రను వాయుభులా

రాము.   సుంద.

తెలుసు జానకి సంగతి యెఱుంగజేసి ద
ర్శనమే సాధించె ని రాము నే చేర్.

3. తలి ప్రేమ దశరథ భూమిపు(త్ర)
(త్రు)లు పుట్టిరి గాధి ~~తనయుడు~~ సుత నందమునితోం జని యాగం
బలరక్ష గాయుట శంభుని
విలు విరుసుముటి జనకసుత తాను పెండ్లియాడు సుఖయుక్

4. రాముడు తండ్రి మాటవేయ
రాజ్యము వీని సుమిత్ర పుత్రుడయుక్
రామయుగ్ గాప్రి కాననము
నక్ విహరించుట చుప్పనాతిన్
రావణ మెంప్ప లక్ష్మణుడు
తాళకి వీనులు ముక్కుగా యసం
గ(రి)వమెంన పడ్డ వచ్చిన ఖ
ర(త్రి)దశారిని సంహరించుటల్

మత్తకోకిల:
అంత . . . గజ్జై ఖరము రాక్షసమెంట్రతు వచ్చినన్
కాంతలు బ్బుర మూల్య నాంద మృగంబు బట్టెద నంచు భూ
కాంతుడుం జన లక్ష్మణాయని గక్ సవాయాదరు దేశగ వాక్
స్వాంతుడౌ దశకంఠుడై మ్మ్ జానకిన్ గాని పోవుటన్.

రామ. సుంద.

<u>మంత్ర కౌశల</u>:

వారి విక్రమ కాక్రమించి ది
పారశరా వృక్షముల చెంతలుండ్
గాంచిపుట్టిని నన్ను వేడ్జన
కేష్టమొం వల ధుంధిరాడ్
బాల నారసి రమ్మంచాను
బంధునే వల సముద్రముల్
కాలువట్లనే దాంటుటన్ ఇటు,
గంటం సీత నటించనన్.

క. విని జనకేతన లయ తనమున
మున రాము చరిత్ర మాను పూర్తిగ విం
ఒని యుతం తెప్పరిం యింపు
కొల్లని వలన నటించు వెంద వెలుందుచు నుండెన్.

క. ఇది యుద్ధాన్నింపుంబు గు వే
బడి కెందవ ధవనిజ విన పొంవని తననె
వ్యాదింగ రంఘు వు చరిత
విధి తపుగ ముతించు కక్ష వివేకనిధానా!

(శ్రీ)కుంభాశదథ్యాసలాపము:

క. శ్రీకంఠ శాంత సుజనసుత
వైకుంఠా కంబుకంఠ వాసవపక్షా
లోకాక్ష శతపత్రాక్షా
కౌస్తోదర వర కలయూన ఖగపతి యానా

గీ. అవధరింపు దేవ, యుపవీధరాత్మజ
తొంత మారుఁడు చెప్పుఁ దాడెకెనకథ
పు) దమి పట్టి శక్త్యములకు ఖనంబడ
మఱియు నిట్లు లనాసు మంతుఁ దని తెమ.

సీ. ఏమకో నాభాగ్య శివమహో లక్ష్మీసం
దర్శనం బబ్బె నినాక్షతేను
ధన్యుండ నయితిని తసము వెళ్లను ఫలి
యించె రాఘవ ధరాధీశ వేళి
సెలవిచ్చు లక్షణంబులు తిలకింపన
ఖ్యాస్త్రవి యొంలస దుర్మి లంరి
గొప్పి విఖుందము
ధ్వంబును గఠియు సూగంధురాంరు
వాములు భుజములు మేను కంఠములు సుగంధ
బాగ మష్టులు శేసుల ఫాల తటము

రాము. సుంద.

పలువురు సమోహవిహాసఋల లలితవదన
ములకెలను వేఱి యుంచని యాత్మ నెన్ని.

గీ. వృక్షశాఖ దిగ్గి వెలఁది సన్నిధి నిల్చి
వ్రేల్కి హస్త యుగ్మములు మొగిడ్చి
వాతసుతుఁడు పల్కె నో తల్లి నే రామ
విభుని భటుఁడ నలరవిజుని సఖుఁడ.

క. హనుమంతుఁ డంద్రు నన్నున్
జననీ, వినవమ్మ రామచంద్ర విభుఁడు నా
విని యమ్ము చెపుమని యం
దని పట్టెము సంగె తపన తనను ఖ్యాతునకున్.

ఇంద్రవజ్ర:

శ్రీరామ భూపాలుని యాజ్ఞ గాంచున్
ధీరుండు సుగ్రీవుఁడు దిక్కులందున్
నారీలలామన్ సుగుణాఢ్ శుభాంగిన్
భూరి ప్రభావ ప్లవపుంగవాళిన్.

క. పంపించె నాఁడు నన్నును
వింప వరుని హనుమునిన్ నవినజుఁ జునిను వి
క్షేప రఘుకులతిలకు నను
కంపవలన నిచట నేను గాంచితి జననీ!

రాము. సుందర.

శాదకవృత్తము:

అని విని జానకి వణియిది యేమో
తను ఝాలదంభవి థంబులు గాంభో
ఇను నిజ మాయిది లూననిం నమ్మా
జనని తెంత విచారిమును నర్వే

మ. జననీ, నమ్మఁ గద వ్యా రాఘువపదా
బ్జాత ద్వయాం భ్రాన్సైఁ దర్
బహునే దివిటు లానతిచ్చుట పనో
జాతారి చాపంబు(ద్యు)ం
చిన రాజేం(ద్యు)ై తాసంగె సుంగరమిదే
చె కావ్య చిత్రంబులో
నను నిర్త్రంబని యూహా చేసి కృపతో
నర్ బోధవే జానకీ!

స్రగ్విణీ వృత్తము:

మూరు తాప తన్నఁ తంబా యుటుంచప్పుతిం
పొరేగా సుంగరం బానవా విచ్చినర్
త్రారంజీ పు(తి) చిత్రంబులో జబ్బం
దారకా రాముల నమ్మ గారందవే.

3. అమ్మారు తసూం సూతువం

రాగం.   సుంద.

స్వర్గమ్ములు పులకించి యున్నవె దర్ నమ్మవేమరా
యమున, రాముని పదముల
గుమ్మా, నాదు మనవిగా కొమ్మా నెమ్మది.
~~[illegible]~~
గీ. (ఆనతిచ్చె) రామ భూనాథ వెలికి యమ
కామితములు నను నవ్వ నను పు తెరని
సీతనిన్ను చదువు చిత్రంబులో నమ్మ
మందే నేడు తెల్పు మొంకపించె!
ఉ. నాండల చిత్ర మోంట విపిణి
సంబున సుందర నీవు తాండలో
వేడుక సంచరింప నవి
వేసుకు కొత్త నిశాచరులు నని
పాటించి చూంచి మొంహంమున
బాంది సుఖంబుల పై నిక్షేపం
పొందరె చేయుము నట్టి విధ
మునమ్మిగ తెల్పు మంచినదే.
తరళవృత్తము:
జనని నమ్మవె నాదు పల్లుల
స్వామి తాను నిపు తెగని

రాగము. సుంద,

మునివి చెప్పఁగ సర్వేశన
మాజములఁ దము గాల్చఁ(గ)
శ్రీనను వచ్చి తపాస్వియులున్నలఁ
గూర్చి విన్న నయోధ్యనేమి
గాని చనుడి సుమ వర్ష విం(ద్రు)ఁడు
కుర్వ సంతస మొంప్పఁ గాదె!

క. స్వామి తమయుని ననిపి సీతా
కాంతా రత్నంబు పత్నిఁ గపివరుఁ గని వా
రంతా క్షేమంబే వాను
మంతా సద్భుక్తి మంత మహిం తస్వాంతా!

క. క్షేమంబు తల్లి సుగుణా
స్తోత్రములతో రాఘవులతో సుగ్రీవ తెపి
గాత్రమునకి తని వారధి కిరి
క్షేమమె నీకు నిబ నంబు సీతాదేవీ!

ఇంద్ర వంశ వృత్తములు:

అంబా, విహారింపకు మూర్ఖ యిమ్మందు కా
లంబు వెన్నెఁ బౌలస్త్య కులంబు ఖ్యాత్రినా
శంబౌటకుఁ సత్యమైను చె
ప్పం బోను నా రీతి నృపాలసన్నిధి!

మ. చనుమా మారుతపుత్ర శీఘ్రముననా
చందంబు మత్ప్రాణనా
థునితో విన్నపమాచరింపుము మదాం
ధున్నీరావణాఖ్యాన సతారాం
(ధు)ని శేరంబులు ఘోర సంగరములం
బొక్కక్కి యేపారఁదు
స్సైనను దానిధ్వాని పావటంబు నను మా
మితాలన్నయిల గాలము జేన్.

క. తోడు కాని కపి బలములతో
వేడుక నీపు లంక నాపు వేగను రమ్మా,
గాడుపు పట్టి యనిపుడమి
చేతిలయ గర్రాపు పట్టి చెప్పినవినుచున్.

మ. నినునా వీపున మోసి బలకాంబులు సుతగన్
నీనాథుండౌ రాముడం
(ద)న రేంద్రాత్త్రములు సన్నిధిన్ నిలుపుదున్
దాశోక బింబాననా,
జననీ, నీ సెల్లవైన ఊపంతకే యనన్
సంప్రీతి నిన్ జెందియా
జనక కొప్పువల యెంద్రవదనన చ్చ

స్వప్నవృత్తాంత నిర్ణయం

క. అంతటి కాంచనవస్తువు ని
శ్చింత ముదాంధారికి నికర మంతపు పాడి
మంత వానసు మంతసుగు జాని
కాంతా యిరు బింబము నాడు చందంబెల్లన్.

గీ. అస్వప్న రుష దేవా మంట నర్వమువ పతి
వ్రతము గాడు నాడు రావణుండు
పరవశాత్మనయిన తజీనంతె ననుగాన
వేగ బొరయు రామ విభుని దెమ్మ!

గీ. జనక సుతను గాంచి సాయిరి రామ వి
భుని నివేదితెఱుగ నని వెఱువ కేధ
పరగు నిల తృతీయ పంచాశదధ్యాయ
మిది పఠించు మనుజుడెనయు శుభము.

చతుర్థ పంచాశదధ్యాయము:

క. శ్రీమంజీ కేశ ధరణీ
పామహిమాంభోధి నిగమ మంజీర ఘన
శ్యామల శరీర మధురా
నామక పురవర విహార నందనమారా!

రాము. సుంక

5. పారావార శరధి గుణం
వారిధి యుగం గారితోడ వక్కాణించెన్
నేరుపు మంట లలరగను
శ్రీ రామ రసకథ యువధరింపు ము దేశం!
5. విరాజ విరాజిత వృత్తములు:
తతెఱుంగు
స్వాంతము నందుఁ దలంచె నిటన్!
తనదు ప్రభావము గాటుగుగాఁ బ్రతె
టించె నరింపుడు గాతను చున్
ఘన సమాశార షలంబిత శాఖలు
ఖండితమున్పై థర . . . . .
. . . . . కామవి పారని
సంగది యుండె గటార్ల్పై వెసన్.
5. జగతీ ఖాతంబులు పై
ల్గిరలన్ దార్లబుచున తత్తుల ములు దినుచు మెం
డుగగాం వవి యుండి న్వదె
త్వగణంబు వేరు. . . .
5. సత్ప్రణుఁ డు దశరథా
పత్యుఁడు తద్దివ్యచరణం పంకజ యుగళి

రాగము. సురట.

బ్రహ్మేంద్ర నేనయి యీ యెవె
వృత్రాసుర వధ యిదెంతె తన కనియులకెన్.

... తృష్ణైవద్భు విభ్రావరిమగు నే.
విఱు బ్రాతోవన వృక్షపంక్తులన్
స్త్రియుం బెకబ్ర రజనీచరాళి దు[illegible]
స్త్రియుండె నాకెందు సుమీ వనాటుండై

క.
బ్రసూనా పాటు మోద నిట్లు చెప్పినా కదుతాం
మసవులన నేను బది వేప్రకన్నా
న్నసుల ననిపెదెందు కట్టి కపి నిందనుచున్

చ. పనిచిన వారి వెంతయును
పంతము
తనలోన నప్పుకొని
కాలము మీను నం తాయు వచ్చెనా
యును నను యుంటునన్ గదిసి
యస్త్రము వెయు గళింప కష్టుడా
ము నిల తనూం భావుం డు ఆకె
యూర్ధ్వి పాతం.

రాము.

రంతయుల నంతకారి   తద్వృ
త్తాంతము సురపతి విని హను
మంతుని పట్టుమని జంబుమాలిఁ బనిపెన్
క. రథమెక్కి తరవే కాకా
యుధములు . . . . గాల్వన్
ప్రథనమున మర్కటాధము
వధియింపక పట్టి తెమ్ము వాఁడని బంపున్
తే. వానర, యెందుబోయెదవ
వక్షమును నేఁడు తకాస్త్ర సన్నిధిన్
నేను ప్రతిజ్ఞ పట్టితిని నీ
నిస్సైన్ లా(ర)

ముల్లు లుచే మా తమో ధులేలరా!
మానర కోఁతి బంధ్యమిఁక
మా వెను వెంటను రారనాఘుఁడున్.
చ. భీమ పతి వచ్చి తెల్పెను నను
కాన్

రామా. సుంద.

ల్ప్రమలెద నిశ్చలించని
సైన్యములన్ బదతాండవంబులన్
జనము వృథ చెరగా ననిని
శాత శరంబులు జంబుమాలి యొ
క్కైమొనని త్రెంచఁ గాంచితి.
కిం(స్రా)(చత్రాజ్)

గీ. జంబుమాలి నిశాటు తొబ్బయులు దనదు
హాస్త్రములఁ బట్టి గిరగిర యును నుచుఁ (త్రిప్పి)
నేలపైఁ గొట్టి వధియించె వెలపులు (ద్ర)
బ్బ్రగ నుతింప.

క. శతధృతి యో పశుపతి యో
మతి దలఁచగ నటఁడు జంబుమాలిని సమర
క్షితి ఒలుంచుఁ దునిమె నంచును
వాంత శేషులు వచ్చి చెప్పి రాతాండు తెలన్

క. అక్షసురునిం గని నీ
వీక్షణ మలునఁ భాష్యా బలము వేల్వఁ గొలువఁగా
వృక్షవరుఁ బట్టి నంచనఁ
దక్షిణమున వాజిగజరథప దాతులతో(న్)

మ. తరవేన్ దం(డి) కిసాని (మ్రు)క్కి తమరా

భేర్యాది శంఖ ధ్వనులన్
శరధి ధ్వాన సమానమై మొరయు ను
త్స్వనంబు తా నిష్ఠుఁ డా
నైర్ఋతం బెక్కియు లంకఁ గంబు నందున మణి
హార (ప్ర)భా జాలములన్.
వెలయు యుక్ వందులు సన్నుతింప వని (శ).
వెల్గె విమానక నక దిక్కులన్

గీ. తారకాసంభవమును నను సమరగంభీరుడు న
సించి పటుతర సైన్య వల్కించి నరకు
గానకను పరాకుగా నుండె మూలమా(ను)న
వచ్చి తనుఁ డాంత నవ్వి . . . .

క. చిమల బారుం బదమున
భూమిప యుంజి మరి నెల్ల పూర్వ(త్రి)దశ
స్తోత్రములు లందు ములుగ సం
గా(త్ర)ము క్షితి వనిల సు యఁడు గాపించెనన్.

క. పేరుగల సైన్యనాథులు
మారుతి పై నిశిత శర సమాజము పాత్ర(న్య)
ధారల గతిఁ గురియుంచిరి
రోషము నాటిన భ్రుకుటి తెరింపుచు నుండెన్.

క. దేవారామములు తమ తమ
గావిరిచే కలుషమ్మైరు ఫులచే నలుకరి
గావాంలురుం ప్ర(త్ర) గాం(త)
గా(రి)వమున్నై నదెన్న పొంగక గానె మొంభవములున్
కొంప మనస్సుం దౌబాటిబడి
గ్రుద్దుల చేతను గాంధుకిన్ గడున్
తాపుల చేత గాంధుఘు
నంబు గువాలవులు నం దుండ్బులు గా
ఢాపల ఘట్టనంబులు ము
పెలుం(గ) తచే నానరించి కొందులున్
బాపనిశాట సంఘములం
బంపెను గాలుని పాత్రులు చూడగన్.
శా. అక్షుం డక్షుల నిష్టులుం గురియా ది
వా(స్త్రా)ప్ర బెంగంబులా
వృక్షాటూ(గు) జర్జైపె నానర్పి నటుడు
క్షీబా తవులుం బూనుచున్
సాంక్షౌ త్ల్ప వాలు తాక నాభూదయు భూరా
చ(క్ర)రాలు కంపింపఁగన్
వక్షం బంటఁగ నెలవు వయూర్చి వతెబొన్

షాఁచశంశ్చ్య ద్వావ్యంగ సర్గ.

లయగ్రాహి :

సారథియుఁ దేరుఁ గాని దూరమగు నక్షేగనుత
వైరి జూఁడు మూర్ఛ నటు బెరితరువాయ్
ఘోరగతిఁ బూని యల మారుత తనూజుఁ పయో
ధారసిల నాతఁడు నపారజవమున్ జగిం
భైరవవిభుండు కేశవుఁ బ్లోరుగతి నిద్ధరునున్
ధనుజేంద్రకృతెపి
బోరి ~~[illegible]~~ విరుఁడు సుశాంధ్రా
వార మెద సాగఁ గయి వారవెయినతింపసర
సీరుహ వహి తాఘ్రజుని జేరఁ గనుఁ బంపెన్

క. అరిష్టాద్రియు రాక్షసు వెద
నక్షత్ర నభం(శ్య)ంబు పక్షినాధు నితరజోన్
శిక్షింప వసించెను కపి
నక్షత్రసుతుఁడు ఘోర జాస్త్రం భయముంపై.

౫. శ్రీయుత యేఁబదినాల్గ
ధ్యాయంబిది రామరసనుధార్ణవము నరా
మాయణ సుందరకాండము
వాయిల తన్మూలజాతుఁ డత్యధిక యుంబుట యిచ్ఛేన్.

రాము. సుం

పంచపంచాశదధ్యాయము.

క. శ్రీ హోరాబ్ధ్యుదశయనా
ధీశార్ఙ్గ్య నదేశ బ్రాంర తీవ్రరాధ్రి
కాంతా నాంథ సుపర్ణ్యధ
యాంశరది ధారుణీ ధరాంవాంత గురుధీ!

గీ. అవధరింపుము లైై సారఘాంకవైరి
సాంను మత్ర్న్యకాముణి హోను భాను
ము త్ప్ర లాంగ్రణి కేథవి ను పుంజువాణి
హాలుల రువాం పాంణియుని చెప్పఁశాతఁగనిట్లు.

గీ. అష్టు దాంనావవులన నీళ్ళ టాలకేంబి
పంక్తి కేంధరు తుత్తంల పాంటుచెంది
వేలు ఘు నాంధుని వీక్షింబి మేదినిధ
రాంటపునిఁ బట్టి తెమ్ము న్ననఘ తుబెలఁగి.

మహాస్రగ్ధర.

అరదంబులకే సింధురవాత్ర తఘురగసములదా
యంబు కాంక పాంజు వింధ్యార
శరములక్ నేజాంలు దాల్లత్తుంలుదగజపాలుదాక్
సాంధనాం చ్వాయుధంబులక్
కరమొంప్పారఁగ వాంణి క్యేరబిసదలం

కారముగ వేసియుండున్
వెంటయున్ దైత్యాదుల లక్ష్యం తమల వెంటయున్
వేగమున నా దుందుడు దర్పన్
చ. నర కుడు మెండు దాంగె నవ
నంబులల లోతుల సంచరించువారి
నరముల నిష్ణు త్రిచ్ఛులగ
నంబతినన్ ~~మెండ~~ మెక శెల్పు చేత బం
ధుర నిశితాసి బాణ సుర వి
మానుష్యద్రా చ్చల లోప్పి మార్గమున్
ధరను బదంగ ద(యు)ద్ధర
దారవిశాలవము లానసంబు నున్
తే. పలుకు చు దనుజులు వెదుకన
నిలబుం దొం తను నవేష నికరము లో బె
ట్టు పత్తు గతిం బడి చంపెవలు
చలములం కూలిన కొల్లగ ఖమరి యసురులన్
వ. నక్కలు . . . మొదలు
వెంక్కి మరల మొం దమంద వెంబడి యుండుదే
రక్కసులారా, విమ్మున
జాక్కాయు రెండు రెండు సంగరమునకున్.

మ. అనుచరుఁ డొక(డు) విభూష్ణుఁడై (ప్రి)యయభి
మంతార ముపాన్పుఱ జేష
ష్ప న శప్తేం బగు రత్నహారలతదం
బూరించె నేగుబ్బిద్ధా
నని వింపొ హా ముల్ డ్ వధుంచి వరివా
నవ్ తేవసం ఘుంబులు నాం
త్నిన వాక్యంబులం (బి)స్తుం. . రియన్
వాంఛా త్స్య బుంబు ద్ధ లిన్)
జలధారా మహాలంకృత్తవథు:
శ్రీపాలుల పంబున నసి తుం తాదువే దుర్యో
రాజ్య పొందుగ్గై దశ వదనాగ్ని పత్నుం బేపారంగా
తేపారంగా వేషియు నేలున్ గుంఠంబై
తేపో నాం గాం(స్త) ము బులులు వేల్పున్ బెదన్
తే. గ్రైచిన యలంత వనానా
రాచముపెంబ్బు పడగ రయుపులు ననల దివిం (జ్ఞి)
సాం(రి)చర పతి దరి కిష్ట్రుచు
వేచనిరి మరుత్సుతునకు విధులలాన్
ఉ. కొందఱు వీడి మాంపు గల
గూర్చైన టెంచును లిష్టుపారల్
కొందఱు డాసి నందనుల

రామ.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　సుంద.

మంతురి బిక్కల జంపె నంచెదర్

గుండుబు దండవయిర్ [illegible] నుబుఁ

గాటైడు వారు నునైరి యుమ్మరు

న్నందనుఁ దప్పురిదినుజ

నారుల చేత నసేటి ఖంగులర్.

కం. జాతి తన్వైతె రాముని నదిన

నాథుని రూపింప నెగు నాదల తాపం

బిధర జిజ్ఞి తప్త్ర నిచే

కాదె యిపుడు చిక్కితనుబు కపిముదిఁ దలఁచెర్.

సీ. సురా(స్త్ర)ముల చేత బాస్స

త్త్ర(త్ర)ని బంధించి ఘోర దుష్కృత లాలు తవ్వ

దార్థ(త్రి)ంచర సంఘుంబులలు

వ్ర(త్ర) శిరోధి పరిపంధి యెదుట నిలుపఁగర్.

తే. రాతుల తాటి మాటలూన

గుండదు పల్కు మాంతు హంపునర్

పాతక వర్తి వీఁడు తనుఁ

బంపిన వాఁడతఁ డెవ్వఁ డొ రావువర్

ఖ్యాతిని బెంది తెర్ దిగధి

పాకిని నెచ్చి (ప) . . .

రాము. సురట.

శాంతే జుఁగెల్ల తెల్పుమను
మాయా న సంతోషము వానికెట్లనౌర్
చ. భోగింప జిందరనింతబోసి తివిని
వేరేమి రాపంపె ని
స్వాతంత్ర్యఁ దగ చెప్పరాయితఁడు ది
క్పాశికి దినాధీశ్వరం
బొమ్మంతంరాంతుల గెల్చి ఖ్యాతిగ బయ
స్తంభంబు వేయించెనిక్
బాలింతురంజువిల చెప్పుచున్నయునినర్
పట్టై దిర స్ఫారతర్
3. వినరా వాసుమన్నామం
బునఁ బరగిన వారిదశాయుపు(త్రుఁ)డసుగ్రీ
వుని సచివుఁడ నేవియు వ
చ్చిన కారణమెల్ల నీకుఁ జెప్పుదుఁదెవియర్
4. వాలములనఁ గట్టి రావణు
నాలుగు వారిధుల ముంచు నగరిపు సంతుఁడౌ
వాని యొలుక తప్పునక్షిన
తాళకవళ్ళయించె దశరథప్రియ సుతూఁ డుర్
ఈ రాయుఁడు కేశవాయుఁడౌ

రాజవిరాముఁడు సర్వసద్గుణ
సాంద్రుఁడు సద్మ మంత్రతుల
తోయధి సాహ్వయుఁ డనుగ్రహించిన
తార తనూజుఁ పట్టిషుఁ డి
రంబుగఁ దాఁపని కిచ్చి జానకీ
సామజగామినిన్ వెదకె
శైల చరాళిని బంపె దిక్కులన్
క. సీ. . . . సుషేణుని
వాలి తనూభవుని జాంబవంతుని నన్నున్
శౌంకి సుతుం బంపెను సీ
తాలల నదీ వెదకఁ దనుచు దక్షిణ దిశకున్.
గీ. పంప సంపాతి వలన నిలింపరాజ
వైరి పురమున జనకకుమారి యున్న
జాడ నిజమునఁ దెలియనై సాగరంబు
దిట్టముగ దాఁటి వచ్చితి నిట్టుల విని
మ. విహగేంద్ర త్రాత్ముఁడు రాఘవాసురుఁడుని
శ్యామపరి జగత్పావనన్
మహాబంధఁ సుగుణాంబుధిన్ సదనుకం
పదీ దంత.

రాము.

సుంద

యిమహాప్రాణ (జెర దెబ్బ) యుంచె నిదియు
న్నాయుంబ నారకేఁ మహా
గహనం బందున నెంటి సుంతఁగలుగ
ల్పాటిత స్త్రవంశాంగనన్

క. అని రావణుఁ గనుఁగొని వేఁ
దను బొత్తము నీవు దాఁగ తనమున జనియు
ష్ఠానమున దాశరథులు వ్రే
టున కింక నిసీతఁ దెబ్బ్లు టుచితమె నీకున్.

క. ఆరామలక్ష్మణులు వేడు
దూరంబున నుంటఁ జూచి తోయజనేత్రన్
చోరుఁ డవై గొంపోయితి
వోరా శూరుండ . . . మనవమ్మున్!

ఉ. బెందుదు నే నువాఁడియగు
వేలుప తిరంబుల చేత నీదు మే
న్గ్రందలు నేల రాల నెముకల్
తెగ వినరా పటుల భండనంబులో
పిండి దొనర్తు శౌనెయ రిపు
భీకరు లొంబు

రామ. సుంద.

తప్ప్రదరంబుల చేత రాఘవుడ్.

వ. అనిన విని.

క. ఇట్లు పి కన్యం గానక
వెతలు నా సమున్నిఖిలున (బో) వెడు విని(న్)
రక్షసులారం (గ) శిక్షన
నాక్షమ్మతిఁ బట్టి కొట్టుదురు దండవములన్

క. తిన్మని లవిలించరి ధా.
నవ్యులు దూర . . . నూనె నానించి యుటా
గవ్యున గట్టి శిఖియు గా
తమ్ముగని పుడె తగిలించు డాయునవారన్.

క. వెపి పుచ్ఛంబున పాలచి
నవబంబులు దూది నూనె నానించి మువెటా
(గ) పవనసఖ శిఖముట్టిం
చి పరుగవెట్టించి రతఁడు చిత్రముల్లోనన్

క. అనలుఁడు నపున్ బవి వెట్టుదు
దను జేం(ద్ర)ని పురము నాడు తం(త్రి) సఖుడుగా
వున నింత తన్న వేవెం
దున గలదే యెన్నఁ గానను బుఁ దలఁచెఁదనే.

క. ఇది రామ రసము ఘననా

రాగము. సుంద.

తతము ఇల చెప్పు వతి సదాగతి సూనుం
దుత శానను గాంచుట యె
బదయి శోక యుధ్యాయము తి శా బప్రవత్తేష్టా!

షట్త్రింశద్ధ్యానము.

ఉ. శ్రీ జాంబూనద వాసా
రాజిత నవ మంటపాగ్ర రక్షిత దాసా
రాజీవ శర విలాసా
గోజన మందార నందగోపకుమారా!

ఉ. శేవ్యా చౌకెలనము మువా
దేవుఁ డచలకన్యతోడ [illegible] నిద్వైని ఘులబు
ద్వాపుఁ డగుచు రావణుఁడా
పావని . . . . వులు పవికినవి నుచుఁ.

శా. తమా నము గావించెదగా
కహారి మాయూరాతి పురిస కేల ధ ~~[illegible]~~ నయుత స
ధ్రామముఖను ధాన్యరాసులు.
మహిత మజో గృహములను బమంధులునప్పుడుఁ

చ. ఉత్తర సముస్నౌంధ సమలము
జ్వలకాంచన చంద్రశాలలుఁ

కరి హయ గేహముల్ విశిఖ
కార్ముక పట్టిస కుంత శస్త్రములు
ధ్గర ఘన భాండ శాలవయులు
గట్టిన తావులు రత్న భూషణాం
బరయుత పేటికాలవిత
మందిర మయుత్నాసిగార విరంపుచున్

క. పట్టణమందు వృద్ధులను
బాలుర స్త్రీ పురుషుల్ విశోకులై
పట్టిన వంతఁ బాలకను
పశువ మిగతిఁ జేసితే విధి
రెటుట్టల నాశ్యమంచు మది
కొంతయు దుఃఖము నొంది వంటలున్
నెట్టణ సర్గ విధులను
నిండిన . కునఁ గూలు వారలు

ఉ. పొంపపు రావణుండు వెలి
బట్టి మహోంతను బూతఁ దెచ్చె మా
శ్రీ పలుపొల్లు వచ్చె నిఁక
నెచ్చట చూచిన నక్కిపొంచ్చె నా
వాసవనాత్మభుండు తమా

సాంధ్యులతో మన యింద్ర చెంచెలం
కాఫ్యరి (~~[illegible]~~ గాద్వై) నంబులుబుర
కామి నవేక్ష్య ర నెరోభ్యం గుల్క్
మ. అదలయుండైె ఫ్యరి గాత్వ) వేయుచు సి
తాబ్జాక్షి యేమ రెప్పసాద్
తెద ను మంగళను పాప ఖిన్నంగద ~~జ~~ జగ
త్రిలాస్యనె పాదాబ్జమం
దే దనే నిల్చెక యుగ్మానర్భ) తనిసి
తేకాంక్షి భవ్యతన్ముండు హం
స్మిత బ్రఖ్యాండు మనంబులోపలనుబెం
డెంజెంద గాబెంబుగా.

క. ఆమె జగత్పావని తా
కోమారుత సఖుడు చాలదెవిసిన వాండాం
భూమి జ దరికేగ(దు) నుచు
తాముని మున నుండి సమ్ముదంబున జెందెన్.
శా. సీతా సారస ప(త్ర) నే(త్ర) దలచెన్
చిత్రాంబుజాతంబులో
వారామాల(పు) భ ~~[illegible]~~ ఫ్రండు నెదకేడ్
ర్యాణారి చేబెక్కె నా

రామ.

వర తానెంతయు బంధించె దశానన కదా
యనుచున్ విచారించి సా
కేతాధీశుని దైత్య నాశకుని సు
శ్రీ పావనమున్   లావనమున్

గీ. పవన పవమాన సఖులార రవికులాబ్ధి
చంద్రుండగు రాము చంద్రుని సద్గుణుండు
సకల గుణ లావణ్యుండు మానవుండు నతుల సవరయల
ను . . తరి మీరు గాంచలయూచుండి

క. అని జనకజ యిట్లాడుచు త
రిని సద్బాష్పయుతయగుచు శ్రీ జటాభద్రమున్
తనమున దేవి వినుపా
తని కే జయమగును నమ్మి స్వాంతము నందున్

క. తర్పితుండగు నక్షుని బరి
మార్చుటయు వేష మానుడు తనిల తనరాజున్
నేర్చిన పట్టుండితడు రవ్వార
నార్చిత మాలంకి బెలుయు బంతదెలుపుచున్

మ. ఎలమిన్ నమ్మంగదే మంమా గుణామృత
శ్లోకత్ర బిల్లింబులో
పలునాథుల్లు రాముండల్లగాని చా

కాము. సుంద.

పజ్ఞాని నాదంబు ది

శ్రీల నింతంగ నెంసర్ని రావణుశిరః

కాటిర పంక్తుల ధగా

స్థ విరై తయిరాల దివ్యనిశితా

స్త్రజ్వాల చేఁ గూల్చెదొ

సి. వర్గ మాంవపలు విశ్వవస్సుడు మారతంత్రి

యుగు విభీషణుని తో తగవచించె.

రావణాసురుఁడు దుర్మార్గుఁడై యఖిలని

ర్జరులను బాధించు సమయమునను

శతపత్రజుఁడు రమాపతి సన్నిధిని విన్న

వించిన సత్వర విందమిత్ర

కులమున దశరథ తనయుఁడై రా

మాంశ్రితిచే నుదయించు బగుచును

తండ్రి సత్యంబు చెల్లింపఁ దపసి యుగుచు

భార్య తో తను కానలోపలఁ జరింప

సతిని చెరగాని పోవుదు ష్ట్రుతమయునకును

తునుము రఘుపతి దశకంఠరుని నంటుచు.

మకామ రాష్ట్ర మయును నీవు లక్ష్యవయ్యవె

కంతంబులా స్వకా

లము నంతున్ భయము చిత్రమై శ్రీదశువె
ల్లన్ నీదు పాంథాబ్జ యు
గ్మములన్ సన్నిధి రావణుండు తమకున్
గావించు సాధక్ వచిం
పమి తులం గారాక్షి) యు నీ చౌలుంచి ధుదున్
ప్రతిష్ఠ చెల్లించితాం.

క. గతిపెద సురలారా, చెలి
బతి రైనన్ నేను మిపవృథలనుచున్
విడువక చెల్లింపు
పతేక మునే యుని నాఁడు విశ్రవస్సుఁడు చెప్పెన్

తే. (శ్రీ) జటాయు ఖ్యులు వరలంగా
శ్రీ జటాయుర్యుక్తిపలదు శేవి నిని హృదం
బుజమున సంతోషము జెం
ది జగత్పతి యైన రామునిన్ భజియించెన్

గీ. సంధ...... సుతుఁడు లంకాపురంబు
హంవ్య వాయుని తర్షి సంచారించి
పలుగుతి యోచించి జనక క్షమాతలాధి
పాంత్యజ కానర్చి) భక్తి సాంప్రాంగవిధులు

క. సుంధర కాండమున లోనన్

నందం శైనట్టి వేళబ తారొ రూమొ ధ్యాయం
ఖలం ఠగును గంధవాహన
నందనుఁ డాలంక గాల్చినకథ మహాత్మా!

సప్తపంచాశదధ్యాయము:

ప. శ్రీ శర్వజ పవన సుత
క్షోణీధర రిపు తనయు నతుల సదా దేవనుతా
భూధర జాంఘిక మహితా
మూఢవ నవమందహాస మదన విలాసా.

చ. సారాచారుఁడు మారుఁడు తు
షారాచల తనయు తెలంత చతుర సరస వా
గ్లారణి మెరయు వచించెను
శ్రీరామ ప్రభావ మవధరింపు ముదేహా!

చ. భూమి తనయు రఘువంశ శి
రోమణి కెసఁగుమని తన శిరోమణి యొసఁగఁగ
సామెరి వెలమి తో నా
జ్ఞాన ము . . . భక్తిని సరసానవహుఁ డగుచుండె.

గ. వ్రేఱ్ఱకి పెలవు గాంచు భూమిజ విధ్యాని
హాలయు నందనుండు తాలయు రాశి

రాగం. సురంగ.

బాణాల శక్తి తోటి భల్లూక పతి తోటి
సంత ముల ఖ ప్లవంగ పతులఁ గాంచి
క. శిక్షించితి జనకి తనయుల
నక్షసంధు సింధువిల దమానుస నెపు వేనా
రాక్షస పురము క్రించితి
నక్షయు గతి వచ్చినాఁడ నని వారల తోడ
కె. తెలుప్పబుసు సంతోషంబున
నల నీల సుషేణ నాక నాయక సుతభూం
బలవ ద్భల్లూక నాథా
దులతో నే తెంచు చునువు భువనములలోనే
గ! బొబ్బి ఫల శాఖ. తిరిచి ఝూర ఝూంర
యునుచు పంతిన పందులు తినుచు మున్న
తరిని తనపాంలు వేతెంచి తగదు తోటి
దరికి వచ్చుట పొంవ్వ ని సరదు గానక.
గ. ఫలము కెల్లను తిని వనిపాంలురవును
హా వవైరాది నవారల సుగ్రీవు కతోల
జని చెవారలూ వచ్చి యుం జన కొందుకున
బంధు తార కొంవ దుడు నీలంధు వు చాలు.
గ! ప్లవగ వర్యుండు నీచుము భువన వెల్ల

రాము.   సులంద.

వాలిరిపు బూరం జేయు సుగ్రీవు నాజ్ఞ
మీరుదురే యుంచు వారింప మీ అదంత
పంక్తి కాలగ కొట్టి చెప్పు జనుడుని
కా. ఆసుగ్రీవుడు మేలవారి యది నా
కేరాయుర్ బ్రహ్మోందంబు తారా
నా స్వామి త్రిపుర భంజ నాత్మభూతుడు నే
డు ర్గ్రాజ వీక్షించుటే
యొంసత్వం బిది చాలరించు కలయు బ్ర
హ్మాదులకైన దా రాము ధా
శ్రీ సాక్షి ప్రియ నందు నిల్చినటు గా
... జాందు కేచెంరదే.
3. నాథాంటికి నిల్పింగల
రే ధర జీపాల తనయు వృద్ధి విజాంతం
రాధీశ మలుకి గనకకేపి
యొందల వావనవయు చెంరగ నెంర్పింధరవే.
మ. అని నీశరుడా మిత్రపుత్రు సుమి
త్రాపుత్రం గూడి యిటు
ననపం కెజి వలు లాష్ప రాఘవ వుజీకే
నా నా నృప గాతవుజో

ఘనమయూ ర్ధాంచిత రత్న సత్రచరణుండి
ఇక్ష్వాకవంశ(ప) భూషుఁడీ
జనకక్ష్మాపతి కన్యకావిభుని సం
దర్శింప నే నేరఁగనే

క. తమ్ముఁడును చెలిమికాఁడు నుం
డమ్మున నేతేరఁ గూర్చి దురజిజన్మత్రాం
తమ్ముఁ దెలిసి వాఁడేలును
సమ్మదమున వచ్చి రనుచు సంతసమ తుదుచున్.

గీ. సమ్ముఖమున నటు వచ్చి వందనములు వెండి
దేవ పవనజ ముఖ్యు వేతెంచి మధుర
నంబులోఁ జొచ్చి చిలుక గొలునఱ్ఱి తనుచు
తెంచు కాపరు లిప్పుడు నా కౌర తననిరి.

క. కావున నిజముగ సీతా
దేవిం గనరాకయుమచి దినకర సుతుఁడెం
తో వేడ్క విన్నవించెను
భూవలయాంధ్రపుని తాళ భూంధర పుత్రీ!

క. శ్రీయుత యొప్పబడి యొప్పతో
ధ్యాయించి మధువనంబు నవనిజఁ గనియు
వాయు కూఁతు చెప్పెనంచును.

రాము.   సుంద.

తొలుబుజ్జగింత సుతుండు రాముడు మొదటి కీర్తనల్

అష్టపంచాశద్దేశాధిపులు:

క. శ్రీమద్వైకుంఠ
రామ జనక భక్త వరద కౌస్తుభ హారం!
క్షేమ ప్రద పురుషోత్తమ
కామిత సఖ్యానంద భాండ ఘటి జ ధరవారి!

గ. కృష్ణ దేవ చిత్రగింపు రామ రసామృత
తరత్న గౌరిమొంద ప్రవేటనంబు
బలశరాసనుండు చతురసద్వచనర
చనలు మెంతో జేయు సందమెల్ల.

త. చెన్నలర జాంబవద్ధను
మన్నెలంగదులు భూనము త్మనలూజుర
మ్మున్నాష్ట్రి మందుల జేశాని
వింధ్యాంద్ర దుబలు వచ్చి కనికి మహిం ధరపుల విభుడ.

స. సకలప.   శిరఃకోటిర
నవరత్న యుత చరణ వనజాత
ములవిందు రమ్యాలముల చెలంగె జోవారం
~~జోవారం~~ వెలయుం గాం వించి చేయు లెమొగిచ్చి

రాము సుంద.

దశరథ రాజనందన మౌనిగణావారి
చందన శీతవం సతతము మిం(ద్ర)ః
వనితామణి శాప వనద(వ)భంజన
సజ్జనరంజన జనకరాజ
జామణి కామి రఘుకుల స్వామి యనుము
వినుమిది లోవరించి గంధుపవనసుతుండు
జానకిని లంకలోఁ గంటి భ్రాంతి కులల
కపటు క్షేమము తెలుపను చం వన్నవిశేఁదివి యిల.
క. అని రాముఁడు పలికితా
జనక తనూజాత నుసర సగుణ సమేత!
మను కులవ్రంత సీత!
హనుమంతా బుద్ధిమంత బలఘ వ్రాద్ధంతా!
వ. నీవు చనిన విధ మెల్లను
భావంబులరాకఁ దెలియుఁ బలుకుము టన్నన్
తేవా భవదాజ్ఞ శిర
సావహుఁ దనకుబాను వారి జాతాభులతో
గీ తరవి దక్షిణా దిక్సన ధారుణి దిద
రగు. . . వెదకి యూరాజు వదన
నెందుఁ గా. . . డు నాంతెంద మునను

రాగము. సుంద.

తావకాంచిత పాదపద్మములు దలచి

గీ. అంబు నిధి దాటి లంకాపురంబు జొచ్చి
జనకతనయను నశోకకాంక్ష వనములోన
గాంచి సమయము దాయి ముద్రను వసించి
ప్రాదలను ముల రాముడు నాచు స్మరింపఁగంటి

వ. ఏమని దేవర వంత్రివాఁ
భూమండ ఈతి యింద్ర విన్నపము సేయు దగదే
నా . కులచాటున
రామేశ్వర పాంచి యుండ రావఁయుటఁ ధంతదే.

క. చను దెంచి పవికెఁ దుష్టవ
చనములు లనేకములు లాంచె శ్రవణాంబులచే
కానక నె పరిస్త్రీ గా
ప్రవరావణం నీవు రాఘవుని బాణార్కై

గీ. భృస్త్ర ముగు లక. హేంతు వనాశ్రమము దెస్స
ననుచుఁ బట్టిన రామసంబంధనము వాఁడు
వాలు తన పాది లోన జరాలు నను బె
రకి నడుకులను నబించును రకగ (ద్వి) జాలు.

క. - ఓలా[ఠిం]వుచు దశము క్షుఁ
జ ఉన్న నమరదాంప వాఁడు బనే వి బెకి నే

నమ్మెడఁ బాదపముం డిగి
తాయ్యవిరతనంబు పాదమొందయు జమునలకున్
శ. (వి)ఖామిల్లచు రఘువంశా
(గ)జరి భ్రాత్యుఁడ నమ్ము వంత రంగంబున వాం
రజాయూన రామ భూపర
మణి సరసాంచిత గుణామణి మునివినగదే
మ. అనినన్ నమ్మెద నమ్మకున్నవినవ
వర్యా రామచం(ద్రు)ండు వా
విని భంజించి తదీయ పట్టములనా
కీర్తాల్య సురా నుంతు వెం
చ్చ్యనఁ జెందన్ గృపనిచ్చి పాల్చె (తి)రశ
సార్వమంబు మొప్పంగనం
తనె నిన్నారయు నంపె దిక్కులకు భూ
నాథుండు శైలార్టులక్షి
క. అని మీరు పెలవైసంగువ
చనములు వే విన్నవింప జనకజ తనయూం
త్మను భవదీయుల పదభటులఁ
తననుచు నిశ్చయము గాను నమ్మినది నృపా.
క. ము(ది)కగాని వెలుసఁగజగ

రాగము. సురట

భూషణమై పరగు రామభద్ర విభూషణవర
భద్రము లుటంచు భావనరా
పద్మవారదయుదిగె వృద్ధిపట్టి వయుదవయుతో.

చ. చేకొనవలచిన శ్రీరాముని
నిత్యనామమును తెలియ సంగె శ్రీవ్యారయనాతం
పాంకర కముత్స్న కులర
తాన్యేర రాకా విమలసు ధాకరసుతరా!

చ. కాంతశిరామణి గాని యుూ
దంతిగమన వెప్పు ఉయున్న దాయుబటు పానరా
మంతాయని రామ మువీరో
కాంతుడు సంతస మయునెందె కంజాతముఖి!

చ. అని శంభుడు పార్వతితో
ననిశం జినకుల వరుని మహాత్మ్యదెలుప
విని యుూ దేవి యుూగనువె
తనుజెందెను లోకరక్షితపుల దళాక్షా!

చ. కరుణా సాగర నిగమధర
మురహితవరా యేబదెనిమి దాల యిలకృపలుం
బురు రమణీ యుంబ గురా
మురసాంద్రిత కాన్పుఖిదిశ్, మూంస్థ విలలితే

శుభమ్ :

ఇతి శ్రీరామకృష్ణ పాదారవింద మకరంద పుష్పం
ధయ పార్వతీవర ప్రసన్న చిత్ర గాత్ర
కుల కౌశిక కాశ్యప సగోత్ర
గంట్రోటి సోమనాథా
త్మయ పవిత్ర నరసింహా
దాసామాత్య పుత్ర గుర
వయ నామధేయ ప్ర
ణీతంబైన రామరసా
మృతసింధు రామాయణంబు నందలి సుందరకాండ
సంపూర్ణము.

రామ రసామృత సింధు

రామాయణము

యుద్ధకాండము -

క. శ్రీమ ద్రామ కథాను
లాలిమ ధ్రువము మహోత్కట రంగాంగణమున్
సీమన నభిరాము మయ్యెని
ధీమద్బ్రహ్మము నీదు కృపగదే దాశరథీ!
ఉ. శ్రీధర పల్లవాధర వా
రిన్యవారి కరుణానిధి సుధీ
భూంధర కంబు కంధర సద్
భూంభువన ప్రభు తార్క్ష్య సైంధవా!
సాంద్ర సమూహ బాంధవని
శాంబర బృం జన భక్త రంజనా
నాంధ్ర సమస్త సద్గుణావ
నాధ సంరావన లోక పావనా!
గీ. నీ పదంబుల దైవ భక్తి నిలుప గోరి
యువని రామ రసార్ణవామృత మలుంచు
నాము మతి యొక్క రామాయణంబు నవ్య

రామ. యుద్ధ.

ఫలద రామకథ జన్మ సఫలము కాఁజేయు.

తే. గురు బుధ కవి గణములొప్పిన
గురు బుధ కవులాత్మ నెన్నఁగు కవి యనఁగున్
తెరుఁగంగ దయూల వింతతో
విరచింపుడు రామకథ పవిత్ర చరిత్రల్!

క. తను వెత్తి స్వర్గ ధామము
లను దినములు పుచ్చి దివిలో భావమును బుద్ధిఁ
చిన యట్టి రామకథఁ జె
ప్పను గాక యుంటుచుఁ జెప్పఁ దాఁగి తిఁగ్రుప్పా!

ఉ. రామ పురాణ రాజము వి
గస్రుతి కాంతం దేవి తృప్తంబులగా
నేమము ఝుండు చేయు నతఁ
డేఁగును నొంటున నే! ఒక
సామము లు ఖ్ష విల్లు బును
దుష్కృత పంకములను వలనింగ యు
క్షేమము నొందునే తరణి
కిరణ ఘన ముంబుఁ దలంపెంతునన్

మ. ఇది శ్రీరామ కథామృతంబు పని యే
మి తప్పు పట్టింగను

ఆయన
సుంద

రాము.

ధృవుఁడే కుత్సితుఁడే యటుంటలుఁటుస
వస్త్ర గ్స్వృద్ధి వుంతుంతు ష
త్ర్యద షుంభైరం జవుకెందవాన వెంనరిం
పరి వచ్చు బంచాన నె
వస్తాతి నానందవయు నొంది ఖింక్యతి పతెం
పరి గారుు వెల్లస్పుఘుని
౨. మ కవి యొదం ఖదాదు వన
కుత్సిత భావ వహుఁ చెర్రి యెలక్తే తర్
ప్రకటన సత్రవిశ్వయుఁ దాా
నర్శుఁ గతంగిన వించు వెలుష్పువ
ఛైృక ధ్రయుటుంచుఁ గుంఘను ప్ర
సిద్ధ కవి ప్రతిష్ఠ బ్రశంసనె
సకెలవిధంబులనె వుదిని
సల్ప్రదు గాంక మది ష్టసిద్ధిలై:
౩. వారసుల నాం సిరి మణి
బారు ప్రఖ్యయుంబు జనక జనసులఁ గనియుం
పారెతు భద్ర దంఘుని
వారంఖుని ఇజ్య జన జేతు వ్యాదయులవాలు నాధ
౫. ఇత్రం సిరి మాంపు వారి విధి

కావు

చిత్రంబుగుఁడు ముద్దుమూఁడి చిత్రంభవుంటున్
తత్రాటి తెల్లని పిట్టగు
వటత్రబ కారాక్షిణాకి మన్నించు ననన్
సీ. దేవదేవుఁడు మహాదేవితోఁ దెల్పెరా
మదనా మృతాబ్ధి రామాయణంబు
కథగయి కాను కబ్బిరకాపుర శీలన
సజ్జనపాలన జనకసుతను
లంకాపురము లోపలను గనుఁగొనినాను
మన్నాను శీపి పతి విన్నవింప
విని దాశరథి దిన విభు కులోద్భవుని తాఁ ద
ర్శించు బలములఁ దశయు కిష్టుడు
గమన చెలువరింప నేఁడు మొంగ్గించబడినది
నంబుటంబును బయిటి చిత్రం బుటంబు
నతఁడు తను సైన్యనాథుల కందజేసు
నద్విపుఁడానతి యిచ్చిన విధము దెలుప.
తే. విబుధ నుతు రామునాజ్ఞన్
(ప్ర) బల కపుల విపుల వృష్టిపర్వత పాపా
జాబవాలు గదాయుధుల గుంపు
స్వబలంబులు . . . . యునవుల లలరన్.

రాము. ముంజ.

ఉ. శ్రీరామ చంద్ర నామము
హరి రాజాగ్రణి సమీరజాంపత్సనిపై
తారే బాలునిపై లక్ష్మణు
తారా పాంబరె సురాళి హరిజం జెందర్.

కం. చిక్కులు పిక్కటిల్లగను
దీర రవంబు లొనర్చు మారుతై
బలకృపి వీర బృందములు లశాంత్యతి
వాంక్షిత నైకాని వంక్తి తేంద్రరుల్
శ్రీశ్రీ ఘనమే సముద్రమున.
తెలియుదు మేము మ జీజంబు శాదుల్
విలక్తి తృప్తిం జెంద ఖలు
మేదినుల నిత్య మెలు లంబా ఖల్బుల్

ఉ. లవు రా ధర్మ శంఖా
దివ్య హని నినదములు మొరంయు దృక్శ్బాల కపిసం
ఘంవయులు లనుగాల్వవేశ వెనలు
దుఃవమ జి లనలా సంభావుంచు తార్క్ష్యుల వెసలగర్.

చ. అలరి శేషుతిన్న సత్సులను
శాంరం శుడు గంగెనెను వానరా శ్రాతా
కెలుష వి మాంరవబు లిచవిత

రాగం. ఆదు

గంధ సమీరణము మంజు నాదస్త్రీ

తల రవ చ(త్ర) వాక కిసలయ

కంఠ మేలాక మయూర కేకరవయు

ఫలిత రసాల మయూఖ తగు

వారిధము బాల సమ(ద) తరము

అ. రెండవ ముస్పృయం చెవె

మెండుగ నలవాకి జాంత మి(త్ర) సంతబలం

ఖండం దధ్ధర వెల్లను

నిండు కొనుచు వెర్ధ రాము నృపముజ బెందరె

క. బాలు ఖ గని చని రావణుం

తో రాజులు కపి బలంబు తాని వృజుతగె

వారిధి వేలం దీనియు

నార్వరనుచు ను వార్త దెవ్వు నెరె విని బలుతె

చ. రాక్షస వీరులంగని సు

ర(పు) భుశ(మ)డు పన్నె నేతులా

కొష్ణ కుల(ప)భుండు విరు

కొలయు తిరి మయు నరె వసించె నా

వృక్ష చరాశితా దనని

వేగులవారు వచించి రంచనరె.

రామ కురుఞ్జి

నీక్షేశ మందా నీవు నెల

విచ్చినఁ జంపుదు వెఁగి వారలన్

క. మానసు లడ వారలకున్

వానరులట సాఁకు పాటుల వచ్చిన వారట?

దానవుల గెల్వ మని యుం

ఖ్యానిధి దాటుదు రతెట్లు పూర్వ సుకంధం!

త. ఖల భుజ్ఞుల గెలచెదవుని

చలమున నరులు (ఖరు చరు లు.జనా దం చుట మో

జ్వలన జ్వాలలు కను గాని

కలభాస ముదయుంచు వచ్చు చంద మగు గాదే!

మ. అనిశై ఘుస్సల్లులన్ విభీషణుఁడు వే

తైనట్టి పాలర్గటం

చునను విమ్మున్ బహు భాగులన్ బెంగడవ

చ్చున్ వాయు సూనుండు వెలు

స్వమ లంకాపురి గాల్చి వేయు తరి నా

నా తిండ్లలో మిరలున్

దిన వోని యస్తి నంత కెంతయు నవా

నిం జే యు వారేతదా!

ఉ. అ జ్ఞ వొయుకింత మాని బావాల

రామా.   అట్ల

కంబుగళ హారా ఘమాని మోరలో
రక్షోబల మల్లనేమి టొకి
రాక్షస వంశ వనాంతకునిన్
బక్షను రాము దేవుని న్
పాలూరుఁడు దేనిని చూచి తెచ్చి తా
నక్షతి యంచు మాయు గాని
సాయుటులాప్పునె యెన్ని చూడఁగన్

3 వినుఁ బీమరౌరాపాదులు
బుసది రిగ దుమాఁడు వృద్ధిఁ బాంధవు నరకం
బునకుం బోవు బ నిశ్చయులు
మని వారల తాడుఁ బల్కియున్న సరసకున్

మ. చనిగాధం బగు భక్తి తాఁ దెను నవ
స్వారంబులు గావించి యెం
దను జానకీశ్వర, నీవి దేవుండికి నిం
దం బొందఁగా విశ్రవ
సున్నకున్ బుత్రుఁడవై సమస్తగుణులన్
బొంబిల్ల జన్మించినా
మనవిం జేకొని సీత నిష్కుమరలన్
కొప్పాల పద్మాక్షికిన్

గీ. జనకజ తనయు రామజనపతి కిమ్మని
మనవి వేన్నవిం వినకె నతడు
మందిరమున కరుగ మరవి యా మరునాఁడు
నవ్విభీషణుండు నన్న యున్న.

మ. సభకున్ వచ్చి నమస్కరించి పలికెన్
సాంక్షౌత్రమూ నాయకాం
శుభవుం ధర్మములాం(గ) గణ్యోఁ దతన్
సామాన్న సర్వంసహా
(ప్ర)భు నీల్లా త్నఁ దలంచఁ బోకుల వినునా
పట్టక విదేహాత్మజా
విభు కన్నన్ గాని రామదేవునకు నీ
వోసంగు మేల య్యోలిన్.

క. సీతన్ రాముని కిమ్మని
నాతాఁగ వచ్చిని విభీషణా శాంకసువు
పాతాకాద్రి కులఁ బురు
పాలా తాదుల గెలిచి నాథ నంగా బులలోన్

తే. వాఁడెమియు బుడు తని కెవి
కొండా యున్నంటి తింధకాంధా జై జై
రేశా జయము నై దాదా

రామ ఆలుక్ష

~~తెలిరా~~ తాఁత్రి మంగంధను బొఁజెప్పవత్రైదవవృత్తే
క. ఇది రామరసామృతమయిన
సదమల తర యుద్ధకాండ సత్కథితముల నేఁ
బదితొమ్మిదెవ యధ్యాయము
ముదమునఁ జేకొమ్ము భువన పోషణ సంభాషా.

షష్ట్యధ్యాయము.
క. శ్రీమజ్జనార్ధనాంతర
కామురాగ్నిరాతి మర్దనా శ్రీమధురా
నామక పురీనికేతన
క్షేమప్రదని లాంశ నారి కేతన కృష్ణా!
వ. నీకర్పితంబొనర్చెద
శ్రీకరముగు రామరసము చిత్తాబ్జమునన్
చేకొను పార్వతి తోఁ దను
శ్రీకంఠుఁడు చెప్పఁ దొడఁగె చెలువంబలరన్
గీ. దశముఖాసురపతి సహోదరుని గాంచి
వలదు సుమ్ము విభీషణా పలుమరు పరి
పంక్తి పక్షి వచనములు పలుకుటినిన
నతఁడు విడువక మఱియు నిట్లనియెఁ దేవి.

రాగము. ఆయుక్త

మ. కరయుగ్మంబు మొగిడ్చి యిట్లని తెలం
కానాయకా చెలువపు
పరభామల్ చెరపట్టి తెచ్చితివి ని
ష్ఠ్రుర్ జగత్ప్రాణవనర్
నరనాథాంగన తావకీనమువెలవయున్
నాశంబు గాంచుండువే
ఖరమయూఖున్ మనవారి చాటెయుంగనే
గర్వాంధ ఘయల్ మానవే.
శా. మారీ కేబుద్ధులు చెప్పెరాకేని నిరింప
ద్వేషిమై దాత్ముడై
తాకాక చే ప్రహరించి వాటుగానివే
తాఖరం బ్రహాస్యుండువే
తాకాపాడు నటించు నర్థపథసు
స్వాంతంబునం చూనకే
స్త్రీకాంతుం గన నవ్వి జోషయుండువే
చెంగాళ్ళ కూటంబునన్.
చ. అచలధృతిన్ జగత్పతి న
వాస్యతి వంశలలాము రాఘవున్
సుచరితు మోదసంభరితు

~~యుద్ధ~~రాము. యుద్ధ

సూరి సుతుఁ డనయు సద్వ్రతుఁ డనఘు
స్ఫురిత సవేతుఁడై వెడలె
సద్గుణశాలి విభీషణుండును ద
ర్పితను దశాస్యుఁ బాసి సుర
వర్త్మ పథంబున నిర్మలాత్ముఁడై.

గీ. జనని కైకేశి తాఁ దశాననుఁడు చేయు
దుష్టచేష్టలు పరికించి ధృవముగ కులజు
గతియుఁ జెరుపును సంబంధ ముద్గరములరుచు
లు నెరి గడలను వెలుఁగంగఁ జనియె నంత.

గీ. కోపరహితుండౌ విభీషణుండు భ్రమా
గ్రమున వచ్చు చుండ నేపులు గాంచి
మనల జోరెడ కదన మెయు నరింపనడె నభో
భాగమును అనను కై త్స వంచెనంబు

క. వచ్చెదరను కొనుచును భూరి
భ్రూచ్ఛురవరులు పలుములు ధరి(తే) జంబులన్
చొచ్చిరిఁ గరములఁ దాల్చి
యుచ్చైరు వచరిరి నిలువ నటుఁ డెట్లని జోడన్

తే. నేనపరాధిఁ గాను ఘనుడ
నిరిరఘు వీరునిఁ గాంచ వచ్చితిన్.

గాని దురంతర్యుద్ధైన దశ
కంఠుని వధయుద్ధ నెన్నిభంగులన్
జానకి రామదేవుని కొం
సంగుమటంచును జెప్పి కన్నులం
గానక వన్నెదారి కర
ఖిత వలయితో వయికంగ వచ్చెనన్.

క. అంతట బ్రహ్మాస్తుంతని యొద
పంతిరి యుద్ధమయి వాని మన్నించెను భూ
కాంతుని సన్నిధి నావ్య
ద్రాంతమయు దివియుని వచింప రయ్యన్ దొరలన్.

క. (గ) న్నన రఘుపతి సన్నిధి
నక్షత్రిపుల వెరవర్షు లరుదెంచి తగన్
నెయ్యుర్లల రాకాలవయు కదవి
చుక్కల డొరయు దుగులకును జెరంత విడుచున్

గీ. విన్నవించిరి దేవ విభీషణుండు
రావణాప వెయాదరాదు భవదఘ్రి జిహాంఘ్రి
తనజ వయుట గొల్వ దక్కి నవాంగ్రమునవి
చెప్పు మని పత్రై నింక నీ చిత్తమునఘు.

మ. వానుమందుండట నల్లవాంతకులను బ్ర

వా(స్త్రం)బు చేఁ బట్టి వ

ర్ణన సమ్యగ్విభజించి నాఁడు మనసు జేం

ద్ర(ర), బలాఢ్యగా విశ్రి

ల్లావుల వేదించు శిల్పైన తంభమని ప

ల్కి రామచంద్ర(ప్ర)భుం

డనఘుం డాగని వాడి తెమ్మని వా

డాపతిన్ గా వందుల్లే.

క. బని వాడ తెర నాతఁడు

తన లిపంబున రామచంద్ర విభు నిలసత్రా

ధనదాన లిపు గ్రంథములపై

తనదు లలాటంబు మోఁకి దండము విడుమన్

క. తదనంతరంబు నది

చదివి నపతులు తెల్పులనిడిచి చేదలా యుతులగ

ఖ్యాద నలజ పంక్తిజ చంద(ర)

సదమల ధుఃఖం పొం(ద) యుల మచు సన్నుతి సేనెన్

చ. మదియుల సనేక భంగుల వు

వరారుతి చాప విఖండనాది వా

కర కంల ముంత జా విదుల

గాంతవిల సంయుమ రాం ఖ్యధాం మ జర్

రాము. అఠాణ

గురుతర శాప భార జనక
సుత స్థ నృపాలక రంజనా యాటం
శుర రఘుకు లోకుని ధీ సువనము
శుద్ధి మతి యుంచె విభీషణుంతాగీ
అ. ధనుర్ధనైతి విచరణా
తామర సంబుల పెంపుఁజేరిన
స్వనస్వనిఁ గాఁ దలంపక ని
నాత్మజు నట్టు సముద్ధరింపురా
జన్మ శిఖామణి నను ని
శాచర నాథు మగాలదాచె భూం
కన్న నెం సంగమ మాన్య పతి
ఖాముని కించు నమ పత్ని నంతనే.
చ. వెత వరు మోంవి భీషణా స
విత్ర త నూజుని యుల్ల మెంతు వలు
స్ఫుర దశ కంఠరా త్రిచర
కంఠముల వెల్ల నకుంత మార్గణో
త్కర ముల చేత యిలు దృమున
క్రుంఢణ వేమెనురింతుచి నమ్మవే
వార సరసీ రుహా ప్ర భవ

రామా. యుక్త

లక్షణము వచ్చెనంగాని సరి వచ్చునే.

5. ఇది షష్ఠాధ్యాయము ముగిసె
మొదమర జదివినను విష్ణుసారూప్యము బ్బసం
పదిలు సతతం బెసగని
శ్రీపదలోలం బుద్ధి దాశరథి యశోనిధి తృప్తి

సప్తమాధ్యాయము

1. శ్రీ నగమూర్తి విహారా,
యానక దుందుభి సుమేరు యుక్త విరసుధాం
భూనిధి శయాన ఘనవిన
తానందన యాన గుణనిధానము సుందో!

2. రామ రసామృత సింధువు
తామర సాక్షి గయి కాను సుధాకర ధరుడా
భామామణి తల్లి సద్గణ
కామయు క జనకల్లు వల్లి కారింగ సాగుచునే

3. వినవే చెలరా లోచన
ఘన గుణ రూపు విభీషణ పాలుండు కాముతే నిన్నే నగునే
వినయము మన తరణి దయాలిన
కని కరము నం భూంబ ని జము గాము టు నిన్నే.

రాము   యుద్ధ-

గీ. అని విభీషణునకు నభయం బొసంగి ?
యంబురాశిని శోషింప యస్త్రాని భజింప
నతడు విన్నవించె యుద్ధ రావణాంతకుడై
లంకనాథ.. మునకు నరసింహ మంది.

క. రావణుని పొరుగు వాడైతే
శ్రీ వేసిన సరకు సేయుచు తనుజావాయు
మర్త్య విహంగాలలు తినిక
కావరమునకు గింతు నేడు కాండ శిఖి శిఖా!

మ. అని కాండ(ప్ర)దరాసముత్కానిలయో
గాలక్షేప్యరుంపంబుచే
శ్రీనితాంత (ప్ర)తి ఘూంతుచ్చెద విశిఖ శేరా
చిత్తే శ్రీ లంఖ్యుట
తనరంగా ఖరపడి మువారియుడు శిం
దుంబంధు నం బొందె యెరా
జననాథా (శ్రీ) లయంబు పాశనిధి వా
సం ద్వంద్వ ముత్ మొంద్ధు చుడీ!

శా. దేవా, దేవనుతి (ప్ర)భావ కరుణా
దృష్టిడి వి లోకించున
నెన్నావందరరు సుపర్వ పాదప మదాం

ఘోరం గా(ఢ) సురంబ్లు ద్విషాం
నీవాం వాంసవ ముఖ్య దిక్పతుల వా
స్వింపద్ది సహో బాలయాం
దేవాం తంబున రాము ముయూతి వయకా
కేవృత్తి వి శక్తి (త్రిలోక)
శా. సాక్షా ద్విష్ణుం దవి(రి) వుంబున జగ
త్పుం రక్షణార్థంబు హా
లాక్షు (బ్ర)హ్మల హా(రి) ర్థవంబు గాని
యుం యుక్యో స్వయం జెంప్పనా
జికెక్షిజీపతి నందనుండవయు యుగ
జిమ్మోజి ఫెయురాఘుక్రై
(వ) వేఘ బృందములు సంహరింపు దువ్వు (శ్రీ)
రామలం శృ పాం భైరాని ధీ!
గీ. నలుఁడు సేతు బంధనం బొనరించు ను
హారియు మెలుఁగు వానరాళి చేత
పర్వతములు తెరఁ బంపించు వేగరు
గ్రామ ము శిల లలాము శేద నభిము.
క. సేతువు కట్టింపుము నలు
చేత భవత్కీర్తి ముశింశ చెన్నారి హారి

రాము. ఉత్ప

ధాత్రీ తనుజోత్సాహ ములలా
సాంతర లంఘనగ రామ సాంపరాయమా!

క. ఘన రత్నాది ధనాలు వివిధ
ములన విన్నప మాచరింప ముదమందిత్తు పా
వనధి యగు దాశరథి నటుల్
తనుకపి సైన్యపతిఁ గాంచె యందర వెలుప్తున్

క. సింధువు శ్లేష్ట (ష్ట) తనూభావ
బంధింపు ముల వేగ భావము పాలుపు ములరవం
బుం ధరణి పతి పలుకగ
బంధుర బల కపులు దెచ్చి పర్వత తతులన్.

క. అందుకాని కట్టఁ దాదరగఁ బు
రందర జజ ముల్యావన కులాంధిపు తె
ల్లం దెచ్చినారలు దశరథ
నందనుఁ బాదుచును దాన నంబలరారన్.

క. వెతలుడు దశయోజనములు
నిడుపా శత యోజనములు నిరనిధి కడున్
కడుముదనర బంధించిరి
తడయుక శైలములు దెచ్చి తరుచరవీరుల్.

చ. శరములు వెలార్చి భానుజుఁడు -

రామ. ముద్ర.

కంజహితాన్వయ వార్ధి చంద్ర చ
ద్రికచరులగు శత్రులెల్ల పెక~~లించి~~
లించి సముద్రము గట్టినావు శం
కరుఁడు పురక్షిపాంబరని
కాలకూటము గ్రసించిన భంగి గ్రసించు ని
ష్ఠుర బలమొప్పు లంకఁ గల
రాత్రిచర ప్రతతిన్ మహారాజ లోలెన్.

చ. రామ వసుంధరాధిప ల
లాముఁడు సంగర రంగ శత్రు రా
క్షసుఁడు కుంద చందన హ
టీర తుషార సుధాంశు భాసుశం:
కాముఁడు బాయరూప నవ
కాముఁడు పాలిధి గట్టి రా? కపి
గణమువారలంచు సాత్త్వికము
గతిన్ రెండు వర్ణి వనేక భంగులన్.

క. కాకుత్స్థ కుల సముద్రుని
శ్రీకరు చరితమిది యొకనిష్ఠన్ ధ్యానం
బికెద్దు విన విన్నను
పాతక సంతతి లేదు సంగు రఘురాముడంటే.

రాగము.

ద్వితీయ షష్టిస్థాబ్దము.

ప. శ్రీకర నారాయణా స?

ల(క్ష్మీ)కటు నిగమ(ప్ర)తతి పగాయకంఠునకా

మకర పరిజ్ఞాన సుధా

నీకాంక్ష సుతాక్షధాన నీరజనయనా!

అ. అవధరింపుము దేవరాంమరాయకంఠధ

మహిం పర్వతి తనుజాం తతావనదితి

నందన ధునీ విభుండు చెప్పం దాంతంగ

నిట్టు లని కేపులంబు ద్విగట్టు తాటేని.

చ. తేరత యిసుకను బారతి ని

క్షర భక్తిని వెన్నగట్టు తైరభూర్తింపక్

తరుబరుల కాంచి చెందిరి

పరువడి సౌందర్యంబు తమ భావములవరక్

చ. ఆరాధించంగ వరూవారి

పూరాముల చుతు నుర తపారే త్రటుగావింపక్

చారు దరహాస వదనుం

తైరమ్యనక్షత్రముల రువ్వెనటుము పడుచులక్

చ. కృప సద్భక్తుల చెంగ

ల్గ పరంధాములనికి గాని బోర్కె లు సంగరి టెం

రాము. ఉయ్యక్క

తపని తరు మూలం మితమునను
నప్పనర్ఘ్యవ ఫల వెయుసంగె నాం దర వెయిష్ట!
ఉ. విటకి జాంగు చెలి దను
జేం(ద్రు)ని (ద్రు)పె చెదవంబు సేతువుం
దాంటి సముద్రకీశ సము
దాం యురు వుల తాదనల లంకయున్న వే
క్ర్పి బి మరంగటు నిదుద
విప్పు నగ్ని ఫల ప్రయుక్తవెసె
తెలం టలలా వసించి రరి
తెలంయు రువెం భుటు రంఘువ(ప్ర)భాన్.
గీ అంగదుని జేరి రఘుకుల పుంగవుండు
పంక్తి కంఠుని తాడ నాం పల్కు గాను
పల్కు మాతని చెవుల కుల వయు యుతుల గలి
నాంటు కాన నీవు నిపు శేకి నగ పరెండ్రు!
ఉ. సంగర భూంమిలో పలను
జంకెక నిల్చి పరాత్రమంబు నీ
మంగల దేని తిమ్మని తి
మంరవు నస్పుఁ దైన వేగ సి
తాంగన నొప్పగించి యెటు

రాము. యుద్ధ.

తైనను బాహ్య విభీషణుండు నే
లంగలవాఁడు నీదయన
లంకయు నిచ్చునను జెప్పు మంగళా!

ఉ. పూంచి తమెా పులస్త్యకులజ
మ్ముం జేరఁ బట్టి లవిత్నుమదని
నైజము గాత్రశైలనృజ
నంబులకెల్ల నికేతనంబు ని
ర్వ్యాజ మనస్సంపన్ని చ
యంబుల కాత్రియెలనక్షి తోవుని
స్తేజుఁ దశిక్ర(శ్రీ)నివ
సించుట నిష్ఠ యొమెాదణానరా!

మ. అని నాంపల్లులగా వచింపు మని ప
ద్మప్రాన్నయుం డానతి
చ్చిన జెూమెా శ్లకరించి యుష్టువెత్తు లా
సీతాంత నిత్ జేరఁగాఁ
జని వాని (ప్ర)భవుండు పల్లి నిశుని
శ్వాసమిత్ర మెనస్తవా
రి వివింపారి విరామము కవి సుత
శ్రీరాము వాస్తోంబుగాం (?)

(*) ఈ తరువాయి మొకకత్వను 375-వ పుట ఆరంభమున కారి యా యితకవి.

(*) 374 – [illegible] .

రాము.   యుద్ధ

(*) మ.మ . . .   మను పల్కు నావచనముల్ .
మది యెంరు బం
ఘురబా బాసన వులుకె శాంతశరవాం
తూలప్రియు జ్వాలితుర్
? ద రమా   గాండ నలపా
తాజంబు లూ దూంరినర్
శరధిం జొచ్చిన నిన్నుఁ బాణివిశుపనీ
కానా దు వేతెంబినర్

శా. కెన్నో జీ మండల నాథ సంచయు శిరః
కెరటాలర రత్న(ప) భా
(శ్రే) ణీ సంయుత పాద పద్మునకు జాతా
రి స్తోమునకు భ్రా(రు) వగా
వాణీ విశ్వస్త దర్శ భాయునునుభా
స్వద్ధ్వంశ రామునుండు సే
జ్ఞానా కెన్నొధర డరుంబాం వతిదశా
సాన్ని యుష్టి నాతింపువరం!

ఉ. సాహసమునం బరాన్ని కువలు
శౌర్యవలు సగ్గిన వొంపాంరించి ర
వర్మ్య వాంవ మాంచరింపే భవి

రాము   ఆటద్ర

శాంత్యను సందవనంబు ఘృత్సివర్
దొలలావాము చేసినాఁడ బహు
ధుర్మతి నంబుఁ బాలించునంబుగ
మహా శాంతుఁడౌ విభీషణుఁ సు
మూఖ్యుఁడు తప్పులెలంత కాదన్నుఁడౌ.

చ. ఎటువంటివు ధర్మదాంత్రమున
సంబుక రామునను ధర్మపద్ధతుక
సురల జయించినాఁడ పటుల
శూరరుద్ర నంచునల విద్రవిఁగురుఁడు
గరువవు మాంటలెండెదవు ~~శిష్యు~~
శిష్యు గానక నిష్యనేడు కా
వరమంగఁగింతుడేవ మలని
వారము సంతస మందిచూడఁగ

చ. క్షితి పతి యనుమను మడువులు
శతమనస్సని మన్యుఁడన దశముల పలలబు
శ్రుతి విని ఘృతంబుల వెంసిన
మహత బుద్ధిని భంగిని నెంత యయుఁడె మండపమెడ.

చ. మండి పది శ్రీద్ర ములన నే
వ్రంత పురా నిన్న ననాపు వాఁడె శ్వేఁడునా

దండ నిబవ దగు ధువె వుధ

కుం డాల వుల వెుల్ల నిలబల కువశవుల ఖంశిర్.

క. వినవు నినవు మునను కొంరా గృవా

మునఁ బెట్టిన యుర్జునశరవుల కువె యయునవు భుం

బిన వరిశు రాతుల కార్నుశె

మునవు విజిబన రావు భాంవిభ్రాని భటులఁతనురాం!

మ. అవశిలర్ నినవు నాల్లు వార్శ్యులలూవా

లాగ్రంబునం గట్టిన

వవుమూనంబునఁ జెందవులంబిన భయు

స్వాభిఘుండ్వవె వేగఅం

వవెయుంబుర్ బతిమాంవిన్ర్ వునవుప్న

వ్పాతిక్షేవూంభ్రచ్ఛశె

శవరా వష్పఁతనంగదుండ నిదశా

సాస్ లయంది కె కాంయె వెలం.

క. భువనాధీశ్వరుఁడగురా

ఘువృనాజ్ఞ్ంగాంచిరా శె గాంవ్న గావూం

యువృ నీవు వెనువంతి

రవవులనవెటు సవువు గువవృరాంనా తాధర్

త. దాిషు యెటులగువు యెవువుఁగు

రాము. ఆయుక్త

తొంమొందిరి యుతంబు సుగుణ ధుర్యంబు రఘుల
గ్రామణి నీవైన యెరుగుదువె
నీమది నిం దలంచు కొనుము నీచెంత వసురా!

చ. శ్రీనివర్గ గారా పా టూపం
బునం దన చే జంద్ర వాసి వయను మెలయు జరా
బన నెం రెండి శ్రీ మెలం వ్రై
బినగని యుంగదుండు వాని శిరముం దన్నగ

చ. జల జాల యని ధా(త్రి) పయుం
దలలం గల వజాయు రక్తం ధారల బాదర
లవి మయా క్షితి శ్రీయుం తంతర
జెలంగుచు నే తెంచె రాముండేర నటంచుర.

చ. శ్రీ యుత ద్వితీయ షష్ఠ్య
ర్థ్య యుం బది కొం వురస సుధాజలని ధిరాం
తరం యుండా వల సద్గుణ వేద్యం
బాయుల యుం గదుని రాయా బారమువృద్ధయుర

ద్వితీయ షష్ఠ్యర్థ్యయులు:
చ. శ్రీ శాతవుం బ్రచేల న
తాశా పాలకు ఐ బాల యుబ్జన యునవాం

రాంవరా. ఆటవెల్ల.

తాం శన నాం బుశే శయునద
యాం శరధి యు శోంనిథి షుం వాం వతరగురు ధ!
క. దేవా కారితు నీల
(శ్రీ) వుండు వచియుంచె నవధరింపు వాలదశ
(శ్రీ) వు ని తా నంగదుండు రఘు
దేవుం డను మన్నరీతి దెప్ప వుతి యయునర్
క. గర్వ పరివారవులు విందు సు
పర్వులు నుతియుంపఁ జేసి (ప్ర)బలు బురఘురా
వెలార్వీశుని సన్నిధి కిసు
పర్వపతి వునమునుడు వచ్చి భక్తిఁ దెల్పన్
క. దెల్పిన దివన వి(జి) విభుఁ
దన్వేతి సంగతులు దెల్పు వరా మాంటొర్
నిర్వముగ ననిన జెప్పెను
రక్షసుల వందించు తనపరాత్రము పౌల్లన్
క. విని యతా దశరథ తనయుండు
సునయుం డెంతయు సావా సుందరవందుపుచె
పుని(పని)చేసితి దాక్షి
యుని యుంగదుఁ బొగడె నాంతఁ డానందింపన్
రావణాంతఁ డెంత యుం(ధి)దక

రాజకుమారశతనూజుం జూచె పరి
భావము నొంది యున్నతఱి
భానుకులేనులు వాంఛితదాఁటెవ సం
(గ్రీ)ష్ముడుఁ దీటుఁడుఁ సకల
కేశులు గాల్పవలెవెంట ని
చ్చి విధినున్నవారనుచు
చారులు చెప్పఁగ న(వ్వి)వుండరు చూడ్)

తే. శుకసారణులను గని వీం
డుకపిరూపములు పూని పౌ(త్రి)తతనము వి
రక్షుల చలాచలంబులు
(ప్ర)కటించు గఁ గాంచి వేగ రమ్మని పనుపఁడే.

గీ. వానరాకారములు దాల్చి వచ్చినారొ
లోన జరియింపుచుండంగ . . . నలవి
భీషణుఁ డెఱింగి రామభూపాల్లలామ
చి(త్ర)వెంటఁ గొని గాంచితి చిత్రగింపు.

క. అప్పుడు దశముఖదనుజరా
జు పనుపనే తెంచినారు శుకసారణులుం
గపటపు వనచరులై మన
కపిబలమువంక నరుగుదున్నఁ గాంచితి దేవా!

తే. నెలవైనం భవదీయా

రాము. యుద్ధ.

జ్వలనశరణ పరిశోధనా సములు సన్నిధి కిడె సాం
(తా)లఁ దెచ్చు ననినఁ దెచ్చిని
మునిగఁ దప్పించె నక్షత్ర వానరుల కీ.

ఉ. రావణు తెలంటి దొంగలు వె
రంబగు మాయల వహించి మరి
భూవల యాంబు నందు బహు
పుణ్యుల సాధుల భంగపెట్టుచున్
కావరమొల్పగా సకల కల్మషముల్
బలిగట్టు కొంచు నా
దేవి హరింపుచుండు రల
దేవవిరోధి వధంబు నెందఁగన్.

మ. శరము వెల్గించి భయావహ్నిపవిసేరా
(క్ర)వ్యాదులో దేవము
ద్భ్రుకుఁ జూ రావణుఁ జంప గా వనచరా ~~కారం~~
కారంబు లుంబూని (త్రు)
వ్యరు బుస్సారము నివ్వఁ జెల్లను వశం
బం(బు)వ్యాలు తలది వి
ద్యరసంఘంబులకీ కైన నీవు జయము
నై కాందల వచ్చింతమయీ

క. అనినన్ విని దశరథ నం
దనుఁడా రాక్షసులఁ గాంచి దరహాసయుతమొరవ
చని మత్తుండగు దశవద
నుని చెంతక్ బల్కుఁడిట్లనుచు నాంఛల్క్రే.

గీ. శాంతమూర్తులార చెంత కేమూర్తి యుద్ధ
రంగ మొనరింపరా దగ్గరకును వచ్చి
యున్నవారము మద్రాజ వానతిబాగన్ను
లందరు దస్థంబుగుటె నిశ్చయము మనియనుట

క. అనినం జని తమ రేడున
కనయంబున వైరి పక్ష యాసమ విస్తరమొల్లన్
వినిపించిన యెటులగునో
యనుచుం జింతించి యుగ్రహాసుండై చెండెన్.

ఉ. దాశరథుండు మహోదధియు
దాటి సువేలము గట్టు చెంతనున్
కీశులు గాల్వఁగా పటునికి
చేతన వయుకై ఘటి యుంచి యుంచి జా
రాశి సమంచరుండు వసు
భీషుని యాజ్ఞ వహించి వచ్చినం
జాశుకె సారబులే తెలియు

వెంతయుఁ జెప్పిరి రాఘవసన్నిధిన్

గీ. తూరుపున నీవు దక్షిణద్వారమున వు
మెలంగదగుఁదా పడమటి మేఘనాదుఁడేను
నుత్తర ద్వారమునఁ గాచి యుండవలయు
ననుచు దశకంఠుఁ డిట్టు లానతిచ్చె.

గీ. అంత నతఁడు రాముని యాజ్ఞఁ బూని
తూర్పు సుగ్రీవుఁ డనిలసుతుండు దక్షి
ణంపు గవిని పడమర నీలుఁ డరాజు
మనమున నుత్తరదిశను లక్ష్మణుఁడు చనఁగ.

క. నిశ్చయము మొనర్చి దేవత
లాశ్చర్యము లొంద ననిప యనవములగు తత్సేన్
దుశ్చరితుఁడు రావణుఁడు మన
శ్చలితుం డగుచు నజ్ఞనత సుత చెందన్.

మ. సురమందున్ వారతము యెన్నోనేఁడనుబువి
దుర్జ్ఞ ప్రావిండ్ల వమ్ములన్
శరమున్ వలయు నవసంఘ టించుకానుబలున్
సీతాంబుజాతాస్య-
స్మరఘోరాత్మంసుని వార్త నీవు వచియిం
పం బెమ్ముబాంధుర్యములన్

మెఱయుఁ రాముని మీఁది ప్రేమ యెదన
విస్మృతాంక్షితం బాప్పమా!

క. ఆతఁడు మాయా బలమున
సీతాలలనా ప్రాణేశు శిరముఁ శరముఁ
ఖ్యాతి యగు విల్లుగాని చని
శాతోదరి యెదుట నిడ దశముఖుం డంతన్.

క. తన మది చింతింపఁ దెలతం
గెను విద్యుజ్జిహ్వుఁ డిపుడు శ్రీరామ రఘునం
దను శిరము గొని చనెను విడు
బుసెం సతి పాలిఁబడని చిత్రంబు నిపిడి తల్చెను.

క. మనసు నిలుపఁ జాలక నే
మునఁ బెనఁగొని సీత చెంత శరు దేరి దశా
ననుఁ దను సఖి నీకతనికి
గన నాడే చెల్లె పాతివ్రత్యకాలము వినవే.

ఉ. ఖేదముఁ జెంద నీరజముల
ఖీ పని యేమి యాటంచు రావణుం
డాదర మొప్పఁ గాంచి తను సా
నాధి నపల్లులు ముల్లులట్లు శర
ణొందరి కేయ్యెనీ నులవు

రాము.　　　　　　　　　　　　　అట ఝ:

మల్లము నందున నాహెు వీరికెం
హూందరిగా పునః స్తుతిలు
నలొని నకేగి కపటం బటంబు నుల్కి
3. లగ్గలు పట్టుగ వరకాషు
దగ్గర కేతెంచి రిపుడు దశవదనకేపుర
దిగ్గన గమ్మనగా నతే
దిగ్గిం దొగ్గిన విధానమై యుంటతేనికి.
4. ఇతిశ్రుతి యింపు ధైర్య విధానము మనకుల ప్రభు
భువనజనేత్రి తన పారిజాతం విభుశరంబు
గాను శ్రీమహిరవు దేశాంచి కెపటు
మని దలచు కొధ రామర సాంపృతము.

చతుష్షష్టిధ్యానములు.
5. శ్రీ నాంతీశ వలుకొనుము
నూం నాంశికాక సరస నలత గురుశాంశ్రీ
దాంనవ మహారథేశ్రీ
ఆనతే ముందు భూకుమార యాతుత్రుల వీరా!
3. చేమను వలు కృష్ణదేవా
శ్రీ కెం తుండు దేవి తాళ్ళ చెంపట మొతంకెక్

రా. మ. యుద్ధ.

నాశక్తిం జెద రాముఁడ
రాకాంతుని కథ సదా సురక్షిత విబుధా!
ఉ. మాయల రావణుండు తన
మద్యవిదేహ నృపాలకన్యకన్
కాలుబ్రవారి కోర్కెకను
నైకాన దంభ శిరంబుఁ దెచ్చెనే
నీయుద్ధపుఁ బదింబి తడి
నిత్తమయు చూడుమటన్న సాత్త్వికై
తీయులకృతి మంబని సు
ద్దనిధి జానకి ధీర చిత్తయౌ.
క. ఓర్వంత రావణుఁడు హాను
మన్నలంగద ముఖ్యులు మారుహాబరుతె
ల్లన్నగరంబు వెరగఁ జని
యెన్నిలు వధుపద్దతంబదే వేరా యనుచున్.
గీ. రావణుని శాటు పతి యనుత్తరంపు గవని
తోటకెం మ్యున కెక్కి బట్టెంచె డెనన
రవి సుతుని బలములఁ గాంచి రక్షసులను
పురికొలుపు చుండె వేరు తులపాడు మంలంచు.
ఉ. పట్టిస ~~[illegible]~~ తోమర ముద్గరత్ర్య

పాణి శరాసన బాణ సంఘములన్
దిట్టతనంబులన్ మెలయు
దీకొని వారి శిరోవేత్స పాశచే
పట్టి మహాట్టహాసపటు
భీషణమున్ దిశలెల్ల నిండగాఁ
చెట్టులు గట్టులుం చెదిరి ~~చేసి~~
చేసిరి చిత్ర్ వనాటు లత్తఱిన్.

క. ఏమని చెప్పుదు నాసం
గ్రామమహిమ యెన్నవశము గాదు శత్రులను
రామరిపులు గాంచుట
శ్రీమహిత యుభయులకు సమానమయ్యెన్.

మ. దశకంఠుండు విమానమెక్కి తగుభ
ద్రంబుగ ధరాకాశముల్
దిశలం గప్పెడి బాణయుక్ల్పనటయై
త్రింపట్ధరాధీశమౌ~~ళి~~
శిశరాసనంబున నారి గూర్చి దుని వేఁడి
వేఖాశి వెల్గుంగది
ప్పశరం బొల్పెట్ బ్రేసి మహాత్మాయులీలన్
ఖ్రాలంగ నెల్లఁ జల్లితన్.

క. మయిత్రోవలు గుర్ర్యుకెుడుగుల
మెయిత్రోవలు విభుండు (ద్రు)ంప (బ్ర)హరములనతరికెన్
విత్తేశుని తోఁబుట్టువు
వృత్రుఁడు తెరుగాని చిన్న తోఁబుట్టువునంతన్
క. రాముఁడు సంతోషించెను
దేవారు విభీషణుఁడుర విభుఁడనిల భుఁడున్
ధీమణి(ణు)విరాజసుతుఁడు సౌ
త్రామణి(జి)! సుగ్రీవుండు వైగడుఁడనచితమున్.
క. ప్రేమ్యంగ సాధ్యమెక్కిము
రుద్రనుజాంత (ప్ర)మయుఖ తరుచరోత్తములన్.
మమ్మూర్తి గనెడు రాముఁడు
నత్తురి తరణిబూఁడు సూంచి యుచితపితుల్లన్.
చ. పదితల దైత్యు త్రెుంచు నితు
పారలు చాంపుచునున్నవాఁడు నన్
మది నెఱుఁగ గండాతన్నమును
నాలుగు పార్శ్వములనావయుంపుచున్
ముదము దాఁగిఁతు చుసా నవను
పిరారు నితవయ్యుతనంచునవ్వుతె
ల్పదవాని భంగి మొండిపడి

రాము.   ఆయత్త

భానుజూc తద్ద శతంబు బెంతెలుసునే

చ. పతిc జని రెవరిరి నన్నేలుగ

పాదురితాత్మద శాన్న నిజపు

ర్జతధనుల వలయప నీవు పెలుచక

బతివారి విన గాబి నోల్బి మొక

పతిగల వాండ్ల నం బరగు

వాతికి తవల్లc ధనంబు నిప్పునా

యుడుగుల చేత నిశిరము

లన్నియు నెలcబడంగcదా బెదరె

మ. అనc జౌలస్సుc దు భానువు తం నుఖ వుం

తన్నన్న యలమ్మాటఁ కుడి

దన మొంపన్నన నవ్వి శ(త)జున కుడ్

దమ్ముంత వేరామచే

తనలు జంపించితి వెందు నేరా యిపుడు తెం

దింబుందున దేసి గ్గ వే

తనునాంచే తన పెద్ద మాంటలిఎంబ

లక్ష్ రాకుల కీశాధమా!

మా నిను జంపించితి భీషణుండు వినరా

నీలంకే నిక్కంరానే

రాగ. ఆయత్త

లవణాబ్ధీశ్వర మౌళి రత్నయుతక
ల్యాణాంక శోభాపదా
బ్జ నితాంతాఘుళ నిశాంబ వంశ వనజా
బ్జుఁ గాఢప్రియయు సాంద్రదయల్
శివ రాజ్యాంశ లలామునిన్ సమరవి
ద్విట్భీమునిన్ రామునిన్

ఉ. నీ వనిలాత్మజుండవల
నీల సుషేణులు వాలి జుండును
(గ్రీ)వ మనుష్యుఁ డా రఘువ
రేణ్యుని గాల్చి యుదెంత క్లేశము
రావణ వాహనాదుల త
చ్ఛత్రువు మొప్పు జయించి నాఁడరా
వేవెసఖియ నన్గిలుఖవఁ
జ్యోతిని మేకు సముద్ధరించెదన్.

మ. ఇన సంజాతుఁడు నవ్వియుల్లనితెనా
శ్రీరావణా నినస్త్రన
న్నను బ్రహ్మాదుల నేలువాఁడు గుణసిం
ధుండా దశస్యందనా
దని పాలంద్రతో నందనుండు ఘనభా

రాగము. యుద్ధ

ప్రత్యేంక విభుండనం

గనుక కొల్వారెను రాము భూమిభుడుగా

కాంక్షస్తోనే యేరికో

క. రామయుని తోదరము సు

గ్రీవుండుగ్రంబుగ నెంచెరిచి కాంచె దశగ్రీ

గ్రీవం సురర మహార్ధకిరి

లోకాళి ధర్మైబె బడంగనతి భీకరాద్రై

క. సుగ్రీవుం డంత నుభవద

నుగ్రహమున నేడు రామ జూడు మహార్షిలనే

నుగాం హారంబు భూనుకు

లాగ్రణి దెలునరించి వచ్చితని వచ్చియునే

క. తలించి రాముధరణి

పొంటూడు సంతోషమంది భూనుజ దనుజుల్

నేలం గూల నెనర్పమయు

ఆలమును విరులగు హాసరావళితాటో

శా। ఉనిక రాఘవు సెలవుచే కాని రవిసుతుం

డావానవము రాక్షసుల తాడ నాచరింప

వురికెను ఖషుచుండె కేపి బలమయులను ఇద్దియు

తగు చతుష్షష్టి యునెడు యుద్ధోయు మునఘ.

పంచమ షష్ట్యాశ్వాసము

క. శ్రీకృష్ణ రుక్మిణీశ నమోతన
సారస మిత్ర ప్రకాశ సత్పుండరీకాక్షా
స్వీరజ నివేశ వరర్మద
ఘోరాసుర నాశ కృష్ణ గోవింద హరీ!

గీ. అవధరింపుము వంశి సర్వభువనజనని
యయిన శివసుగుణంగాని యునల భావనాఁ
తనిచె నిట్టుల రామరసామృతంబు
వినవె యుంచునను వచనరచనల మెరయ.

ఉ. వారిజమిత్రబుంధు రఘు
వంశపవిత్రుని యాజ్ఞఁ గొంబు వసు
ర్వీర బలాధ్యులైనా ప్లవగ
తర్యులెల్లను బట్టినేఁడు మే
చిరము . . . శైత్యపుట
భేదన మెల్లను లగ్గఁ బట్టుత
ద్వీర కవాటముల్ విరగ
దంచి నిశాటుల గూల్చుఁ డంచనన్

ఉ. అప్పుడు వానరోత్తములు
వార్ధి తివంశధురంధరుం జొనే

రాము. యుద్ధ

రెప్పగఁ జేసి దానవస
మహాశంకులన్ వక్కయించి వీసుగున్
ముప్పులునై తుమంబునకే
ముప్పుర మార్గము వాశి నిండఁగా
చప్పుడు లాఘవించిరతి
సాహసవిక్రమమతి దనర్పఁగన్.

ఉ. వేచి నిజప్రభావములు
వేఖచయంబులు సన్నుతింపఁగా
వేచెడె దానవాధమస
విశ్రుఁడు మాంచుపోరించి నల్లునిన్
గాంచుట మాని చంపుదుము
గాక యటంచును తత్త్వాంటవముల్
దాంచరి వానరప్రభులు
దారపరాక్రమ సింహసన్నిభుల్.

ఉ. లగ్గలు పట్టిరక్షపులు ఆ
లంకభయంకరులై నిశాటులన్
దగ్గరి కాళ్ళ చేతులు దాకు
దవ విరుగన్ దృఢమైన కౌక్షతా
భ్రుగ్గఁగఁ దన్ని యుద్ధగరవము

రాము. యుద్ధ.

వంటలు పక్షియు నింద్యగాలగా
నగ్గలు వెట్ట్రచుట్ పటుత
రాజి యొనర్చిరి కెలాపమారంగన్.
ఉ. ఖరవర ముఖ్యరాత్రిచర కృ
బృందము లాజి యొనర్పు త్రైతువవ
గై కాని దాసి వానర ని
కాయము కాయువయులందు పట్టిన
పత్రతతి కుంత వామురక్త
పాటపరంపర వోసియూర్చ చా
మీవర శైల తుల్యులయి మీఱ ఠా వృక్షి
చరేంద్రు వెంతయున్.
శా. చూంత షణ్డకపిక్ష్ణ తాళ ఖదిరా
శోకే(ద్రు) భల్లాతకే
వాలితంబులు పెనువద్ది మాలనులు కుభ్రా
త్పాషాణ వయుకౌరుష్యఖ
శాస్త్ర తాంశు చాటనంబు మంచుసవేసన్
దూరాపాంచు బంధంబునన్
దైతేయు ప్రతతిన్ వధించిరని దూ
ర్వర్ణ్యంబు చేసారగన్.

క. సురలప్పుడు గని తమలో
కరి బృందం బనది దైత్య గణాధములు మదకే
సరులను కపివారముఁ జా
ధురఁ బడి రని వారిఁ జెంది యవనిఁ బొగడిరెదన్
క. దాశరథి సారి తను మన
శీఘ బలము లంకఁ జూచ్చి శిష్టులగు నా
కేశారులఁ దునుముచు స
ర్వేశాంతము వెల్లనింత సాక్షిరి క్రందౌ.
మ. శేషుం డంతరులు గెల్చిరంబున సుమహా
కాంతుండు పల్యంగనా
తపనా ప్రత్యక్ష రామచంద్ర విభునిన్
దంత ప్రకాశంబుఁ జే
సి ప్రతాంజాత దశాస్త్ర నీదు పదరా
జీవం శ్రీతుండు భవ
త్ప్రప యుంఠంగ నిత్తోమల భూ
బృందంబులం గెల్చుటే
ఉ- రావణుఁ డంతరంగమున
రాక్షసులు మరానవులున్ భజింపవలెన్
గ(ర)వచరుడే గడా యని తి

రస్ఫూర్తిఁ జెలువు మనుంటఁ గాని యెం
తావల యుద్ధి పుకే నెఱవఁ
జాలరు వీరిని సీతఁ దెచ్చు ము
ప్పాపుఁ డన్నైతి నిందుకును
పాయు మికేమని తల్లడింపుచుఁడె!

గీ. ఏమి తాఁచ చెప్పు ఇంద్రజిత్తుని బల్మిఁ
బంచి పశ్లై మునవులు బవరమునకు
జని నరేంద్రు చేపులఁ జంపి రావలయుఁ జూ
ఱించి బలము లుదరవించు మనిన.

క. అతి కాయ మహాకాయులు
చతురంగ బలములు గాల్వ స్పందన చతువె
క్కిత్తమిని సాంద్ర చరనాయుకా
లతిరభసము మిలుఁ దర్శి రంతయుఁ జెలువఁగ

క. అమరారి పంక్తివదనుఁడు
దుర్మముఖ మహేంద్రుని జయింప వెలాపాలుల తా
సమరమునకుఁ దర్లి పం
చమ పత్న్యాయమిది నిశాచరవైరి!

రాగం — మధ్య.

షష్టి షష్ట్యధ్యాయము

క. శ్రీపరమేష్ఠి జనకకరు
ణాపర విశ్వంభర హరి నారాయణాల
క్ష్మీపతి ముచికుందవరద
పాప హారము గారి నంది బాలకులు వేందా!

సీ. అవధరింపుము శ్రీపరమాత్మ రామ
రసనుధాంబుధి కథ బాలరాజధరుఁడు
దినహాస కాన్వయాని దేబిఁ గాంచి
పార్వతీ వినుమంచుఁ జెప్పం దొడంగె

చపలజవఘోటకేశ్రుతిఁ
బన్నిన భాసుర హేమరత్నసం
ఘటిత శతాంగమెక్కి ఘన
కౌమోదకి ధనురాది భేరికా
స్ఫుటనినదంబులన్ మొరయ
భూషణములన్ వెలయ వెల్గుచుండ స
ద్భట తతి గాల్బలావళియుఁ
బాసిల వచ్చె పతాకరాజితోన్

మ. ఘననాదంబు నరాంతకుండును మహా
కాయాతికాయుల్ యకం

రా.వు. ఐదువ్వ

పన ఘంటారావ(ం) శ్వులు వరాల్ప వంతురాదు నిశం
భక్తైశక్తై తల్పంబుడు
క్షీనము (శ్రీ)ంతు వలవాబులుండు కులటల
స్వాంతుండు త్రైలోక్య వంద్యే
భనికారవరం బులు వారు వేక్రి చనిరదు
ప్పుడి యుద్ధ సన్నద్ధులై

ఉ. రామ విభుండు రావణుని
రాజకనంగాని నోడు వీడు సం
గ్రామము నట్టు వీరులును
శౌరులు మూవులు శౌర్యరాసిన
స్తోత్రము వంపు గాల్ప వచ్చెనిటు
మోదక శౌండవ వాక్యయోయున్
గా వు వానీయు శైవములు
గలంగ నంబు సుమిత్ర పట్టి తాన్

క. ఇట్లను సోదర మనతో
పోట్లాడదె రావణుండు పూర్వ సుపర్వ
కోట్ల కాలూది యెపుడు క్రాక్రని
పట్ల బలసి కాలువ వచ్చెం బటు శౌర్యమునన్.

మ. జనసాంద్రా(గ)జి లక్ష్మీ(?)ధను

మ.   శృంగార సంభూతాతభూం
తి నినాదంబు వినేషి చెప్పుదును మఱు
క్షిప్తైరావతిగ్గంధనా
గనికాయు(శ) నిజాకారు రం(ధ్ర)ముల చెం
రంగట్ సముస్త్రక్షమూ
ధరముల్ పెల్లగిలెన్ ధరిత్రి వడఁకెన్
వార్ధుల్ వంచెందలనెన్.
శా. సీతేశా వర బాంధవ కావ్యుఁడయు యూ
జి కెప్పుణి షాలస్కున్ నం
దర్శత్ కాంత వధాంధుఁ జేతునని సా
ధుస్సక్ విలంబు మెచ్చుగ వుహ౦
హాహాం(స్త్ర)(పు) తతువ(ప్ర) లెమొంగమెునరిం
చన్ గాఁడి హోరెన్ గడున్
వైదేయాం(శ)జి మెననంత దిలరగెన్
ఘోరవె గతిన్ రక్తంవుయు వే.
శా. ఘోరాంభోరుహ సన్నిభాక్షుఁ డగుబల్
సుతి(ర) ముజ్జృంభు గ
ర్వోకెంతమర్భి మహతైన రాఘవునిపై
రాఁగాంచి మాఁడెయుస

రాగం. ఆయుష్య

దర్భా దా శ్రేణులు నా బి కందగనుడాం
దప్పింపు చుర్ ప్రేసెని
సత్రుజయింద్రో మవిం వెంగ్గ తిన్ని వదగా
బందాస్త్రు దవర్నాన్ రచ్చులర్!

౩. వెంకు తేన్నం దతి శిరాయుమ
వారె కా యూం శంపనా మ రావిం తు లదలం
గాం కేఅకు టుత్ము వేసెను
నాం కారులు తల్లడంబునదే బరువంగదే

౬. దష్టేస్సు ములదా యిమవుస్తై
వృష్టు చరిత్ర వులులు దబమి విపుల శిలలతో
వృష్టిం బుల తొనై చెరి
దక్షిణా దిక్కు సునిం గాల్పు దారసిలంగదే!

౩. కలం భుని వానవమం తుండుని
కుంభర జని చరుని తార కుర్రుండు తేది మిదే!
జృంభించి వులార్చు వదనా
రంభించది ఘోర సంగరంబు భ్రమగాదే.

౯. నల నీల జాంబవంతా
తులుబలురక . . . . బుదురవు నయంవుకా
జ్ఞాలబు ద్వారంబు నతా

202

రాము. యిఉత్త.

ఫులు వెళ్లిరె రాఘవుఁడు ప్రమోదము నొందఁగన్

క. అదితిసుతుఁడు మకరా

క్షాది మహా దనుజ వితతి నాశంబై కిన్

పాదప శిలాహతులచే

పోరిరవై భయములనుబద వపురమున బొరగన్ . ?

ఈ రావణరాక్షసాధిపుఁడు.

రామసహోదరు చేత మూర్ఛితుం

డై వెస వేచి యెంతయును

నాతని మూరత తెంత్రు వెఱ్ఱిపుం

భావములు తోఁప లక్ష్మణుని ఖ

ప్లై ధివిజుత్ భయమంద శక్తిదా

నైవ వసుంధరన్ బడె ఘె ~~వానర~~

వానరు లెల్లను తల్లడిల్లఁగన్

ర. దశకంఠునిపై నప్పుడు

దశరథనందనుఁడు వైచె తాళకలయువ

ప్లుశరా గతిఁ గనవి ది

వ్యశరంబులు వాఁడుబ్జోతిఁ బరువెత్తంగన్

త. అంత సుషేణుఁడు లక్ష్మణు

చెంతను నిలెంచి గని స జీవుఁ జేసెన్

రామ. యుద్ధ

సంతోషమున రఘుపతి నను
స్వాంతంబునఁ జెందెఁ బటు తరోషధములతో
గీ. రావణాసురుఁ డతని సుమిత్రాసుతుఁడు
దిశ ననుచుఁ జారులవలనఁ దెలిసి యురిది
పతి యెవె నెంతయుఁ జచ్చినవాఁడు మగుడి
ప్రదితెనా యుంబరల దధ్వయుల భాయువము వధం బం.
గీ. మేఘనాదుని గాంచి సుమిత్ర పట్టి
నాదుశత్రిని జచ్చి పోరణాములు-లమగుడి
వచ్చి ప్రబలుచునున్న యుదార్తి వింటి
వినుము తడు వధ్య నేని జీవింప వేమ.
కం. ఏమిని వచింతు నాతని
వేంకట పలుచయుతంబు మహాత్మ్యమిప్పుడు తో
కౌమారవు దిలోపలం దలఁచి
యుండిన గుండె లు నిల్పకుండును
తామ మును వఱ్ఱమున్ దేమ ను
దండము రాము సహోదరాంశుగా
సౌవిమ మున చెంతనున్ దృణము
సూర్యెయుగన్ బరిపించి చూదగన్
సీ. రావణ సహోదరాస్త్రములు నుతింపంగ

రాము. బియద్ధ.

శతకోటి శతకోట్ల్య సమయము గాను
పరికించి చూడంగఁ (బ్ర)హ్మయు కాలములనాటి
పితరుగుల కన్నను బెదిదనుగను
చూడంచితి సంగర శౌర్య జరి యుందాతని
భీమా ప్రతి విలయు జీవుల కంటె
చండ సహస్రాంశు దండప్రద్యోతా
మానుల కంటెను సహస్రాంశముల కి
కంఖుల గుఁ గాన యుతఁడు నా కంటె కి పృథు
గాన సఁబడు బున్న వాఁడు నా పూర్ణ సంభు
తల్లి ఉంచె నటుంచును శశము ఖుంతి
ఖుల ననదీవిని యుం(ద)జి యుంచు పతికె.
శా. ఏలా నీ సువిచార మిం . . . నరో
పేవే శక్తైనీ రఘు
కొట్టుల్ లోకాంధి ప వంశ జాతుల నఖ
స్వత్సుంభావ్యై జాంబవతీ
పాలికే యుంధి షనుఖా భావాం గదులవ
శ్రీ కాళ్ళయ్య రా బూవశీ
కాయం ఖూడగఁ బుత్రు నా పలు కుని
శ్రీ జూన్న లో నవ్వు వె.

క. మందారాధరి చనుదెంచి వి
భుం డగు వైశ్రవణుఁ గాంచి పాదము లెద మూం
ర్యాందరవుల సతిని తెచ్చితి
వంశజ రావణుఁ డాతఁ డాంచి తబ్బ సదనయున్

క. నా మాట నమ్మవ నాపుము
భూమిజ తనూం భవను రావణు భాంపతికదమున్
శ్రీవంబగునని పలుకగ
నా మాటలు వినకే నిరటి కని చెఁదనసలిన్.

క. శ్రీయుత యురువతి బూకెం
ధ్యానియుం చిది రావణయుండు దనరి తాలు తగా
తాయుద్ధంబున కసురని
నాబుంబుల తెంత వచ్చు కద్వారి స్త్రీ సూ!

సప్త షష్ట్యధ్యాయము:

క. శ్రీ వంశ్య భూం శరధి జా
భూంవు నీలాంగనాం విభూని ఖిలసుర
సార్వభౌమ ప్రభుత్వ జగజమ
నా మానస సద్విహార నందకు మూరా!

క. అవధరింపు మమ రామ రసాం మృతంబు

భూతపతి తన కూరిమి పుష్పకెబొంది
యగు మహాదేవి తాత నిర్ఘ్నవచించె
కథ యశోదాంగనా పుత్ర కమలనేత్ర!

క. మురునాథు శత్రుజి త్పుత్రుడు
దొరు బలముల తోడ వచ్చియు గర్వావము
త్వరు చరువీరుల తోడను
నరిచి తనదు మాయ యుంధనర దివికేగసెన్

క. ఆ వారిజిత్పుత్రుడు బ
లాంవాన వుద్ధ్నమున వేల్పులాం లయని దనుజ
పూర్వ హాంబు మెచ్చ నుండిమ
వరిషం శరముత్రేసె నగచరావళి బెదరన్

శా. ఆ సర్పంబులు భూరిఘోర విషస
ప్రార్భు ప్రకాశింపధా
రాసంఘంబుల భంగివచ్చి గర్జించెన్
రామా వనీశుడి నంబు
త్రా సంజాతు సమస్త వానర తతిన్
ధాత్రీ ధరారా దిది ?
గ్రావసుల్ దేవతలెల్ల తల్లడపడిన్
త్రాహ్యాదు బహ్వాంగ గోర్

రామ. యుద్ధ

గీ. అవనిపైఁ గాళ్ళు చేతులల్లార్చ వేగ
పతి రికేమని చెప్పుదు ప్లవగ కాంత
భానువంశము నిది యౌ యుపద్రవంబు
ఘనము భుజగాశి చేత ముక్తిఁ బడిరి
క. నా పగిది గాన రవికుల
భూపాలురు కపిత తివ్విభఁ జెందిరటంచున్
పాపాత్ముఁ డింద్రజిత్తుం
డా పంక్తివదనుని తాఁజని సంతసమునఁ జెప్పెన్
క. విని సంతసించి పంక్తివ
దనుఁడు మహాంతనయు కతకుఁ దద్విత్వాంతం
బును లు కపడఁగాఁ బంపిం
చెను జనకజ కది వేయుందె జీవితములుగాన్.
సీ. (త్రి) జటయును ఘనపుష్పము
యు జనకరాజేంద్రకన్య నిం తీసికొంచును దాం
నం జనులు బూఁ బూపించెను దాం
రిజ వింతకుల దిపాకులను వృక్షచరుల న్మన్.
క. చంపుడు గంధి రా, మునిఁ జూం
తింపకు పతిరవిలుడలయును నెలతు కలంకోరా
వింపక పుష్పక వెంటఁబడి

రామ ఝంప

యింపదు నామాట నమ్మవే నిశ్చయముగాను

చ. అంత త్రిజట పుష్పకమ్ము
వృత్తాంతము చెప్పినను వింటివి ధరణిజో సంతతవి
శ్రీకాంత రంగస్థలి చని
యెంతరు వుంబెంతకెప్పు చెప్పుటెరిగి

చ. బారు శిరోంబ్రశర
న్మారదూతగు నారదుండు నాకచరనది
తీరముననుండి చెలువది
శ్రీరాము వసుంధరోత్కృష్ట చెంతను నివిచెగి

చ. నివిచి నుతియింపఁ దొడగెను
బల బాహ్య సుమేంద్ర చంద్ర సదృశ సౌందర్య,
కలుష మనః త్రివాసా
బలకుని శాకుంద చంద్ర సదృశ శుభ యశా।

చ. నీవేమి భూమి రాజవే
తావిరి భువనముల బ్రోవ వనజభవుఁడును
నీ వారములు సేయు రవం
దేవాంశములందుఁ బుట్టి తివిరి రఘుపతివై

చ. ఇంద్రాదుల రక్షింపవి
నేంద్ర రఘుకుల విలసద మృత నిధి రామా

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　యము క్షే.

చంద్రుం తన గుచు పద్మలం
సాంద్ర ప్రకాశించి తిలది కలయు కవెయ ష్టృ!
క. నేయుం దశిలం బుంధు ను
పాయుక ము జ్ఞగములను ప్రభుతవు నీవే
సాయుజ్య ప్రభుడవు నా
రాయుణుండవు శివ నీవె రఘుకులరామా!
క. విశ్వంభరుండ వనుచు నం
శాశ్వతుం డవెంచు నిన్ను సర్వమను యుధుం
తేశ్వరము ఖులు నుతింతుర
ధీశ్వర, మొన్నంగ సవతు వేరనెఱిఁ
క. తెలు మునులు మినమున్
పలుకుల . . . తమగని ప్రై పత్త్వపలా
నిలిపి తనర నెలపఁగ తెమును
ఖలుండగు సాలంకు వధించి కమలదళాక్షా!
క. ఓ సగవె యమునుకం పాహూ
నసలండ వయి తతిమల వెన్నునం బూని సుధా
రసము ఇవౌరసులకు నిం
పెసగఁ గమరాశ్రితి నవహించి మహాత్మా
క. అతి మకిఖుండని వరాహా

రాము.　　　　　　　　　　　　　　　　　　ఆటల్య.

శ్రుతి వ నుచు సారజ్ఞనేత్రుఁ గెలుపించి దయా
మతివై కౌశికుఁ జేర్చవె
క్షితి ధామము కు భ్రాల్లాము సీతారామా!

చ. తనర దశిష్ప వక్షాబల
మున ఖర మునిశ వరుల ప్రబ్బ పాలియించితివో
మను జహారి వగుబుఁ (బ్రి) వర్గ్గి
ధుని గాంచుతా ఆశను రామ ధరిత వరిరామా!

గ! అదితి దేశస్ప్రులు మహా తపం బొనరించి
నినుభజింప వారికిని సుతుండవె,
వగుచు బవినరించి హరి హాయుఁ గాచిన
వామనుం డవివు రామచంద్ర!

చ. శివుకు తారకమఁ దాశ్చిష్ఠి
మావరతలి నిరువదిాక్ష మారుచు నుచువె
పావన భృగు రాముఁడై
దేవార్చిత చరణ జలజ దినకర కులజా

చ. రామాకృతిఁ జెకొనిసు
తాల్రముని రక్షించు కాలకు దశకంఠునిసం
గ్రాముంబున వధియింతువు
శ్రీమహితగుణాబ్ధి రామ సీతారామా!

రా. ము. అఠాణ

క. రాముఁడవై ఋష్యుడు సం
తాటకను నిర్జించి బలశాలితు దశకంఠుని సం
గ్రామంబున వధియింతువు
శ్రీమదనంతగుణ సాంద్ర రామ సీతారామా!

క. నాగంబులచే నేఁటికి
నీగతి బాధపడెదలుసవే నీశురగం
శౌగరుఁడుని కిని నెవ్వది
వేగన తడు వచ్చు నిండు విమలచరితా!

క. అని నారదుఁ డిటు విన్నప
మొనరుప నాలించి దశరథుం డుర్వీశ్వరనం
దనుఁ డౌఁగా కాయని పలఁ
చెను మది వినతాసుపుత్రు జిహ్మగశత్రున్

క. పక్షిజ ప వమొ దర్పాహా
ద్విలక్షికు భ్రన్నిచవచ్చుఁ దగుచు నేతెంచెనురా
మక్షితిపతి సన్నిధికిన్
తక్షణమున తార్క్ష్యుఁ డశాంవి తత ఉచు లంగన్.

గీ. అంత సౌమిత్రి వెవి వెంది యున్న పాద
పత్మములలను నుయ్యెక్కైను ప్లవగవీరు
లెల్ల నిద్రించి మేల్కాను నెల్ల వేచి

రాగము. యదుకుల.

సాంగి ద్రేయ్యుక్రీతి రాఘువు చరణాములకు.
చ. సంతోషించెను రఘుపతి
యెంతయును సెలవతిగి గరుడుఁ డేఁగెను మరలన్
స్వాంతమున నగవులు రావణు
ద్రుంతు మిపుడె యని తలఁచిరి దొంర్భుల మొసఁగన్
చ. సద్యః ఫలితంబగు సుర
సాంద్రార్చిత రాముని కథ క్షేము సప్తష
ష్ట్యధ్యాయంబిది సుజనులు
తత్త్వము చదివినను విన్న దాశరథి కృపన్.

అష్టషష్ట్యధ్యాయము
ప. శ్రీ బృందావన పావన
గో బృందావన ముకుంద గోవింద హరి
శ్రీ బృందారకవినుతస్వ
భూం బుధ జన వాద్విపారే పుణ్యా విబాంకో
అ. చిత్రం గింపుము దేవ రాజీవ గర్భు
సారథి సమస్త సద్గుణ నిరతియగు
శిఖరి కెన్సెక కెట్టని చెప్పఁ దొడఁగె
మహాంత శ్రీరామ రథ సాంబ్ధి కా మాయణకథ

మ. రవి వంశోద్భవు లక్ష్మి జాటవులుగా
ర్వ్యదాంధి రాజ్ఞి ఘ్నుం చౌ
పవనాశాంశుగ బాధఁ జెంది మరలన్
పెల్లెంబుల్ వచ్చి యీల
న్నవి బంత యుల రావణుం డు విని బి
న్నం బొరాయు యు ద్ధ్యఘు నా
దువి లోకింపు ము ని న్కాంధ కెప టొం
తుృది నమ్మ గా వచ్చునా.
ఉ. పొంక మెంచి తిది నృపుల
భూమి ధరాధుల నంబు నాదు బా
బాణు లు వక్షి నాడ వద
భూరిప రాత్రుమ మెలప్పని ఫ్కూ
లంకను జొచ్చి రాక్షస బ
లంబులఁ జంపు మనుస్నా రాలు ని
శ్శంక వపెంచి పాలుకి వి
బాలును బాలును నీవు చిరవయుల్
మ. కెప్పులను (తు)ంపఁ జొమ్మ్ని యు
కెంపనుఁ బొంప రథాద్య సంఘము మెక్
ద్విప గతుల్ బదాతులును

వెంటను గాల్పఁగ భిండిపాలశతం
తపటుగ దర్ వహింపుచుపతాక
తతురే వెలుగంగ రాగ పా
దప శిలలొం ప్పుఁ జేసానుచుఁ
దాఁ కిరి దైత్యుల వానరోత్తములే
మ. హానువ ముందుం దాక కాంతసేప తనితా
న తాన్వెహాం వంబాచరిం
చినితాం తర్షము మయూక్షి నరాత్మవుతో రా
జేద్రిజాలఁ జెన్నారకం
పను మయూర్ఖం బిలపైఁ బడంగఁ బ్రహారిం
పం దేవతా బృందముంతే
గనివాక్షేద్ వి రివానలప్పు గురియం గా
గాఁ జాగి రిపవ్వురు చుద్
క. ధూం మరెక్షే వజ్ర దంష్ట్రుల
న ధుల . . . కి గాని యుంజనా ఘన్నజూఁ దాంజేద్
తామల్క్షుశతే త్రుంపుచు
నముంతై రామ చంద్రనకుఁ దగ మెలకై
క. దెంతంబుందు నభస్థ్స
న్నుంద నను బే నపు ద కెంప న పుభ్రు తులబి

414

రామ యుద్ధ

ష్టం చెగటూరులు వినియరా
క్రందించె దశాస్యుఁ డనఁ బొరవి సురలలరన్

మ. జననాథ (ప్ర) ముఖ ప్లవంగ తతులన్
జంపింతు నక్షుం బ్రక
ర్షని మేల్గాల్పుఁ ఉ తంతు నెట్లుకొనరు
(క్రు)ంతై నఁ బాలం ఉటం
బు నుబల్లంగను సోదరాది దనుజ
స్తోత్ర ముంబు లవ్వోటి తే
గి నినాదంబు లూనర్చు వేలా నమిత్ర
గీర్వాణాత్రైరు వేవు రిన్

మ. తమరా ధురీ మొరయుచు వంతను (బ) బెం
ధుం బొంది నన్నెలి బం
తము మేల్గాల్పుటున్న నన్నసెలవ
స్వర్ కొండల ట్లున్న (కు)
ఖ వలు లూ వీర మొనర్చి రత్న వలు నుమ
ధ్రుం బెం తయుం దాఁవి నా
దము గాంపింపుచు విద్ధి వెంబడి నిరా
ధ్రా(తి) సుఁదీక్షింపుచున్.

మ. ఇది మేము బ్బు రమూ విభీషణ మదిన్

వీక్షింప గా నీజగం
బు దిగన్ (మ్రు)ంగను వచ్చునట్టిది మున్నె
భూతంబు గా బాలుం
డదె సం జెప్పుము నిర్గమించె నతి శం
కం బొందుచున్ బాలు చున్
నది స్థైర్యం బసు మంత వేశ దపి స్సై
న్యం బాల ధ్యంబంత యున్

మ. అన వాస్త్రంబులు మొత్తి యుల్లని లోపే
వాయుఁ తాపంత్రి కం
తని తమ్ముం డు మద(గ్ర) జుం డతిబలా
ధ్యోం డు ధ్రువం బాబు సా
ఘుని కా లుంబుల (మ్రు)ంగుచున్న గని వే
ఘుం డగ్ని సాధించె నా
వని కంబు న్నిధురించు మంబుఘట తే
ర్జాక్షి యున్ దిల్లందఁగన్

కం. ~~... లింబు కరుషై శేషా~~
వాకరు కింపుము నిపంత్రి ~~కంతూఁ~~ వడను దనినా
శకే జూ డాక్షే దిన మెటను
వేదాన వలివగును సాంత జేయుటయుండదాన్.

చ. కావున నేఁడు నిద్రఘుల
కర్ణుని కాంచెను బాలభంగముల్
దేవర వారిఁ జెంబడు ననిన్
నిన్ని జవిపు పలు కంచుజెల్లడా
త్రివర కెంబురు వసవెలు ఖ
విశ్వులు పి శ్రీలింగ సద్గుణా
రావణు లావరించిరి పు
కంత్రము మెుప్ప శరాసనంబులన్.

క. అంతట బంక్తిగ్రీవుని
చెంతకుఁ జని మ్రొక్కి వేగ నెలవి మర్మానాం
కంతయుం నిట జరిగినవ్వు
శాంతము నాఁకుఁ గుంభకర్ణుఁ దెలిసిన వాఁడున్

తే. బలమట్టి పట్టఁ బోయు కా
ల్లాలు పట్టిరి కేమునందు ష్ణువనలు వర్గసమూ
నులు ఖవిఖుని గాసిరి చెవి
యుది మునుక్కుం జెవులు గాచ్చ ననిల బూడఁపుర్

తే. వారు తశస్వం దనుని కు
తారలు లతవి ముసలు బున్న మహాతను జాంటన్
నెరుఘనం దెచ్చి లితి కిపి

417

#

రాము. యుద్ధ

వీరులతో నతండు వార్ధి విలంఘించెన్.

మ. అనుచుం బంక్తిముఖుండు చెప్పిన నతం
డాలించి నే బాసు వే
మున వచ్చునే నిను చెట్టుబెట్టి తివియా
పాలింతేశుం గానవా
తని యొక్కంద నుతాంటితో మునమునన్
దద్వార్త లాలించి తీన్
మునను నే సారద సంయమీంద్రు వలనన్
బుంర్వ్యంబునన్ దేవతన్

శా. నీచే ప్రుక్తి బలారి యుష్మలయు వా
శీనాథునిన్ జేరి వే
వా చేటుం దితి మారదశౌననుని చే
హాండం తకున్ గర్భమై
వరంచె వెట్టు తిటెసె చెప్పుదుమల దు
ర్వార్గ్యం దం చేయించె మే
మే చందాన ధరించు వారమును క్రుపన్
వీక్షించి రక్షింపవే!

గీ. అనిన బ్రహ్మ విష్ణునారాధనము సర్వ
నాతండు ప్రసన్నమై గ్రహించి

రాము. ఆయుండ్క

నేను రాఘువుండనై నిలింపారిని
సంహారింతు నంచుఁ జన్మెఁ జనియె.

ఉ- ఇప్పుడు రాముఁడౌ బాపనుఁడ
యుంచెఁ గరుత్థ్మ శిలంబులందు నా
తప్పుర గంధిఁ దెబ్బతివి గావున
నారవిభుచేత నీకిఁకన్
తప్పదు చావు నాపలుకు త
తథ్యమటంచు వచింపఁగన్నులన్
నిప్పులు రాల రావణుఁడు
నీవిటు పల్కఁ బనేల నాయెడన్.

మ- అవునే వింటివి బాలుఁ జాలు భవదా
లాపంబు సహస్రంబు మా
తవుచుట్ నున్నది వెమ్ము పావిష్ణుచేటుని
వాలంబుం గావించి శా
శాత సంఘంబులఁ (దు)ంచి యూతజనివు
తాంత్యంబులు బాగు చే
సు వె నిక్కగతి నమ్మ వచ్చు నవేటా
తెరబుట్టువె నాతెఁక్కన్.

గీ. అన్న చిత్రంబు నెంచైనటంచుఁ గుంభ

రాగం — యుద్ధ

కర్ణుండు శరద్వయము మోడ్చి కటంగి కదన
రంగమున నృపతులను బ్రింగి వేతుం
నాన తిమ్మన్న జనుమంబు నాజ్ఞ యిచ్చె.

క. అష్టమ షష్ట్యధ్యాయము
దుష్టుండగు కుంభకర్ణు దురమున కును త
జ్జ్యేష్ఠం దునిచిన కథ యిది
శిష్టజన ప్రకర వాగ్విశి కర సుకరా!

నవమ షష్ట్యధ్యాయము—

క. శ్రీ సాగర కన్యకు చ
భాసుర తర కుంకుమ యుత వక్షనివారా
వ్యాసర శరదృష్టి సద్గుణ
దాసామర వృక్ష పాండు తనుభవ పక్షా!

వ. వేశాను దాశరథి రసను
ద్రావకములది సత్కథావిధాన మచల జా
తా కాంత తోండమూర్తిని
శాకాంత ధర యుండు వైసి సభ విను మనుచున్.

కు. గద చేఁ గొంచును గుంభకర్ణుఁడు మహో
గ్రమ వంబుం జుండానమ

ర్యత్నాతేయు బలంబు వెంట నరుదే
రది వేతు యుద్ధంబు నర
ము దినేశాన్వయు రాజులం గపులనే
యోద్ధర్శ్య వింపారగ్రాం
గుదు నంబుఁ బులు ద్రాతచేసె నపుడా
గెరా తాలిటపు తెప్ప తిలర్.

చ. పసరపు నంద లోన పుది
పద్మ విధంబున జేకొంత్పుతిఁ
మనలకె వచ్చి వానరస
మూజము లాడలిఁ జెంచ్చి మ్రింగుచుఁ
వసుధను మగ్గ మగ్గగను
వారక తెల్లను మట్టుచుఁ వనా
బెన ముదయంబు తల్లడప
తిఁ బహుఖండగుల బాంధ సేయఁ నఁ.

మ. వానువుం తుం దునను జాంబవంతుఁడును గా
తాల రాతి పొంగ్రుం తుడ
లనలాబ్ఖి స్వసుషేణావుఖ్స తపు తె
శ్రక్ శైలముల తెచ్చి తే
యున తాం తెవి బనింప తుండె నవి గుం

దలెప్పెన్ శరీరంబు వ్రక్కన
(జ)ని ఖండాంతకు తనదీ సుపర్వులతిబి
(త్ర)ంబంది వీక్షింపఁగన్.

చ. మఱి యరును గండశైలములు
వరుస(ం)ను లనేకములు పెల్లగించి యు
త్తరుచర వీరు వేయఁగన
తండవి లక్ష్మమునర్పుతున్నతో
సరి సుతుఁ శత్రుజిద్గతని
శాచరు మెలత్తగ నప్పొ(డ్రె)సితో
మిర లెంకె యుంధ్రసంబు గాని
మేని పయిన్ మానుమంత యిరుంచనద్.

మ. కెడు వేగంబున నైప(త్రి) చంద గదవె
నైకాంబు మత్రాంధ నీ
నడు నెత్తిన్ బగులంగ మెయుత్రుటునా చూం
ర్గంబుమొప్పెడిన్ (ప్రే)యురా
చఁడు వేల నృపలనైవ వాఁడనిన చం
డంబైన సు(గ్రీ)వనిన్
వడి వాడన్నది రితృ యుతెప్పగదరాం
నా వారల నోవార్చగన్.

రాగం. మాలశ్రీ

క. జిం జెం ష్టిషి వులు గాం చువ
థిం చెద నిస్సం చు తాసి దినప సులుతున
క్రింబర వర్స్య నిత్రేయువ
దిం బు గజవులు చెలుకు గతిన దియులు వెన ప్రియంచె
శ్రీ. గిర గిరను గద ద్విష్ణు సుర్షు మిద
త్రైవ సౌమ్యసిలక వైత్ర వ జాండు వాని
బాలునిం బబ్బు బాంగిని బబ్బు కాంబు
జనుచు మందెను లంకను సంతసమున
తే. నేవి తపింప బొలయి వను
నెమ్మదిలో నభ్య మాన శాపనం
(గ) వుడు నన్ను నేమను నెలు శ్రీ
కెక్రిం కి తక్కు వవస్సు నంచు నా
రావణం సాదరుం తితి పు
రాత్రిమ వంతు తు దీని గాంచు వే
బొంపు బు నుండె వంచనిల
ప్రుత్తు చింత బొయి వర్తు చుందు శ్రీ
గి. మంజు శర్మా సుకొం ద్ర వులు ష్టాం జె వులు ను
తనదు కాలుల గోరుల తునిమి వైచి
గతిపయిని నుండి వారక్షి వయుల చుబంగి

రాము. యుద్ధ

ను ఆకె పాని యెబయరంబుపై నుంతి ధ్రర వు.

క. తచ్చిన సుగ్రీవుంగని
పొంచ్చురికె నల కప్రులు జెందిరెంతయుయు నాత్రుడి
కిచ్చుపడి కుంభకర్ణుని
యుచ్చురకి ప్పుడు పాత్రలోన నతిలజ్జి తుండై

క. వెరంసిరి మూర్ఛరు చెల్లారి
నాసయు ను చు నన్నలోన నావంగుండెన్
పాసి చెడి వయుకల్ వేకె
ప్రాసభ కైనెగు పాండవ నుచుడి వంగుడెన్

తే. ఉ నాలుకారుం దగుచు ద
శగ్రీవ సహోదరుండ శని గతి నిష్ట్రవం
గాత్ర సరులపయి బడన్న
పెంగ్రికరి విక్షించి యుత్పలని యెవు నతని తెరాన్.

శా. వలా తెలా పంగర మూంచరింపని టుర
మ్మాకారా కుంభకర్ణా యునన్
నెతుల ఋద్ధ వెయునరుం పారికాలము
స్థిలాంగ దాంది స్వా
పాత్రతం బాపయూపాత వచ్చిదనుడు
ర్వారంపాంవ కెన్మోస్థితిన్

శాము ఆయుద్ధ

నీతో బలుబుత్రు లక్ష్మణాపార్శ్వయునకున్
నిర్మలాంగు మొర రాఘవా!

క. అనవిని వేదశిఖాంతకుఁ
డని మనమున నూంకొ చేసి యుతుపితసితబా
ణానికరములు ప్రేసెనిల
వనుతుండ కుంభకర్ణు పజ్జ నిలుచు బలున్

సీ. ఒక కొంత వాని తోయుద్ధంబు గావించి
కేనవి రాఘవ విరుద్ధ నిల బాణ
ములనెరయుగములు దునిమింపదంపతి
చరణాయుగం బర్ధచంద్రబాణ
వెలసి ఖండించి మహేంద్ర కాండంబున
రాక్షసాధిపావరజుని శిరము
తెగటార్చి తన పెద్దదివిజులం నందనం
భరితాంతరంగులై ప్రసవవృష్టి
గురియుచు నానందియించిరి కుంభకర్ణ
వాతమునర్చి మదిబాల భాలుంబు వేల్లఁ
బాపి రక్షించితివి పరమపురుష
రమ్య సకలగుణా సముద్ర, రామభద్ర!

క. అనఘుఁడు సీతావల్లభు

తని విలసు సవుల దయు వెల నక్షు నభినుతులుంజే
కొని గంగా సుస్నానం
బొనరించి సువేల కరిగి యొప్పుచునుండెన్

మ. పాత శేషుల్ప్రని కుంభకర్ణుదుదశా
స్నానేందు శ్రీ రామ భూ
పతిచే తద్వెదనంబులోనమ తిసెన్
పాకారి వజ్రంబుచే
హతి యొంగాత్రధరా ధరంబు గతి వృ
క్షౌఘ శ్రీ మహానంద మొం
దతిభు సాంద్ర చరకోటి ఖర్జూలనటు
న్నది విరచు మయూర్భాం బెదెన్.

గీ. కాంతసేవ సమయా దరుఁ గనుంర్చి రెండ
నంబు నర్పి పదపతి మునంబునందు
వైత్రవములను బెర్పి కపులను దాంశరధుల
కిఁ గి దెనటుచ్ఛి వని యతి కాయమనెదె.

మ. ప్రతిబు స్పందన నేమి ఘోషలు మహా
ర్థవా ద్రిత ప్రోషక ప్రమ
త్తంకరిం దెం త్రర బృంహితంబులు నిశా
బు స్తోత్ర వి శ్రోత్రలా

రాము. యుద్ధ

నకీ భేరీ తమరాది వాద్యములసం
దళ్లుం (బు) పూర్ణించె న
ర్ప్రికా ప్పర్వత కందరంబులను తా
రావుంర్గ భయామధనవిధుఁ

క. అతఁడ తివ్యంబు విభీషణా
వితతాంగములు వెలుఁగ వచ్చు విరులం దనఁగా
నితఁడు దశముఖుని సూనుం
డతికాయుండనెడు వాఁడు మహాసత్త్వుండౌ!

గీ. ధాన్యమాలిని యనెడు గంధర్వసతికి
సంభవించిన వాఁడు వ(జ్ర)కవచంబు
తనువున ధరించినాఁడు గావున నితనికి
కదనమున మేన నొవ్వు గాఁడ దద్ది.

క. అంతట (ద్రి) శిరస్కుండున
నరాంతక దేవాంతకులు మహాపార్శ్వుండ
త్యంత బలుండు మహోదరుఁ
డెంతయు రోషంబు దెసఁగ నక్షైడు గూడన్

క. వారణ హయ రథములపై
నారోహణ మాచరించి యని కేళిఁ దం
ర్వీరులయిన దబిందు జం

భ్రాంతి మవలం రతను జాతుఁ డత్యు(గ్రం)థై.
గీ. చెలఁగి దైత్యపీలముల వయిష్టి (ప్ర)హారి
సంచరింపుచు (భ్ర)మింప దేవాంతకుండ
కెరలి యంగదుపై పరిఘంబు (వ్రే)యు
నతఁడు మూర్ఛ నొందఁ గాంచి మారుతసుతుండు
మ. అతివేగంబున భూధరంబొకటి సా
సా(గ్ర)ంబున నెత్తి తె
చ్చి తవి సారాచర దుష్ట కంబున యుముర్
సేవింప నిక్ మృత్యునం
చు శాల్యంబు ద్విచిపాని కరవముం ~~బు~~
బూర్ణంబు గావించె సం
భ్రాంత మక మెల్పుల మారుతి యనిమపర్
స్తోత్రంబు గావింపఁగాన్
గీ. అంగదుండు మూర్ఛ దేలి యంగ సాజ యులమ
వెంబ దఱిం డతని శాల్ జేయు నుబుకచూచి
నిలిచి దవి కాళ్ళపయున నుల వాశ్రైల మెంకొల్
వెఱికి మెని ప్రచ్చు యుబ్బున పిడిచె తాని
క. నీశిర మొంది మనవాడర
నాశన వడి కొండపై నెపచ్చెద నిప్పుడున్.

రాము ఆటఢ

కపులు మెచ్చగ నికని
ల్లాఘవదళము మనుజు ననుర వాంత మొనరించెన్
క. అంతట (త్రి)శిరస్కుఁడు వాడు
మంతునిపై శక్తిదైవ మదినగి యదిదాం
నెంతయు నేర్పున చేకొని
యంతకునిఁ గాల్చ నసురు నంపుదు నంచున్
క. నిడు తలలు మూఁడుండెని
శ్రీ మెదినిపైఁ బడ నానర్భు మేన్ పాలు సువిశాం
చాంబులు దివి యబ్బగనని
చేదన వెయు నరించె నని (త్రి)శిరుని శిరంబుల్.
గీ. అంగదుని తాఁ నరాంతకుఁడని యెనర్చు
వాని శిరమును వధించెఁ బర్వతమును మైచి
యనిలజుని పై మహాపార్శ్వుఁ డతి గుదియ
(ప్రే)యు సరశుం గాన నది వేగ గానుచు
క. గద గిరగిరఁ (త్రి)ప్పుచు వాడు
మదబ్ఖిత్త్వం డసురు మైవ మహాతలమందుఁ
మెదడును రక్తంబులు తెగ
గుదె దాల్పు వజీరు చెంతకుఁ గాల్వఁ జనెన్
క. పవన సుతాంగదులిల

రాము. బుద్ధ

స్తవులు మహాప్రాశస్త్య విఖ్యాలను ద్రుంచుచునుండ్
భువి యుండున నధ్యాయము
విధియు రుద్ర త్రామ్యదగుచు వెనగెన్ బెలుచన్

సప్తత్రాధ్యాయము:

క. శ్రీ హలధర రాము జగరుడ
పావన చారిత్ర హార శోభన మానిత జగ
నైర్మాణ వైకుంఠ చరు
ర్థ్యాను సమాహారత్న రత్న రాజీవాక్షా!

గీ. అవధరింపు దేవ యారణ్య మహాదేవి
తెరాడ నంబు రాశి తూర్పు వెడలగ
రాము రస సంభ్రాంచ్చి రామా యుదాముదేద
తెలియ విను మెంచుచు చెల్వు దాటగె.

క. సారథి గని యతి కాయుచు
నారథమును డోలు బెరాము నగచరత త్రై
వారథములు మూర్ఖులల
క్షీరాబ్ధి చంద్రుడున్న చెంతకు బదుమా!

గీ. అనిన సారథి కెంటి పద్మాక్ష సదృశుడు
తై ప్రకాశించి యున్నరామావనేశ

రాము. అఠాణ.

లయవిభుని సమ్ముఖమున నతు వాయ యల తమునకు
రథము పరపగ నని యెం నారంభుఁ గాంచి
చ. దశరథ రాజ నందనవ్ర
తాం విశిఖంబులు (ప్రే)యుఁ బొంకువలు
న్నుశరధి నైని పాసవత
నూబ భవ్యనైని విరాధునైని (ప్రే)
యుశరములు వేర్చి నా మొద (ప్ర)
మోగవెలు నర్పువలు చివ్వలోనన
న్న శరము వించుచున్నైన వెయు
నంటువు వేటుల గెల్చు విరుఁడగ్.
మ. మంను గాధి (ప్ర)సవుం డునర్చు సవనం
ఖుం గాంవ మారీచు తో
డను సంగ్రామము సేయు నప్పుడు (ప్ర)చా
లంచిన కాంఢంబులకిం
డను మంతంబులు గాంచినైన ఖవాంవు
మ్యాం డా సుబాంవార్శ్వఖన్నదె
మున్నిపై ప్రేసిన యమ్మునైనఁ గాని నాం
తాఁ జేయు మాయలు ద్వవుడ్
మ. (ప్ర) భుచూడాంమణి మొందని ల్లని వచిం

రాము. యుద్ధ

పరివించుచు శైలాబ్జస
న్నిభ వే(త్రు)ంతయు లక్ష్మణుండు ధనువున్
రివాస్త్ర ముక్తిదాల్చి వే
ల్పి భుజంబుం గారిపు కంకణయుం గతిని ని
ల్పిన్ బంతి కంతా సుర
(ప్ర) భవుం డాతని గాంచి పర్వైనతి కా
మనుష్యాస్త్రి దిపింపంగన్
చ. అవు నవు మెలుబంటవు మ
హారణం కావిదు ననృగ్నెల్వనం
బువిలు లకారు లానుకానుచున్
బలురాసము తాకవచ్చునాం
తప్పు సమరం బొనర్పు నది
టంబుగ నీవిటనాం దుర్గాంతకా
ర్పవిశమో నీకు మున్ దిగద్ది
రాజులనెచ్చిన వారంత నాజులన్.
శా: హా హా యిలప్పుంత వంచుగాంచి తనిమున్
భూరి (ప్ర) తాపున్ మహా
బాహున్ బాణాశకాం(ప్ర) దీప్త నను నీ
శక్త్యుంచె తాం కంగనాంతో

రాగం. ఆటత్ర.

తెరంపోరం భయము మొందుచుండుదగశ
(మ)ంతకు త్రైవశ్వతం
తాప్రార్థ్యము రుచుంబుదీయుచుబాగ
శ్రా(హ్మ)ణాది దిక్పాలురుదే!

అ. నశ్విసుమి లాలిప్ప (శ్రు)ం
తవార్వి సవ్వైరి సుతుని తని యెల నిఖిల ~~దే~~ దే
క్రావ్వ కొలుది నాతోం వాం
(క్రి)వ్వ గాం రాము సిగ్గ గాననదురాంత్ర.

అ. పాటరి నను కానుటది పలు
మాటలనే తెలియుచుబడు విమర్శ యెలునర్పుదే
పాటి చెరి పలుకు బేకా
గాంభీరముగన లుచు మక్రి శరబునె చెప్పుమా!

చ. వినుచుదెగ (ద్వే)తుచ ఝూండుమని
నేటగు వాంచి లకారి (గ)ర్వదే
ధనువు న(గుంర్చి) ప్రాలవున
దాంశగ త్రైబున నాంటి వాంచు మూం
ర్భాము బది యుంతదె(ప్పి)రివి
రాము సహోదరు నాత్మమెచ్చి యు
ల్లాను నినుం బాల మెచ్చెదము

వారిదనం బొనరించు నస్త్రాళిన్

శా. అంచున్ రావణసూనుఁడైన యతికా
యాఖ్యుండు దర్పాఢ్యుఁడై
చంచచ్చాప వరంబు నందు గుణమున్
సంధించి ఘోరాస్త్రమున్
కేరించా వార్ధి విరాధి సన్నిభు సుమి
త్రాపుత్రుపై వేఁడిమిన్
క్షిరించెన్ దేవాముల తాఁకిపోఁటు నఘను
శ్రీ ప్రింగులు గాఁ నాజిలోన్.

క. ఏమని చెప్పుదుఁ దత్సం
గ్రామము మహామహ వేయు నెలాళ్లు గల మారుతభు
గ్రాములు కేకినైన సువశము
గామినిబింబెన్నఁ మంద గామిని విను మా.

క. అతికాయుఁ డేయు మార్గణ
తతి నాటిన దొరగు రుధిర ధారలచే నం
చితమగు లక్ష్మణు మేనిబు
స్మితకింశుక తరువిధమున నిలుచు వెలింగెన్.

క. సితబాణములు సుమిత్రా
సుతుఁడు ప్రయోగింప వెనఁ జెలఁకె యుండెన్

రాగం. యుక్త

తితి జేం(ద్ర) తనూం ఝుఁడు వ

(బ్ర) తను తా(ర) యుంశగు త తసంగా(ర) మదుష్కృద్.

చ. వినుత పరా(త్ర)మయుండు రఘు

వీరుని తమ్ముఁడు ధాన్యవరాతి ది

తన యుని న్నైని దివ్యని కి

త(ప)దగంబులు వ్రేయు నాంతనిం

దనుపున నాంటి శున్నసడి

తాముతాం మూంర్గజం మున్న పాందవయు త్

వునవయున నిల్పి తానరబ

లంబులు తెలచ్చుఁగ వై బెను(గ) తన్

తే. వైచిన నవ్వా వ శరము

వాంరిత భూరి తరం రప్పు యు(~~...~~) ధ్వనం

కైచని కెంరె లుంరన వుజౌర్ధ్

మరున్ వైరగంధ న భ మె స్తం

సా(రి) బర రాజ సూంనులు దు ధ

రాష్ట్రి పైఁ బడఁ జేయ పూలబొ

షే చరు క్కెల్ల లక్ష్య జుని

కీర్తి నసే యుబు వృష్టి గుర్గ్రిఁగణ్

ఉ. అన్నకు వచ్చు భక్తి దనక

రావు. ఒఱ్ఱ

రంగంగ వందన వరంబరించె తా
సన్నుతి నిల్చెఁ గొంగిలెను
సంతస మొంది ప్రశంస చేసి చే
త్రైన్ స్తుతి వైశ్వరాను జుని
చేనవితా ఒయఱదు బిన్నదిగ్గి నం
బలన్నగ భేదివైరి విని
కొలాతవు నెందె నదితెజాంగులన్

ఉ. మంబ నిరుంబును లరగ నృప ~~కొటల~~
కాంజరులన్ వధియించి రమ్యనన్
మంబి తపాంగ వరభాట
కొటుల తాడను ఘోరసంగరం
రంభవి జృంభము తొంచునుమ్
రప్రభావున్ మకరం పెల్లుతావి ఒఱ
ముంబిని బికేటిల్లఁగను
ఘోరశరాసి గదాదివా సుపై.

క. వచ్ఛ్రదను జులను గని భూ
బృభ్రర ని తరవు శిలా ధరి త్రియవాంవయున్
చెబ్రర దరింయె నివిచరి
మచ్ఛ్రరవయుల తాడ విత్రమము లలరాంరన్.

రామా యుద్ధ

క. కుంభకర్ణుఁ డెద్ద కాయముతో విజృంభించి
బాహుమున్నై విశిఖసముద యుగ్రము
శైలచరుల నెల్ల దూలి యొలమొనరం
నసులఁ జేయు రామనరవరుండు
క. కాంచి గుణాధ్వనముగా
వించి శరాసనము నందు విశిఖంబులు సం
ధించి మహా మదకులన
క్రుంబరు గాత్రంబు నందుఁ గ్రాండ నగ్రేసెన్
క. వాఁ డెంతయుఁ దామసమున
వేఁడి దారకాలంబు పాలు వెళ్లి నెలప యున్
వాఁడాలకాలు ద్రెయగ
రేఁ డా శరముల పసంహరింపుచుఁ గినుకన్
క. కుంభుని శిరము వధించెన్
కుంభుని పై పడఁగ విభుఁడు కుంభ శరముచే
దంభోళివై చి శిఖరిన్
జంభారి వధించు మాడ్కి జయశీలుండై
క. అంతని కుంభుని తోన
త్యంతాహవమొనరించి యుఁబలవుఁ గాని కు
స్భాంతుని వధ చేసెను హను

రాగము. ఝంప్రె

మంతుఁడు కాప్రవ్యాసుల జతి లోను మరియుం గుణియెన్.

క. మరి రాక్షసుఁడు శ్రీరఘునా
థుని సరసకు రథములు వేలాది యూరావవముగ వరా
మునిజనకుల ధ్యాంచు పగది
ర్చు మెనెదగాకయని రాము సుంతై యుండెన్.

శా. రామారము జ్ఞవశుల్ వధించు పగది
ర్చుఁ నేఁడు నిశాచర సం
గ్రామం బోనరించి వచ్చి తిరనే
గాపాద నినేరవగా
హేమ కన్యాద్ర దృశ్యుఁడంబు జనపుం
తెలంచి సంగంనిని
నామం బిక్షితిలోన నింతు నని బా
ణాస్త్రముల్ వేసినన్.

క. రాముఁడాశరములచే ఖర
నాముక నత్యంబరేంద్ర నందను తలను
ద్రాముఁడు వృత్రనిగతి సం
గ్రామోర్విన్ దివిజు లెన్నఁగను ఖండించెన్.

క. క్షితి సప్త ద్వీపాయుం
బతి కాయు ఖరాత్మజుల నను హాతము సుమలతా

శా. వు. ఆరుద్ర

సుత జనక నృప కుమారి

పతులా నరించు కథ ముఖ్యములు పై యుంపనగుట

విశేష పద్యాలు:

క. శ్రీవిజయ సారథీ కరు

ణాంపారిధి భద్రనాభ నాకారి విభయ

జీవన జైభవ తాందర

రైవత జానాంధ సాదరా జగదుదరా!

సీ. అవతరింపు జగ(ద్)క్షేమాంతవిపక్ష

రామవిభు చరితంబు పార్వతిని గాంచి

యాలకించు మహాదేవి యంచు వెర్ర

బాలవిందు కేరద ధరుఁడు చెప్పుం దొడంగె.

తే. సైదొర్ల పట్ల్ల మదలుపుట

కాదశవలు ఖయూమువ నీచరాధిపుఁడా శ్రీ

ఖేదించి య(గ)సు తుఘన

నాదుఁ బిలువఁ బని చపలికె నరవానరులక్.

క. సంగరమున (ద్యు)ంచుమనశ

తాంగము తంగజ తురగపదాతి బలముగా

ల్పంగద దె నిం(ద్ర)జి ముఁడు

రాము. యుద్ధ

సింగములతోఁ బెనఁగఁ దిక్కరి సింధురములు గాకన్.

మ. మురవైరిం జెలువొందు నంచు వచ్చినతిమ
తుం తింద్రజిత్తుం దటం
బు రఘుస్వామి విధనుర్ధరుండయి తపి
సాంగ్రామం బులం బంపస
త్వర సుగ్రీవా శైలవులన్
శ్రేణి భంజింపను
స్వర మద్వీరుల నెల్ల బంచుఁ దలఁచెన్
దా నంత్యలోనంతటన్

క. నే నాకమును జానకి
భూనాయక సరస కుగాని పాయపతి నేదన్
పేం తువు
చేనాతాడి పురము నకు చే బుల ఘుటించెన్.

క. అని తాసుగ్రీవునింటం
జనకసుతాంస్మృతి యెలనబ్బి చనివంత్రస్వం
తన సూనుని మొదుటనున.
ఈ యుంతటనే పాయెం గృతి మమగుచున్.

చ. వరములు మొత్తి లక్ష్మణుండు
ఘుప్రబ యూంకుజ చంద్రి పూంజితం

రాఁవు ఆటక్ష్

(ప) రఘుకులాం(గ) . . . ని
శ్రీరాజ శరణ్య దిశానన నాం(గ)ఫు)

(అ) రవి తుషార సంతతిని
రూపణగించు గతిఁ వధించెదఁ
కరుణను నా నతి విన్నానిన
నన్నిని యాంతని తాఁ త నిట్టనుఁ

చ. మాయుల వాఁడు రావణాళు
మారూఁడు వాని నెదుర్పగా దరం
బాలు బలారికైన సుకు
మారుఁడవారయ ను(గ) సంగరా
పాలు వులు శ్రీ . . . గుడువె
బాలుడవంచును రాఘవేశ్వరుం
డాలును జాతు లోన నిన
నన్నుకొ వెంట యాట దవ్వులట్టనుఁ

చ. ఎంత టి వాఁడు వాఁడు భవ
దీయు కటాక్షము గల్గియున్నదు
స్స్వాంతుని మేఘనాదుని ని
శాత శరంబుల చేత నాబా
ల్యింతును విన్నపంబవధ

రావి. ఉత్పల

తెంపు వపాత్ర ఉటంబు వేదినన్
సంతస మంది యాపృసమా
జనకునికిన్ సెలవిచ్చె నాలుగులన్
మ. స రమా నా ఘన జాంబవంతుడును భ
స్ఫ్లత్సంబ్ల పుంజుం గఱుడే
దరహాసాప్త జమలుక్ష్మి వానరని కా
యంబుల్ దనుం గాల్పసిం
ధుర భక్తి మమొప్ప నేగె ఘననా
ధుండెంత యుత్ నిష్ఠ
సురు వెలం వలంబు నరింపు బున్న యుదత
తన్నగారి జాగా వింపగన్
శా. సీతా నాథ యొనర్చు వచ్చుతి నిశోర్
నివెంబులరా శిథి నభూగా
పంతాశంబున నట్ బొబ్బిన గిరిశాలుడున్
భూ మెుయ్యకుండ్ మెచ్చునిన్
శాత స్వార శిఖి మలయానిల సువాత్రజాల
లంవశిన్ భస్మమయున్
జేయున్ పారత నిల్వ వించుటనూనా
శ్రీరామా తాదుర్గతీ!

రామ. యుద్ధ.

మ. అని రావణాసురుఁ డాడు వాక్యములు దా
నా . . విదెం
తన నేత్రాంచల దీధులం జెలఁగి యుం
త ద్వారలం జూచి నిం
దనిలాత్మ వాని వధించి రంగని న యు
గ్రాకారుడై భండన క్ష
ఘ్నని తా యుద్ధ బలు చేతులం దగు మెఱయుం
దాయంగ నే తెరగక్.

క. అంజన బద్ధం తెనె తి (వు)
భంజనముల నిశాచరాభ్ర పంక్తిం గలనన్.
భంజన చెలునరించెద బవి
భంజనముల ఖ్యాదితి సుత పాంశనుఖండ పన్

క. కప్పుల పుడు న్పుపు లు మెఱుపుఁద
లతడి బవర మున దనుజ బలంబులను మహా
వినిన మును సంగ్రామ తమ
-ప బులు పవన సఖ శిఖా స్వరూపము లలరన్

క. తన దుబ తురంగ బలములు
ఘన జాంబవ దనిల సుత ముఖ ప్లవగులచే
నని లోన దె పాత మగు బెడు

రాము. ఖరహ

ఘన నాదుం డుపిన తండ్రి గని శాపమునన్.

గీ. అక్కటా కైవమౌని ~~[illegible]~~ సుత్రవం బాత్మఁజూని

యున్న నెడఁ బాసి మునుజూల నాశ్రయించి

యుష్ణ తి బాటికి నను వధియింప నితని

తొంటి తెచ్చితి తెలిసె నీదు రగ్గణాపులు

మ. ఇతఁడా నన్ను జయించు వాఁడెటులఁగా

యింద్రుం ~~[illegible]~~ జయించంగను

శ్రుతి నాకంబున కేఁగి వానినతి బాం

ధం బెట్టఁగా భారతీ

పతి యెంతో ప్రాంతమాంచరించి వితిపిం

పదివ్వెన్ నాఁడు వీ

తితి యుద్ధంబు నరింప నిష్మనుజు డి?

శ్రీ యెన్ను మా నీమదిన్.

చ. వలెఁగకే వీనిఁ దొంగ కాని

ఏటికి తెచ్చితి ప్రాభి భీషణా

శరనిధు వేడు నెంకపరి

జల్లి యెంచరు నె కిర్తమంబు గా

గిరుల పెకల్చె దనాంసకే.

కెలల గాఢ తరప్రతాపముల్

రాము. యుద్ధ

చరణములలందున నం జమరి
చల్లఁదనం బొనరించి వేడుంనె

క. అని యిట్లు యింద్ర జిత్తుఁడు
తన విక్రమ మెల్లనుపిన తండ్రి తా పలుకఁ
విని యవ్విభీషణుఁడు నీ
కును దేటికిఁ గల్గ వలంచి గుణములు చెప్పుమా!

సీ. ఏమని నీతండ్రి రామక్ష్మామాభర్త
దేవిని పరమసాధ్విని సమస్త
పుణ్యగుణాఢ్యత భువనప్రఖ్యాత సం
తతపవిత్రసుజననుతచరిత్ర
జనకతనూజ సజ్జనకల్పభూజ
ద్యోతన కులదీప భూతపాప
పద్మాలయాంశసంభవ శ్రీపా భావజ
గజ్జనయిత్రి విశ్వజ్జననుత.
పంక్తిరథ నామధేయనృపాలతిలకు
కూర్మి కోడలిఁ దెచ్చిన ధర్మమనక
కులవినాశంబు చేసెదఁ గారుకొని యొ

తె. ఎవ్వఁడు తప్పింపంగలఁ

రాగము ఝంప.

శివ్యసంధను పూర్వశిరగు మేరానుని కె
ఋష్ణుడు బూడి ఋణ్ణన
త్రెుష్ణ్ణిన ననుదన్నైవఖితె కాపవంప బేరిణ్!

ప. అట్టి దుర్గతి కెరాపున బుట్టిన ట్టి
జాల్యులర వివు దికెల సంభావించు
సద్గణంబులు నిను నవశ్యంబు వేడు
కదన వంప నిశిరంబు లక్ష్యూణాదు (వు) ంచు

వేణునాదుని నంత సంవి(త్ర) కాదుకు
భూబివెుంరాక్ష సేంద్ర వే చెలంటికేను
బిన్నాగాంబంప వచ్చిటి శీఘ్రమును నను
రవుల్ బిరుద్దైన జాలవిన్నకెల!

చ. ఆ తాండూరవేయా లక్ష్మీ జం
నీతరమా నన్ను గెలువ నికిదు వాంభూరా
వాతసుతనేత్రునైన నను
నాంతాతింజాలతని బొము నర్భను వినుమా!

చ. పోషింపాకాంబతి నిను నా
తాపాలాన రిం పడజాంలదు పై నిప్పు నజం
బాపుని తాపసవమునా
నా పేరె యుంచగ (త్యా)గె మేషు నా దుంచను బల్!

రాము. యుద్ధ

శా. నమ్మన్ నమ్మర మత్స్య మానవ దనుజం
(ర) వాలత జూడా మదియుత్
బన్నె యిమ్మను జాడ్గి పాధమును తెలా
సంగా(ర) మం మి వి ఖ్యాన
ర్భు స్ఫు వెంచును మ(ప్పు) భావముల రుక్
రా శుండు నే మానవం
బున్నత్యంబరు తాను పల్లవి ని తం
బ్బుం దంచు చి త్తంబులన్.

గీ. శత్రు జి త్తు ని సాంవి(త్రి) సంగరముల
హా తము గా వించు మ(త్రి) త్వాం తమా లకించి
మహా ర్భు బ ది రెండ న ము ద శ ము ఖుడు దానర్భ
కెలం గా వ ది కి ని దె వి ఫ్రెం ద కెలా పవుల నలు

మ. బహాల మత్తం ద్విపముల్ శతాంగములు బా
బాం కొల్పులంబుల్ ఖస
న్న హా తెలా ద్వజ్జ్వల ఖడ్గ చాప శర కుం
త పా(ల) స శూలా దులా
ని హా రి ద్వే ష యుద్ధైన పం క్తి ముఖు డై
న్యైంటుల్ మరుత్ప్ర(ప్పు) ము
ఖ్య వారి వాల్త మ కొంతు మంచుచూనిర

రామ. ఆయుద్ధ.

భల్లూకానీకముల్ భగ్నవై

చ. అలదిక్ పంక్తిముఖుండు కాంచన శతాం
గారూఢుండై చివ్వకున్
బలయుక్తుండయి వచ్చె రాఘవమహా
పరాక్రమజేయుం బొంచుఁ జే
ముయి జొందించి విభీషణుండు పలికెన్
మొందుట్టువుం దాను నను
జ్జ్వల బాణంబుల దాన్చి నిశ్చిరిధను
ర్ధ్వాన దర్పుల శౌర్యము జూపెన్!

క. చేరంగ వచ్చె రావణుఁ
డారివి భీషణుం నృపతి నవెలుఁ దడు చేయెన్
వేరుఁ దగు నింద్రజిత్తును
దారుణి జంపించుయావిగదా తుటులఁ దహై

మ. నిను భస్మంబు నొదిరెటు శత్రు విశిఖా
గ్నిజ్వాలలం జేతునం
చును వైవంగ విభీషణా వేరువకం
చుకీ లక్ష్మణుం డడ్డమై
నని తా బెట్టుని నిల్వదెవుఁ దరమా
నా మొలాల ప్రాణాధ్యా డా!

రాం ము.

గను డి(డెం తలయు(గు ప్ల)తా ల్పు

తి పుడి ఖం దింతం నిశ్రిం బాల్

వ. అన సాం ఖం (త్రి) దశా నసాం, యుతే(డు రాం

మాం ధీశు పాండాబ్జ ముఖుక్

గని వే(డెరి శర దరంబు నా (రి) తతతి

గాం వంగ నిరాం జు దాం

శ్చైను ముఖుం జేత ను గంశ దరంబు వే ను వాం

జి స్త్రి న్య ఖం తింబ నీ

ఘున పట్టాబు బ్రవత్స వేంలాం దరు నతుర్

గట్టు రి తుగ తాక్షు లిగర్

మ. అను బున్నం తనె శశిం నాం టి తె నె త

ల్పాం తాం (భా) జాం తాం శని

త్సని ది గ్జాల మజాంలద బ్రాం దమునిల నిం

తరి వచ్చి) సాం ఖు (త్రి) వెం

నను జీవాంనల మూంని మూర్ఛ యుతం దాంం

శే రాం ముదే వుండు నూం

బని తాం త(రి) ము నెండెదమ్ము తనుబుల్

బితం బులోం(గుండుబుల్

మ. అనుజా, యుంతశు దెచ్చి నాం విధి నితాం.

రాము.

గను తీఁడెంతయుఁ గుల్లతాల్య
తిప్పుడే ఖండింతు నిశితంబాణ్

మ. అన సౌమిత్రి దశాననుం, యతఁడు రా
మాధీశు పాదాబ్జముల్
గని వేఁడెది తగఁ దొంబు నా(తి) తతిక్
గాఢంగ నిరాజుడు
శ్లైను ముంజేతను గంకణంబు వీను ఘా
జిన్ని స్వయంభంచాన్
ఘనపట్టాబు చ్చవత్స వెంటా దరునతున్
గట్టున్ తుగ తాత్యులిత గర్వ్

మ. అను చున్నంత నె శత్రి సాంటి తెనెత
ల్పెం తాం(భ) జాతాశని
ధ్వని దిగ్గాల ము జూంలత భాం దవుంసల నిం
తడివచ్చి సౌమిత్రి వెం
నను జీవాంనలమూని ముర్ఛ యతఁ డాం
శ్రీ రాముదే వుండు చూ
చిని తాం త(శ)ము నెందెఁ దమ్ముని తనువున్
చితం బులోఁ గుండుచున్

ఉ. అనుజా, యింతకు తెచ్చె నావిధి నితాం.

రం.ము. యుద్ధ

తా యూం సముం జెందితో
యుని దుఃఖింపుచున్న నత్రంజి సుషే
ణాం ఖ్యస్థానం గెం(డు)ఁ డాౕ
ఖన నాధా(గ)తి, చిత్రం గింపు చుంటు శాం
(స్రా)ం బందు నివుల్యార్శ్ది దో
రను దివ్యౌషధ మున్న దిందుకు విచా
రక్లేశములకే తలావుమా!

౩. కదు నెను బడి యూర్శ్వలాం
మద యుటకుం దివ్య గంధ మాదనగిరి యె
ప్రుత ప్రాణ సంజీవని యుది
వతిగను దేవలయుఁ దెల్లవారోవ మున్నె!

౪. అంజన కెం మరుం ధామృత
సంజీవని . . . లందు సాంవా సుదల
భంజనవది . . . నృప
కుంజరయుని విన్నవింప తెల్లాళోపతి యుకే.

౫ అంజనే . . . (ప)
భంజననం దనుఁడు నే(ప) భ్రాతము నలుపు
మృంజని శ్రీప్రాజున మృత
సంజీవనిఁ దెతుం నెలవు సంగుము టన్నాడె.

ఉ. మాలు దక్షిణంబు మెమ్ము మాన్యంత యెపౌ శ
భ్రాగమంబు సమీప మునకు వేవేగఁ బొమ్ము
మందు నిటు దెమ్ము నీమేలు మఱువఁ బొమ్ము
తగవు చెఁబుదు తమ్ముని పాలింపుమ్ము!
క. ధీమణి కకుత్స్థ వంశ
గ్రామణి దానవ చమూలావి రాముపదాబ్జం
బామౌరు తి మది దలపుచు
వ్యోమంబున కెగసి చనుచు నుండఁగ నంతన్.
క. పాలస్త్యుఁడు రఘుపతిని
కోలలకుడి వెలబి లంకె తుంబరబియువా
యూలజా భంగ పలచుపుని
పాలసుఁడు కాలనేమి పంపిన నతఁడున్
సీ. గండకీనది చెంతను కపటమౌని
లైన తపమొనర్చి యుండంగ ననిలసూను
డాచటను స్నానపూజింతు మితని కనుచుఁ
జని యెను ఆంగిన మౌని దీవనలొసంగి
క. మా దివ్యదృష్టివలనన్
నిదిగు సంగతులు తెలిసె నిజముగ నేఁడా
భూదయు దుంఠగు రావుని
సోదరు పయి విశ్రమస్సుపూనుము శక్తిన్.

రాగము. ఆట.

చ. వైవన తండు మూర్ఖంబిద
గావంగ నూపించి నీవు కేశవది వృతసం
జీవని తే. బెరా మొందవటుం
పావనివశమాభవ(త్తు)భావం బెన్నగ
మ. ఇతండు తన్నాత్మ తాపసేశ్వరుండు మ
(ద్ధి) త్వాంత మూర్ధ్వంత మ
త్పుత మె నెందవచించి నాథని మరు
త్తు(త్తు)ండు భక్తిన మ
స్ర(ా)తి గావింపనతండ వెలూకపివరా
మోలా మవాదిరాక పక్షి
స్తిత మండుంగల మంటదెత్తునని వ్రా
వగ నీకు నే నిచ్చెదగ
చ. పఠ్ఠైన యౌషధంబులు
పట్టుకెం వె క్లుదువు గానిపరితృప్తింగ మా
పట్టున భుజియించు మనుచు
నెట్టుకాం(త్రి)యు మాంచరించె నెవ్వాదినవ్వగ.
శా. క్షౌగాం తని యను (గ)వాంబు ననునె
నందానం బొందెటు కిద
బాగుం జేయు తపస్వియంచు ను జగత్

రాగము ఆటతాళ

పలికొమ్మ జుంజుంటినట్
జాగింకేటికి నీసరెటాం వరము లో
స్నానంబు గావించితే
తెగక తరమ్ము యుటుంబు బల్లనజని యెట్
పేర్కొనబడి వయన్నగట్.
గి. జలము లోము నుంగ వెయువి సవిర
తనయు (వి)ంగ నతండు తతంను వ్రవిచవి
వచ్చినంతన యాది యొకవార్నతంటి
యగుచు నిలచిన నక్షురమూర్తినొంది
గి. ఏవిలకాంర జాము న నీసరా వరవయన
మకరి వైతి విప్రుడు మగుతి నీవు
వనిత యుగాచు నిలచి తనదెత్తనడుపూర్వ
శాప విశ్రమవలె క్షి చంద్రవదన.
సె. విను ధాన్య మూవిని యునియెడు
భావము నివితనెలాం మహాత్మ
శాప మోచన మహెన్ప పొంపొంత్తు డీనిశాం
చరుండు వీనినినమ్మ జనము సంవె
యుంచు నునెలవివి విలుత్పురాంగనవిమా
నంబెక్కి చని తాలదివంబు నపుడు

నని తలయూచి విని హనుమంతుండు రక్కసు
లెంత తెగించి నింత మోసపు
మానసుండయి నివిట్టి మాయావాంఛ
వని తెలిసి జెంగిటి నంబు నిల దనుజు శిరము
నేల నఱకు తంగ (ప్ర)హరించి నింగి కెగసి
చంద గతి నేగెను మందుల కొండ దరికి

మ. జని యెంతేయు గిరినాథ రామ విభునా
జ్ఞను వచ్చి తను నేండు లక్ష్మ
క్ష్మణుండా రావణుని శక్తిచేత నిలవయా
మూర్ఛం జెంది యుండె నిచ్చో
షధుల్ సూని ని మర్మము దెలుపుచున్
జంపించి నాండంచు దు
ర్గుణుడు తా జంపం దలంచి (శ్రీ) యువనవ
రుండ దాగె నా హో తుషవద్.

మ. మృత సంజీవని నీ యొడం గలదు మూ
ర్ఛిప్పించవే రాఘవ
క్షితి నాథుండు సమస్త లోకవలయ ర
క్షి పతి మందాంధాసుర
(ప్ర)తి బింబ (ధ్రు)ంప రమేశ్వరాంశవుసన మా

రాఘవాన్వయ సంభవరా
జితరాం మాన్యతఁ బూని యొకరిపతో
క్షేమంబు నీకె చెప్పెదన్.

క. హానవహాంతాం దిశు పక్షి
విని యాగిరి యగా వెనాంకి తొంగవి తివాగు
కనుఁగొని నకా ష శవుల లను
గను శవశమ గను ఘలవెయ కొం చెగావినోకే

క. శైలంబు మదము బంగక్
వాలంబునఁ బెఱికి కొను చుండఁ జనవషు
గాదిఖిడు కల్పె గంధ శ్కల్
ర్వవితయుదు నివిచె వారిసాలములూనన్

క. రాము భుజుఁ డంత నంది
గరుడుని సమీపమున నుండి రాగని యాంత్రన్
రామా గరు వరజుండి ది
భీమముకా యని కాంత సంశయుంపుచు నతనిన్.

క. ఆంధ విభు చేతఁ గాని మా
రాఘవాన్వయ విభుఁ డగు భరతుఁ డల్ల వెయున్
గుండె యొదాయ వైచెను నెను
ప్పుండన్ సౌమ్యసివి వేచి యుల్లములూనన్.

రాగం- ఆహిరి.

గీ. రామ రామ రామ యను నమృత ప్రభావుఁడు
భజన చేయనేరంప గని రామభక్తుఁ డితఁ
తెల్లఁ తెలియని చెనిచెప్పు వైభవము
విస్తరించున్న వినవయ్య విన్నవింతు.

సీ. రామ దేవుఁడు దశరథ రాజ సత్పుత్రి
చేకొని యను బుఁడు పీఠ గాల్ప
వేసి దైవ జటయువని కానన మున కేగి
ఖర దూషణాది రాక్షసులఁ జున్ని
కపటా తృఁత్రై దశ కంఠుఁడు జనకజ
గాని హాపవనిని తేవిని వెదకుచు
ఘన తర బుద్ధి మంతుఁ కంబు నకరు తెంచి
హనుమంతు సుమ ధ్రుంచి ఘద్య వంత
సంభవుని క్రిందఁ జేపట్టి శరధి గట్టి
కుంభకర్ణాది రావణులఁ గూల్చి శత్రు
జిత్తుని దునుమ నవట శక్తి చేత మూర్ఛఁ
జెందె లక్ష్మణుఁ డమృత సంజీవని తెచ్చి

తే. ననుఁ బనిచిన సౌషధముల
గనుఁ గానఁ జాల నౌషధముల కొండ పెఱికి తె
చ్చిన వాఁడితఁ వాయుపుత్రుఁడు

రాము.   బిరుదై

చేసి దీవించి తనవాని స్తుతి చేసెన్

భక్తపావన శ్రీరాము భద్రాచలమును.

3. ఖరుని త్రిశిరుని వంచి రాక్షసుల

దురమున నృపుల శూరుల త్రుంచిన నన్ను బ్రోచుటకు

ధీర బలమిచ్చిన దశరథ

ధరణి రాక్షసుల త్రుంచి శత్రుల ధరించె కదవే.

4. వచ్చిన రఘువరుని గనుగొని

మెచ్చి బంధముల తెంచిన నాడే

బద్ధుడ వివేక సురలే

మెచ్చిన గావించెదను సు మీ అహంకారముల్.

5. జాంబవదనిల ప్రభవన

లాంబర చర రాజ సైన్యములు తలచి

పంపాని బహుళ శిలా వృ

క్షంబుల లో సురల బలములు జంపిరి వేళాన్.

6. మహారాక్షస సంత శర

ప్రకరము వర్షించె రాముని మీద

ప్రతిగా జ్యోతి రఘునాథ

యుక్త మతి వేయ కన్ని తలలు సురుని మీదన్.

7. వైచి దనుజుని చేసిన నా

రాము.

గను వీఁడెంతయుఁ గుత్సితాత్ముఁడై
తిప్పడె ఖండింతుఁ నీ శిరంబున్

వ. అని సౌమిత్రి దశాననుం, ఖతఁడు రా
మాధీశు పాదాబ్జములక్

గని వేఁడెదీశరణంబు సౌమిత్రి తతతిక్
గావంగ నీరాజు దాం

క్షైను ముంజేత నగం కరంబు నీ మనమా
జి స్నేస్య ఖండింబని

ఘనపట్టాబు ఛవత్సపొలా దరునతుక్
గట్టుక్ దొగవాక్కులి గాక్

మ. అను చున్నంత నె శత్రు నాటి తెనెక
ల్యాంతా భ్రా జాతా కని

ధ్వని దిగ్గాల మజాలద భ్రాం డమునల నిం
తదివచ్చి సౌమిత్రి వెం

నను జీవాంనల ఘూని మూర్ఛ యుతఁ డాం
డే రాము దేవుండు నూ

చినితా తత్రు మనెందెఁ దమ్ముఁ తనుబుక్
చిత్రంబులలోఁ గుండుబుక్

మ. అనుజా, ఖంతకు దెబ్బ నా విధి నితాం.

రామా అయుద్ధ

మ. తనహే పుష్పసవృష్టి వేల్పులతి మో
దంబొంద వర్షింప(జం
దని సాతాంబూల తెట్టి బాహుమునసం
ధానంబు గావించిర
త్ననికా యూంచిత తప్త కాంచనకిరీ
టంబెప్పు నవర్యాక్షకై
మ్మని ముత్యాల చిల్లైల(బడద్భుధనుత
స్తోత్ర తేపాత్రుందనిన్

క. వాంతశేషులు మకరాక్షు(డు
మృతు(డయ్యెను నే(డు రాక్షసేంద్రారాము
క్షితిపతి కరగములచే నా
జితలంబున నంబు(జనివచించిరనతుల్.

చ. అయుదా యుత్తమ విట్ఠుల యెన్నికనే
నారాము నెచ్చంగిని
ఆల్యముమున్ వాసవునై రత్నవిరళించే
ఱాజారి ముళ్ళూన్ మురుకల్
పిల్లయునన్ గంధర్వవారున్ జయించిత జగ
ద్విఖ్యాతి(జే నెల్లందనేనే
త్రియుపాలూంబకా లుంబలకుల్లు కడలు

రాము　　　　　　　　　　　　　　　　　　అటతాళ

శ్రీపాతి సద్భక్తిం జాగ్

క. జెగాదారు ల్గావింపుచు
మోహాలు మలంబార్న పంచజెూడ్ధ్యవడులన్
యుంపించి ద యున్ నిన్నం
దేహంబు గు క్రైర్న మొుకెటు ధీరవిబారు ।
శ. నీకు నుపాంబులు చెప్పద
నాకర్పింపుము దశముల రవాస్పాలు న నధైా
మొూకాంక్ష వేలుం ము మొు నరుపు
పెర్త కటమున తెలు 8 కెలుస ఫల్యమై మొపూర్
క. వెంలుం ము ము న కు తమవనుం
స్తోమం బులు గూర్భు మనుచు శుద్ధులనినసు
తార్మ మూ 8 గూర్భు కాని యుపి
నీ మంబునం జెయుబుండె నిర్మలబుద్ధిన్
క. నిగమోక్తం మంత్రములచే
తగమాయు మం బాచరించు తజీ ధూమముఖూం
గగనం బెల్లను నిండగ
నగచరు వేతెంచి ధరణి నాథుని తెంపన్
ఉ. వైఖర్తి తంబిచి కిల్లనుచు
పూర్వ సుపర్ణులు ధూమ ముప్పనన్

రామ.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　యుక్త.

ఏపుల్లలు పర్వ మెఱుఁగు మెఱన ~~కొలు~~
కింపఁగ దంగుచు నున్నవాఁడు దా
నెక్కడొా కాని వాఁడు వసి
యుంచిన జాడ యెఱుంగ రాదనన్
గ్రక్కున నేఁగి యరావిభవము
గన్గొనుఁ డంచు విభుండు పల్కఁగన్

క. రావణుఁ డెందున్నాఁడని
పావని మలు క్ష్మావంగ వారమతిగి లం
కావాస ములనడు గుచు నర
మావని తం గాంచి వినయ మానసులగుచున్

శా. నాతో చెప్పవె రావణుం డెచటను
న్నాఁడో యనన్ సన్నలన్
జూ తాశంబున నెూ నభ్రంబునను య
న్గాం భోవవలుంపింబి యు
వ్యాప్తిా పతన్నుఁ డ మొూలశవ్యకోపదుడి గ
ర్వ్యాప్తిా కి యెూం డెూర్వ్వ వాలునిన్
భూతామూతనిఁ జూడగానఁబడె నం
చున్ బాహుల గర్వోన్నతిన్.

మ. చని దుష్పుం తాన కించు మెలం మదవాన

రాము ఎలుక్క

ఖ్యాలింగి మూర్ఛ్యంగ దాం
సినిశాంతంబుగ నీళ్లు పోయుచును గాం
సింపెట్టుచున్ దిట్టుచున్
గినుకన్ గొట్టుచుఁ గాళ్ల(బ)ట్టుచును ద
(గ్రి)ప్పంబుచై నెట్టుచున్
ఘన భూజాత శిలాశి (వ్రే)సిరెప్పసం
ఘాతంబులం (ద్రుం)చుచున్

ఉ. ఇంతయు నన్ జడింపరతఁ
డెవ్వమనంబున శంభువే నిశాం
తాంత ధరాలు కల్మషని ~~[illegible]~~
కాయవారాలు వారాయుల పూనెనే
కెంతు వారాఉరు సద్గుణా?
కాలు శివాంలు నమోనమో ఉమా
కొంత లసాటుంచు సంస్తుతులు
గాంచు భక్తి నెనరస్పచుంచినన్

క. స్త్రీ యువృద్ధాంగి నికదలండు
పెంరొంబులతోని యాంశబదదు భజనవూం
స్త్రీ జయ నెనరస్పుచు నంచును
వాన్రలు తమలాగ నపలు కు కెను చునున్.

క. హా రిపుమథనా యను మందోదరి
మొఱల నిటు విను దెంచి యా రామ పు(త్రు) లరఘుభూ
పాలు నిత వికి ఖ శిఖి శిఖ
ప్రాణేశ్వరి యటంచు దుఃఖపడుచుండంగన్

క. వేశములు ఒప్పి యార్తుల
నా కావల యుంబు వెల్ల నల్లాడఁగన
కిఁచుల రిది పడగనన్నై
భృకుటి సరస నెను తబ్బు నీడు బలు కాంచున్

మ. అబ్బ మానించి సుమంత వేగ ననుచి
యంతః పుర స్త్రీని స్వః
(ప) భూ పౌత్రుం డగు నంగ దుం డతి టవే
రక్ వచ్చు మందార పు
ష్పం బహ మోహ యుతెం(ద్ర) నిల నిఖ కే
శవాం తముల్ వట్టియూ
థ్రు భవ తృన్ని ధి నిల్పు నింకఁ దపము
జే యుంగ నికేర్పా మే

శా. ఈ మోహం బొనరించి శోంరి కెలుని
వె వ్యాకితై కార దశా
ఆహా మానవు గా మరాశ భవది

రామ.　　　　　　　　　　　　　　　　ఉయ్య

యాతేర్వాద్రిపుత్ బాంధవ
ప్రాసాదంబుల్ రఘురాముల బాణములచే
నుర్వీమండలిం గూలచిరిం
కాదాం సాన్వయు వీరు నెల్ల ననిలం
కాంద్రు బయూపింతు వ్రాం!
సీ. నన్ను వీఁ డొప్పుచుం దగనించుచునైనను
తెరుగవ్వ నీతెమ మగత నఘెది
సీత గుణాచార్యత చెరదెబ్బినట్టి దోం
షమయ నీ తెమ చేఁజేత సంభావించె
స్థ్ధ ఇయుపురి తీఁగ దల తెంచి విష్ణుదు
నీమది సిగ్గు జనింప దనేటు
అదియాంస ఘడనెల బయు దుగు మయిలత్వంబు
రాముని నెల్వఁదరంబుగాందు
కానవా నిన్నుఁ జెలిబట్ట కార్య విర్పు
బాహువు లవేయుఁ (ద్ధ) బన పరశురాము
పరిభవించిన రామభూపతి మహా (త్మ)
భావ మూర్తును మామకాధారనాథ.
క. ఇటు తెలిబలాలకె పట్టిన
పటుశుద్ధ (వ్య) హారణాముల పంక్తిచయముఁ జూచి.

రాతిప యుద్ధ

స్ఫుట కోప జ్వలన శిఖా
స్ఫుట లలరగ మయూర్ఖ్య పటిబై శైలంబు తరిన్.

క. అంతటన్ గాంతామణి తా
నంతః పురి కరిగె వలం యెడుత్రుత మయం
ఏంతయు నవి స్వాంతంబున
చింతింపగ నిమ భువనబుల చిత్రేశుని తోన్

క. ఇటుల ననుదినములు గ~~డచెను~~
ఘటముల సితము వారించు పాపముల తెలిసి
ఘటనంబుగ హోమవనల
మటచెందదను వలనె నేల మంటలు వేయన్.

శా. ఆ రాముం బటుభీమ రాక్షస సమూ
హాహార్య సంహారమునిన్
సారోదార గుణాభి రాముని మహా
సంగ్రామ భీముణ్ లస
త్స్పేరో జాప్యము లంబ్లి సామున తమై
నిస్త్రోము నిర్ నిర్వుని
స్మారంబార్భ వలంబ తేదగునె భూ
జాతన్ జగత్ప్రాణున్

మ. అవుగా నీవతి దూరక్షలంబదర నిం

రాము. మధ్య.

పరాధృష్ట విశ్వాఖరరి
అవనిలోన సమరస్థలిని గెలిచి యిల
ధృతిల్యాటిఁ చేసెన్నంది నాం
దవిదేమో రఘురాము కింకరులరా
రేని ఘోర వైభవా
పవనాపుత్రుఁడు లంకఁ గాల్చి తనరాడెన
త్వంచా తనికే (ద్యుంచెనే).

చ. శ్రీరామ భూమి భూషణ వ
తార పురుషుఁడ తనిసుచరితంబు లగిరి శాం
భూరువారు బ్రవున్నైనను తై
వారణము గావింప వేరు వల్లభమిను హా!

చ. వటమువు తప్పి కాలవయుఁ బులా
నివని నసం భవు నిత్య నిరధి ల్యాధా
గిన సాంపుక నాముతేపూ
. ర్ధని వింపుని సంహారించి వర నిగమములక

చ. అసురలు సురలమృతమున కొర
తపసము (శ్రీ)ఘూరఁ శలచు చుండఁ గూర్యుం తైత
వేసుల కిరి శ్రీపను సంధా
రసము మణుల కిచ్చి నాంతు రాఘవా, ఉపాసించె

రాము.

క. అధ్వర పా తాస్త్రతి నిదు
ర ఘ్నంత గు కర్న్రాంబు కా మర్కాస్కిల్
విఘ్నగసం బె నరిచి యుల
వృత్తివిం స్రిరి యుంచి నీతఁడె సంవిం సాంద్రా!

మ. శ్రీతఁడె ఇలు స్న్య శ్రీరజ్యాకశ్లేషు నిశా
చం(ద్రు)ం ఉు దుర్వాపుఁడై
మతి మంతుఁ డినుజుల్ చతుర్వ్యూజు నుతిం
పఁ జెల్లాచి యూ సంభ్రవం
దతనిం జూంపుమ లన్న నుగ్రనరసిం
హ కార్యుడై గాంక్షతా
ఇతి సంజాఁతు నారంజు(వ)(చె) వినుపతా
దివ్య(ప్ర)భ శ్రీ వికుచుఁడ.

మ. బలి ప్రారణ్య ధ్వరభు స్వరుం దతరి తా
పా కెర వింతుం దెూవి ని
శ్చల బుద్ధిర మఖమాచరింపదటు వే
షంబూని దానంబు భూం ఆ
తల మంఘ్ర(త్ర)యు మిమ్మాటంచి తని పా
తాళంబు నం(దు) క్రియు
జ్జ్వలుఁడై దెయప్పైనవాఁడె తంతె వాఁదయే

రాగం. ఝంప

శ్రీ రాముని నీ దెవ్వరెరుగు

ప. ఇర్వ బారె మారు దుర్గుణ నరవరులను
పరశు చే(దు)ంచి యూరకన్న(ప్ప) జూచు
తికి ~~[illegible]~~ నెసగె దాన మిఱ్ఱ్యింది నవ కెలఛు
తేకేదాం జామదగ్న్యత్రై పా(ం)కటుమంగ

చ. ఆదిత్యాన్వయమున నీవు
ఆదిత్యాస్త్రములు తనువం వెదను చలంచి యు
కాదా శరధి శయనునిచే
తేదా శరధియు (హ)బరి దివ్యులం జొరవక

చ. శ్రీ వెంకటాచల వరా
శ్రీబాల మద మణిఖి సంబావాల వృజిన స్వాంతుడే
దేవ . . . .

అసంపూర్ణము.